

gemeente harderwijk

Jaarrekening 2024

Inhoudsopgave

1.	Algemeen.....	- 4 -
1.1	Voorwoord.....	- 5 -
1.2	Financiële positie	- 6 -
1.3	Leeswijzer	- 10 -
2.	Programmaplan	- 11 -
2.0	Programma 0 Bestuur en Ondersteuning	- 12 -
2.1	Programma 1 Veiligheid.....	- 31 -
2.2	Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	- 40 -
2.3	Programma 3 Economie	- 49 -
2.4	Programma 4 Onderwijs	- 57 -
2.5	Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	- 65 -
2.6	Programma 6 Sociaal domein.....	- 77 -
2.7	Programma 7 Volksgezondheid en milieu	- 97 -
2.8	Programma 8 Ruimte en wonen	- 106 -
3	Paragrafen	- 114 -
3.1	Paragraaf Lokale heffingen.....	- 115 -
3.2	Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	- 118 -
3.3	Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.....	- 128 -
3.4	Paragraaf Financiering.....	- 131 -
3.5	Paragraaf Bedrijfsvoering	- 137 -
3.6	Paragraaf Verbonden partijen.....	- 143 -
3.7	Paragraaf Grondbeleid.....	- 155 -
3.8	Paragraaf Wet Open Overheid (WOO)	- 157 -
4	Jaarrekening	- 159 -
4.1	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	- 160 -
4.2	Balans.....	- 164 -
4.3	Overzicht van baten en lasten	- 166 -
4.4	Toelichting op de balans	- 168 -
4.5	Gebeurtenissen na balansdatum	- 182 -
4.6	Toelichting baten en lasten (inclusief onderhanden werken).....	- 183 -
4.7	Single Information Single Audit (SISA) 2024	- 201 -
5	Bijlagen	- 213 -
5.1	Overzicht kredieten 2024.....	- 214 -
5.2	Overzicht terugkoppeling rekenkameronderzoeken	- 223 -
5.3	Taakvelden - IV3 overzicht CBS	- 225 -
5.4	Afkortingenlijst.....	- 227 -

1. Algemeen

1.1 Voorwoord

Voor u ligt de jaarrekening van 2024. De laatste jaarrekening van het huidige college, en ik kan met trots zeggen dat we ook deze afsluiten met een positief resultaat.

We houden een aanzienlijk bedrag over: 21,8 miljoen euro. Behalve dat we het jaar begonnen met een positief begrotingsresultaat, bestaat een groot deel van het bedrag uit de opbrengsten van de grondexploitatie, zowel vanuit de woningbouw en als de bedrijventerreinen. Andere meevallers die ik hier wil noemen zijn de SPUK-gelden die we hebben kunnen inzetten voor personeelslasten waardoor onze vaste personeelskosten lager uitvielen. En we hielden een behoorlijk bedrag over vanuit de reserve op energielasten.

Dit positieve resultaat is het gevolg van een solide financieel beleid, waarbij we steeds oog hebben gehouden voor stabiliteit en continuïteit. Alles is netjes geborgd, zonder grote schommelingen. We hebben het geld van onze inwoners daadwerkelijk laten werken voor de samenleving. Een compliment aan iedereen die hieraan heeft bijgedragen is hier op zijn plaats.

Tegelijkertijd past hier enige nuance. Landelijk klinkt al langer de zorg over het naderende 'ravijnjaar', waarin gemeenten fors minder geld uit het Gemeentefonds zullen ontvangen. Ook Harderwijk zal die gevolgen voelen. Ons huidige positieve resultaat mag dan bemoedigend zijn, het is een combinatie van vroegtijdig en zorgvuldig financieel beleid en van meevallers uit de grondexploitatie. Ombuigingen zullen noodzakelijk blijven, ook al hebben we een heel pakket aan maatregelen genomen en kunnen incidentele meevallers ruimte bieden. We kunnen gebruik maken van de mogelijkheid om 10% van ons weerstandsvermogen incidenteel in te zetten voor structurele dekking. Dat geeft enige flexibiliteit, maar toch moeten we ook de komende jaren kritisch blijven op onze uitgaven en prioriteiten.

Naast het positieve financiële resultaat hebben we in 2024 ook belangrijke en zichtbare stappen gezet voor onze stad. Zo krijgt de beweging rondom Positieve Gezondheid steeds meer vorm: een aanpak waarin we niet de ziekte, maar de mens centraal stellen. Ook in het Waterfront zijn grote stappen gezet, met onder meer de start van de bouw van Ons Stadsgezicht, de verkoop van de Kop van de Stadswerven, de koopovereenkomst van Kade10, én het ontwerp van de parkeergarage en het Waterfrontpark. Er zijn ook mooie stappen gezet in de vergroening van onze stad met als specifieke voorbeelden het Brederopark en het Albert Verweiplein. Tot slot markeert de vaststelling van de Omgevingsvisie 2040 een belangrijke mijlpaal voor de toekomst van Harderwijk.

In 2025 zijn er gemeenteraadsverkiezingen en is een nieuw college aan zet. Dankzij het werk dat wij als college en organisatie hebben verricht, laten we een goede financiële basis achter waar het volgende gemeentebestuur op voort kan bouwen. Ons huishoudboekje is op orde. We hebben een gezonde financiële huishouding, gericht op inzet voor onze inwoners. Doordat we 'scherp aan de wind hebben gevaren', kunnen we met trots deze jaarrekening presenteren: solide, positief en voorbereid op de toekomst.

Wethouder Wilco Mazier

1.2 Financiële positie

Resultaat 2024

Het voordelig resultaat 2024 binnen de algemene dienst bedraagt € 11,1 miljoen. De grondexploitatie sluiten met een positief resultaat van € 11,9 miljoen, waarmee het totale brutoresultaat € 23 miljoen bedraagt. Na claims en voorgestelde besluitvorming zal er een netto resultaat van afgerond € 21,9 miljoen overblijven. Voorgesteld wordt om dit bedrag toe te voegen aan de algemene reserve.

Resultaat 2024

(bedragen x € 1.000)

	Bedrag
Bruto resultaat (saldo van baten en lasten 2024)	-23.030
Claims en voorgestelde besluitvorming:	
a. Onderhanden werken	1.277
b. Mutatie reserve Havenwerken	118
c. Mutatie reserve Omgevingswet	-18
d. Mutatie reserve Monumenten	-11
e. Mutatie reserve sociaal domein (resultaat Participatie, WMO, Jeugd)	675
f. Vrijvallen en opheffen bestemmingsreserve energielasten	-1.681
g. Nieuw te vormen reserve energieneutraal maken De Sypel	454
h. Aanvullen reserve sociaal domein	380
Netto resultaat 2024 na besluitvorming	-21.836

a. Onderhanden werken

De uitvoering van een aantal werkzaamheden loopt door in 2025, waardoor het budget in 2024 niet of niet volledig besteed is. Dit leidt tot een voordelig effect in de jaarrekening 2024. In 2025 wordt de algemene reserve ingezet als dekking voor deze posten.

b. Mutatie reserve Havenwerken

Het structurele budget voor baggerwerkzaamheden is bij de ombuigingen vanaf 2025 verlaagd. Het budget voor 2024 werd gedeeltelijk ingezet voor het uitvoeren van incidentele baggerwerkzaamheden. Hiermee wordt een basis gecreëerd waarbinnen het nieuwe structurele budget toereikend moet zijn. De werkzaamheden zullen echter in 2025 worden uitgevoerd. Door het voordeel van het budget baggeren 2024 toe te voegen aan de bestemmingsreserve havenwerken ontstaat dekking voor deze kosten in 2025.

c. Mutatie reserve Omgevingswet

In 2024 is er een overschrijding op het budget Implementatie gevolgen omgevingswet van afgerond € 18.000,-. Voorgesteld wordt dit bedrag te onttrekken aan de bestemmingsreserve Omgevingswet.

d. Mutatie reserve Monumenten

In 2024 is er een overschrijding op het budget Instandhouding monumenten van afgerond € 11.000,-. Voorgesteld wordt dit bedrag te onttrekken aan de reserve Monumenten.

e. Mutatie reserve sociaal domein (resultaat Participatie, WMO en Jeugd).

Het voordeel binnen de programmagelden sociaal domein ten opzichte van de bijgestelde begroting 2024 bedraagt € 675.000,-. Voorgesteld wordt dit bedrag toe te voegen aan de reserve sociaal domein. Het tekort bij de tussentijdse rapportage 2024 is onttrokken aan de reserve sociaal domein.

f. Vrijvallen en opheffen bestemmingsreserve energielasten

Deze reserve is ingesteld om de overschrijding op de gemeentelijke energielasten in 2023 en 2024 op te vangen. Na de onttrekking in 2024 is het doel van de reserve komen te vervallen. Het restant van de reserve bedraagt € 1.681.250,- en kan vrijvallen ten gunste van het jaarrekeningresultaat. Voorgesteld wordt deze reserve op te heffen.

g. Nieuw te vormen reserve Energieneutraal De Sypel

Vanuit de reserve gemeentelijke energielasten ligt er een claim van € 500.000,- voor energieneutraal de Sypel (raadsbesluit 9 maart 2023). Het restant van deze claim bedraagt € 454.250,-. Voorgesteld wordt om hiervoor een nieuwe bestemmingsreserve te vormen, zodat de middelen beschikbaar blijven voor het realiseren van een energieneutraal zwembad de Sypel.

h. Aanvullen reserve sociaal domein

Na toevoeging van een deel van het Harderwijkse overschot Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang bedraagt de prognose stand van de reserve sociaal domein € 3,62 miljoen. Om de reserve aan te vullen tot de gewenste omvang van € 4 miljoen is er een dotatie vanuit de algemene reserve aan de reserve sociaal domein nodig van € 380.000,-.

Opbouw brutoresultaat

In de gewijzigde begroting (na tussentijdse rapportage en besluitvorming) was rekening gehouden met een voordelig resultaat van € 3,7 miljoen. Diverse belangrijke grotere mee- en tegenvallers worden hieronder toegelicht. Onder de programma's is per programma een meer gedetailleerde analyse opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

bedragen x € 1.000

	2024			
		voordeel	nadeel	saldo
Rekeningresultaat				
Vertrekpunt na begrotingswijzigingen t/m 31-12-2024		-3.676		-3.676
Kapitaallasten	a	-831		-831
Programma 0-8: Uitgestelde werkzaamheden 2024 (onderhanden werk)	b	-1.277		-1.277
Programma 0: Algemene uitkering	c	-1.983		-1.983
Programma 0: Personeelslasten / pensioenvoorziening wethouders	d	-379		-379
Programma 0: Parkeeropbrengsten	e	-205		-205
Programma 2: Baggeren havens	f	-118		-118
Programma 3: GREX bedrijventerreinen	g	-1.502		-1.502
Programma 4: Morgen college	h	-202		-202
Programma 5: SPUK sport en SPUK MEOZ	i	-266		-266
Programma 6: Oekraïne opvang	j	-515		-515
Programma 6: Programmagelden sociaal domein	k	-675		-675
Programma 6 / 7: Inzet SPUK gelden	l	-320		-320
Programma 7: Duurzaamheid	m	-200		-200
Programma 8: GREX niet-bedrijventerreinen	n	-10.384		-10.384
Diversen		-497		-497
Totaal Rekeningresultaat		-23.030		-23.030

Nr.	Toelichting
a	De werkelijke omslagrente valt in 2024 lager uit dan begroot en is daarom bijgesteld. Dit leidt tot een voordeel binnen nagenoeg alle programma's. Voor een verdere uitleg wordt verwezen naar het renteschema in de paragraaf Financiering.
b	Uitvoering van de werkzaamheden loopt door naar 2025, waardoor het budget in 2024 niet of deels besteed is. Een overzicht van de onderhanden werken wordt gegeven in hoofdstuk 4.6.
c	Het voordeel binnen de algemene uitkering bestaat voor een bedrag van € 0,5 miljoen uit afrekeningen oude jaren. Het overige voordeel van afgerond € 1,5 miljoen ontstaat door het positieve effect uit de decembercirculaire 2024 en doordat er gedurende het jaar bijstellingen plaatsvinden op de maatstaven, bedragen per maatstaf en de uitkeringsfactor. Een aantal van deze maatstaven zijn in de realisatie hoger uitgevallen dan was ingeschat in eerdere circulaire.
d	Voor een nadere analyse van de personeelslasten wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering.
e	De hogere parkeeropbrengsten komen voor het grootste deel uit de hogere opbrengsten parkeervergunningen. Deze vergunningen worden altijd in het 4 ^e kwartaal opgelegd voor het komende jaar. Door de digitalisering van deze vergunningen is een deel niet eind 2023 maar in 2024 opgelegd. Daarnaast is er een voordeel op naheffingen parkeren. In het 2 ^e halfjaar 2024 zijn de parkeercontroles geïntensiveerd, wat tot hogere opbrengsten leidt.
f	Het budget voor baggeren is in 2024 niet volledig ingezet. Voorgesteld wordt om het voordelig saldo toe te voegen aan de bestemmingsreserve Havenwerken voor de dekking van de kosten in 2025.
g	Dit voordeel betreft de tussentijdse resultaatnemingen van de grondexploitatie t.b.v. bedrijventerreinen. Dit zijn Lorentz II (€ 104.000,- voordelig), Lorentz III (€ 998.000,- voordelig), Tonsel (€ 299.000,- voordelig) en Sytel (€ 101.000,- voordelig). Zie ook de paragraaf Grondbeleid en de toelichting op de balanspost Voorraden/Bouwgrond in exploitatie.
h	De vervangende nieuwbouw van het VMBO Morgen College zal plaatsvinden in combinatie met het MBO. Het hiervoor begrote bedrag hoeft niet te worden gebruikt en valt vrij in 2024.
i	In 2024 is de SPUK (specifieke uitkering) Sport over 2023 vastgesteld. Deze vaststelling was € 83.000,- hoger dan het voorschot, wat tot een voordeel leidt. Daarnaast is er ook een voordeel op de SPUK Sport over 2024 van € 69.000,-. Door hogere kosten binnen de exploitatie van de Sytel kan er meer BTW in de SPUK Sport ingebracht worden. In 2024 is ook de SPUK MEOZ (Meerkosten energie openbare zwembaden) over 2023 vastgesteld. De vaststelling is € 114.000,- hoger dan de inschatting bij de jaarrekening 2023. Dit leidt in 2024 tot een voordeel.
j	De regeling voor Oekraïne resulteert in een voordeel van afgerond € 1,3 miljoen. Bij de tussentijdse rapportage is € 835.000 toegevoegd aan het begrotingssaldo. Het restant van het voordeel van € 515.000,- komt ten gunste van het rekeningresultaat. Zie ook de financiële analyse onder programma 6.
k	Ten opzichte van de bijgestelde begroting resulteren de programmagelden Participatie, Wmo en Jeugd in een voordeel van € 675.000,-. Voorgesteld wordt dit bedrag toe te voegen aan de reserve sociaal domein. Zie voor verdere toelichting de analyse onder programma 6 en het jaarverslag 'Zorgkosten 2024 EHZ-gemeenten'.
l	Door de inzet van SPUK IZA, SPUK preventieakkoord en Brede SPUK GALA zijn er reguliere budgetten over gebleven. De activiteiten zijn uitgevoerd volgens planning. Bij het wegvallen van de SPUK's in de komende jaren, zijn de reguliere budgetten weer nodig.

Nr.	Toelichting
m	Er is sprake van een incidenteel voordeel van afgerond € 200.000,- op het duurzaamheidsbudget. Dit betreft met name de vrijval van eerder overgehevelde incidentele middelen m.b.t duurzaamheid nog vanuit de vorige collegeperiode. Door het inzetten van zowel de bestemmingsreserve duurzaamheidsfonds als diverse specifieke uitkeringen zoals het klimaatakkoord kunnen deze middelen incidenteel vrijvallen.
n	Dit voordeel betreft de tussentijdse resultaatnemingen naar aanleiding van de herziening van de grondexploitatieberekeningen Waterfront (€ 8.430.000,- voordelig) en Drielanden (€ 1.954.000,- voordelig). Zie ook de paragraaf Grondbeleid en de toelichting op de balanspost Voorraden/Bouwgrond in exploitatie.

Onderhanden werken

Voorgesteld wordt om een bedrag van afgerond € 8 miljoen door te schuiven naar 2025 voor de uitvoering van nog niet afgeronde of uitgestelde activiteiten. Hiervan is € 6,7 miljoen reeds gedekt uit reserves, voorzieningen en subsidies, waardoor er netto € 1,3 miljoen aan onderhanden werken ten laste van het resultaat komt. In dit bedrag zijn ook overhevelingen opgenomen van taakmutaties die uit de decembercirculaire 2024 van het Rijk beschikbaar zijn gekomen, maar logischerwijs niet meer besteed konden worden. In hoofdstuk 4.6 is een totaaloverzicht, inclusief toelichting op de onderhanden werken opgenomen.

Weerstandsvermogen

Het netto jaarrekeningresultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve, maar het weerstandsvermogen bepaalt het vrij besteedbare deel van deze reserve. In de paragraaf weerstandsvermogen wordt ingegaan op de totstandkoming en beleidskeuzes. In de volgende tabel is de stand van zaken van het weerstandscapaciteit weergegeven:

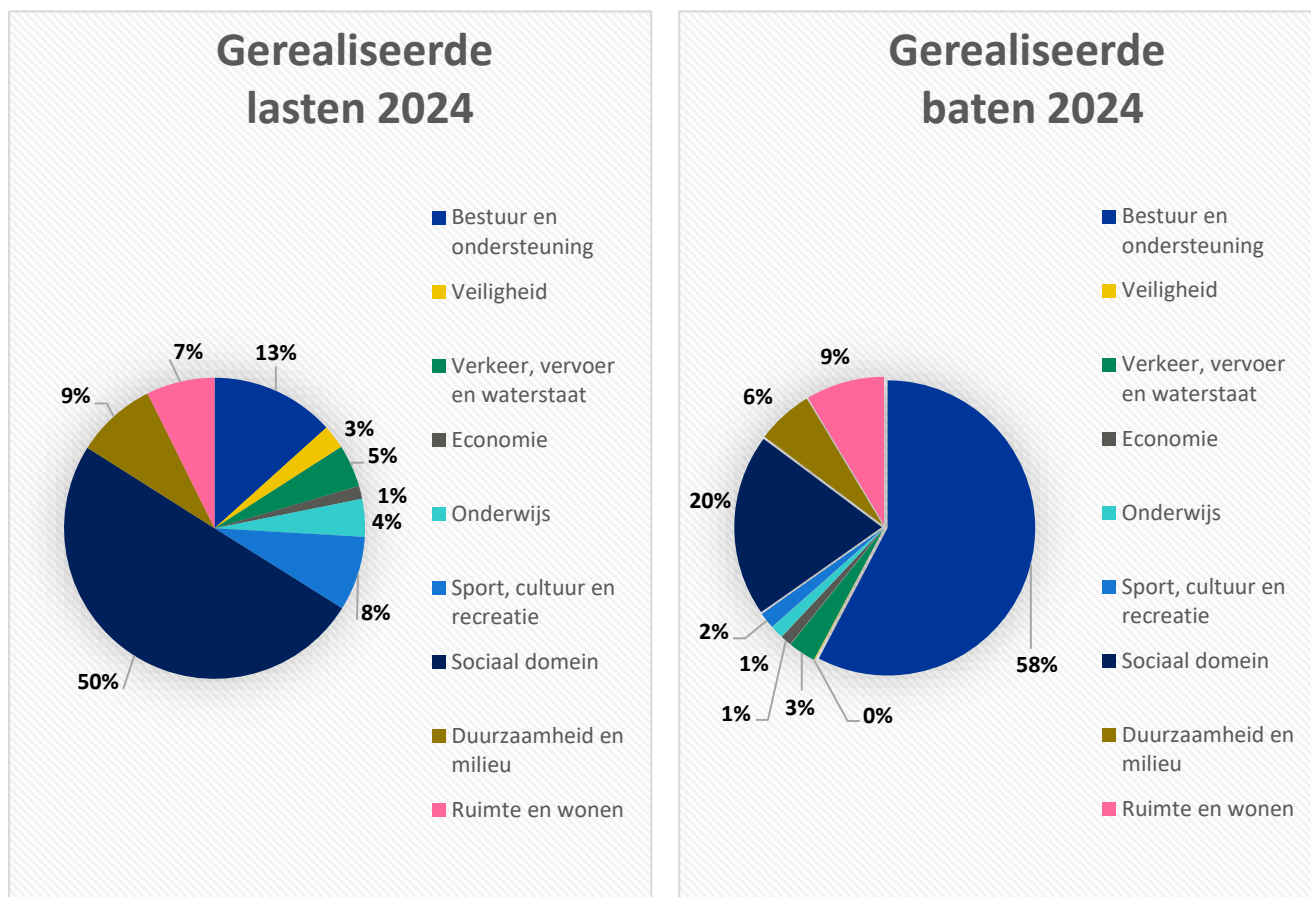
(bedragen x € 1.000)

Beschikbare weerstandscapaciteit	Stand 31-12-2024	Claims op reserve	Resultaat 2024	Stand na verwerking claims/resultaat
<i>Incidenteel</i>				
Algemene reserve	-26.782	9.789	-23.030	-40.023
<i>Subtotaal incidenteel</i>	<i>-26.782</i>	<i>9.789</i>	<i>-23.030</i>	<i>-40.023</i>
<i>Structureel</i>				
Onvoorzien	-161	n.v.t.	n.v.t.	-161
<i>Subtotaal structureel</i>	<i>-161</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-161</i>
Beschikbare weerstandscapaciteit	-26.943	9.789	-23.030	-40.184

(bedragen * €1.000)

Berekening weerstandsvermogen	Prognose stand na verwerking resultaat/claims	Geïdentificeerde risico's n.a.v. actualisatie eind 2024	Overschot (-) / tekort (+)	Ratio weerstands- vermogen
<i>Incidenteel</i>				
Algemene reserve	-40.023	18.840	-21.183	2,1
<i>Subtotaal incidenteel</i>	<i>-40.023</i>	<i>18.840</i>	<i>-21.183</i>	
<i>Structureel</i>				
Onvoorzien	-161	n.v.t.	-161	
<i>Subtotaal structureel</i>	<i>-161</i>		<i>-161</i>	
Totaal structureel en incidenteel	-40.184	18.840	-21.344	2,1

De procentuele verdeling van de programma's van de gerealiseerde lasten en baten 2024 is als volgt:

De duiding waar de baten en lasten uit bestaan is te vinden onder de verantwoording per programma. Hier wordt per taakveld weergegeven wat de begrote en gerealiseerde lasten zijn. Zo zijn er in programma 0 altijd veel baten omdat hier taakveld 0.7 algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds en alle belasting-gerelateerde taakvelden zich bevinden. In programma 6 bevinden zich alle programmagelden voor het sociaal domein en hebben relatief gezien veel uitgaven. De uitsplitsing per taakveld onder de programma's geeft meer inhoudelijke duiding.

1.3 Leeswijzer

De jaarrekening is, conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), opgebouwd uit de volgende onderdelen:

Algemeen

Een algemeen deel waarin het voorwoord is opgenomen en de financiële positie van de gemeente.

Programmaplan

Een programma plan met daarin de negen begrotingsprogramma's.

We hanteren de volgende uitgangspunten voor vorm en inhoud van het programmaplan:

- Al ons werk brengen we in beeld, dus zowel de *Going Concern* als de projectmatige activiteiten.
- We gaan pragmatisch om met indicatoren. In nieuwe, en te actualiseren beleidsnota's, zullen indicatoren en streefwaarden worden opgenomen. In deze begroting zijn, naast de verplichte indicatoren, bij een aantal programma's een aantal facultatieve indicatoren opgenomen, dit laatste in nauw overleg met de auditcommissie.
- We geven inzicht in alles waar de gemeente geld aan uitgeeft door budgetten aan prestaties te koppelen.
- Per begrotingsprogramma verwijzen we duidelijk naar financiële informatie in de bijlagen en geven we een samenvatting van die informatie in het programma.

De opbouw per programma is als volgt:

- Algemeen deel
 - Inhoud programma
 - Ontwikkelingen
 - Verbonden Partijen: aangegeven wordt per programma welke verbonden partij bijdraagt aan het behalen van de doelstellingen van de gemeente. Uitgebreide informatie over de verbonden partijen is opgenomen in de afzonderlijke paragraaf hierover.
 - Beleidskaders.
- Taakvelden
 - Bij de programma's geven we antwoord op de drie W-vragen, dit doen we per taakveld:
Wat wilden we bereiken?
Wat hebben we daarvoor gedaan?
Wat heeft het gekost?
 - Indicatoren per taakveld: per indicator worden realisatiewaarden vermeld over de laatste vier jaar (wanneer voorhanden). In de toekomst willen we hier ook realistische streefwaarden aan koppelen. Ook is de bron vermeld. Naast de verplichte indicatoren worden hier de door de gemeenteraad gekozen (facultatieve) indicatoren opgenomen.
- Totaaloverzicht
 - Financieel overzicht per programma
 - Analyse huidige begroting ten opzichte van vorige begroting
 - Getallen met een "-" voor het getal zijn een positief resultaat

Paragrafen

In het programmaplan staat niet alles over de begrotingsprogramma's. Programma overstijgende informatie over bijvoorbeeld verbonden partijen, lokale heffingen en het weerstandsvermogen is apart in paragrafen samengebracht.

Financiële jaarrekening

In dit onderdeel van de jaarrekening krijgt u onder andere informatie over:

- Een recapitulatie van het totaal van lasten en baten;
- Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling;

Bijlagen

In hoofdstuk 5 zult u diverse bijlagen aantreffen waaronder een totaaloverzicht van alle indicatoren.

Vergelijkende cijfers

Als vergelijkende cijfers zijn de Jaarrekening 2023 en de Begroting 2024, inclusief begrotingswijzigingen, opgenomen. Door afronding kunnen in de financiële tabellen geringe verschillen ontstaan.

2. Programmaplan

2.0 Programma 0 Bestuur en Ondersteuning

A ALGEMEEN

De gemeente Harderwijk heeft een open cultuur. Het kwaliteitsniveau van onze dienstverlening aan klanten is excellent. De klant staat centraal in alles wat wij doen. De ambtelijke ondersteuning is professioneel en werkt op basis van de uitgangspunten: "Open, Ontspannen en Ondernemend".

Om doelen te bereiken werken wij vaak samen in (tijdelijke) netwerken op basis van het principe: 'coalition of the willing'. Oftewel partners die dezelfde resultaten willen bereiken. Deze partners zijn inwoners, het maatschappelijk middenveld, ondernemers, onderwijs en overheden. Er wordt samengewerkt in wisselende samenstellingen, passend bij de opgave.

Doelstelling Bestuurskracht en Samenwerking

- Het versterken van onze positie, het partnerschap en de samenwerking.
- Het verbeteren van de samenwerking met onze partners.
- Het verbeteren van de samenwerking met het maatschappelijk middenveld.

Doelstelling Dienstverlening

- Een professionalisering van de dienstverlening aan inwoners en bedrijven. Dit doen we door, in gezamenlijkheid met Ermelo, Zeewolde en Meerinzicht, de ingang voor inwoners en bedrijven te professionaliseren. En door een nadrukkelijker samenwerking met de vakspecialisten te organiseren.

Doelstelling Samenwerking in Meerinzicht

- Meerinzicht voert voor gemeente Harderwijk de Bedrijfsvoeringstaken en het Sociaal Domein uit.

Inhoud

Het programma omvat alle taken van raad en college op het terrein van het openbaar bestuur en de ondersteuning en dienstverlening hierbij door de gemeentelijke organisatie. Tot dit programma behoren ook de algemene dekkingsmiddelen (inkomsten die de gemeente min of meer vrij kan besteden), de gemeentelijke basisadministratie en de interne en externe dienstverlening.

Ontwikkelingen

Bestuurskracht en Samenwerking

- RS4
- Perspectief op EHZ-samenwerking: Dit betreft een proces over mogelijkheden van intensivering van de (ambtelijke) samenwerking.
- Samenwerking gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde: Deze samenwerking speelt langs twee sporen:
 - De gemeenschappelijke regeling Meerinzicht. Meerinzicht voert de bedrijfsvoeringstaken en de sociaal domein-taken uit.
 - De strategische en beleidsmatige samenwerking. Dit vindt in 2024 onder andere plaats aan de hand van de volgende inhoudelijke thema's:
 - Programma Dienstverlening
 - Regioarrangement EHPZ

Verbonden partijen

- Meerinzicht

Beleidskaders

- Harderwijk zijn wij samen; visie op burgerschap.

Rekenkameronderzoeken

- Meerinzicht (2021)

Voor een toelichting op deze rekenkameronderzoeken wordt verwezen naar bijlage 5.2 Overzicht terugkoppeling rekenkameronderzoeken.

B TAAKVELDEN

De taakvelden vanaf taakveld 0.8 zijn met name financiële onderwerpen. Op deze taakvelden beantwoorden we niet de 3 W-vragen maar geven we aan wat de inhoud is van dit taakveld.

0.1	Taakveld Bestuur
-----	------------------

Portefeuillehouder(s):	J. Joon
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Op basis van artikel 6 van de gemeentewet is het voor een gemeente verplicht om een gemeenteraad, een college en een burgemeester te hebben. Daarnaast verplicht de gemeentewet iedere gemeente om een rekenkamer of een rekenkamerfunctie vorm te geven (artikel 81a t/m 81k en artikel 182 t/m 185). Verder is het in de gemeentewet de verplichting een griffie te hebben (artikel 107 t/m 107e gemeentewet).

In dit taakveld zijn de lasten opgenomen die direct verband houden met de gemeentelijke bestuursorganen en de directe ondersteuning daarvan:

- Het college van burgemeester en wethouders;
- De gemeenteraad en de raadscommissies;
- De ondersteuning en advisering van de raad in de vorm van een griffie;
- De lokale rekenkamer;
- Landelijke- en regionale bestuurlijke samenwerkingsverbanden

Gestreefd naar een open en constructieve bestuurscultuur, waarbij er ruimte is om elkaar aan te spreken op houding en gedrag. Bestuurders en gekozen volksvertegenwoordigers van een gemeente dienen het algemeen belang en zijn er voor alle inwoners van de stad. Bestuurlijke integriteit houdt in dat de verantwoordelijkheid die met de functie samenhangt wordt aanvaard en dat de bereidheid er is daarover verantwoording af te leggen.

Wat zouden wij daarvoor doen?

Regulier

RS4

In 2023 hebben de samenwerkende gemeenten Doetinchem, Harderwijk, Tiel en Zutphen een whitepaper opgesteld. Hierin staat beschreven waar de RS4 zich de komende jaren op focust en waar hulp van de provincie gewenst is. Het whitepaper is kort na de provinciale verkiezingen aangeboden aan de Provinciale Staten van Gelderland. In 2024 wordt de whitepaper verder uitgewerkt.

Samenwerking Gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde

Gemeenschappelijke regeling Meerinzicht

Op de meerjarenbegroting 2025-2028 van Meerinzicht hebben de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde een zienswijze ingediend. Hierbij is aan Meerinzicht, als verlengd lokaal bestuur, gevraagd om mogelijkheden voor ombuigingen te inventariseren en in de kadernota 2026-2029 van Meerinzicht te verwerken. Meerinzicht heeft hierop aangegeven dat zij de inventarisatie uitvoeren en bij de Meerjarenbegroting 2026-2029 te voegen.

Sturingsinformatie en gestructureerde informatievoorziening Meerinzicht

Op 21 april 2022 heeft de gemeenteraad de aanbevelingen uit het "Rekenkameronderzoek naar Meerinzicht" overgenomen. De kernboodschap is om tot meer sturingsinformatie en gestructureerde informatievoorziening te komen. Via een twee sporen aanpak (beleid sociaal domein en bedrijfsvoering Meerinzicht) krijgt de inrichting van dashboards, het opstellen van informatieprotocollen en het formuleren van kritische prestatie indicatoren vorm. Voor de begeleiding van het gezamenlijke traject met de raden van Ermelo en Zeewolde is een externe adviseur aangetrokken.

Regioarrangement EHPZ

Het vervolgproces van de vastgestelde Gebiedsagenda EHZ geven we samen met de gemeenten Ermelo, Zeewolde en de colleges van Gedeputeerde Staten van de provincies Flevoland en Gelderland vorm. Het vormgeven van het vervolgproces geldt ook voor het Regioarrangement EHPZ aangevuld met de gemeente Putten en de waterschappen Vallei en Veluwe en Zuiderzeeland.

Speerpunten voor 2024 waren het opleveren van de definitieve versie van het Regioarrangement EHPZ 2023, inclusief de inrichting van de governance (bestuurlijk en ambtelijk) en het definiëren en opstellen van de uitvoeringsagenda's.

Specifiek

- Rechtmatigheidsverklaring

Nieuw beleid

Enquête bestuur van de stad

In het collegeprogramma hebben we afgesproken dat we de tevredenheid van inwoners over het gemeentebestuur via een enquête meten. En dat we inwoners vragen naar hun ervaringen met de gemeente. We zouden een onafhankelijk en gespecialiseerd onderzoeksbureau vragen om deze enquête op te stellen en uit te voeren.

Midterm Review Collegeprogramma en Strategische Raadsagenda 2022-2026

In het collegeprogramma 2022-2026 hebben we afgesproken om in 2024 een midterm review op te stellen. Met de midterm review laten we zien wat we hebben gedaan aan de uitvoering van het collegeprogramma en de strategische raadsagenda. En communiceren we dit actief naar inwoners en raadsleden. We maken in de midterm review inzichtelijk wat er in 2022 tot 2024 is gedaan om de afspraken uit het collegeprogramma en de strategische raadsagenda 2022-2026 te realiseren. Hierover communiceren we actief naar inwoners en raadsleden.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Regulier

RS4

In 2024 hebben de samenwerkende gemeenten Doetinchem, Harderwijk, Tiel en Zutphen de whitepaper uitgewerkt en op de onderwerpen cultuur, erfgoed en binnenstad is in kaart gebracht hoe de gemeenten deze beleidsterreinen aanvielen. Op gebied van vernieuwende culturele voorzieningen is ambtelijk samengewerkt. Ook heeft de zogenaamde Collegedag weer plaatsgevonden met de volledige colleges van B&W van de vier gemeenten, om elkaar beter te leren kennen en door te praten over de genoemde onderwerpen.

Perspectief op EHZ-samenwerking

De colleges van de gemeente Ermelo, Harderwijk en Zeewolde hebben elkaar in 2024 drie keer ontmoet in het kader van het Perspectief op EHZ-samenwerking. Gezamenlijk is gekeken naar nut en noodzaak om de EHZ-samenwerking te verdiepen en te versterken met als doel de brede welvaart van onze inwoners ook op de lange termijn te borgen en de bestuurlijke autonomie van onze drie gemeenten te bestendigen. De bedoeling is om de kracht van onze vier organisaties (de drie gemeenten en Meerinzicht) zo goed mogelijk te benutten voor onze 100.000 inwoners. Voor de zomer van 2025 nemen de drie colleges de raden een eerste keer beeldvormend mee in de mogelijkheden.

Samenwerking Gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde

Gemeenschappelijke regeling Meerinzicht

Meerinzicht heeft, in reactie op de zienswijzen van de gemeentes Ermelo, Harderwijk en Zeewolde, aangegeven de mogelijkheden voor ombuigingen te inventariseren en als bijlage bij de Meerjarenbegroting 2026-2029 te voegen. Meerinzicht heeft de inventarisatie in 2024 uitgevoerd. In 2025 wordt deze inventarisatie toegevoegd als bijlage bij de meerjarenbegroting 2026-2029.

Sturingsinformatie en gestructureerde informatievoorziening Meerinzicht

Op 21 april 2022 heeft de gemeenteraad de aanbevelingen uit het "Rekenkameronderzoek naar Meerinzicht" overgenomen. De kernboodschap is om tot meer sturingsinformatie en gestructureerde informatievoorziening te komen. In 2024 is adviesbureau Berenschot samen met een ambtelijke werkgroep aan de slag gegaan om te komen tot KPI's voor Domein Bedrijfsvoering. In 2024 heeft Berenschot een rapport opgeleverd waarin vier indicatoren worden voorgesteld:

- Kwaliteit: met als doel het verbeteren van de dienstverlening.
- Kwetsbaarheid: met als doel het verminderen van de kwetsbaarheid.
- Klantgerichtheid: met als doel het verhogen van de mate van klantgerichtheid
- Kostenbeheersing: met als doel het kritisch zijn op de kosten.

De implementatie van de werkwijze van de KPI's is bij Meerinzicht belegd. Meerinzicht zal de verdere invulling en normering van de KPI's in 2025 projectmatig oppakken. Bij de Bestuursrapportage 2025 wordt een voorstel hiervoor bijgevoegd.

Dienstverlening

Afgelopen jaar is dienstverlening verder onder de aandacht gebracht door het onderwerp op te nemen in het aanbod van het Leer!plein. Enerzijds om medewerkers bewuster te maken van hun invloed op de kwaliteit van de dienstverlening, anderzijds om hen te enthousiasmeren processen te (her)zien en in te richten vanuit het perspectief van de inwoners en ondernemers van Harderwijk en Hierden.

Daarnaast wordt volop ingezet op meer samenwerking binnen gemeente Harderwijk (teamoverstijgend) en met Ermelo, Zeewolde en Meerinzicht. Deze samenwerkingen richten zich op het bundelen van krachten, het delen van kennis en het efficiënter werken.

De oprichting van een gezamenlijk team waarin de beantwoording van eerstelijns klantcontact, de optimalisatie van contactkanalen en het beleid omtrent dienstverlening voor gemeente Harderwijk, Ermelo, Zeewolde en Meerinzicht wordt geborgd, heeft onder meer door veel personele wisselingen vertraging opgelopen. De vorming van dit zogenoemde Klant Expertise Centrum (KEC) wordt in 2025 weer opnieuw actief opgepakt.

Regioarrangement EHPZ

In 2024 is het regioarrangement regio EHPZ 2023 bestuurlijk behandeld in de gemeenten Ermelo, Harderwijk, Putten en Zeewolde, de provincies Flevoland en Gelderland en de waterschappen Vallei en Veluwe en Zuiderzeeland. Met het regioarrangement is ingestemd of als richtinggevend benoemd. De activiteiten die waren benoemd in de Gebiedsagenda EHZ zijn in het regioarrangement EHPZ ondergebracht. De uitvoering van de opgaven vindt daarmee integraal plaats. In 2024 is een profiel voor de regio EHPZ opgesteld en is de bestuurlijke governance uitgewerkt. Begin 2025 ontvangen de deelnemers het profiel en de inrichting van de bestuurlijke governance. Daarnaast is gestart met de oriëntatiefase van gebiedsopgave 2 en zijn in Zeewolde (21 juni 2024) en in gemeente Harderwijk (20 september 2024) tours de EHPZ gehouden.

Specifiek

Nieuw beleid

Enquête bestuur van de stad

In 2024 is de enquête door onderzoek- en adviesbureau Enneüs ontwikkeld en uitgevraagd. De doelstelling van dit onderzoek was het inzichtelijk maken van wat er goed gaat in onze dienstverlening en waar mogelijkheden liggen ter verbetering. In het rapport zijn naar aanleiding van de uitkomsten een aantal conclusies getrokken en aanbevelingen gedaan:

1. Participatie stimuleren & meer passende participatiemogelijkheden aanbieden
2. Bekendheid van het college van B&W verhogen
3. Meer inzet om iedereen mee te laten doen en zich gehoord voelen (voordat beslissingen vaststaan)
4. Online en offline dienstverlening aan blijven bieden, zoals ook de hulp bij het invullen van formulieren

In de raadsinformatiebrief van 24 oktober 2024 heeft het college aangegeven hoe zij de aanbevelingen verder uitwerken.

Midterm Review Collegeprogramma en Strategische Raadsagenda 2022-2026

In 2024 is de midterm review, de tussentijdse evaluatie van het collegeprogramma, opgesteld. Met de midterm review informeert het college de raad en de inwoners van Harderwijk en Hierden over de voortgang van de uitvoering van het collegeprogramma en de strategische raadsagenda. Ook is er ingegaan op de speerpunten van de komende twee jaar en de ambities die niet meer gehaald gaan worden. In de commissie Mens & Maatschappij van 25 september 2024 is de midterm review informatief besproken.

0.2

Taakveld Burgerzaken

Portefeuillehouder(s):	J. Joon - M. Reckman - W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

De inwoners van de gemeente Harderwijk ervaren de gemeente als een klantgerichte en professionele organisatie, waarmee je veilig en betrouwbaar zaken kunt doen en die van toegevoegde waarde is voor de Harderwijker samenleving.

Het Klant Contact Centrum (KCC) is de poortwachter voor de publieke dienstverlening: het eerste aanspreekpunt voor inwoners, bezoekers en ondernemers. Zowel telefonisch, online en aan de balie. Een waardevolle en gastvrije rol in de gemeentelijke dienstverlening wordt vervuld door op een klantgerichte en vriendelijke manier de taken uit te voeren.

Wat zouden wij daarvoor doen?

Regulier

- Verstrekken van diverse documenten (zoals reisdocumenten en rijbewijzen) en uittreksels en het innen van leges hiervan;
- Het registreren en muteren van persoonsgegevens in de basisregistratie personen (BRP);
- Persoonsinformatiemanagement: vaststellen identiteit en registratie van persoonsgegevens;
- Tegengaan identiteits- en adres gerelateerde fraude;
- Het opmaken van akten op gebied van geboorte, overlijden en huwelijk;
- Voltrekken van huwelijken en partnerschapsregistraties en het innen van leges hiervoor;
- Uitvoeren Naturalisatie ceremonie bij verkrijging van het Nederlanderschap en het innen van naturalisatieleges;
- Het organiseren van verkiezingen en referenda;
- Het op grond van specifieke privacywetgeving verstrekken van informatie uit de BRP en de registers van de Burgerlijke Stand;
- Het gastvrij en correct doorverwijzen (zowel fysiek als telefonisch) van burgers naar de juiste plek binnen de organisatie;
- Werken op afspraak waardoor er minder wachttijden aan de balies ontstaan;
- Het opnemen en doorzenden van binnengekomen meldingen/klachten op diverse terreinen (Snel Herstel);
- Beheren van gevonden en verloren voorwerpen;

Basistaken

De gemeente (team KCC en team Vergunningverlening, Informatievoorziening en Beheer (VIB) taakveld Burgerzaken) is verantwoordelijk voor het verlenen van diensten, zoals de aanvraag en uitgifte van rijbewijzen en reisdocumenten, aanvragen Nederlanderschap, voltrekken van huwelijken en partnerschapsregistraties. Op basis van artikel 229 van de Gemeentewet heeft de gemeente de bevoegdheid om kosten hiervoor in rekening te brengen als tegenprestatie voor deze door de gemeente geleverde diensten, de zogeheten leges. De beïnvloedbaarheid van de lasten en baten binnen dit taakveld is vrij beperkt, aangezien het de uitvoering van wettelijke taken betreft en een aantal legesopbrengsten worden gemaximeerd door wettelijke bepalingen.

Burgerlijke stand

Op basis van de regelgeving omtrent de Burgerlijke Stand (voornamelijk het Burgerlijk Wetboek) en de 'Wet op de lijkbezorging' houden aangewezen ambtenaren van de burgerlijke stand namens de gemeente diverse registers bij en worden daarnaast werkzaamheden verricht op het gebied van huwelijken, geboortes, overlijden, erkenningen en dergelijke.

Basisregistraties

De Basisregistraties Personen (BRP) is de verplicht te voeren basisregistratie op het gebied van persoonsgegevens. Overheidsinstanties en –instellingen zijn verplicht de gegevens in de BRP te gebruiken voor het uitvoeren van hun taak. Team VIB- taakveld Burgerzaken beheert de BRP en is verantwoordelijk voor het op orde zijn van deze basisregistratie.

Verkiezingen

Op basis van de Kieswet zijn gemeenten verantwoordelijk voor het organiseren van verkiezingen voor de gemeenteraad, de provinciale staten en het waterschap, de Tweede Kamer en het Europees Parlement.

Specifiek

Op 6 juni 2024 worden de verkiezingen van de leden van het Europese Parlement gehouden.

Nieuw beleid

Het gaat hier voornamelijk om continuering van bestaand beleid:

Representatiekosten Naturalisatieceremonie

zijn reëler geraamd en daarmee in overeenstemming met de wijze waarop de verplichte naturalisatieceremonie in onze gemeente wordt georganiseerd.

Organisatie verkiezingen

Door de uitvoering van verplichte en praktische werkzaamheden van de jaarlijkse terugkerende verkiezingen ontstaan achterstanden (en overuren) in het reguliere werk, omdat aan de verkiezingen meer prioriteit wordt gegeven. Er is incidenteel geld beschikbaar gesteld voor formatie ter ondersteuning van het reguliere werk en verkiezingen waardoor achterstanden en overuren in mindere mate gaan oplopen.

Voortzetting StembureauApp verkiezingen

Sinds een aantal verkiezingen wordt gebruik gemaakt van de StembureauApp op een iPad. Hiervoor is opnieuw incidenteel geld beschikbaar gesteld.

Applicatiebeheer Burgerzaken

Incidentele toekenning van formatie-uitbreiding applicatiebeheer. Door het uitvoering geven aan het programma Dienstverlening worden veel zaken digitaal aangevraagd en afgehandeld. Het gevolg hiervan is dat de druk zich in deze processen verplaatst van de mondelinge aanvragen aan de balie naar de digitale aanvragen via de e-diensten. Dit vraagt proces- en technische ondersteuning en structureel beheer van de applicatiebeheerder, waardoor formatie-uitbreiding noodzakelijk is.

Wat hebben wij er voor gedaan?

De organisatie van verkiezingen wordt steeds complexer, mede door hogere eisen aan stembureauleden en veranderende regelgeving. De StembureauApp biedt hierbij ondersteuning. Door de wijziging van de Kieswet zijn er extra controle momenten om de uitslag nauwkeuriger vast te stellen. Kiezers kunnen fouten melden, wat kan leiden tot een hertelling. Hoewel dit in onze gemeente voor dit jaar niet nodig was, moeten we hierop altijd voorbereid zijn. Door de nieuwe telling op de dag na de verkiezingen verloopt deze zorgvuldiger, met minder fouten. De definitieve uitslag is hierdoor pas na circa twee weken bekend, waardoor het verkiezingsproces langer doorloopt.

Door de incidentele toegekende uitbreiding voor de organisatie van de verkiezingen zijn de achterstanden en de overuren op ander regulier werk bij de brp en vergunningen minimaal gebleven.

Door een reëlere raming van de representatiekosten naturalisatieceremonie wordt de ceremonie, voor inwoners van onze gemeente die Nederlander zijn geworden, binnen het begrootte budget uitgevoerd. Nieuwe Nederlanders ontvangen op dit moment tijdens de ceremonie naast een pennenset, het boek "Wandelen door historisch Harderwijk" ook de Nederlandse vlag. De uitreiking gebeurt in het oude Stadhuis op de Markt onder het genot van een bakje koffie en een lekkernijtje: het 'Harderwiekertje'.

De uitbreiding van de incidentele formatie voor applicatiebeheer is in de loop van 2024 ingevuld. Hierdoor werd het mogelijk achterstallige werkzaamheden te starten gerelateerd aan onder meer verplichte wijzigingen in of niet meer gefaciliteerde systemen. En is er meer ruimte om nieuwe ontwikkelingen voor de applicaties op het werkveld van burgerzaken in te plannen.

0.3

Taakveld Beheer overige gebouwen en gronden

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

Het in bezit hebben van (bouw)gronden is ingegeven vanuit strategisch oogpunt of omdat ontwikkeling pas op de langere termijn is voorzien.

- Bouwgrond: teneinde zorg te dragen voor voldoende bouwlocaties t.b.v. woningen en gebouwen voor openbare en maatschappelijke doelen afgestemd op behoeften en verkoopbaarheid;
- Industrie- en bedrijventerrein: waardoor bedrijven met een lokale en regionale binding kunnen uitbreiden en/of er nieuwe bedrijven gevestigd kunnen worden ter handhaving en uitbreiding van de werkgelegenheid;

Het gemeentelijk vastgoed van de gemeente Harderwijk beheren voor de functie waar het voor bedoeld is, waarbij wordt gestreefd naar een evenwicht tussen de opbrengsten uit verhuur en verpachting enerzijds en de daaraan gekoppelde beheerlasten anderzijds. We willen kaders stellen voor onze vastgoedportefeuille zodat we strategischer en doelmatig met ons vastgoed omgaan.

Wat zouden wij daarvoor doen?

Regulier

- Adviseren en ondersteunen van diverse afdelingen bij de aan- en verkoop van gronden en het begeleiden van nieuwbouw, verbouw en onderhoud van gebouwen;
- Opstellen en uitvoering geven aan meerjarenonderhoudsplannen en jaarlijkse werkplannen, waaronder ook de verduurzaming van ons gemeentelijk vastgoed (DMJOP);
- Opstellen vastgoed en accommodatiebeleid;

- Beheren dagelijks en contractonderhoud.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Conform het voorstel van burgemeester en wethouders van 1 mei 2024 heeft de gemeenteraad op 5 september het 'Vastgoed- en accommodatiebeleid 2024' vastgesteld. Met dit beleid zijn de kaders en spelregels voor het gemeentelijk vastgoed – en accommodatiebeleid vastgelegd. Eigendom en stenen komen aan de orde in het vastgoedbeleid. Het accommodatiebeleid richt zich op de maatschappelijke activiteiten die in de accommodaties plaatsvinden. Met dit beleid houdt de gemeente meer grip op het gemeentelijk vastgoed en biedt het houvast voor de (her)ontwikkeling en strategie van het gemeentelijk vastgoed.

Conform het voorstel van het college van 22 oktober 2024 heeft de gemeenteraad op 12 december 2024 het Meerjaren Onderhoudsplan 2025-2028 vastgesteld en kennis genomen van het op basis daarvan opgestelde Werkplan 2025-2028. Hiermee wordt beoogd om de gemeentelijke gebouwen in stand te houden en een bijdrage te leveren aan de duurzaamheidsambities van de gemeente.

In 2022 zijn de voorbereidingen gestart voor renovatie van de voormalige mess op het terrein Kranenburg-Noord. Er is een Voorlopig-ontwerp opgesteld en op basis daarvan is een budgetraming gemaakt. De gemeenteraad heeft op 9 december 2023 het voor renovatie benodigde krediet beschikbaar gesteld. In 2024 zijn de plannen nader uitgewerkt, waarbij vooral aandacht is besteed aan de exploitatie van het pand na renovatie en de functie van de mess in relatie tot het aangrenzend te ontwikkelen (woon)gebied Kranenburg-Noord. De verwachting is dat in 2025 met de daadwerkelijke renovatie kan worden gestart.

Er is gestart met het herijken van het grondbeleid naar een toekomstbestendig grondbeleid passend bij de ambities van de stad.

0.4

Taakveld Overhead

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Inzichtelijk maken van de niet rechtstreeks toe te rekenen overheadlasten.

De kosten voor overhead of ook wel Bedrijfsvoeringskosten van de gemeente zijn die kosten die niet direct zijn toe te rekenen aan de overige taakvelden binnen de gemeentebegroting. Het gaat hierbij om alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces en medewerkers.

De sturing van het primaire proces vindt plaats binnen de gemeente zelf (directie en teamleiders). De ondersteuning hiervan wordt geleverd vanuit Meerinzicht. Het doel is om deze ondersteuning te kunnen bieden tegen een zo hoog mogelijke kwaliteit en tegen zo laag mogelijke kosten waarbij voortdurend wordt gestreefd naar verbetering van de werkprocessen en routines, met daarin het belang van de inwoners als uitgangspunt.

Wat zouden wij daarvoor doen?

Regulier

Taken op het gebied van:

- managementondersteuning binnen het primair proces (directie, teamleiders).
- financiën, administratie, beheer, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- personeel en organisatie;
- inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement);
- juridische zaken
- bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- informatievoorziening en automatisering (I&A);
- facilitaire zaken en huisvesting;
- documentaire informatievoorziening (DIV);

Nieuw beleid

Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen

De duurzaamheidsambities van de gemeente Harderwijk worden vertaald in concrete acties door het actieplan Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI). Op deze manier kunnen we jaarlijks acties

monitoren en nieuwe initiatieven ondersteunen. Het voorstel hiervoor inclusief een addendum op het inkoopbeleid wordt begin 2024 aan de raad aangeboden.

Strategische advisering communicatie

De complexiteit van de (uitvoerende) taken van gemeenten neemt toe. Burgers zijn mondig en steeds vaker is gemeentelijk beleid in (sociale) media onderwerp van een publiek debat. De vraag naar meer hoogwaardige professionele ondersteuning door communicatieprofessionals vanuit de EHZM organisaties neemt daarom toe. De inzet van de professionals van team Communicatie wordt de komende jaren minder uitvoerend. In plaats daarvan wordt (strategische) advisering van colleges en directies geïntensiveerd en worden strategische projecten beter ondersteund. Als extra investering en ter versnelling van deze ontwikkeling wordt de formatie tijdelijk uitgebreid.

Coördinator Social Return on Investment

Harderwijk en Hierden hechten waarde aan maatschappelijk verantwoord ondernemen en vindt het van belang dat iedereen mee kan doen in de samenleving. In dat kader is Social Return On Investment (hierna te noemen; SROI) sinds 2022 onderdeel van het duurzame inkoopbeleid en wordt een SROI verplichting van meestal 5% aan opdrachtnemers opgelegd bij aanbestedingen vanaf een opdrachtwaarde € 221.000. Het doel van Social Return on Investment (SROI) is om zoveel mogelijk mensen (met een afstand tot de arbeidsmarkt) aan het werk of werkervaring te helpen. Het kan hierbij bijvoorbeeld gaan om arbeids-, stage-, proef-, of leerwerkplaatsen.

Onderdeel van het regionale inkoopbeleid van de deelnemende gemeenten van de ISNV is om SROI bij inkoop en aanbestedingen toe te passen. Hierbij stelt de gemeente als aanbestedende dienst als eis dat de gegunde partij een bepaald percentage (meestal 5%) van de opdrachtsom besteedt aan SROI. De colleges van gemeente Ermelo, Harderwijk en Zeewolde hebben op basis van het college-advies Social Return (maart 2022) besloten in te stemmen met het aanstellen van een coördinator SROI. Deze functionaris fungeert als eerste aanspreekpunt en trekker voor SROI projecten in de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde. Daarnaast draagt degene bij aan de inbedding van SROI bij deze gemeenten. Tot slot heeft de SROI coördinator een verbindende rol bij inkooptrajecten en heeft verbinding met het expertisepunt SROI in de arbeidsmarktregio.

Human Resource Management (HRM)

De toenemende dynamiek in organisaties in het algemeen, en de ontwikkeling van EHZM in het bijzonder, leidt tot een toenemende vraag uit de EHZM organisaties voor een meer strategische inzet vanuit HRM. We investeren in deze ontwikkeling. HRM levert een strategisch business partner voor directie en management bij het inrichten en ontwikkelen van EHZM. Daarnaast levert HRM een meer strategische inzet waarbij wordt ingespeeld op de toenemende dynamiek in de organisaties.

ICT dienstverlening in een digitale samenleving

De invloed van digitalisering op de publieke sector gaat allang niet meer over het werken met computers binnen kantooromgevingen. Het gaat steeds meer over dienstverlening aan onze inwoners, bezoekers en bedrijven. Denk hierbij aan toegang/betaling bij parkeerterreinen; het signaleren van vuilnisbakken die geleegd moeten worden; over kassasystemen van bijvoorbeeld zwembaden, maar ook ondersteuning bij raadsvergaderingen. Digitalisering (en automatisering) van gemeentelijke organisaties beperkt zich daarmee niet meer tot kantoor tijden: het maakt een steeds groter onderdeel uit van onze dienstverlening. Daarnaast speelt de reactietijd van ICT op security issues. In het kader van GGI-veilig kan worden geparticipeerd in monitoring van onze ICT-omgeving gedurende 24 uur per dag.

Toenemende inkoop van ICT als beheerde dienst (verSaaSing)

ICT-leveranciers bieden hun softwareoplossingen steeds meer als beheerde dienst (Software as a Service) aan. In de kadernota 2023-2026 is de trend van verSaaSing al aangekondigd door Meerinzicht. De SaaS ontwikkeling heeft een positief effect op de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening, doordat de leverancier sneller en wendbaarder kan inspelen op de laatste ontwikkelingen. Echter, de licentiekosten zullen de komende jaren harder stijgen, omdat de leverancier de kosten voor de hosting van de applicaties en het plaatsen van updates ook doorberekent in de softwareprijs. Concreet hanteert Centric een SaaS-only beleid waarbij nieuwe software alleen als SaaS is af te nemen en bestaande software uiteindelijk alleen als SaaS dienst beschikbaar blijft. Als afnemer hebben we hier geen invloed op.

Het betreft de applicaties van Belastingen, Sociaal Domein en Burgerzaken. De indicatieve financiële impact van de Centric verSaaSing komt neer op 2 componenten: migratie en projectkosten (eenmalige kosten) en toename van jaarlijkse kosten door de extra exploitatie en beheerkosten (structurele kosten). De ontwikkeling naar SaaS dienstverlening betekent voor de afdeling I&A dat we de komende jaren te maken hebben met een afbouw in het technisch beheer op de installaties op ons eigen netwerk en een groeiend beheer op technische componenten die daarvoor in de plaats komen. Denk hierbij aan verbindingen, koppelingen, beveiligingscomponenten en data-integratie. Er is hierbij vooral sprake van een verschuiving van capaciteit. Voor de afname van het installeren van updates komt het inrichten en beheersen van bijvoorbeeld verbindingen, koppelingen en data-integraties terug.

Daarnaast blijven wij altijd verantwoordelijk voor de privacy en informatieveiligheid van alle software en informatie hierin; in het geval van SaaS gaat het om een regierol. Dus kortom de ombouw naar een SaaS afnemer neemt eenmalige kosten met zich mee en betekent daarnaast een verschuiving in capaciteit. De licentiekosten die stijgen door verSaaSing is een structureel blijvend verschijnsel en zullen op de begroting gaan drukken.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Maatschappelijk Verantwoord Opdracht geven en Inkopen

In 2024 is een voorstel voorbereid voor het ondertekenen van het manifest MVOI. Dit is de vernieuwde versie van het manifest MVI dat eerder ondertekend is door de gemeente Harderwijk. Het doel van dit manifest MVOI is dat partijen, via hun opdrachtgeverschap en inkoop, samen krachtig bijdragen aan het bereiken van de maatschappelijke doelen, die zijn benoemd in het Nationaal Plan MVOI 2021-2025. In 2025 wordt het manifest ondertekend. Hierna wordt een bijbehorend actieplan opgesteld.

Strategische advisering communicatie

Vanuit Communicatie is in 2024 op meerdere thema's strategisch communicatie-advies gegeven. Enerzijds is elke bestuurder op de belangrijkste thema's uit zijn portefeuille geadviseerd en anderzijds zijn er diverse (complexe) dossiers voorzien van een strategische woordvoeringslijn en advies. In 2024 zijn 360 verzoeken tot beantwoording van persvragen binnengekomen; dit is los van vragen en gespreksonderwerpen in het wekelijkse persuurte met bestuurders en separate interviews. Strategische communicatie-adviseurs zijn aan de voorkant betrokken bij de advisering en hebben bestuurders daarin pro-actief geadviseerd in hun communicatie. Vanuit de speerpunten uit het collegeprogramma is prioriteit gegeven aan communicatie-advisering aan deze onderwerpen. Door personeelsverloop heeft de strategische advisering van bestuurders 5 maanden met 1/3 minder moeten werken. Vanaf 1 december 2024 is deze formatie weer op sterkte.

Coördinator Social Return on Investment

Meer kennis en bekendheid over SROI binnen de organisatie zorgt voor een hoger SROI-rendement. Het geven van presentaties door de adviseur SROI en het delen van mooie voorbeelden over de invulling van SROI heeft bijgedragen aan het rendement en succes van SROI wat in 2024 is terug te zien in het resultaat.

Door onze inkoopcoördinatoren wordt SROI standaard meegenomen bij aanbestedingen vanaf de voorgestelde drempelwaarde en de adviseur SROI wordt betrokken bij het aanbestedingstraject voor advies rondom SROI.

Het rendement van SROI wordt gemonitord in de applicatie WIZZR. In 2024 waren er 95 contracten/inkoopovereenkomsten in beheer (waar gemeente Harderwijk onderdeel van is). De totale SROI-waarde van deze contracten bedroeg bijna 11 miljoen (inkoopvolume van 232 miljoen). Hiervan is ruimschoots 8.6 miljoen daadwerkelijk verzilverd. De verzilverde waarde aan SROI is berekend aan de hand van de Bouwblokkenmethode en komt tot stand door een combinatie van geleverde SROI-inspanningen rondom arbeidsparticipatie, sociale inkoop of andere vormen van sociale impact.

Human Resource Management (HRM)

Naast operationeel / tactische advisering van leidinggevendenden stelt HRM jaarlijks een strategische projectenkalender op. In 2024 waren er geen projecten specifiek voor de gemeente Harderwijk. De HRM projecten raakten alle organisaties binnen de EZM samenwerking.

Er is een methode voor strategische personeelsplanning ontwikkeld en het project 'van verzuim naar preventie' (positieve gezondheid) is afgerond. De projecten 'veilige werkomgeving en (on)gewenst gedrag', 'werkdruk' en 'aantrekkelijk werkgeverschap' (waaronder arbeidsmarktcommunicatie en optimalisatie van werving & selectie) zijn gestart en worden in 2025 afgerond.

Voor het leerplein is fase I afgerond. Fase II is gestart in 2024. Hierin wordt onder meer een leerlijn specifiek voor leidinggevendenden ontwikkeld.

ICT dienstverlening in een digitale samenleving

In 2024 is de gevraagde vacatureruimte niet ingevuld. In het kader van de inventarisatie ombuigingsvoorstellen Meerinzicht is de gevraagde formatie als ombuigingsvoorstel ingediend. Dit ombuigingsvoorstel is getiteld "structureel niet invullen formatie 24/7 dienstverlening". De consequentie van het niet invullen van de formatie is dat de updates en installaties binnen reguliere kantooruren blijven plaatsvinden en verstoringen buiten kantooruren op basis van best effort plaatsvinden.

Toenemende inkoop van ICT als beheerde dienst (verSaaSing)

Steeds meer leveranciers werken met een SAAS-only beleid. In de kadernota zijn extra middelen aangevraagd voor de overgang van de Centric-applicaties naar een SAAS-oplossing voor de taakvelden Burgerzaken, Belastingen en Sociaal Domein. Omdat de geplande implementatie in 2024 (Belastingen) pas in de tweede helft

van 2024 zijn gestart, zijn de lasten voor het jaar 2024, te weten € 130.000, teruggevloeid naar de drie gemeenten. Dit is verwerkt in het geprognosticeerde resultaat van Meerinzicht. De incidentele kosten zijn verdeeld over 2024 en 2025.

Monitoring Energielasten i.r.t. gevormde reserve

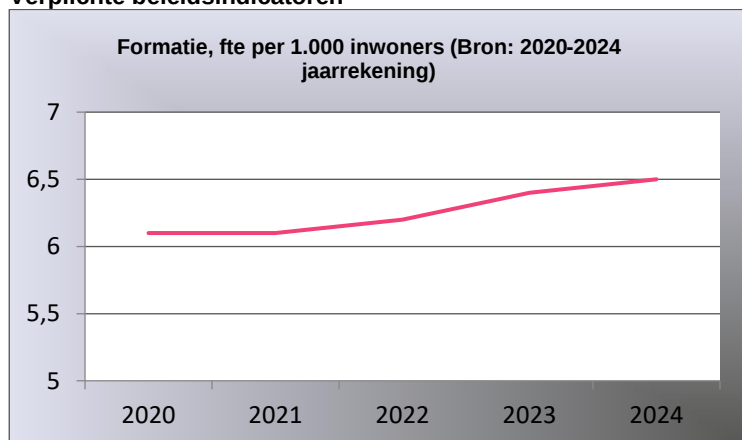
Onderwerp per taakveld	Prognose (Turap 2024) overschrijding energielast 2024	Werkelijke overschrijding energielast 2024
TV0.3 Molenweg 34-36 en Fokko Kortlanglaan	107.000	109.000
TV0.4 Huis van de Stad en gemeentewerf	156.000	172.000
TV1.2 Brandweerkazernes	60.000	31.000
TV2.1 Verlichting wegen en VRI's / bewegwijzering	161.000	177.000
TV2.2 Parkeren	117.000	96.000
TV2.4 Havens	39.000	48.000
TV3.3 Markten	20.000	10.000
TV4.2 Onderwijshuisvesting	30.000	-42.000
TV5.2 Sportaccommodaties	298.000	254.000
TV5.5 Cultureel erfgoed (oude stadhuis)	32.000	54.000
TV6.1 MFC de Bogen	66.000	59.000
TV7.5 Begraafplaatsen	25.000	24.000
Totaal effect	1.111.000	992.000

In de tussentijdse rapportage 2024 is de overschrijding van energielasten geraamd op € 1.111.000,- in 2024. De werkelijke overschrijding in 2024 is uitgekomen op een bedrag van € 992.000,-. Dit is onttrokken aan de bestemmingsreserve gemeentelijke energielasten. Daarnaast is een onttrekking gedaan van € 45.750,- vanuit de advisering tussentijdse rapportage omtrent zonnepanelen Sypel. De stand van de reserve komt uit op € 1.681.250,- eind 2024.

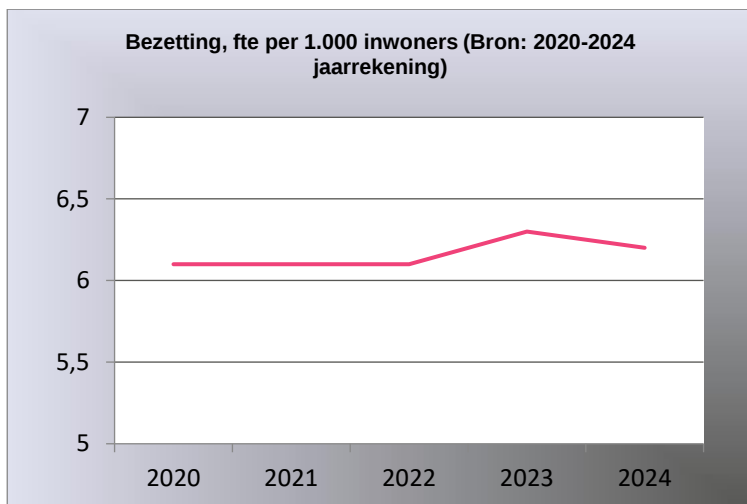
Er ligt nog een potentiële claim van € 454.250,- op de reserve. Dit komt uit het raadsbesluit van 9 maart 2023 omtrent zonne-energie voor energieneutraal de Sypel. De resterende ruimte zonder deze claim in de bestemmingsreserve gemeentelijke energielasten is € 1.227.000,-.

Het doel van deze reserve is om de overschrijdingen van de gemeentelijke energielasten te dekken in 2023 en 2024. Dit doel is afgerond met bovenstaande onttrekking m.b.t. 2024. Zoals aangegeven bij de tussentijdse rapportage 2024 zal worden voorgesteld om het restant van deze reserve vrij te laten vallen in de algemene reserve en de bestemmingsreserve gemeentelijke energielasten op te heffen. Dit betekent dat een bedrag van € 1.227.000,- wordt toegevoegd aan de algemene reserve. Vanaf 2025 is er een structurele stelpost van € 1.000.000,- opgenomen om de gestegen energielasten te dekken. Bij de 1^e Turap 2025 wordt hierover nader geadviseerd.

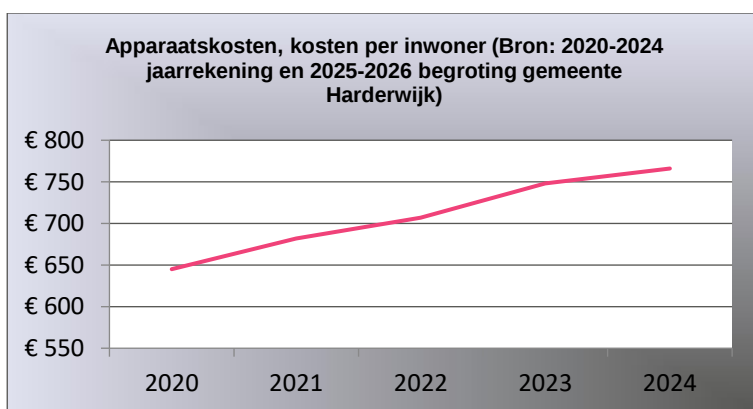
Verplichte beleidsindicatoren

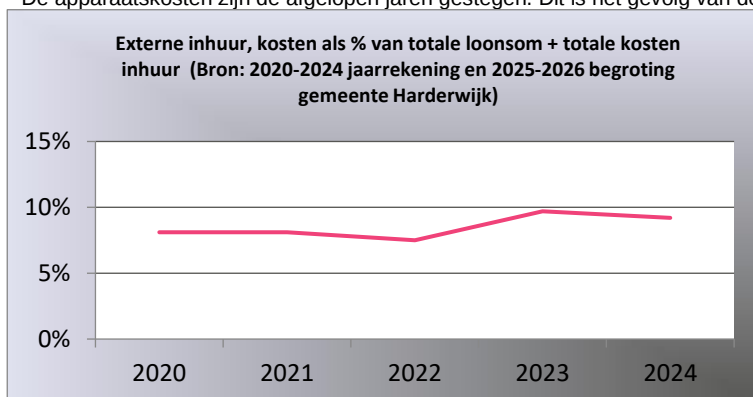
* De beschikbare formatie in fte's is de afgelopen jaren gestegen. Dit is het gevolg van de toenemende taken van de gemeenten op andere het gebied van het sociaal domein, veiligheid en duurzaamheid.

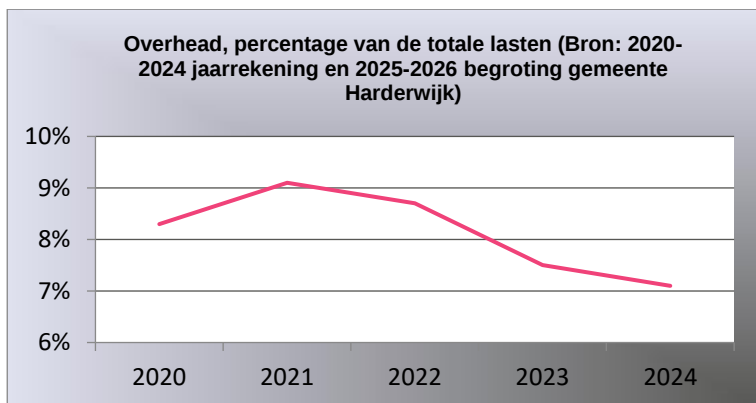
* De bezette formatie in fte's kent een dalend verloop in tegenstelling tot de beschikbare formatie. Dit wordt met name veroorzaakt doordat vacatures ook in 2024 lastig invulbaar zijn geweest vanwege krapte op de arbeidsmarkt.

* De apparaatskosten zijn de afgelopen jaren gestegen. Dit is het gevolg van de CAO stijgingen (19%) van de afgelopen 4 jaar.

* De externe inhuur kan jaarlijks fluctueren. Dit is afhankelijk van de arbeidsmarkt en projecten. In 2024 is het inhuurpercentage ten opzichte van de loonsom redelijk vergelijkbaar met 2023.

* Het overheadpercentage daalt in 2024 ten opzichte van de voorgaande jaren. De reden hiervoor is het positieve resultaat op de personeelslasten, deze landt binnen taakveld 0.4 (overhead).

0.5	Taakveld Treasury
------------	--------------------------

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Binnen de kaders van de Wet fido en het Treasurystatuut wordt de Treasuryfunctie uitgevoerd. De risico's moeten hierbij, zoals omschreven in het Treasurystatuut, aanvaardbaar en beheersbaar zijn. Het doel van de Treasuryfunctie is:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasurystatuut.

Wat zouden wij daarvoor doen?

Regulier

- Periodieke controle van de liquiditeitsbehoefte met mogelijk het aantrekken van leningen of uitzetten van gelden tot gevolg;
- Het onderhouden van contacten met geldverstrekkers (banken) t.b.v. het aantrekken van leningen en het uitzetten van lang- en kortlopende gelden;
- Tijdig informeren van het bestuur bij het aantrekken van langlopende leningen.
- Binnen dit taakveld worden ook de dividendopbrengsten verantwoord.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Er zijn in 2024 geen specifieke activiteiten op het taakveld treasury ondernomen naast de reguliere werkzaamheden. Wel is er een wijziging geweest in de regelgeving waardoor de manier van rente doorbelasten aan de grondexploitaties is veranderd. In deze jaarrekening moet de omslagrente doorbelast worden aan de grondexploitaties i.p.v. een berekend percentage over eigen en vreemd vermogen. Daarbovenop komt dat er zoveel rente-inkomsten zijn ontvangen dat de renteomslag bijgesteld moet worden. In de paragraaf financiering is uiteen gezet welk effect dit heeft op de treasury en er wordt een liquiditeitsprognose gegeven.

0.61 0.62	Taakveld OZB woningen en niet-woningen
----------------------	---

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

De gemeente draagt zorg voor het leveren van WOZ-waarden van goede kwaliteit, waarbij alle onderdelen van het WOZ-werkproces voldoen aan de door de Waarderingskamer gestelde kwaliteitseisen. Over de vastgestelde WOZ-waarden wordt overeenkomstig de verordening OZB-belasting geheven.

Wat zouden wij daarvoor doen?	
Regulier In taakveld 0.61 zijn de lasten opgenomen die horen bij de uitvoering van de Wet WOZ. De uitvoering hiervan is overgedragen aan Meerinzicht. Het gaat hierbij om zaken als de waardering, de heffing en het uitvoering geven aan bezwaar en beroep. De Waarderingskamer controleert en beoordeelt gemeenten op de uitvoering en het Kadaster beheert het landelijke register van de door gemeenten vastgestelde WOZ-waarden, als onderdeel van de Basisregistratie Waardering Onroerende Zaken. In taakveld 0.61 zijn tevens de baten opgenomen vanuit de onroerendezaakbelasting (ozb) op woningen. In paragraaf 3.1 Lokale heffingen wordt uitgebreid ingegaan op de ozb.	

Wat hebben wij er voor gedaan?	
Alle objecten zijn in 2024 voorzien van een WOZ-waarde. Aansluitend is de onroerende-zaakbelasting opgelegd	

0.63	Taakveld Parkeerbelasting
------	---------------------------

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?	
Een marktconform parkeertarief.	

Wat zouden wij daarvoor doen?	
Regulier - In dit taakveld zijn de baten met betrekking tot de parkeerbelasting opgenomen. Naast de opbrengst uit de verkoop van parkeertijd in de garages, terreinen en het straat parkeren biedt de gemeente ook abonnementen en vergunningen aan. Daarnaast worden opbrengsten gerealiseerd vanuit opgelegde boetes (naheffingsaanslagen) op de locaties waar vooraf betaald parkeren van toepassing is. - Jaarlijks ter besluitvorming aanbieden van de verordening parkeerbelastingen. Nieuw beleid De parkeertarieven van alle parkeerproducten worden eens in de 2 jaar met 5% verhoogd. De eerstvolgende verhoging is per 1 januari 2026. In het kader van de ombuigingsoperatie heeft de gemeenteraad in 2024 ingestemd met de taakstelling inkomsten parkeren (P0-36). De taakstelling bestaat uit het verhogen van parkeerinkomsten. Hiervoor kunnen verschillende maatregelen worden ingezet. De uitwerking hiervan is opgenomen voor 2025.	

Wat hebben wij er voor gedaan?	
- De verordening parkeerbelastingen ter besluitvorming aangeboden aan de gemeenteraad. Hierin staat opgenomen dat de parkeertarieven voor 2025 gelijk blijven aan die van 2024. Een belangrijke uitzondering hierop is (ikv de ombuigingen) dat het gratis parkeren voor de volgende vijf parkeerlocaties is teruggebracht van twee naar één uur met ingang van 1 januari 2025: - Kloosterplein - Houtwal - Westeinde - Selhorstweg - Vuldersbrink - Als onderdeel van de belastingverordening zijn ook de parkeertarieven voor de nieuwe parkeervergunningsectoren in het Waterfront opgenomen.	

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Naast de belastingen die in de taakvelden hierboven worden genoemd biedt de Gemeentewet de ruimte om een drietal overige belastingen te heffen. Deze belastingen zijn: hondenbelasting, reclamebelasting en precariobelasting (artikel 228).

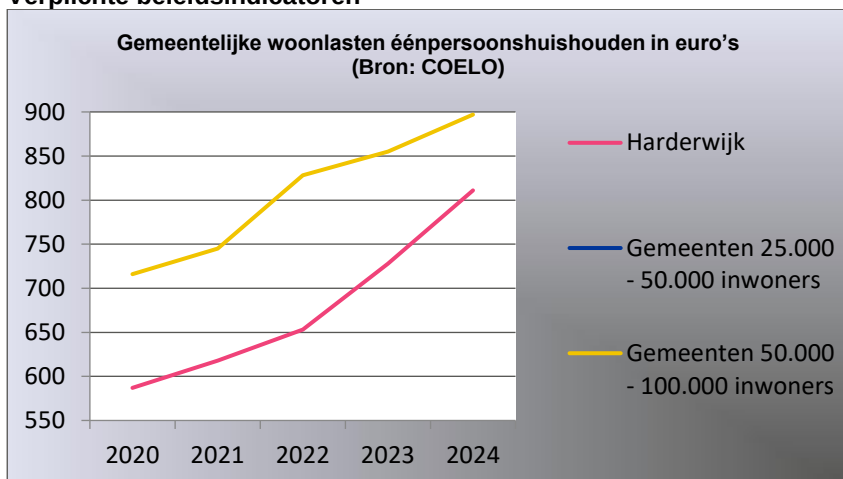
De inkomsten voor toeristenbelasting, afvalstoffenheffing en rioolrechten worden verantwoord onder respectievelijk de taakvelden economische promotie, afval en riool.

Wat zouden wij daarvoor doen?**Regulier**

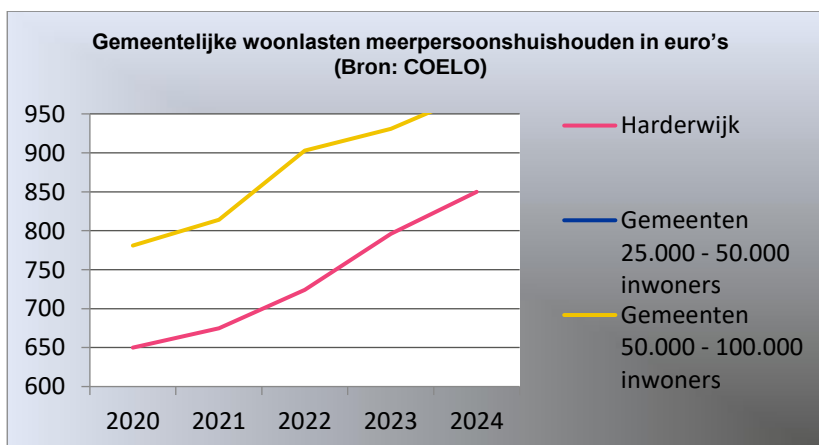
Binnen de wettelijke kaders zorgdragen voor een tijdige heffing en inning van de gemeentelijke belastingen. Heffing en inning van de gemeentelijke belastingen wordt uitgevoerd door Meerinzicht.

Wat hebben wij er voor gedaan?

De aanslagen gemeentelijke belastingen zijn tijdig opgelegd en geïnd. Er zijn geen grote achterstanden in betalingen of openstaande posten.

Beleidsindicatoren**Verplichte beleidsindicatoren**

*Voor de jaren 2021, 2022 en 2024 hebben we bij het segment Gemeenten 25.000 - 50.000 geen data beschikbaar, voor 2023 zijn de woonlasten 867 euro.

*Voor de jaren 2021, 2022 en 2023 hebben we bij het segment Gemeenten 25.000 - 50.000 geen data beschikbaar, voor 2023 zijn de woonlasten 949 euro.

Facultatieve beleidsindicatoren

Lokale woonlasten (Bron: Begrotingen gemeente Harderwijk):

Onderwerp	2020	2021	2022	2023	2024
WOZ-waarde	259.000	268.000	296.000	331.000	366.500
Rekentarief OZB	0,10631	0,10870	0,10050	0,09181	0,09173
OZB	275,34	291,32	297,48	303,89	336,20
Afvalstoffenheffing	205,50	212,00	230,00	277,00	281,00
Riool- en waterzorg heffing	157,00	144,75	144,75	147,25	155,50
TOTAAL	637,84	648,07	672,23	728,14	772,70

0.7

Taakveld Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

De algemene uitkering vormt de belangrijkste inkomstenbron voor de gemeente. Het gaat om vrij besteedbare middelen die het Rijk aan de gemeenten beschikbaar stelt.

Jaarlijks worden binnen de algemene uitkering ook middelen ontvangen voor de uitvoering van specifieke taakmutaties. In lijn met het huidige beleid worden deze middelen in afwachting van nadere advisering voor een periode van maximaal 1 jaar geparkeerd op de 'stelpost taakmutaties Gemeentefonds'.

Wat zouden wij daarvoor doen?

Regulier

- Analyseren van de circulaire op financiële gevolgen en verwerken in de begroting en de jaarrekening;
- Uitkeringsspecificaties (maandelijks) controleren en mutaties verwerken in de administratie;
- Vaststellingsbesluiten (jaarlijks) controleren en de gevolgen verwerken in de jaarrekening.

Specifiek

De ontwikkelingen op het gebied van de circulaire, herverdeling en accresontwikkeling staan momenteel onder constante druk en verandering. In 2022 is binnen Meerinzicht een team uit bestaande financials aangewezen die op (o.a.) dit onderwerp kunnen acteren. Op deze wijze komen de gemeenten zoveel mogelijk in control en kunnen ze de gemeenten voorbereiden op de ontwikkelingen die vanaf 2026 op ons af komen.

Wat hebben wij er voor gedaan?

In 2024 zijn de circulaire weer doorgerekend zoals gebruikelijk. De uitkomsten van de circulaire worden geïntegreerd in bestaande P&C producten om de informatiestroom voor de raad zoveel mogelijk te consolideren daar waar dat kan. In 2024 zijn er grote ontwikkelingen op gemeenten af gekomen. Het belangrijkste is dat het Rijk de vernieuwing van de financieringssysteem plotseling ingevoerd heeft (meicirculaire) en daarnaast de maatstaf huishoudens laag inkomen met drempel herzien heeft. In de advisering van de verschillende circulaire (mei-, september- en december) is de volledige advisering en specifieke effecten terug te zien.

0.8

Taakveld Overige baten en lasten

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij

Inhoud

Dit taakveld heeft een technisch karakter en bevat alle baten en lasten die niet toe te rekenen zijn aan de overige specifieke taakvelden in de gemeentebegroting.

Stelposten zijn reserveringen die in een later stadium worden doorvertaald naar de overige taakvelden, in afwachting van nadere informatie. Taakstellingen zijn nog te concretiseren bezuinigingen, die niet rechtstreeks te koppelen zijn aan één of meerdere taakvelden en om die reden centraal worden geadministreerd.
Onvoorzien

Voor het opvangen van onvoorziene, onvermijdbare en onuitstelbare lasten, die ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet waren voorzien is er een structureel budget beschikbaar. Deze dekking kan alleen worden ingezet op basis van een collegebesluit

0.9

Taakveld Vennootschapsbelasting

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij

Inhoud

Sinds 1 januari 2016 zijn gemeenten belastingplichtig voor de heffing van vennootschapsbelasting (VPB). Gemeente Harderwijk is voor een deel van haar activiteiten VPB-plichtig. Volgens de Belastingdienst is gemeente Harderwijk belastingplichtig voor de inkomsten uit reclame en de winst welke voortvloeit uit de verwerking van papier, kleding, glas en wit- en bruingoed. De winst uit de verwerking van afval wordt berekend conform een landelijke, vastgestelde forfaitaire methode. Naar onze mening is gemeente Harderwijk niet belastingplichtig voor de inkomsten uit reclame. In de aangiften vennootschapsbelasting zijn de inkomsten opgenomen conform het standpunt van de Belastingdienst. Na het opleggen van de aanslagen vennootschapsbelasting is tegen het aanmerken van de inkomsten uit reclame als belastingplichtige activiteit bezwaar gemaakt. Indien de bezwaren gehonoreerd worden, volgt er een belastingteruggave aangezien de vennootschapsbelasting reeds voldaan is conform het standpunt van de Belastingdienst. In verband met elders in het land lopende procedures bij de rechtbank en het gerechtshof zijn deze bezwaren aangehouden door de Belastingdienst. Tot op heden heeft gemeente Harderwijk geen VPB-plichtige grondexploitatie omdat er geen sprake is van fiscale winst. De verschuldigde vennootschapsbelasting bedraagt op dit moment ongeveer € 3.000,- per jaar.

* Omdat de lasten en baten van dit taakveld in alle jaren < € 1.000 is, is deze tabel niet opgenomen in het boekwerk

0.10

Taakveld Mutaties reserves

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij

Inhoud

Op dit taakveld worden toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves begroot- en vervolgens geboekt, op basis van genomen raadsbesluiten. Het betreft hier de technische verwerking van de reservemutaties binnen alle andere taakvelden, met uitzondering van taakveld '0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten'.

0.11

Taakveld Resultaat van de rekening van baten en lasten

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij

Inhoud

Op dit taakveld wordt het begrotingssaldo van alle andere taakvelden begroot- en geboekt, inclusief de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Het betreft hier de technische verwerking van het begrote resultaat over de gehele gemeentebegroting.

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 0

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2023	Prim. begroting 2024	Totale begroting 2024	Rekening 2024	Resultaat 2024
Totaal Programma's							
PROG0 Bestuur en ondersteuning							
Resultaat bepaling	Baten	TV01 - Bestuur	-618	-411	-571	-496	74
		TV02 - Burgerzaken	-721	-846	-1.087	-1.160	-73
		TV03 - Beheer overige gebouwen en gronden	-1.052	-1.000	-1.845	-1.973	-128
		TV04 - Overhead	-870	-766	-904	-932	-28
		TV05 - Treasury	-1.802	-2.175	-2.533	-2.496	37
		TV061 - OZB woningen	-7.479	-7.747	-7.747	-7.794	-47
		TV062 - OZB niet-woningen	-5.097	-5.627	-5.467	-5.355	112
		TV063 - Parkeerbelasting	-2.406	-2.338	-2.378	-2.583	-205
		TV064 - Belastingen overig	-574	-630	-630	-591	39
		TV07 - Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	-98.866	-103.189	-105.663	-107.533	-1.870
		TV08 - Overige baten en lasten	1	0	-35	-35	0
		Baten - Totaal	-119.484	-124.729	-128.859	-130.949	-2.089
	Lasten	TV01 - Bestuur	3.355	3.253	3.476	4.434	958
		TV02 - Burgerzaken	2.621	2.826	3.015	3.062	46
		TV03 - Beheer overige gebouwen en gronden	1.991	1.741	2.413	2.290	-123
		TV04 - Overhead	18.716	18.389	18.822	16.858	-1.964
		TV05 - Treasury	1.159	1.382	1.468	1.424	-44
		TV064 - Belastingen overig	723	792	792	948	155
		TV07 - Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	0	360	545	0	-545
		TV08 - Overige baten en lasten	-1	732	-223	97	320
		TV09 - Vennootschapsbelastingen (VpB)	3	0	0	5	5
		Lasten - Totaal	28.567	29.477	30.308	29.117	-1.191
	Resultaat bepaling - Totaal		-90.917	-95.252	-98.551	-101.832	-3.281
Resultaat bestemming	Dotatie	TV02 - Burgerzaken	210	0	0	0	0
		TV03 - Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	728	728	0
		TV08 - Overige baten en lasten	6.587	12	2.583	2.583	0
		Dotatie - Totaal	6.797	12	3.311	3.311	0
	Ontrekking	TV01 - Bestuur	-14	-14	-14	-14	0
		TV02 - Burgerzaken	-107	0	-68	-66	1
		TV03 - Beheer overige gebouwen en gronden	-20	-20	-20	-20	0
		TV04 - Overhead	-273	0	-277	-277	0
		TV08 - Overige baten en lasten	-28.403	-3.398	-7.997	-7.494	503
		Ontrekking - Totaal	-28.818	-3.432	-8.375	-7.871	504
	Resultaat bestemming - Totaal		-22.021	-3.421	-5.064	-4.560	504
	PROG0 Bestuur en ondersteuning - Totaal		-112.938	-98.673	-103.615	-106.392	-2.777
	Totaal Programma's - Totaal		-112.938	-98.673	-103.615	-106.392	-2.777

Financiële analyse jaarrekening 2024 ten opzichte van begroting 2024:

Jaarrekening 2024	-106.392
Begroting 2024	-103.615
Verschil	-2.777

Het resultaat van Programma 0 is als volgt te verklaren:

Taakveld	Onderwerp	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
	Onderhanden werken	-463		1
	Onderhanden werken neutraal		5	1
	Kapitaallasten	-89		2
0.1	Bijstelling pensioenvoorziening wethouders		1.082	3
0.3	Voordeel beheer overige gebouwen en gronden	-137		4
0.4	Voordeel personeelslasten	-1.462		5
0.4	Voordeel Meerinzicht BV	-436		6
0.4	Afrekening SPUK Sport overhead	-62		7
0.4	Exploitatie Huis van de Stad		100	8
0.62	Minder OZB niet-woningen ontvangen		112	9
0.63	Parkeeropbrengsten	-205		10
0.64	Hogere doorbelasting vanuit MIZ Belastingen		155	11
0.7	Algemene uitkering	-1.983		12
0.8	Taakstelling sociaal domein		350	13
0.8	Overschot stelpost onvoorzien	-92		14
0.8	Ophoging voorziening dubieuze debiteuren		112	15
0.8	Vrijval waarborgsom keycards	-50		16
0.8	Minder onttrekking aan bestemmingsreserve energielasten		119	17
0.8	Minder onttrekking aan de algemene reserve		248	18
	Diversen	-82		
	Totaal	-5.059	2.283	-2.777

De verklaring van de afwijking is als volgt:

1. Een totaaloverzicht van onderhanden werken wordt weergegeven in hoofdstuk 4.6.
2. Op de kapitaallasten zit een voordeel van afgerond € 89.000,-. Dit wordt veroorzaakt doordat de werkelijke omslagrente lager uitviel dan begroot en daardoor bijgesteld moest worden. Voor een verdere uitleg wordt verwezen naar het renteschema in de paragraaf Financiering.
3. Door het aanvullen van de pensioenvoorziening van de wethouders zit in 2024 een nadeel op dit taakveld van afgerond € 1.082.000,-. Door een dalende rekenrente en een pensioenindexering moet de voorziening aangevuld worden om deze op actuele waarde te houden. Daarnaast nog kleinere voor- en nadelen op sociale uitkeringen, wachtgeld etc.
4. Er is sprake van een voordeel van afgerond € 137.000,- m.b.t. het beheer van overige gebouwen en gronden. Dit is met name een voordelig resultaat op incidentele grondverkoop (groen) en de vrijval van een restant incidenteel budget.
5. Op de personeelslasten zit in 2024 een voordeel van afgerond € 1.462.000,-. Dit is exclusief het resultaat op de pensioenvoorziening van de wethouders. Voor een nadere analyse op de personeelslasten wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering in hoofdstuk 3.5.
6. Op Domein bedrijfsvoering van Meerinzicht zit in 2024 een voordeel van afgerond € 436.000,-. Dit wordt onder andere veroorzaakt door het voordelige rekeningresultaat op domein bedrijfsvoering (aandeel Harderwijk) van € 221.000,-. Daarnaast zijn er meer kosten toegerekend aan het taakveld gebouwenbeheer en belastingen wat leidt tot een voordeel van €188.000,- binnen taakveld 0.4 maar tot een nadeel binnen taakveld 0.3 en 0.64. Verder ontstaat een voordeel van € 53.000,- door een oude Kadernota aanmelding voor formatie voor een onderzoeker die met een eerdere bestuursrapportage verwerkt is geweest en heeft er een hogere doorbelasting van € 29.000,- plaatsgevonden voor de overhead aan Meerinzicht. Tot slot is er door een dalende rente, minder rente ontvangen van Meerinzicht dan begroot. Dit levert een nadeel op van ongeveer € 55.000,-.
7. Sinds 1 januari 2019 geldt de BTW - sportvrijstelling. Hierdoor is de btw op de kosten niet verrekenbaar via de aangifte maar is deze btw kostprijsverhogend. Via de SPUK Sport kon dit nadeel op de overhead gecompenseerd worden tot 2023. In 2024 heeft de afrekening plaatsgevonden van 2023 wat leidt tot een eenmalig voordeel van € 62.000,-.
8. Er is niet één oorzaak aan te wijzen voor het nadeel op de exploitatie van het Huis van de Stad. Grofweg zijn er voor ca. € 40.000,- minder huuropbrengsten, voor ca. € 60.000,- verschillende nadelen op beveiliging, schoonmaak en andere kleinere budgetten.
9. Het werkelijke verschil in OZB-niet woning voor 2024 waarschijnlijk ca. € 60.000,-. Er komt nog een aanvullende aanslag OZB-niet-woning 2024 van +/- € 50.000,-. Deze aanslagen worden iets later opgelegd i.v.m. een bezwaar- en beroepsprocedure. Het overige verschil is te verklaren in o.a. leegstand van niet-woningen, en een verschil in de WOZ-waarde stijging of daling tijdens de opname van de tarieven in de begroting en de daadwerkelijke vaststelling in de belastingverordening 2024.
10. De parkeeropbrengsten zijn € 205.000,- hoger dan begroot. Dit wordt voor het grootste deel (€ 135.000,-) veroorzaakt door hogere opbrengsten uit parkeervergunningen. Deze vergunningen worden altijd in het 4e kwartaal opgelegd voor het komende jaar. Door de digitalisering van deze vergunningen is een deel niet eind 2023 maar in 2024 opgelegd. Dit leidt tot een incidenteel voordeel. Daarnaast is er voor ca. € 30.000,- aan naheffingen parkeren opgelegd. Bij de Turap werden deze opbrengsten nog naar beneden bijgesteld doordat er vanwege de digitalisering minder parkeercontroles werden uitgevoerd. In het 2e halfjaar zijn de controles geïntensiveerd met meerder naheffingen tot gevolg. Het resterende voordeel van € 40.000,- wordt veroorzaakt door meer opbrengsten uit betaald parkeren.
11. Er zijn meer kosten doorbelast vanuit MIZ aan specifiek het taakveld belastingen. Op taakveld 0.4 zit hiervan het voordeel en is per saldo neutraal.
12. Op het taakveld van de algemene uitkering zit een voordeel van afgerond € 1.983.000,-. Dit voordeel bestaat voor € 509.000,- door voordelige verrekeningen van voorgaande jaren. Dit komt omdat BZK tot 2 jaar terug mutaties doet op de maatstaven en de uitkeringsfactor. Het overige voordeel van € 1.474.000,- ontstaat enerzijds door de Decembercirculaire 2024 maar ook doordat gedurende het jaar bijstellingen plaatsvinden op de maatstaven, bedragen per eenheid en de uitkeringsfactor. Een aantal van deze maatstaven (waaronder de

maatstaf Huishoudens laag inkomen met drempel) zijn in de realisatie hoger uitgevallen dan was ingeschat in eerdere circulaire's.

13. Dit betreft de taakstelling op het sociaal domein vanuit de ombuigingen 2021 die niet volledig is ingevuld dit jaar.

14. Er is een voordeel op de stelpost onvoorzien. Het college heeft geen aanspraak hoeven maken op het volledige bedrag waarmee er ca. € 92.000,- vrij valt.

15. De voorziening voor dubieuze debiteuren is opgehoogd met debiteurensaldo dat binnen het risicokader valt.

16. Voor het uitgeven van keycards en pasjes in de hele gemeente worden waarborgsommen geïnd. Door een opschoonactie is gebleken dat een deel van het bedrag dat op de balans stond, vrij kan vallen omdat de keycards/pasjes nooit zijn ingeleverd.

17. De onttrekking aan de bestemmingsreserve energielasten is lager dan begroot omdat alleen werkelijke lasten onttrokken worden. Dit zorgt dus voor 'niet behaalde inkomsten' op taakveld 0.8. Hier tegenover staan minder lasten die verdeeld zijn over de programma's en taakvelden waar de uitgaven geraamd stonden. Een overzicht van de energielasten is in de programmatekst opgenomen.

18. De onttrekking aan de algemene reserve is lager dan begroot. Dit zorgt dus voor 'niet behaalde inkomsten' op taakveld 0.8. Alleen werkelijke lasten worden onttrokken. Door de begroting heen zitten verschillende incidentele budgetten die gedekt zouden worden uit de algemene reserve, het voordeel op de lastenbudgetten landt op de verschillende programma's.

2.1 Programma 1 Veiligheid

A ALGEMEEN

Doelstelling

Samen met inwoners, ondernemers en onze partners zetten we in op veiligheid, participatie én veerkracht. Onze aanpak is preventief en repressief op maat van complexe vraagstukken. We bestrijden (ondermijnende) criminaliteit, dragen zorg voor de openbare orde, zetten ons in voor een veilig AZC, aanpak jeugdoverlast, veilige evenementen, veilig uitgaan en voorkomen escalatie bij zogenaamde multi-problem casuïstiek. Zo houden we Harderwijk en Hierden veilig en leefbaar.

Inhoud

Het belangrijkste beleidsstuk binnen dit programma is het Integraal Veiligheidsplan (IVP). Het IVP is opgesteld in goede samenwerking met de politie, het Openbaar Ministerie en de gemeenten Putten en Ermelo. In 2023 heeft de raad ingestemd met het verlengen van de looptijd van het huidige IVP tot en met 2026. Het plan is veelomvattend en is gericht op het waarborgen van de openbare orde en veiligheid. Hierbij gaat het onder andere om het voorkomen en bestrijden van ordeverstoringen, crisissen en rampen, het bestrijden van criminaliteit en overlast, voorkomen van slachtofferschap en het aanpakken van daders.

Ontwikkelingen

We zien een toename van polarisatie en maatschappelijke onrust. Dit komt onder meer door een aantal gebeurtenissen met forse impact op de samenleving. Zo heeft de coronapandemie geleid tot een groot aantal slachtoffers en ontwrichtende gevolgen. Kort hierna volgde in 2022 de oorlog in Oekraïne met een vluchtelingencrisis tot gevolg en stijgende energieprijzen. De stikstofplannen van het kabinet hebben geleid tot boerenprotesten en demonstraties, ook in onze gemeente. Verder zien we de laatste jaren steeds meer de effecten van ondermijning en drugscriminaliteit. Daarnaast krijgen burgemeesters steeds meer bevoegdheden, wordt er een groter beroep gedaan op boa's en stijgt de complexe casuïstiek van mensen met verslavingsproblematiek, psychische aandoeningen, criminaliteit en andere achtergronden.

Verbonden partijen

Het werkveld Openbare orde en veiligheid heeft veel samenwerking met name met inwoners en ondernemers en daarnaast met ketenpartners zoals de politie, het OM, de Veiligheidsregio, het Zorg- en Veiligheidshuis, het RIEC, de Omgevingsdienst, de Belastingdienst, diverse zorg- en hulpverleningsinstanties, welzijnsinstellingen, onderwijs en woningcorporaties.

Beleidskaders

De onderstaande beleidsstukken vormen het kader voor het programma Veiligheid:

- Integraal veiligheidsplan (IVP)
- Algemeen plaatselijke verordening (APV)
- Damoclesbeleid
- Bibob- beleid
- Nota Integraal Toezicht en Handhaving en Uitvoeringsprogramma Integraal Toezicht
- Plan van aanpak ondermijning en plan van aanpak mensenhandel
- Regionaal Beleidsplan, Regionaal Risicoprofiel (VNOG)
- Meerjarenbeleidsplan Politie (MJBPP)

Rekenkameronderzoeken

- Ondermijning in Harderwijk (2024)

Voor een toelichting op deze rekenkameronderzoeken wordt verwezen naar bijlage 5.2 Overzicht terugkoppeling rekenkameronderzoeken.

B TAAKVELDEN

1.1	Taakveld Crisisbeheersing en brandweer
-----	--

Portefeuillehouder(s):	J. Joon
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Dit product bevat de gehele basisbrandweezorg en alle activiteiten gericht op het bestrijden van (grootschalige) calamiteiten en rampen onder andere vanuit de brandweerkazernes van Harderwijk en Hierden en de gemeentelijke activiteiten op dit gebied.

Het product Brandweer en Rampenbestrijding is op basis van de Wet op de Veiligheidsregio's grotendeels belegd bij de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG). De gemeente Harderwijk en de VNOG werken, vanuit een gemeenschappelijke regeling, samen aan een veilige en beschermde leefomgeving in Harderwijk en Hierden. De VNOG werkt vanuit een aantal programma's:

1. Risico- en crisisbeheersing; risicogericht adviseren, informatiegestuurd werken, vergroten van het zelf organiserend vermogen en doorontwikkeling van risicobeheersing en daarnaast voorbereiden op crisissituaties;
2. Brandweezorg;
3. Brandweerondersteuning; trainen van vakbekwaamheid, materieel en logistiek, regionaal brandmeldsysteem;
4. GHOR; geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, bevordering van zelfredzaamheid en burgerparticipatie;
5. Meldkamer Oost-Nederland; ontvangen en begeleiden van meldingen.

De gemeente zelf voert ook diverse activiteiten uit op het gebied van crisisbeheersing en heeft hierin een essentiële rol. Er wordt ingezet op een goed geprepareerde crisisorganisatie met bekwame functionarissen. Dit voor een effectieve uitvoering van de zogenaamde bevolkingszorgtaken, maar ook het vervullen van de gemeentelijke rol en bestuurlijke bevoegdheden bij (grootschalige) verstoring van de openbare orde en veiligheid. Dit wordt lokaal en in intensieve samenwerking met andere gemeenten, veiligheidsregio en andere partners georganiseerd.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

In dit taakveld zijn de lasten en baten opgenomen die verband houden met de wettelijke taken op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening. De uitvoering hiervan is deels belegd bij de Veiligheidsregio Noord en Oost-Gelderland (VNOG), die jaarlijks een bijdrage van de deelnemende gemeenten ontvangt.

Bij het uitvoeren van de taken en het inrichten van de organisatie hanteert de VNOG de leidende principes, die in het kader van de Toekomstvisie en het regionaal beleidsplan zijn geformuleerd:

1. Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en (langdurige) crises (maatschappelijke opdracht) (Incidentbestrijding en crisisorganisatie)
2. Zelfredzaam & risicobewust
3. Vakbekwaam & deskundig
4. Sterke informatiepositie
5. Een gezonde financiële basis en betrokken medewerkers (randvoorwaarde) (gezonde bedrijfsvoering)

Binnen de gemeentelijke organisatie prepareren wij ons op een effectieve bestrijding van rampen en crisis door:

- Het opleiden en trainen van gemeentelijke medewerkers en bestuurders voor een rol in de bevolkingszorg en/ of crisisbeheersing.
- Het in stand houden van diverse faciliteiten zoals het crisiscentrum, noodcommunicatie en middelen voor inzet in het veld.
- Het leveren van input op het regionaal risicoprofiel, beleidsplan en crisisplan en het actueel houden van diverse lokale plannen en protocollen.
- Dit alles in intensieve samenwerking met gemeenten, veiligheidsregio en diverse andere partners onder regie van de Adviseur Crisisbeheersing.

Specifiek

Overige belangrijke thema's voor 2024 vormen:

- Het regionaal beleidsplan 2021-2024 loopt af. Per 2025 moet er een nieuw vierjarig regionaal beleidsplan zijn. In 2024 zal VNOG met de gemeenten het traject voor het nieuwe beleidsplan doorlopen, waaronder ook de wettelijke consultatie van de raden;
- Naar aanleiding van de aangepaste Wet gemeenschappelijke regelingen moet de gemeenschappelijke regeling van VNOG worden bijgewerkt en in 2024 worden vastgesteld. De raden moeten de colleges toestemming geven om de bijgewerkte regeling aan te gaan;
- VNOG moet voldoen aan overige veranderende wetgeving en goede aansluiting daarop regelen (bijvoorbeeld Omgevingswet, inrichting vrijwillig brandweerbestel, etc.);
- De samenwerking en verbinding met partners en stakeholders worden versterkt, dichtbij (zoals met de deelnemende gemeenten als dragers van de organisatie), maar ook verder weg (regionaal, interregionaal, landelijk, internationaal);
- VNOG gaat verdere stappen zetten op het gebied van duurzaamheid en energietransitie;
- Innovatie staat op de agenda: verder onderzoeken, uittesten en invoeren van nieuwe innovatieve mogelijkheden, ter ondersteuning van de uitvoering van de Opgaven;
- VNOG blijft het eigen personeel door ontwikkelen, zowel repressief als ondersteunend, qua kennis en vaardigheden, opdat VNOG de vragen van de samenleving blijvend kan beantwoorden en duurzame inzetbaarheid, met oog voor vitaliteit voor medewerkers, wordt gerealiseerd;
- VNOG voert de, als gevolg van de wereldmarktsituatie, bijgestelde planningen uit voor de aanschaf van materieel en materiaal, opdat het eindbeeld van de Toekomstvisie in 2026 wordt gehaald;
- VNOG heeft blijvende aandacht voor veiligheidsvraagstukken omtrent informatie, gegevensbeheer en privacy om zo te voldoen aan wettelijke vereisten en verder door te groeien naar een hoger volwassenheidsniveau op dit terrein.

Voor het vergroten van de veiligheid en te komen tot een nog effectievere bestrijding van incidenten zetten we ons in samenwerking met de VNOG in op onder andere de volgende projecten:

- Project natuurbrandbestrijding;
- Project waterongevallen en duiken;
- Project kwaliteitscriteria en expertteams bevolkingszorg;
- Project demarcatie.

Verder zal per 1 januari 2024 de brandweerkazerne in Harderwijk van de VNOG in eigendom worden overgedragen aan de gemeente Harderwijk zoals tien jaar geleden is overeengekomen.

Nieuw beleid

Het regionaal beleidsplan 2021-2024 loopt af. Per 2025 moet er een nieuw vierjarig regionaal beleidsplan zijn. In 2024 zal VNOG met de gemeenten het traject voor het nieuwe beleidsplan doorlopen, waaronder ook de wettelijke consultatie van de raden.

Wat hebben wij er voor gedaan?

- De Gemeenschappelijke regeling VNOG is in 2024 gewijzigd. Deze wijziging was nodig omdat de Wet gemeenschappelijke regelingen in 2022 is aangepast en binnen twee jaar alle gemeenschappelijke regelingen hierop moeten worden bijgewerkt. Deze wijziging beoogt de samenwerking tussen gemeenten en VNOG, in het bijzonder de gemeenteraden, verder te versterken.
- Elke veiligheidsregio in Nederland moet volgens de Wet veiligheidsregio's om de vier jaar een regionaal beleidsplan, regionaal risicoprofiel en een regionaal dekkingsplan maken. De huidige documenten van VNOG liepen tot en met 2024. Het regionaal beleidsplan, regionaal risicoprofiel en regionaal dekkingsplan 2025-2028 zijn in december van 2024 definitief vastgesteld. In het beleidsplan is uitgewerkt welke trends en ontwikkelingen er spelen en waar de VNOG zich de komende jaren op gaat richten. Hiermee voldoet de VNOG aan de vragen die de samenleving primair stelt: Help mij als ik in nood ben (bij brand, ongevallen, rampen, crises) en vertel mij hoe veilig en gezond te wonen, werken en recreëren.
- Het project kwaliteitscriteria en expertteams voor bevolkingszorg is afgerond. Bevolkingszorg is de gemeentelijke taak binnen de crisisbeheersing. Met het project is bevolkingszorg beter geprepareerd en verder geprofessionaliseerd.

1.2

Taakveld Openbare orde en veiligheid

Portefeuillehouder(s):	J. Joon
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

- Een leefbare en veilige gemeente.
- Handhaving van de openbare orde en veiligheid.
- Beperken van criminaliteit en overlast.
- Een effectieve aanpak op de lokale integrale veiligheid.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

Het taakveld openbare orde en veiligheid is veelomvattend:

- Beleid, advisering en uitvoering rond diverse veiligheidsoverleggen met politie, Openbaar ministerie, Veiligheidsregio, regiogemeenten en vele andere partners om te komen tot een effectieve aanpak van openbare orde en veiligheid.
- Aanpak van (ondermijnende) criminaliteit.
- Opstellen en uitvoeren van het Integraal Veiligheidsplan.
- Adviseren en regie op ad-hoc casuïstiek en incidenten van diverse aard, nazorg ex-gedetineerden en aanpak veelplegers.
- Inzet van en ondersteuning bij de inzet van diverse bevoegdheden ter bescherming van de openbare orde en veiligheid, zoals gebiedsverboden, huisverboden, crisismaatregel.
- Het aanpakken en voeren van regie bij vormen van excessieve overlast.
- Inzet op veilige winkelgebieden, uitgaansgebieden en bedrijventerreinen.

Specifiek

Jeugd en veiligheid

In 2024 gaan we de afspraken van het covenant School en veiligheid verder uitvoeren. De burgemeester van gemeente Harderwijk heeft hierin een trekkende rol voor de regio. Scholen, gemeenten, politie en het OM gaan intensiever samenwerken om de veiligheid op en rond de school te vergroten. Zorgwekkend gedrag willen we op tijd signaleren en overlast en criminaliteit waar mogelijk voorkomen. De zorg voor jeugd houdt niet op bij school. Overlast van jeugd kan stevige impact hebben op de woonomgeving. Jongeren zijn kwetsbaar om in aanraking te komen met criminele netwerken. Kwetsbaarheid kan ook ontstaan door thuissituaties, omstandigheden op school en risico's rond alcohol en drugs. Het thema jeugd en veiligheid is complex. We willen meer aan de voorkant te komen. Ook gaan we verder met de groepsaanpak problematische jeugdgroepen en de Persoonsgerichte aanpak op 18-minners.

Ondermijning en georganiseerde criminaliteit

Onder- en bovenwereld zijn fors met elkaar verweven. Criminelen maken voor illegale activiteiten gebruik van legale bedrijven en diensten. Organisaties en inwoners kunnen hiervan slachtoffer worden. Het gaat hierbij onder andere om de aanpak van drugscriminaliteit. De gemeente vervult een belangrijke regierol in de aanpak van ondermijning. Hierbij gaat het zowel om de repressieve aanpak als om preventie en zorg voor eventuele slachtoffers. Vanuit het Plan van aanpak Ondermijning hebben we een aantal speerpunten vastgesteld.

Specifiek gaat het om:

- De basis op orde: Weerbaar door lokale regelgeving en beleid, bewustzijn binnen de organisatie, toegerust zijn in de aanpak en voorkomen dat we onbewust ondermijnende criminaliteit faciliteren.
- Veilig buitengebied: Het buitengebied is kwetsbaar voor ondermijnende criminaliteit. We sluiten aan bij het Project Veilig Buitengebied om de weerbaarheid te vergroten.
- Casuïstiek: Casuïstiek die zich aandient moet worden geanalyseerd, verrijkt en op het juiste moment worden aangepakt en van opvolging voorzien. Als gemeente voeren we regie en werken we samen met onze partners.

In 2023 heeft de rekenkamercommissie onderzoek gedaan naar de gemeentelijke aanpak van ondermijning. In 2024 gaan we aan de slag met de uitkomsten en aanbevelingen van dit onderzoek. Meer focus op de aanpak van ondermijning en criminaliteit heeft gevolgen voor de druk op de opvolging hiervan. Wanneer meer casussen zich aandienen vraagt dit meer van ons in de regie, advisering en het nemen van maatregelen. Met het onderzoek van de rekenkamercommissie hopen we de juiste handvatten te krijgen om dit effectief aan te pakken.

Mensenhandel

Mensenhandel draait om uitbuiting. Daders gebruiken slachtoffers voor persoonlijk gewin. Dit is een ernstige schending van mensenrechten en van de menselijke waardigheid. Mensenhandel wordt vaak gepleegd in criminele samenwerkingsverbanden, die misbruik maken van de legale wereld. Gemeenten hebben bij de aanpak van mensenhandel een rol op het gebied van preventie, signalering, handhaving en hulpverlening en dragen bij aan het opwerpen van barrières tegen mensenhandel. In 2024 worden de acties uit het Plan van aanpak Mensenhandel verder uitgevoerd. Doel hierbij is het om zoveel mogelijk slachtoffers uit hun situatie te

halen, zorgen dat minder mensen slachtoffer worden en onze gemeente onaantrekkelijk maken voor daders door deze aan te pakken. De gemeentelijke aandachtsfunctionaris Mensenhandel voert regie op de uitvoering van het plan van aanpak.

Cybercrime/ gedigitaliseerde criminaliteit

Het thema cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit is in ontwikkeling en vraagt steeds meer aandacht. Hoewel de precieze omvang van gedigitaliseerde criminaliteit niet bekend is, onder meer door geringe meld- en aangiftebereidheid, staat wel vast dat het fenomeen zich verspreidt, versnelt, innoveert en steeds meer slachtoffers maakt. Nodig is prioritaire aandacht en intensivering van de aanpak. Ook de gemeente heeft hierin een rol. Op dit moment onderzoeken we het fenomeen en onze rol hierin. Eind dit jaar volgt hierop advisering. Vanaf 2024 hopen we aan de slag te kunnen met een gerichte aanpak op dit thema.

Nieuw beleid

Zorg en veiligheid/ kwetsbare personen

In het collegeprogramma en het Integraal veiligheidsplan is de verbinding tussen zorg en veiligheid een speerpunt. Casuïstiek is vaak divers en complex. Met name de daderaanpak van overlast en criminaliteit veroorzaakt door mensen met een verslaving, psychische aandoeningen en andere achtergronden, vraagt onze aandacht. Via procesregie sturen we als gemeente op resultaten en oplossingen. Doel is hulp aan de cliënt maar ook minder overlast en criminaliteit in de buurt. Het middel hierbij is de PGA: de persoonsgerichte aanpak. Dat is een integrale, op de persoon en zijn (gezins-)systeem toegesneden mix van bestuursrechtelijke, strafrechtelijke, zorg en overige interventies. De afgelopen periode hebben we ingezet op een effectieve aanpak voor de groep 18+. De komende periode zetten we in om ook voor de doelgroep 18- tot een juiste aanpak te komen. Samen met gemeenten uit de regio implementeren we daarnaast het opschalingsmodel AVE (Aanpak Voorkoming Escalatie) bij huishoudens met oplopende problematiek. Dit model geeft helderheid over regie en verantwoordelijkheden. Met dit model willen we onze lokale aanpak optimaliseren. Het doel hierbij is om hulpverlening tijdig op te schalen en stagnatie in de samenwerking te doorbreken. Oplopende problemen worden hiermee voorkomen of zo snel mogelijk beheersbaar gemaakt.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Jeugd en veiligheid

De scholen in de gemeente Ermelo, Harderwijk, Putten en Zeewolde voor Voortgezet onderwijs, VSO en MBO zijn intensiever gaan samenwerken om de veiligheid op en rond de school te vergroten. Deze samenwerking hebben we geformaliseerd met een convenant Veilige School. Zorgwekkend gedrag willen we op tijd signaleren en overlast en criminaliteit waar mogelijk voorkomen. De zorg voor jeugd houdt niet op bij school. Overlast van jeugd kan een stevige impact hebben op de woonomgeving. Jongeren zijn kwetsbaar om in aanraking te komen met criminele netwerken. Kwetsbaarheid kan ook ontstaan door thuissituaties, omstandigheden op school en risico's rond alcohol en drugs. Het thema jeugd en veiligheid is complex. Met elkaar wil je aan de voorkant komen. De politie zet hier ook preventief op in. De jeugdagente staat in goed contact met scholen. Op het thema schoolveiligheid krijgt de integrale samenwerking met OKO (Opgroeien in een kansrijke omgeving) vorm. En daarnaast is het gelukt om een apart overleg te organiseren voor de multi-problem aanpak van jeugd en jongeren.

Groepsaanpak

In de aanpak van problematische jeugdgroepen hebben we in 2024 mooie stappen gemaakt. Er is geïnvesteerd in de ketenaanpak met boa's, politie en jongerenwerk en we hebben het landelijke Zeven-stappen model toegepast op overlastlocaties in gemeente Harderwijk. Verder is het convenant voor de aanpak van jeugdgroepen in maart 2024 getekend. Ook is er met een groot aantal partijen het privacyreglement Lokale Persoonsgerichte aanpak voor jeugd en volwassenen vastgesteld waarmee onder andere zeer complexe jongeren effectief kunnen worden aangepakt.

Ondermijning en aanpak mensenhandel

2024 was een productief jaar voor de aanpak van Ondermijning. Harderwijk was de gemeente waar de meeste zaken zijn aangedragen bij het regionale coördinatiepunt voor de aanpak van de georganiseerde criminaliteit (het RIEC). Er zijn diverse integrale controles georganiseerd, onder meer op bedrijventerreinen. Ook is er veel geïnvesteerd op bewustwording en voorlichting, zoals acties gericht op overlastlocaties in het buitengebied en om te voorkomen dat er ondermijnende criminaliteit (zoals drugslabs, hennepkwekerijen, etc.) plaatsvindt in leegstaande opstallen. Verder zijn de voorbereidingen getroffen om een beveiligd informatiesysteem aan te schaffen waarin ondermijningscasuïstiek kan worden opgewerkt in een dossier. Ook op gebied van de aanpak van mensenhandel zijn goede stappen gezet. Zo is er gezamenlijk met politie, OM en zorgpartijen opgetreden tegen illegale prostitutie. Ook andere acties uit het plan van aanpak Mensenhandel zijn uitgevoerd, zoals bijvoorbeeld voorlichtingen aan publieke afdelingen.

Cybercrime/ gedigitaliseerde criminaliteit

De inzet op het thema cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit hebben we vastgesteld in een plan van aanpak. Als gemeente zien we een rol in het voorkomen van slachtofferschap en richten we ons daarom op preventie. In de aanpak werken we samen met buurgemeenten, politie en maatschappelijke organisaties. Hierbij onderscheiden we een aantal kwetsbare doelgroepen. Conform het plan was de aanpak in 2024 vooral gericht op de doelgroep ouderen en personen die digitaal minder vaardig zijn. Afgelopen jaar hebben we onder andere bijeenkomsten voor inwoners

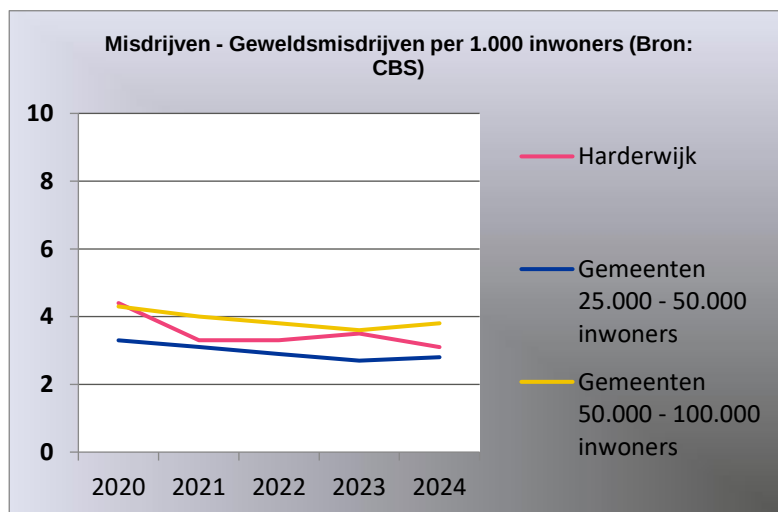
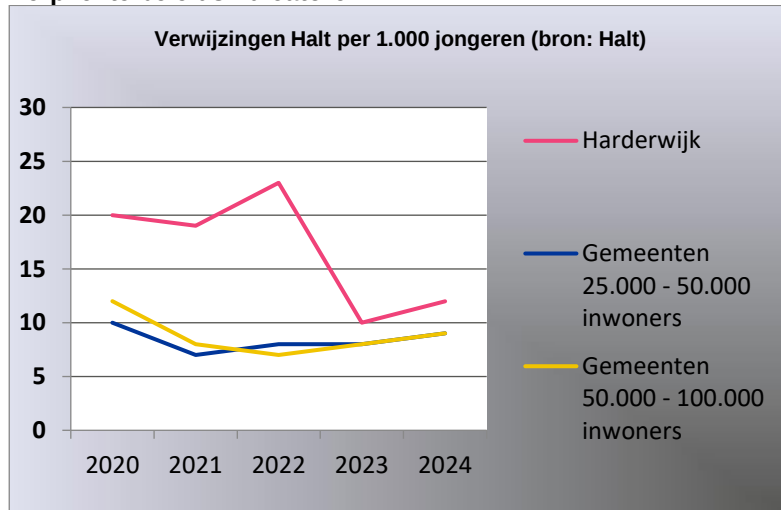
gehouden en is het thema onderdeel geweest van cursussen die aangeboden worden door de bibliotheek. Dit naast de reguliere communicatie met voorlichting.

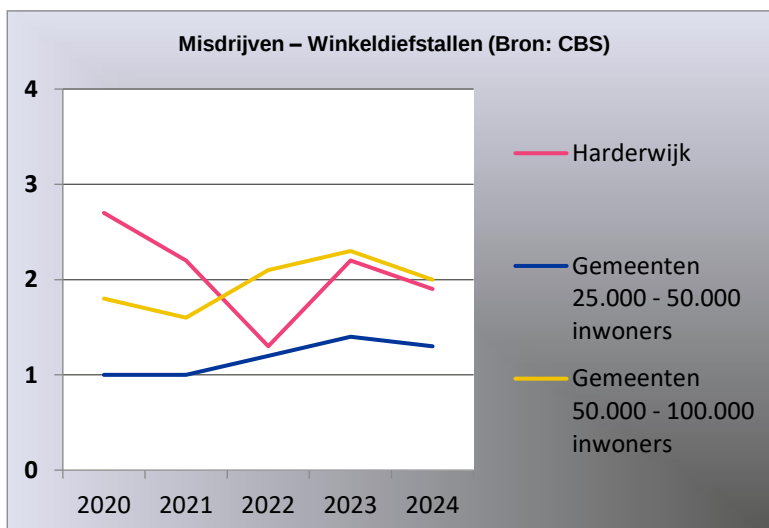
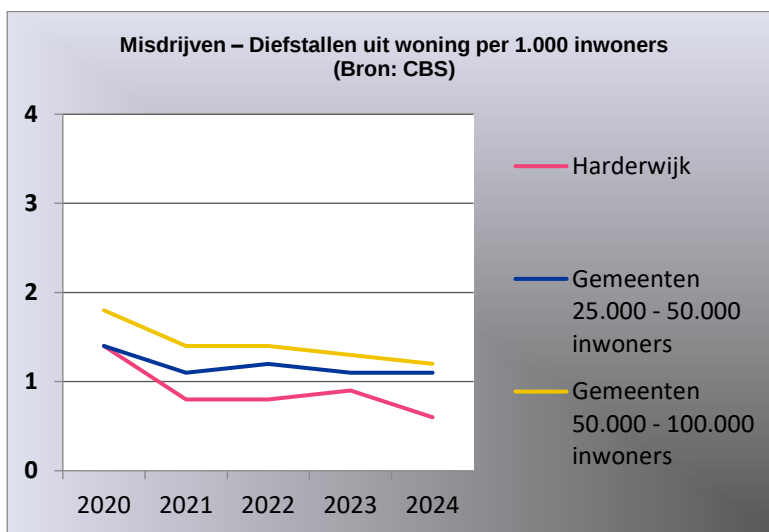
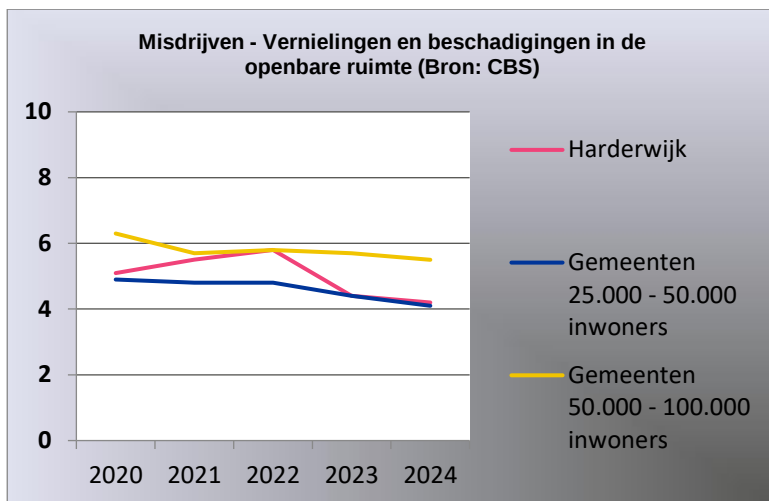
Zorg en veiligheid/ kwetsbare personen

In 2024 is de PGA doorontwikkeld naar een professionele en gewaardeerde aanpak van de zeer complexe casuïstiek op gebied van zorg en veiligheid. We hebben een privacy protocol PGA ontwikkeld welke is ondertekend door alle betrokken ketenpartners. Dit zorgt voor een zorgvuldige, rechtmatige werkwijze. Binnen de PGA is er een speciale overlegtafel voor de volwassenen en jeugd ingericht (zie bovenstaand kopje Jeugd & Veiligheid). Het is verder gelukt om het zogenaamde AVE model te implementeren. Zo zijn er diverse opleidingsdagen georganiseerd om alle betrokken partijen dezelfde taal te laten spreken als het gaat om het voorkomen van escalatie bij kwetsbare personen.

Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

Facultatieve beleidsindicatoren

Aangiften woninginbraak (Bron: Politieteam Veluwe West)

Gemiddeld 2012-2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Gemiddel de 2020- 2024
147	72	33	84	57	37	35	42	27	40

Opgelegde tijdelijke huisverboden (Bron: Gemeente Harderwijk)

2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
5	3	8	6	3	7	3	2

Diverse indicatoren in relatie tot veiligheid (Bron: Politieteam Veluwe West)

Feiten	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal misdrijven	1944	1576	1425	1861	1992	1772	1776	1908	1768
Geweld	165	167	177	175	178	158	157	166	150
Diefstal uit/af van motorvoertuigen	166	165	80	72	79	65	50	69	49
Diefstal brom-, snor-, fietsen	277	129	90	182	110	142	170	216	193
Vernieling c.q. zaakbeschadiging	189	141	94	159	176	162	184	148	156
Totaal registraties overlast	1108	1101	863	1007	1139	1385	1237	1330	1307
Jeugdoverlast	352	335	165	215	405	538	380	397	371
Drugsoverlast	85	81	108	116	118	119	121	159	174
Verkeersongevallen	511	432	419	464	327	315	335	369	NB

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 1

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2023	Prim. begroting 2024	Totale begroting 2024	Rekening 2024	Resultaat 2024
Totaal Programma's							
PROG1 Veiligheid							
Resultaat bepaling	Baten	TV11 - Crisisbeheersing en brandweer	-772	0	-157	-157	-0
		TV12 - Openbare orde en veiligheid	-28	-25	-69	-22	47
	Baten - Totaal		-800	-25	-226	-179	47
	Lasten	TV11 - Crisisbeheersing en brandweer	3.930	3.340	3.594	3.507	-87
		TV12 - Openbare orde en veiligheid	1.728	2.112	2.259	2.184	-76
	Lasten - Totaal		5.658	5.452	5.853	5.690	-162
Resultaat bepaling - Totaal			4.859	5.427	5.627	5.512	-115
PROG1 Veiligheid - Totaal			4.859	5.427	5.627	5.512	-115
Totaal Programma's - Totaal			4.859	5.427	5.627	5.512	-115

Financiële analyse jaarrekening 2023 ten opzichte van begroting 2024:

Jaarrekening 2024	5.512
Begroting 2024	5.627
Verschil	-115

Het resultaat van Programma 1 is als volgt te verklaren:

Taakveld	Onderwerp	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
	Kapitaallasten	-23		1
1.1	Brandweerkazerne Harderwijk en Hierden	-57		2
1.2	Diverse werkbudgetten Openbare orde en veiligheid	-34		3
	Totaal	-115		-115

De verklaring van de afwijking is als volgt:

1. Op de kapitaallasten zit een voordeel van afgerond € 23.000,-. Dit wordt veroorzaakt doordat de werkelijke omslagrente lager uitviel dan begroot en daardoor bijgesteld moest worden. Voor een verdere uitleg wordt verwezen naar het renteschema in de paragraaf Financiering.

2. Op de brandweerkazerne Harderwijk en Hierden zit een voordeel van afgerond € 57.000,-. Dit ontstaat met name doordat de energiekosten lager zijn uitgevallen dan geprognosticeerd. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 29.000,-. Dit leidt ook tot een lagere onttrekking uit de bestemmingsreserve gemeentelijke energielasten binnen programma 0 (zie tabel werkelijke onttrekking energielasten 2024). Per saldo is dit dus budgettair neutraal. Daarnaast zijn er een aantal kleine voordelen op de demarcatieregeling met de VNOG, op het onderhoud van kazerne Harderwijk en de afwikkeling van de piketvergoeding over 2023.
3. Op een aantal werkbudgetten zoals het IVP, werkkleding BOA's, fietsparkeren en kwaliteitsmeter veilig uitgaan zijn minder kosten gemaakt ten opzichte van de begroting. Dit leidt tot een voordeel van afgerond € 34.000,-.

2.2 Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

A ALGEMEEN

Doelstelling

De gemeente Harderwijk is een bereikbare stad. Wij werken aan het verbeteren van de bereikbaarheid van de gemeente Harderwijk vanaf de A28/N302 en de eigen gemeentelijke infrastructuur (waaronder de ontsluiting van bedrijventerrein Lorentz). Er staan twee principes voorop. Ten eerste richten we onze wegen zoveel mogelijk Duurzaam Veilig in. Naast een bereikbare stad is gemeente Harderwijk namelijk ook een verkeersveilige stad. Op basis van meerdere jaren is er sprake van een stijging van het aantal ongevallen in de gemeente Harderwijk. Hoewel nu lijkt dat deze trend stagneert, willen wij door aanpak van de verkeersonveilige situaties en door bestrijden van risico's in het verkeer, dit laten afnemen. Ten tweede is het STOMP-principe leidend. Dat wil zeggen dat de gemeente het wandel- en fietsgebruik voorop stelt en wandel- en fietsvoorzieningen daar waar mogelijk verbetert. De gemeente Harderwijk stimuleert het gebruik van openbaar vervoer. Hierbij is het uitgangspunt om het huidige niveau minimaal in stand te houden en waar mogelijk met maatwerk verbeteringen door te voeren. Daarna wordt ingezet op deelmobiliteit (Mobility as a Service) en pas daarna op het gebruik van een privé-auto.

Inhoud

Het programma omvat activiteiten gericht op het beheer en onderhoud van (water-) wegen, straten, bermen, pleinen, bruggen, openbare verlichting en gladheidsbestrijding. Daarnaast het opstellen/ vernieuwen van beleid en het treffen van verkeersmaatregelen ten behoeve van de verkeersafwikkeling, de verkeerscirculatie en de verkeersveiligheid.

Ontwikkelingen

De groei van de landelijke en regionale economie heeft effect op de groei van de mobiliteit. De verwachting is dat de verkeersintensiteit op de A28 de komende jaren verder toeneemt. Voor het blijvend bereikbaar houden van de gemeente Harderwijk wordt in regionaal verband uitvoering gegeven aan het strategisch thema Bereikbaarheid/A28. Ook nemen de intensiteiten op de provinciale wegen toe (N302 en N303). Dat heeft deels te maken met de (autonome) groei maar ook door grootschalige ontwikkelingen, zoals op en rond het bedrijventerrein Lorentz en woningbouwontwikkelingen. Hiervoor zijn we in 2024 een onderzoek gestart om de mogelijkheden voor een verbeterde doorstroming en verkeersveiligheid te onderzoeken in relatie tot het bedrijventerrein en de omliggende ontwikkelingen die zich de komende jaren voordoen.

Naast de voorbereiding van infrastructurele maatregelen wordt regionaal volop ingezet op minder woon-werk verkeer met de auto, verkeersveiligheid, werkgeversbenadering, fietscampagnes, aanleg snelle fietsroutes, sneller en frequenter openbaar vervoer naar omliggende steden als Amersfoort, Lelystad en Zwolle. Via de OV- en Spoortafel Oost is de ambitie voor een verbeterd spoorproduct voor gemeente Harderwijk op de landelijke agenda gezet, resulterend in de opname van gemeente Harderwijk in het Toekomstbeeld OV 2040.

Het huidige parkeerbeleid staat omschreven in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan 2010 – 2015 en de herziening parkeernota binnenstad en Waterfront 2016. Deze is komen te vervallen met het vaststellen van de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie zijn de hoofdlijnen van het parkeerbeleid opgenomen. Gelet op alle nieuwe mobiliteitsontwikkeling-en, de steeds toenemende woningbehoefte en de sterke relatie hiervan op het parkeervraagstuk willen we hier sturing op houden en faciliteren waar dat kan. Denk hierbij onder andere aan de projecten Waterfront (fase 3), Nieuw Weiburg en Kranenburg. Mede, aan de hand hiervan is gewerkt aan het onderdeel parkeren van het programma Bouw in Infrastructuur (voorheen: parkeervisie). Hierin staat beschreven hoe we de komende jaren per doelgroep met parkeren willen omgaan.

Een ontwikkeling binnen de mobiliteit is de transitie van de fossiele brandstof voor voertuigen naar duurzame energie. De vraag naar elektrische laadpunten op parkeerparkeerplaatsen en in woonstraten neemt de komende jaren toe. De ambitie van gemeente Harderwijk op het gebied van laadinfrastructuur voor de komende jaren is uitgewerkt in 2019. Gelet op alle ontwikkelingen en de grote vlucht van de elektrificatie is in 2024 gewerkt aan een update van de laadvisie. Verdere in het kader van duurzaamheid samen met ondernemers uit de binnenstad uitvoering gegeven aan een verdere verkenning van duurzame stadslogistiek in het kernwinkelgebied.

De nieuwe havens zijn een succes, gasten weten de havens steeds beter te vinden. De veranderingen in het havengebied hebben ook gevolgen voor de havenverordening. In 2022-2023 is gewerkt aan de actualisatie van de verordening zodat die weer aansluit op het nieuwe havengebied.

De nieuwe havenverordening is het, op hoofdlijnen, hoofdstuk openbaar water en waterstaatswerken in de Verordening fysieke leefomgeving. In de Regeling openbaar water en waterstaatswerken zijn de kaders opgenomen voor het dagelijks 'reilen en zeilen'. De vaststelling van de regeling volgt na de vaststelling van de Verordening fysieke leefomgeving.

Verbonden partijen

n.v.t

Beleidskaders

- Parkeerverordening (1998)
- Integraal Fietsbeleid (2019).
- Verkeersveiligheidsplan (2016) met update uitvoeringsprogramma (2021).
- Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (2010).
- Parkeernota (2016).
- Parkeernormennota (2013) met annex.
- Programma Noord-Veluwe Bereikbaar 2020.

B TAAKVELDEN

2.1	Taakveld Verkeer en vervoer
-----	-----------------------------

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?
Het stimuleren van educatie en bewustwording op verkeersveiligheidsgebied alsmede het nemen van maatregelen ter bevordering van de verkeersveiligheid. Het goed bereikbaar houden van de gemeente Harderwijk of waar mogelijk verbeteren. Het verkeers- en vervoersbeleid van de gemeente is vertaald naar de Omgevingsvisie. Het belangrijkste doel is het verbeteren van de verkeersveiligheid in algemene zin, zowel subjectief als objectief, en het terugdringen van het aantal ongevallen. Binnen het taakveld verkeer en vervoer staan twee principes voorop. Ten eerste richten we onze wegen zoveel mogelijk Duurzaam Veilig in. Ten tweede is het STOMP-principe leidend. Dat wil zeggen dat de gemeente het wandel- en fietsgebruik voorop stelt en wandel- en fietsvoorzieningen daar waar mogelijk verbetert. De gemeente Harderwijk stimuleert het gebruik van openbaar vervoer. Uitgangspunt is het huidige niveau minimaal in stand te houden en waar mogelijk met maatwerk nog verbeteringen door te voeren. Bij maatwerk kan onder andere gedacht worden aan een verbeterde, snellere en frequentere treinverbinding met de Randstad. Waar bij de realisatie van een keervoorziening op de middellange termijn noodzakelijk is. Daarnaast vervult het fiets-/voetveer tussen Strand Horst en Zeewolde een zeer belangrijke functie voor met name vele duizenden scholieren. De gemeente Harderwijk hecht er waarde aan om deze voorziening in stand te houden en waar mogelijk nog te verbeteren. Tot dit taakveld worden ook de baten en lasten van de volgende onderwerpen opgenomen: • Weginfrastructuur verhardingen (inspectie, dagelijks en groot onderhoud van wegen) • Civiele kunstwerken (inspectie en beheer van bruggen, tunnels, keermuren langs rijbanen en paden) • Openbare verlichting (inspectie, onderhoud en vervanging, elektriciteit, lichtmastreclames) • Reiniging wegen (machinaal en handmatig reinigen van zwerfvuil en onkruid) • Gladheidbestrijding (preventief/ curatief strooien, machinaal- en handmatig sneeuwschuiven) • Verkeerstekens en wegmeubilair (onderhouden van verkeersregelininstallaties, verkeersborden, verkeerstekens en markeringen op het wegdek, bewegwijzering, straatnaamborden, fietsenrekken, zitbanken en dergelijke) • Advies en onderzoek verkeer (verkeersplannen en -besluiten, tellingen, afhandeling bewonersreacties en dergelijke)

Wat zouden we daarvoor doen?
Regulier • Uitvoering geven aan het verkeersveiligheidsplan waaronder: ◦ aanpak en analyse van verkeersonveilige situaties op basis van prioritering; • Aanleg van verkeersveiligheid bevorderende maatregelen;

- Het bevorderen, stimuleren en ondersteunen van activiteiten van Veilig Verkeer Nederland, waaronder gedragsbeïnvloeding, voorlichting, educatie en communicatie;
- Het verbeteren van de regionale samenwerking op het gebied van verkeersveiligheid met omliggende gemeenten, provincie Gelderland, politie, VVN, etc.;
- Het bevorderen van langzaam verkeer, het verwijderen van onnodige obstakels;
- Het verlenen van subsidie ter instandhouding van de veerpont Horst – Zeewolde.
- Er is sprake van planmatig jaarlijks onderhoud, meerjarig onderhoud (vervanging van op basis van technische en economische levensduur), curatief onderhoud (herstellen van schade) en van meer projectmatige werkzaamheden (grootschalige vervanging, renovatie en reconstructie);
- Wegverhardingen onderhouden, die zijn opgenomen in de planning die in het rationeel wegbeheer programma GISIB gegenereerd en weergegeven in de meerjarenplanningtekening. Daarnaast 1/3 deel van het wegverhardingen areaal inspecteren conform de CROW normen;
- Vervangen van uitgevallen lampen door gericht gemelde storingen op te lossen en door 4 keer per jaar controle te rijden en het remplaceren en schoonmaken van 1/3 van de armaturen voor de openbare verlichting;
- Civiele kunstwerken worden preventief en correctief onderhouden en zijn opgenomen in de planning die wordt gegenereerd uit het kunstwerken beheersysteem iASSET. Daarnaast 1/3 van het areaal inspecteren om onderhoudsstatus te monitoren.

Specifiek

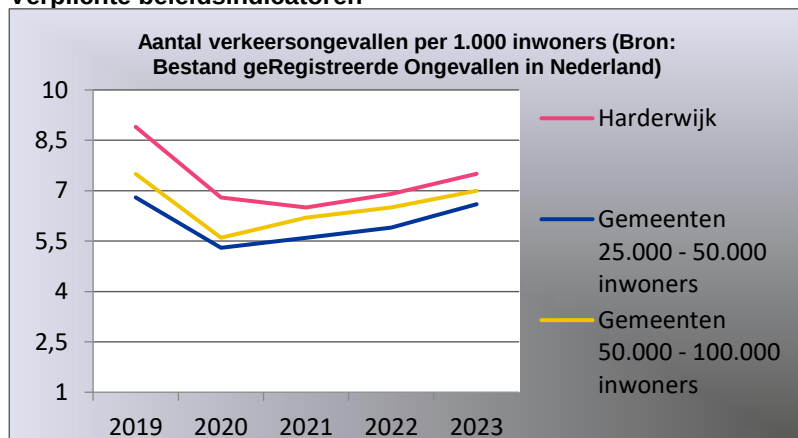
In 2024 gaan we door met het uitvoeren van het verkeersveiligheidsplan. Noemenswaardige projecten zijn o.a. de realisatie van een veilige oversteekplaats op de Burgemeester De Meesterstraat bij DOK19 en de aanpassing van de rotonde Newtonweg/Langekamp. Ook voeren we diverse onderzoeken uit. Bijvoorbeeld naar de toekomstbestendigheid van het hoofdwegennet en bekijken we welke kansen er liggen om ons fietsnetwerk te verbeteren.

Wat hebben wij er voor gedaan?

- De onderzoeken naar de toekomstbestendigheid van het hoofdwegennet, ontbrekende fietsschakels, bestaande fietsinfrastructuur en fietsparkeercapaciteit zijn afgerond. De resultaten hiervan verwerken we o.a. in het Onderdeel Verkeer van het programma Bouw en Infrastructuur van de omgevingsvisie, dat we in 2025 uit gaan werken.
- De voorbereidingen voor de aanpassingen van de Burgemeester De Meesterstraat, rotonde Newtonweg/Langekamp, rotonde Newtonweg/Lorentzstraat, Lorentzstraat/Stephensonstraat en de Ceintuurbaan zijn in volle gang. In 2025 gaan we buiten op straat aan de slag met het uitvoeren van deze projecten.
- In 2024 hebben we andere projecten uit het verkeersveiligheidsplan uitgevoerd, zoals het doortrekken van het tweerichtingenfietspad langs het Westeinde naar de Stadswei.
- Verder zijn we gestart met de campagne High-Five. Zo stimuleren we kinderen (en hun ouders) om op de fiets naar school te gaan.

Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

Zorgdragen voor adequate verdeling van de beschikbare parkeercapaciteit en het bepalen van de parkeerbehoefte (normen) bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Het versterken van de stad door de bereikbaarheid/leefbaarheid te vergroten/waarborgen op het onderdeel parkeren door:

- Het in stand houden en realiseren van voldoende parkeercapaciteit;
- Effectieve verdeling van de beschikbare parkeercapaciteit onder de verschillende doelgroepen;
- Het monitoren van de parkeerontwikkelingen;
- Tenminste een marktconform parkeerbeleid/- beheer;
- Inzet op handhaving van de parkeer regulerende maatregelen;
- Het borgen van voldoende parkeercapaciteit bij ruimtelijke ontwikkelingen (nieuwbouw of functiewijziging) en voor bedrijven geldt: parkeren op eigen terrein;
- Duurzame initiatieven worden ondersteund, waaronder bijvoorbeeld deelauto's.
- I.s.m. programma Duurzaamheid en Economie onderzoeken we de mogelijkheden voor duurzame stadslogistiek in de Binnenstad van Harderwijk.
- Het bevorderen van de toegankelijkheid door voldoende speciaal gereserveerde en afgestemde parkeerplaatsen voor de doelgroep gehandicapten

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Uitvoering geven aan het vastgestelde beleid waaronder het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoers Plan (GVVP) op basis van de mobiliteitsvisie, nota parkeren en de parkeernormennota;
- Uitvoering geven aan vastgesteld beleid m.b.t. parkeren grote voertuigen en parkeren elektrische auto's;
- Uitvoering geven aan uitgifte ontheffingen, vergunningen en parkeerregulering op basis van de vastgestelde parkeerverordening.
- De uitgifte van alle parkeerproducten verder digitaliseren.
- Invulling geven aan parkeren binnen ruimtelijke plannen waaronder Waterfront, Nieuw Weiburg en Harderweide.
- Het uitvoeren van gericht toezicht en handhaving.
- Het aantal deelauto's uitbreiden en het aandeel fossiel aangedreven terugbrengen. Het inzetten van deelauto's is een opdracht in gebiedsontwikkeling aan projectontwikkelaars in geval van een actief lagere parkeernorm.

Nieuw beleid

- We werken aan een nieuwe parkeervisie en bijbehorende beleidsstukken, zoals een geactualiseerde parkeernormennota en parkeerverordening.
- In 2024 is er duidelijkheid over de toekomstige definitieve invulling van het voor- en natransport van en naar P8.
- We onderzoeken de huidige fietsparkeercapaciteit en het bezoekersmotief van fietsparkeerders in de binnenstad en bij wijkwinkelcentra. We brengen in beeld waar uitbreiding of aanpassing van fietsparkeercapaciteit gewenst is. We bezien waar laadpunten voor elektrische fietsen nodig zijn.
- We bouwen het parkeerroute informatie systeem (PRIS) verder uit. O.a. voorbereidend op de bouw van parkeergarage Kop van de Stadswerven (P7) en door extra sensoren aan te sluiten op parkeerterreinen waar nog geen sensor/slagboom aanwezig was (kadernota).

Wat hebben wij er voor gedaan?

- Het programmaonderdeel Parkeren: 'Een blik op parkeren' is in concept vastgesteld door het college. Aan de hand van ingediende zienswijzen vindt de definitieve vaststelling hiervan plaats in het eerste kwartaal van 2025. Daarna wordt uitvoering gegeven aan de aspecten zoals opgenomen in het uitvoeringsprogramma. Hierbij wordt ingezet op het stimuleren van actieve vormen van vervoer, waaronder lopen en fietsen en het delen van vervoermiddelen. In juni 2024 heeft een grootschalig onderzoek plaatsgevonden naar het fietsparkeren in- en rondom de binnenstad en bij de wijkwinkelcentra. Dit onderzoek wordt in 2025 opnieuw uitgevoerd. Onder andere om te monitoren of

het fietsgebruik is toegenomen. Met deze onderzoeksresultaten ontstaat inzicht in locaties waar uitbreiding fietsparkeer capaciteit nodig/gewenst is. In 2025 wordt op verschillende locaties uitgebreid.

- De definitieve keuze over de routing en financiering voor het voor- en natransport van bezoekers Dolfinarium is uitgesteld naar het eerste kwartaal van 2025.
- De Nationale Bewegwijzeringsdienst (NBd) heeft een bewegwijzeringsplan opgesteld voor bewegwijzering naar de nieuwe parkeergarage Jan Krulkade. De dynamische parkeer routeverwijzing integreren we hierin. In lijn met de ombuigingen wordt kritisch bekeken welke PRIS-borden nog moeten blijven staan. Door PRIS en NBd-bewegwijzering (utilitaire bewegwijzering) met elkaar te combineren, ontstaat een goed uitgebouwde en complete parkeer route met alle nodige informatie, maar kunnen we toch besparen op PRIS-kosten, zoals in de ombuigingsopgave beschreven.
- De deelauto aan de Schippersmeen is vervangen door een elektrische variant en er is een laadpaal bij geplaatst. Daarnaast hebben we contact met een nieuwe deelauto leverancier voor uitbreiding van het aantal deelauto's in gemeente Harderwijk. Dit is een proactieve benadering omdat de huidige leverancier een terugtrekkende beweging maakt vanwege de lage bezetting. Bij de ingezette deelauto's vanuit gebiedsontwikkeling is de aanwezigheid ervan geborgd in een contract. Nieuwe locaties zijn in beeld gebracht en hieraan wordt in 2025 verder invulling gegeven. Met Endura is een nieuwe werkgroep opgericht om het gebruik van deelauto's verder te stimuleren.
- Door middel van een afstudeeropdracht is meer inzicht verkregen in de mogelijkheden van duurzame stadslogistiek en het aantal verkeersbewegingen in de binnenstad. Dit wordt gebruikt ter verbetering van de stadslogistiek.

2.3

Taakveld Recreatieve havens

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

Het verbeteren van de aantrekkelijkheid van de stad door het bevorderen van watertoerisme.

Nederlandse en buitenlandse toeristen en watersporters komen graag naar de gemeente Harderwijk en verblijven één of meerdere nachten in de haven. De havens versterken het toeristisch en recreatieve aanbod van de historische binnenstad van Harderwijk, de Veluwe en de regio. De havens van Harderwijk hebben behalve toeristisch-recreatieve ook een economische waarde. Ze voegen meer aanbod aan het product gemeente Harderwijk toe en verhogen de beleving voor inwoners en recreanten.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Gastheer voor recreatieschepen in nieuwe havens;
- Planmatig jaarlijks onderhoud;
- Meerjarig onderhoud (vervanging van op basis van technische en economische levensduur);
- Curatief onderhoud (herstellen van schade);
- Handhaven van orde en veiligheid in en rondom de haven;
- Beheer van schepenbestand en innen havengelden.

Specifiek

1. Locatiestudie watersportactiviteiten

Na de ingebruikname van de nieuwe havens is de vraag naar locaties voor watersportactiviteiten toegenomen. Specifieke locaties voor commerciële watersportactiviteiten zijn geen onderdeel van de plannen van Waterfront (m.u.v. de kleine watersport). Vanwege de vraag zijn wij gestart met een locatie-studie met als doel aanwijzen van geschikte locaties in Waterfront en daarbuiten voor (commerciële) watersportbedrijven. De eerste stap is een inmiddels uitgevoerde quick-scan die een beeld geeft van de mogelijkheden van een aantal locaties voor de ontwikkeling en vestiging van watersportactiviteiten. De verdere ontwikkeling van de locaties die op basis van de quick-scan geschikt lijken, moet nog worden opgepakt.

2. Actualisatie havenverordening

In de Verordening fysieke leefomgeving Harderwijk, inwerking getreden op 1 januari 2024, is de nieuwe havenverordening opgenomen. Dit hoofdstuk vervangt de verordening uit 1994 met kaders op hoofdlijnen. In lijn met het collegeprogramma wordt nu gewerkt aan de havenregeling waarin voor het dagelijks reilen en zeilen meer gedetailleerde kaders worden vastgelegd. De verwachting is dat de nadere regels begin 2025 in werking kunnen treden.

In de Verordening fysieke leefomgeving Harderwijk is ook de paragraaf voor historische schepen geactualiseerd. In de actualisatie zijn twee aspecten verwerkt: de advisering door de Adviescommissie Omgevingskwaliteit is vastgelegd en het onderdeel historische schepen is nu waar nodig in overeenstemming met het beleid voor historische schepen.

Nieuw beleid

n.v.t.

Wat hebben wij er voor gedaan?

- Actualisatie van de Verordening fysieke leefomgeving Harderwijk;
- Voorbereiding vaststelling van de havenregeling;
- De Visserijbrug is met een handmatige bediening opgeleverd. De bediening vanuit het havenkantoor wordt in 2025 gerealiseerd;
- De stalen damwanden van het Noorder- en Zuidereiland voorzien van een wrijfgording en van bolders en afmeeringen alsmede een genummerde ligplaatsen;
- Onderhoudscontract Waterfront Bruggen met SPIE afgesloten;
- Havenkantoor uitgerust met een marifoon-station voor een goede communicatie met de scheepvaart;
- De Waterstadshaven en de watergangen rondom het Noorder- en Zuidereiland gebaggerd zodat deze weer op diepte is voor een goede doorvaart.

2.4

Taakveld economische havens en waterwegen

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

Het beheren van de havens in gemeente Harderwijk voor recreatie en industrie. Met de havens in het havengebied noord, de Lorentzhaven en de Pasteurhaven, richten wij ons primair op de beroepsvaart: op- en overslag van goederen en containers), reparatie, productie en winterstalling van (recreatie)vaartuigen.

De Lorentzhaven faciliteert het lokale en regionale bedrijfsleven op het gebied van (duurzaam) vervoer over water. Hiervoor is de haven voorzien van een openbare kade, voldoende bedrijven die werkzaam zijn in de sector op- en overslag en een containerterminal met deels een openbaar karakter. Dit alles ter ondersteuning van de lokale en regionale economie. Voor bedrijven en bezoekende schepen heeft de Lorentzhaven toegevoegde waarde.

De Pasteurhaven huisvest primair bedrijven die gerelateerd zijn aan watersport en visserij en biedt daarvoor goede faciliteiten. De Pasteurhaven is goed bevaarbaar met voldoende kadeflengte en een brede diversiteit van watersportbedrijven die de watersporter op alle vlakken faciliteert.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Planmatig jaarlijks onderhoud;
- Meerjarig onderhoud (vervanging van op basis van technische en economische levensduur);
- Curatief onderhoud (herstellen van schade);
- Handhaven van orde en veiligheid in en rondom de haven;
- Beheer van schepenbestand en innen havengelden.

Specifiek

3. Actualisatie havenverordening

De actualisatie van de havenverordening is ook van toepassing op het taakveld Economische havens en waterwegen, zie taakveld Recreative havens.

Nieuw beleid

n.v.t.

Wat hebben wij er voor gedaan?

- Actualisatie van de Verordening fysieke leefomgeving Harderwijk, zie taakveld 2.3 Recreatieve havens;
- Het oude wrak in de Lorentzhaven verwijderd;
- Kade in de Lorentzhaven aan de Kelvinstraat; houten damwanden vervangen voor een stalen damwand met een nieuwe stalen deksloof, in de Lorentzhaven is het deel voor de kade van de Kelvinstraat weer op diepte gebracht;
- Havenlicht Lorentzhaven is hersteld. De paal met het havenlicht was waarschijnlijk door een aanvaring scheef komen te staan

2.5

Taakveld Openbaar vervoer

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

De gemeente Harderwijk stimuleert het gebruik van het openbaar vervoer. Uitgangspunt is het huidige niveau minimaal in stand te houden en waar mogelijk met maatwerk verbeteringen in de bus en treinverbindingen door te voeren. Bij maatwerk kan o.a. gedacht worden aan een verbeterde, snellere en frequentere treinverbinding met de Randstad en Zwolle. Bezuinigingen in het openbaar busvervoer zijn echter zeer actueel. We maken ons sterk voor behoud van belangrijke buslijnen en onderzoeken samen met de provincie Gelderland waar mogelijk nieuwe vormen van openbaar vervoer, zoals de haltetaxi, die sinds mei 2022 rijdt op vraagafhankelijke basis.

Sinds december 2022 verzorgt EBS het stads- en streekvervoer op de Veluwe en in onze stad; Met ingang van december 2023 zal EBS ook de concessie IJsselmond overnemen van Connexxion, wat inhoudt dat de streeklijnen van en naar Flevoland ook door EBS worden gereden. Eén vervoerder in onze grote regio dus. De naam RRReis blijft gehandhaafd. Samen met EBS en de provincies Gelderland en Flevoland zetten we in op een verbetering van de bestaande stadslijn en van de streeklijnen op de Veluwe maar ook op snelle en frequente verbindingen van en naar de steden (Lelystad-Harderwijk-Apeldoorn) en dorpen in Flevoland.

Het fiets-/voetveer tussen Strand Horst en Zeewolde vervult een zeer belangrijke functie voor met name scholieren en recreatief fietsverkeer. We hechten er waarde aan deze voorziening te behouden en waar mogelijk nog te verbeteren, net als andere verbindingen tussen Flevoland en Gelderland via gemeente Harderwijk.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

Samen met partners, zoals NS, provincie Gelderland en omliggende gemeenten, werken we samen aan een goed netwerk van openbaar vervoer van en naar de gemeente Harderwijk.

Specifiek

Onder de paraplu van Noord-Veluwe Bereikbaar werken we samen met alle gemeenten langs de A28-corridor tussen Amersfoort en Zwolle aan een betere doorstroming op de A28 door in te zetten op sneller en frequenter openbaar vervoer en goede fietsvoorzieningen op deze corridor.

Lobby voor een betere treinverbinding en ook een toekomstbestendige aanpak van de N302 (Knardijk en Leuvenumseweg).

Wat hebben wij er voor gedaan?

- Samen met het Ministerie van I&W, de provincies Utrecht en Gelderland, de regio Amersfoort, NS en ProRail hebben we een pré-verkenning uitgevoerd naar een keervoorziening voor treinen op de Veluwelijn. Deze pré-verkenning is vastgesteld in het BO-MIRT en daar is tevens de opdracht gegeven voor een verdere verkenning van nog drie overgebleven varianten voor een keervoorziening in gemeente Harderwijk. Met dezelfde partners hebben we hard gewerkt aan de terugkeer van de spitstreinen tussen Harderwijk, Nijkerk en Amersfoort. En met succes: in het voorjaar van 2025 gaan deze treinen in de ochtend- en avondspits weer rijden.
- We hebben samen met busvervoerder EBS een verbeterde dienstregeling van de stadsbus en de buurtbus onderzocht (hogere frequentie, meer wijken en meer haltes). Sinds december 2024 is deze verbeterde dienstregeling van kracht.
- Samen met de provincie Gelderland en het Platform N302 Harderwijk (bewoners, bedrijven, sportverenigingen en belangengroeperingen) hebben we gewerkt aan een nieuw ontwerp voor de

N302, Leuvenumseweg. We dragen hier ook financieel aan bij. Naar verwachting start eind 2025 de realisatie.

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 2

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2023	Prim. begroting 2024	Totale begroting 2024	Rekening 2024	Resultaat 2024
Totaal Programma's							
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat							
Resultaat bepaling	Baten	TV21 - Verkeer en vervoer	-1.560	-140	-171	-358	-187
		TV22 - Parkeren	-125	-43	-74	-54	20
		TV24 - Economische havens en waterwegen	-625	-1.041	-895	-909	-14
		Baten - Totaal	-2.309	-1.223	-1.140	-1.321	-181
	Lasten	TV21 - Verkeer en vervoer	6.444	6.595	6.403	6.605	203
		TV22 - Parkeren	2.261	1.988	2.312	2.332	19
		TV23 - Recreatieve havens	0	6	1	0	-1
		TV24 - Economische havens en waterwegen	1.121	1.515	1.560	1.430	-129
		TV25 - Openbaar vervoer	61	98	98	69	-29
	Lasten - Totaal	9.888	10.202	10.374	10.436	63	
Resultaat bepaling - Totaal		7.579	8.978	9.233	9.115	-119	
Resultaat bestemming	Dotatie	TV21 - Verkeer en vervoer	1.231	254	1.162	1.162	0
		TV22 - Parkeren	500	0	5.127	5.127	0
		TV24 - Economische havens en waterwegen	0	127	459	459	0
		Dotatie - Totaal	1.731	381	6.749	6.749	0
	Ontrekking	TV21 - Verkeer en vervoer	-160	-220	-702	-646	56
		TV22 - Parkeren	-500	0	-5.127	-5.127	0
		TV24 - Economische havens en waterwegen	-31	-116	-151	-151	0
	Ontrekking - Totaal	-691	-336	-5.981	-5.925	56	
Resultaat bestemming - Totaal		1.040	45	768	824	56	
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat - Totaal		8.619	9.023	10.001	9.939	-62	
Totaal Programma's - Totaal		8.619	9.023	10.001	9.939	-62	

Financiële analyse jaarrekening 2024 ten opzichte van begroting 2024:

Jaarrekening 2024	9.939
Begroting 2024	10.001
Verschil	-62

Het resultaat van Programma 2 is als volgt te verklaren:

Taakveld	Onderwerp	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
	Onderhanden werken	-111		1
	Kapitaallasten	-171		2
2.1	Jaarlijks onderhoud wegen en verlichting		155	3
2.2	Transport P8 boulevard		68	4
2.2	Digitaliseren parkeerproducten		23	5
2.4	Baggeren	-118		6
2.4	Exploitatiekosten en havengelden		36	7
	Diversen		57	
	Totaal	-400	339	-62

De verklaring van de afwijking is als volgt:

1. Een totaaloverzicht van onderhanden werken wordt weergegeven in hoofdstuk 4.6.
2. Op de kapitaallasten zit een voordeel van afgerond € 170.000,-. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat de werkelijke omslagrente lager uitviel dan begroot en daardoor bijgesteld moest worden. Voor een verdere uitleg wordt verwezen naar het renteschema in de paragraaf Financiering.
3. Op taakveld 2.1 Verkeer en vervoer is sprake van een nadeel van per saldo € 155.000,-. Het bestaat uit diverse effecten en wordt met name verklaard door een overschrijding op onderhoudsbudgetten voor jaarlijks onderhoud van wegen en verlichting. Dit komt voornamelijk doordat de prijzen voor het werk fors zijn gestegen.
4. De kosten voor het transport met de toeristentrein van parkeerterrein P8 (Overloopterrein) naar de boulevard zijn € 68.000,- hoger dan begroot doordat de trein vaker werd ingezet dan vooraf was ingecalculerd.

5. Parkeerderelateerde producten zoals parkeervergunningen en dagkaarten worden gedigitaliseerd. In 2024 zijn de geraamde kosten voor deze digitalisering met € 23.000,- overschreden vanwege meer externe ondersteuning.
6. Op het baggerbudget zit in 2024 een voordeel van afgerond € 118.000,-. Voorgesteld wordt met de advisering van de jaarrekening om deze overtollige middelen toe te voegen aan de bestemmingsreserve Havenwerken voor dekking van de kosten in 2025 van de werkzaamheden die in 2024 gestart zijn.
7. Binnen de havens is een nadeel over 2024 van afgerond € 36.000,-. Dit is enerzijds het gevolg budgetoverschrijdingen op de exploitatiekosten van de havens en het energiebudget. Daarnaast is er een nadeel van ongeveer € 14.000,- op de havenopbrengsten.

2.3 Programma 3 Economie

A ALGEMEEN

Doelstelling

Wij werken aan een samenleving waarin mensen en organisaties gestimuleerd worden en de ruimte krijgen om te ondernemen. Onder de noemer 'ondernemen' vallen alle beleidsterreinen die tot doel hebben de totale economische activiteit in stad en regio te vergroten. Hoewel deze beleidsterreinen elk een eigen dynamiek kennen, hebben ze een gezamenlijk doel: het versterken van de economische kracht van de gemeente Harderwijk, haar ondernemers en haar inwoners. De economische kracht van de gemeente Harderwijk uit zich in de mate waarin ondernemers en bedrijven in staat worden gesteld te ondernemen en zich te ontwikkelen, en de mate waarin de inwoners in staat zijn passend werk te vinden. Economie heeft een belangrijke rol in het leefbaar en levendig houden van Harderwijk en Hierden.

Wij geven ruimte om te ondernemen en werken aan het versterken van de economie in de gemeente Harderwijk, door het verbeteren van de voorwaarden voor economische ontwikkeling. We hebben oog voor onze ondernemers. Wij blijven werken aan het verbeteren van ons vestigingsklimaat, zorgen voor goede dienstverlening en geven concrete invulling aan stadspromotie. Vanwege de economische verwevenheid in de regio zoekt gemeente Harderwijk bij het versterken van de economische kracht, afhankelijk van het thema, de samenwerking met onder andere de regiegemeenten, de RS4 gemeenten, Hanzesteden en de samenwerking op de Veluwe.

Het verbeteren van de voorwaarden voor economische ontwikkeling

- Het stimuleren van de circulaire (duurzame) economische ontwikkeling op werklocaties, in de binnenstad en de diverse buurt- en wijkwinkelcentra.
- Uitvoeren van de detailhandels- en kantorenvisie en het regionaal programma bedrijventerreinen (RPW).
- Uitvoeren winkeltijdenverordening (Verordening fysieke leefomgeving).
- Uitvoeren en actualiseren marktverordening (Verordening fysieke leefomgeving)
- Werken aan een toekomstbestendige binnenstad door uitvoering te geven aan de binnenstadsvisie inclusief bijbehorend uitvoeringsprogramma.
- Ondersteunen van de samenwerking tussen de winkel- en horecaondernemers, het culturele aanbod (SAP), de evenementenorganisaties, Heerlijk Harderwijk en gemeente met als resultaat een professionele samenwerking in de binnenstad.
- I.s.m. programma Duurzaamheid en Mobiliteit onderzoeken we de mogelijkheden voor duurzame stadslogistiek in de binnenstad van Harderwijk.

Economische promotie van Harderwijk door het continueren van de promotie en positionering van Harderwijk als een toeristische bestemming in binnen- en buitenland

- De merkidentiteit van de gemeente Harderwijk blijven versterken om meer aandacht van ondernemers en investeerders te trekken, en de economische activiteit in de gemeente te vergroten.
- Samen met de evenementenorganisatoren wil de gemeente Harderwijk evenementen faciliteren, professionaliseren en verduurzamen.
- Het versterken van het thema 'Hanze' in gemeente Harderwijk door de samenwerking met de Hanzesteden en de activiteiten die ontstaan zijn in het Hanzejaar te continueren.
- De balans brengen in natuur en recreatie in het buitengebied van de gemeente Harderwijk, op de Veluwe en in de binnenstad door spreiding en bezoekersmanagement.

Wij werken aan het verbeteren van het vestigingsklimaat en aan de kwaliteit van de bedrijventerreinen

- Uitvoeren, evalueren en actualiseren van het Regionaal Programma Werklocaties.
- Dienstverlening richting ondernemers door actief accountmanagement.
- Uitgifte van bedrijfskavels.
- Samenwerking met ondernemers om het vestigingsklimaat te verbeteren, o.a. op het gebied van energietransitie, biodiversiteit en netcongestie.

Inhoud

Het programma omvat activiteiten die gericht zijn op behoud, ondersteuning, en de uitbouw van het bestaande economisch potentieel. Hieronder vallen o.a. de bedrijventerreinen, binnenstad, winkelcentra, toerisme, werkgelegenheid, warenmarkten, exploitatie van gemeentelijke eigendommen, maar ook evenementen.

Ontwikkelingen

Het aantal bedrijven en het aantal arbeidsplaatsen in gemeente Harderwijk is de afgelopen jaren gegroeid. Mede door de landelijke Corona ondersteuning bleef het aantal faillissementen laag. De Harderwijkse economie herstelde zich na afloop van de coronamaatregelen redelijk goed. Desondanks zijn er zorgen en onzekerheden voor ondernemers. In februari 2022 viel Rusland Oekraïne binnen. Deze oorlog is ook van invloed op de Harderwijkse economie. We kregen te maken met een sterke stijging van energie- en grondprijzen met als gevolg een zeer hoge inflatie en afname van de koopkracht. Een deel van de ondernemers kampt daarnaast met financiële zorgen door het moeten terugbetalen van de eerder ontvangen Coronasteun. Een andere ontwikkeling die van invloed is op het functioneren van de Harderwijkse economie is de krapte op de arbeidsmarkt. De (combinatie van) verschillende ontwikkelingen heeft ook gevolgen voor de Harderwijkse ondernemers. Winkels en horeca bedrijven die minder dagen open zijn of bedrijven die failliet gaan of bedrijfsbeëindiging overwegen. Op de bedrijventerreinen speelt daarnaast het probleem van netcongestie. Bedrijven die willen starten of bedrijven die willen uitbreiden kunnen op korte termijn geen (grotere/verzwaarde) aansluiting krijgen.

Het blijven versterken en faciliteren van de Harderwijkse economie is daarom van belang. We richten ons op het behoud en de versterking van de bedrijvigheid in Harderwijk en Hierden. Belangrijke aandachtspunten zijn de werklocaties, de vrijetijdseconomie en de binnenstad. Gezamenlijk met ondernemers, regio, provincie en landelijke overheid, moeten we onderzoeken waar wij lokale en regionale maatregelen kunnen treffen zodat wij een concrete bijdrage kunnen leveren aan de economie. Samen met de regiogemeenten werken we aan een nieuw Regionaal Programma Werklocaties.

In 2024 gaan we onder andere: samen met ondernemers een nieuwe economische visie opstellen, samen met de binnenstadspartners uitvoering geven aan de binnenstadvisie, en gaan we samen met belanghebbenden een nieuwe detailhandelsvisie opstellen. Daarnaast blijven we de stadspromotie versterken en gaan we door met de professionalisering van Heerlijk Harderwijk.

Verbonden partijen

N.v.t.

Beleidskaders

- Regionaal Programma Werklocaties (RPW)
- Visie op een andere Binnenstad.
- Detailhandelsvisie.
- Kantorennota.
- Economische positionering Harderwijk.

B TAAKVELDEN

3.1	Taakveld Economische ontwikkeling
-----	-----------------------------------

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg - W. Mazier
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?
Ontwikkelen van beleid ter versterking van de (sociaal) economische bedrijvigheid. Stimuleren van projecten en initiatieven tussen overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties.
Versterken van lokale, regionale en nationale samenwerkingsverbanden en structuren. Stimuleren van innovatieve en duurzame ontwikkelingen. Versteven van de dienstverlening aan ondernemers.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier
• Samenwerken met de regio op het gebied van diverse economische thema's o.a. Regionaal Programma Werklocaties (RPW), oriëntatie gebiedsagenda, toerisme en recreatie. • Contact onderhouden met ondernemers en ondernemers onderling verbinden. Dit doen we samen met de diverse ondernemerscollectieven in Harderwijk en Hierden. Specifiek de Bedrijvenkring Harderwijk, binnenstad, wijkwinkelcentra, en warenmarkt(en). • Versterken samenwerking in de binnenstad i.s.m. Heerlijk Harderwijk. • Uitvoering geven aan de binnenstadvisie op basis van het nog op te stellen uitvoeringsprogramma.

- Uitvoeren van de diverse economische visies en verordeningen zoals de detailhandels- en kantorenvisie. De winkeltijdenverordening en marktverordening als onderdeel van de Verordening fysieke leefomgeving).

Specifiek

- Actualisatie van de marktverordening (onderdeel van de Verordening fysiek leefomgeving)
- Actualisatie van Verordening winkeltijden (onderdeel van de Verordening fysiek leefomgeving)
- Haalbaarheidsonderzoek broedplaats voor startups Fokko Kortlanglaan
- Economische visie Harderwijk: samen met ondernemers en andere belanghebbenden gaan we een nieuwe economische visie opstellen. Een visie die past bij de toekomstige economische en maatschappelijke opgaven.

Nieuw beleid

- Detailhandelsvisie: Met een nieuwe detailhandelsvisie zorgen we voor een optimale toekomstbestendige detailhandelsstructuur met een duidelijke koers voor de toekomst. We gaan samen met belanghebbenden een nieuwe detailhandelsvisie incl. uitvoeringsagenda opstellen.
- Regionaal Programma Werklocaties: Op verzoek van de provincie Gelderland gaan wij samen met de regiogemeenten op basis van nieuwe prognosecijfers een nieuw RPW opstellen.
- Dienstverlening koopzondag: We zorgen ervoor dat de gemeentelijke dienstverlening, gastvrijheid en uitstraling van de binnenstad tijdens alle koopzondagen op orde is.

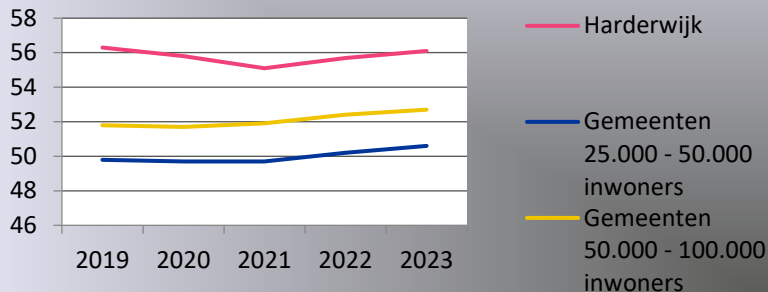
Wat hebben wij er voor gedaan?

- De Verordening Fysieke Leefomgeving is aangepast zodat alle winkels op zondag (m.u.v. eerste kerstdag) open mogen. De dienstverlening tijdens de extra koopzondagen is in het kader van de ombuigingen komen te vervallen.
- Er is een uitvoeringsprogramma Binnenstadsvisie 2031 vastgesteld en de eerste projecten zijn in uitvoering gebracht. Het betreft o.a. onderzoek naar autoluwe Bruggestraat en Boulevard, gebiedsproject Donkerstraat-Kloosterplein, de eerste verkennende gesprekken rond de Vuldersbrink en het project om de samenwerking tussen en met ondernemers en vastgoed in de Binnenstad te versterken. Deze trajecten lopen door in 2025.
- In samenspraak met een externe klankbordgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de verschillende winkelgebieden en een interne projectgroep is het onderdeel Detailhandel van het programma Bouw & Infra opgesteld. In Q1 2025 wordt dit onderdeel in proces gebracht.
- In samenwerking met de bedrijvenkring Harderwijk hebben we Lorentz aangemeld voor het programma Werklandschappen van de Toekomst, deze werd geïnitieerd door de provincie Gelderland. Helaas is dit subsidietraject aan een ander bedrijventerrein in Gelderland gegund. Echter, de energie om bedrijventerreinen te vergroenen is wel versterkt, waardoor we nu kijken naar andere mogelijkheden.
- In 2024 is er een Masterplan ontwikkeld voor het vergroenen van Overveld. De ondernemers en de gemeente zelf zijn geïnterviewd en op basis daarvan ligt er nu een vergroeningsplan. In 2025 zal het vergroeningsplan geconcretiseerd worden waarbij zowel de gemeente (openbare ruimte) als ook de ondernemers (eigen kavels) acties gaan uitzetten om Overveld te vergroenen.
- Het haalbaarheidsonderzoek voor startups is in 2024 afgerond. Begin 2025 wordt dit aangeboden voor besluitvorming.
- In regionaal verband is er een nieuw Regionaal Programma Werklocaties (RPW) ontwikkeld. Voor het eerst is het RPW ontwikkeld in de samenstelling gemeente Ermelo, Harderwijk, Putten en Zeewolde. Een eerste ambtelijk concept is gereed. Begin 2025 wordt de raad geïnformeerd en wordt deze daarna vastgesteld door het college en uiteindelijk ook door GS.
- Het onderdeel Economie van het programma Bouw en Infrastructuur is in ontwikkeling. In 2024 is een participatieproces doorlopen waarbij er vele gesprekken gevoerd zijn met ondernemers en raadsleden. In 2025 wordt het programma economie afgerond.
- Meegewerkt aan een onderzoek van de provincie naar mogelijkheden om te intensiveren op Lorentz.

Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

Funciemenging: weerspiegelt verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen (Bron: CBS BAG/LISA)

3.2

Taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Portefeuillehouder(s):	E. Enklaar
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

Dit taakveld heeft betrekking op grondexploitaties bedrijventerreinen daar waar taakveld 8.2 betrekking heeft op grondexploitatie van niet-bedrijventerreinen (woningbouw). Door het tijdig beschikbaar hebben of krijgen van bouwrijpe grond willen we een bijdrage leveren aan de verdere economische ontwikkeling van gemeente Harderwijk en het creëren van voldoende werkgelegenheid.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Verwerving, productie en levering van bouwrijpe grond;
- Het opstellen en jaarlijks actualiseren van exploitatieopzetten;
- Aankopen, (tijdelijk) beheren, slopen, saneren, bouw- en woonrijp maken;
- Het uitgeven van bouwrijpe kavels voor bedrijfsvestiging;
- Het opstellen van verkoopovereenkomsten;
- Het onderzoeken van de financiële haalbaarheid van stedenbouwkundige plannen.

Specifiek

Lorentz III

- Afronden bouwrijp maken;
- Woonrijp maken openbaar gebied in de direct omgeving van uitgegeven bedrijfskavels;
- Uitgifte bedrijfskavels.

Lorentzhaven

- Voortzetting woonrijp maken oostzijde Lorentzhaven;
- Uitgifte bedrijfskavels.

Overig

- Uitgifte van restkavels binnen de bedrijventerreinen Tonsel en Sypel

Nieuw beleid

n.v.t.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Regulier

- Productie en levering van bouwrijpe grond (als gevolg van een gerechtelijke uitspraak wordt het uitgifteprotocol aangepast en is de uitgifte tijdelijk stilgelegd);
- Het opstellen en jaarlijks actualiseren van exploitatieopzetten;
- Bouw- en woonrijp maken;
- Het uitgeven van bouwrijpe kavels voor bedrijfsvestiging;
- Het opstellen van koop-, ontwikkel- en/of exploitatieovereenkomsten;
- Zoeken naar (creatieve) oplossingen i.v.m. netcongestie. Coördinator netcongestie is aangesteld.

Specifiek

Lorentz III

- Kleine aanpassingen als openbaar gebied gevolg van uitgifte bedrijfskavels;
- Afronden woonrijp maken rondom recent opgeleverde bedrijven inclusief beplanting;
- Voorbereiding waterkundige werken, om bij extreme weersituaties, wateroverlast te voorkomen en/of te beperken. In 2024 is in samenspraak met het waterschap de vergunning geregeld en zijn er diverse varianten uitgewerkt naar een voorkeursvariant. De aanbesteding heeft plaatsgevonden en het werk zal in 2025 uitgevoerd worden.
- Uitgifte bedrijfskavels met een totale oppervlakte van circa 0,5 ha. aan 2 bedrijven.

Lorentzhaven

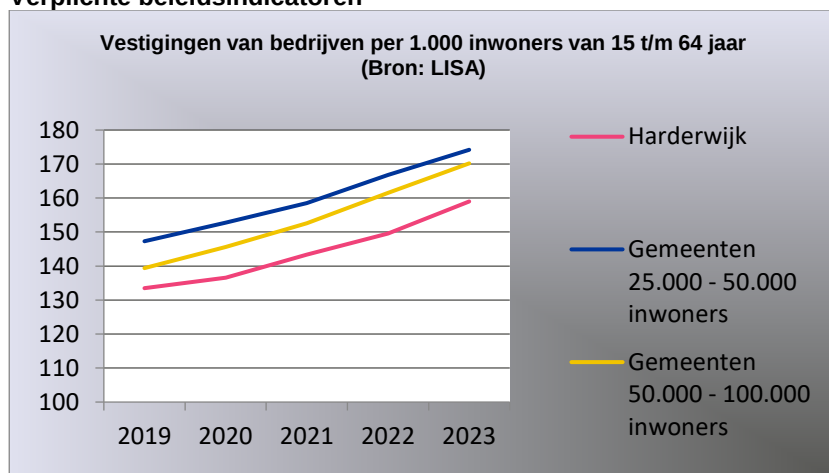
- Voortzetting woonrijp maken oostzijde Lorentzhaven;
- De RvS heeft het bestemmingsplan "Lorentz - Partiele Herziening Windmolens vernietigd. Als gevolg hiervan kunnen de geplande windturbines niet geplaatst worden. Nader onderzoek vindt plaats om tot een passende oplossing te komen.
- 1 bedrijfskavel uitgegeven.

Overig

- In Tonsel is 1 bedrijfskavel uitgegeven van 0,25 ha.
- In de Sypel is 1 bedrijfskavel uitgegeven van 0,1 ha.
- De herinrichting van de Prins Mauritslaan op de Sypel is afgerond.

Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

3.3

Taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg - W. Mazier
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

De op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening vanuit de gemeente is geen wettelijke taak, maar draagt bij aan de ontwikkeling van de stad. Dit taakveld heeft een overlap met het volgende taakveld '3.4 Economische promotie', en met '3.1 Economische ontwikkeling'.

Dit taakveld betreft de facilitering van de markt en centrummanagement en/of bedrijfsinvesteringszones en het ondersteunen van initiatieven vanuit de markt.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Contacten onderhouden met ondernemers en de diverse ondernemerscollectieven in Harderwijk en Hierden. Specifiek de Bedrijvenkring Harderwijk, binnenstad, wijkwinkelcentra, en warenmarkt(en)
- Stimuleren en ondersteunen van de samenwerking in de binnenstad
- Uitvoering van werkzaamheden voor het houden van een weekmarkt(en).
- Inzet bedrijfscontactfunctionaris als centraal aanspreekpunt voor initiatieven en vragen van ondernemers
- Samenwerking Meerinzicht en externe partijen onder andere t.b.v. stimuleren arbeidsmarktparticipatie.

Specifiek

- Organiseren bijeenkomst voor nieuwe ondernemers
- Organiseren bijeenkomsten voor ondernemers met als thema: impactvol ondernemen

Nieuw beleid

Uitbreiding formatie accountmanagement met focus op detailhandel in wijken en binnenstad: dit zorgt voor een robuuster accountmanagement. Er ontstaat meer ruimte voor de zichtbaarheid en ondersteuning aan alle vormen van bedrijvigheid en ondernemers in de gemeente.

Wat hebben wij er voor gedaan?

- De formatie accountmanagement is per 1 aug. uitgebreid met een halve fte met speciale focus op de binnenstad en de wijkwinkelcentra. De accountmanager is zichtbaar en aanspreekbaar en zorgt zo voor een actieve vorm van accountmanagement.
- De wethouder Economie heeft, samen met de wethouder Binnenstad en detailhandel en team economie, nieuwe ondernemers welkom geheten tijdens het Nieuwe ondernemersontbijt.
- Ter versterking van de samenwerking tussen en met ondernemers en vastgoedeigenaren in de binnenstad hebben we samen met kwartiermakers onderzoek gedaan naar de potentie om een BIZ traject uit te voeren. Het eerste resultaat was positief en krijgt in 2025 een vervolg.
- In 2024 zijn er twee Impact Seminars georganiseerd. Bijeenkomst 1: Het thema van de avond was betere businessmodellen. Hoe kan duurzaamheid zorgen voor een beter businessmodel? Nu en in de toekomst, waaronder B Corp. Hiervoor waren specifiek de Jonge Harderwijkse Ondernemers uitgenodigd. Bijeenkomst 2: Het leraren Impactcafe was een avondevenement dat zich richt op het inspireren en motiveren van leraren om duurzaamheid op een hoopvolle en effectieve manier in het curriculum te integreren

3.4

Taakveld Economische promotie

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

Activiteiten die gericht zijn op het 'op de kaart zetten' van de gemeente zijn geen wettelijke taak, maar dragen wel bij aan de (verdere) ontwikkeling van de stad. Dit taakveld heeft een overlap met het vorige taakveld '3.2 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen' en bevat de activiteiten die gericht zijn op promotie en acquisitie.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Versterken evenementen door verstrekken van evenementensubsidie en faciliteren van samenwerking
- Uitvoeren evenementenbeleid
- Versterken en positioneren van het toeristisch recreatieve profiel van Harderwijk
- Uitbouwen van het thema Hanze
- Ondernemers betrekken bij marketingactiviteiten
- Versterken van de stadsmarketing/stichting Heerlijk Harderwijk en het Toeristisch Informatie Punt
- Continueren van de samenwerking met Hanzesteden Marketing en Visit Veluwe en versterken van het waterprofiel van Harderwijk door invulling te geven aan beleavingsgebied Veluwe Kust

- De Veluwe Agenda 2030 is de basis voor de samenwerking op de Veluwe. Wij werken gezamenlijk aan de ambitie "Beleef de Beste Veluwe". Vanuit onze netwerksamenwerking in de VeluweAlliantie versterken we de Veluwe en bereiken we een betere balans tussen natuur en recreatie.

Specifiek

- Ontvangstlocatie Boekhorstlaan – bevordert het bestemmingsmanagement en de balans tussen natuur en recreatie op de Veluwe.
- Uitvoeren maatregelen Recreatiezoningsplan
- Onderzoek positionering Heerlijk Harderwijk en de rol en taken van Heerlijk Harderwijk binnen de samenwerking in de binnenstad. In 2023 is gestart met het onderzoek en wordt er een plan met bijbehorende financieringsstructuur opgesteld.
- Uitvoering van bestemmingsmanagement op de Veluwe door deelnemen aan de Regiodeal Veluwe 1ste tranche en inzet op nieuwe Regiodeal aanvraag.

Nieuw beleid

- Beheer en onderhoud aantrekkelijke routenetwerken: we laten het beheer en onderhoud van de netwerken op een professionele manier door Routebureau Veluwe uitvoeren.
- Continuering taken en financiën Heerlijk Harderwijk
- Structurele continuering Toeristische Informatie Punt (TIP) in het Oude Stadhuis: Met de continuering van het TIP wordt het gastheerschap en het verstrekken van toeristische informatie aan bezoekers en inwoners gefaciliteerd op de meest centrale en logische fysieke locatie in de gemeente.

Wat hebben wij er voor gedaan?

- We hebben deelgenomen aan de internationale Hanzedagen in Gdansk, Polen.
- Uitvoeren van maatregelen in het kader van het Recreatiezoningsplan.
- Er is gewerkt aan nieuwe samenwerkingsafspraken in het kader van de Veluwe Alliantie.
- Er heeft een aanbesteding plaatsgevonden en er is een vergunning verkregen voor de realisatie van een nieuwe uitkijktoren.
- Er is besluitvorming geweest over het robuuster maken van Heerlijk Harderwijk (inclusief TIP) en over het beschikbaar stellen van ruimere financiële middelen. Als gevolg hiervan heeft Heerlijk Harderwijk nieuwe statuten opgesteld, is een Raad van Toezicht aangesteld en is een directeur-bestuurder geworven. In 2025 zal door Heerlijk Harderwijk een uitgewerkt toekomstplan worden opgeleverd.

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 3

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2023	Prim. begroting 2024	Totale begroting 2024	Rekening 2024	Resultaat 2024
Totaal Programma's							
PROG3 Economie							
Resultaat bepaling	Baten	TV31 - Economische ontwikkeling	-111	-96	-96	-94	2
		TV32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	-8.630	-649	-1.315	-2.141	-826
		TV33 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-218	-42	-42	-106	-64
		TV34 - Economische promotie	-361	-334	-484	-482	2
		Baten - Totaal	-9.321	-1.121	-1.937	-2.823	-885
	Lasten	TV31 - Economische ontwikkeling	194	278	498	368	-130
		TV32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	4.733	649	1.315	640	-675
		TV33 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	500	399	418	410	-9
		TV34 - Economische promotie	804	556	726	695	-31
		Lasten - Totaal	6.231	1.882	2.958	2.112	-846
	Resultaat bepaling - Totaal		-3.090	760	1.021	-711	-1.731
Resultaat bestemming	Dotatie	TV31 - Economische ontwikkeling	200	0	200	200	0
	Dotatie - Totaal		200	0	200	200	0
	Ontrekking	TV31 - Economische ontwikkeling	0	0	-120	-114	6
	Ontrekking - Totaal		0	0	-120	-114	6
Resultaat bestemming - Totaal		200	0	80	86	6	
PROG3 Economie - Totaal		-2.890	760	1.101	-625	-1.725	
Totaal Programma's - Totaal		-2.890	760	1.101	-625	-1.725	

Financiële analyse jaarrekening 2024 ten opzichte van begroting 2024:

Jaarrekening 2024	-625
Begroting 2024	1.101
Verschil	-1.725

Het resultaat van programma 3 is als volgt te verklaren:

Taakveld	Onderwerp	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
	Onderhanden werken	-49		1
3.1	Budgetten economische ontwikkeling	-73		2
3.2	Tussentijdse winstneming	-1.502		3
3.3	Vrijval subsidie energienoodfonds	-59		4
	Diversen	-43		
	Totaal	-1.725		-1.725

De verklaring van de afwijking is als volgt:

1. Een totaaloverzicht van onderhanden werken wordt weergegeven in hoofdstuk 4.6.
2. Er is sprake van een incidenteel voordeel van afgerond € 73.000,- door minder werkelijk uitgaven op diverse budgetten omtrent economische ontwikkeling. Dit is met name het budget visie ontwikkelen op een andere binnenstad. Het betreft enerzijds lagere uitgaven op het gebied van economische ontwikkeling, maar het komt ook door financiële meevallers, zoals de bijdrage van de provincie voor het RPW en onderzoek Lorentz.
3. Dit voordeel betreft de tussentijdse resultaatnemingen van de grondexploitaties t.b.v. bedrijventerreinen. Dit zijn Lorentz II (€ 104.000,- voordelig), Lorentz III (€ 998.000,- voordelig), Tonsel (€ 299.000,- voordelig) en Sytel (€ 101.000,- voordelig). Zie ook de paragraaf Grondbeleid en de toelichting op de balanspost Voorraden/Bouwgrond in exploitatie.
4. Eind 2022 is door de provincie Gelderland vanwege de stijgende energieprijzen een Gelders Winterfonds ingesteld. De gemeente Harderwijk heeft hiervoor ook subsidie aangevraagd en toegewezen gekregen. Er is sprake van een voordeel van afgerond € 59.000,- vanwege de financiële afwikkeling van het Gelders Winterfonds in 2024.

2.4 Programma 4 Onderwijs

A ALGEMEEN

Doelstelling

Voor elk kind een ononderbroken ontwikkelingstraject in het (passend) onderwijs en een startkwalificatie, een leerwerktraject naar de arbeidsmarkt of zinvolle dagbesteding voor alle jongeren. Wij hebben de wettelijke plicht om voor adequate onderwijshuisvesting te zorgen. Volwassenen kunnen hun basisvaardigheden ontwikkelen.

Onderwijs vormt. Het biedt alle Harderwijkers kansen om hun talenten zo goed mogelijk te ontwikkelen en te benutten. We richten ons samen met onze partners vooral op inwoners die meer aandacht nodig hebben om zich goed te kunnen ontwikkelen. We streven voor iedereen naar een passende deelname aan de maatschappij.

Gelijke kansen voor ieder kind vinden we belangrijk. Samen met onderwijs en ketenpartners zetten we daarom in op het wegwerken van onderwijs (taal)achterstanden, naschools aanbod in de wijken, het tegengaan van verzuim, thuiszitten en voortijdig schoolverlaten.

Ons streven is dat volwassenen in gemeente Harderwijk hun basisvaardigheden zoals taal- en rekenvaardigheden kunnen blijven ontwikkelen. Ook richten we ons op bewustwording van het belang van toegankelijke informatie voor iedereen, zodat ook minder hoogopgeleide inwoners alle informatie tot hun beschikking hebben.

We vinden het belangrijk dat het onderwijs beschikt over voldoende en adequate huisvesting.

We hebben aandacht voor versterking van de regionale functie van het beroepsgerichte onderwijs in de gemeente Harderwijk, dat goed aansluit op de lokale- en regionale arbeidsmarkt. Het techniekonderwijs is van belang voor innovaties in bijna iedere beroepsgroep.

Inhoud

Dit programma bevat de activiteiten op het gebied van onderwijs en volwasseneneducatie. In Harderwijk werken gemeente en onderwijs nauw samen met alle partners op onder andere het beleidsterrein jeugd, welzijn, veiligheid, gezondheid en sport om ontwikkelingen op elkaar aan te sluiten en de jeugd en volwassenen optimaal te ondersteunen. Een goed en breed aanbod van onderwijs vormt een belangrijke randvoorwaarde voor de kwaliteit en aantrekkelijkheid van de stad als woon- en werkgemeente.

Ontwikkelingen

De gemeente hanteert een indexatie van 3%. De loonstijgingen liggen momenteel rond de 8-10%. Voor de gesubsidieerde instellingen is het niet of nauwelijks mogelijk om te bezuinigen op loon- of overige kosten. De subsidie voor peuteropvang krijgt hier ook mee te maken. Indien nodig zal de raad een voorstel krijgen met de te maken keuzes.

Rijke schooldag

Een veilige en ontwikkelrijke omgeving is belangrijk voor kinderen. Het vraagt meer dan alleen het onderwijs kan bieden om burgers van de toekomst op te leiden. Het leren van taal, rekenen e.d. moet gecombineerd worden met een aanbod gericht op techniek, natuur, sport, cultuur en gezondheid. Al jarenlang worden hier stappen in gezet met als doel gelijke ontwikkelkansen. Vanuit het Rijk groeit de aandacht voor het organiseren van een rijke schooldag: een lokaal programma met activiteiten buiten de normale onderwijstijd. Hierbij is samenwerking in een lokale coalitie essentieel: school, gemeente en (maatschappelijke) organisaties. In gemeente Harderwijk is al jaren aandacht voor een rijke schooldag met het naschools aanbod binnen het brede schoolbeleid. Sinds 2023 is er in heel gemeente Harderwijk een brede school aanbod.

Kinderopvang als basisvoorziening

Het kabinet heeft de hervorming van het kinderopvangstelsel met twee jaar uitgesteld. Het plan is dat per 1 januari 2027 werkende ouders 96% van de kinderopvang vergoed krijgen. Vanuit allerlei organisaties komt de roep om deze stap ook te maken voor niet-werkende ouders. Het is nog niet duidelijk of en wanneer het Rijk dit mogelijk gaat maken. Met andere woorden of alle kinderen toegang krijgen tot de kinderopvang en daarmee gelijke ontwikkelkansen.

Toezicht Kinderopvang

Het intensievere toezicht (50% toezicht in plaats van 5%) voor gastouderopvang is nu bij alle gastouderopvanglocaties doorgevoerd. Alle gastouders binnen de gemeente Harderwijk zijn in de afgelopen twee

jaar bezocht door de toezichthouder van de GGD. Elke gastouderopvang zal in vervolg (jaarlijks 50% gastouders in plaats van 5%) worden bezocht voor toezicht.

Het uitvoeren van flexibel toezicht is sinds 2022 mogelijk en is binnen de gemeente Harderwijk vanaf 2024 volledig ingevoerd, en zal in 2025 een vervolg krijgen. Door flexibel toezicht hoeft de toezichthouder niet vast te houden aan een overzicht met vaste items, maar kan daarvan worden afgeweken. Door het loslaten van de vaste itemlijst komt er voor de toezichthouder meer ruimte voor (risicogericht) maatwerk. Door het mogelijk maken van flexibel toezicht wordt het toezicht hierdoor meer onvoorspelbaar en krijgt meer diepgang. Hierdoor krijgen we bij de gemeente Harderwijk meer inzicht in de totale kwaliteit van een kindercentrum of gastouderbureau en de naleving door de houder.

Door het invoeren van flexibel toezicht is er voor de gemeente Harderwijk meer ruimte om zelf mee te denken in wat er in het toezicht moet worden meegenomen. Vorig jaar zijn we in gemeente Harderwijk gestart met het bepalen van speerpunten in het toezicht. Dit zijn onderwerpen die wij als gemeente belangrijk vinden om te toetsen. In 2024 is er gestart met twee speerpunten (buitenruimte en hygiëne/ schoonmaak). Ook in 2025 werken we weer met twee nieuwe speerpunten. De speerpunten voor 2025 zijn: gebruik slaapkamer en gebruik koelkast. Deze onderwerpen worden binnen het flexibel toezicht in elk bezoek extra meegenomen en opgenomen in het inspectierapport. Tijdens het houder overleg zijn de speerpunten benoemd. Zo weten de houders dat hier in 2025 verscherpt naar wordt gekeken. Op deze manier is de verwachting dat de houder proactief binnen de eigen locaties op stuurt.

Leerplicht en Voortijdig School Verlaten

Het is van belang dat schoolverzuim snel een vervolg krijgt. Dat kan (zwaardere) problemen en uitval voorkomen. Leerlingzaken werkt daarom intensief samen met onderwijs, sociaal domein en diverse ketenpartners. Leerlingzaken draagt daarnaast bij aan doelen van flankerend beleid (zoals sociaal domein en veiligheid). Als een leerling voortijdig uitvalt, ondersteunt leerlingzaken hen bij het maken van een vervolgstap. Dit geldt ook voor jongeren die (nog) geen startkwalificatie kunnen halen. Het beleid voor Leerlingzaken wordt in 2024 regionaal geactualiseerd.

Doorstroompunt (RMC)

Het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt heet sinds 1 mei 2023: Doorstroompunt. Deze naamsverandering is op advies van jongeren doorgevoerd. De eindleeftijd waarop het Doorstroompunt zich richt, gaat op 1 januari 2026 van 23 jaar naar 27 jaar. Het lopende VSV-programma is tot die datum verlengd. Aan het nieuwe VSV-programma worden doelen gekoppeld die de jeugdwerkloosheid tegengaan. Daarvoor zal het Doorstroompunt nog meer gaan samenwerken met het domein arbeid.

Verbonden partijen

n.v.t.

Beleidskaders

Wet op het primair onderwijs, Wet op het voortgezet onderwijs 2020,
Wet educatie en beroepsonderwijs, Wet op de expertisecentra
Wet Kinderopvang
Leerplichtwet, ambtsinstructie
Beleidsplan Leerlingzaken 2016-2020
Beleids- en afsprakenkader RMC 2017-2020
VSV programma 2021-2024
Notitie OAB beleid 2019 - 2022
Brede schoolbeleid Harderwijk 2022
Regioplan Laaggeletterdheid 2020 – 2024
Uitvoeringsprogramma laaggeletterdheid Harderwijk 2021-2024
Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Harderwijk 2022

B TAAKVELDEN

4.1	Taakveld Openbaar basisonderwijs
-----	----------------------------------

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Waarborgen van de continuïteit van het openbaar primair en openbaar voortgezet onderwijs in gemeente Harderwijk.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Beoordeling op de begroting, jaarrekening, accountantsverklaring en het jaarverslag.
- Toezicht houden op het openbare karakter van het door stichting Proo te verzorgen onderwijs.
- Benoeming van leden van de Raad van Toezicht.
- Instemmen met voorstellen tot wijziging van de statuten.

In regionaal verband wordt er toezicht uitgeoefend op de stichtingen die het openbaar onderwijs verzorgen: stichting Proo en stichting RSG Slingerbos | Levant. Hiervoor vindt 2x per jaar in regionaal verband overleg plaats met de onderwijsbesturen, dit wordt het Coördinatiepunt genoemd.

Specifiek

n.v.t.

Nieuw beleid

n.v.t.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Het reguliere beleid is conform uitgevoerd. Er wordt gewerkt aan een bestuurlijke fusie die men in 2025 wil afronden.

4.2	Taakveld Onderwijshuisvesting
-----	-------------------------------

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Zorgdragen voor adequate huisvesting van het openbaar en bijzonder onderwijs, waarbij de komende jaren extra aandacht is voor verduurzaming omdat dit volgt uit het Klimaatakkoord, routekaart duurzaamheid.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Tweejaarlijks leerling-prognoses verwerken;
- Jaarlijks ruimteverdeling maken met toestemmingen verhuur;
- Beoordelen jaarlijkse aanvragen huisvestingsprogramma;
- Periodiek schouwen van de gebouwen;
- Doordecentralisatie voortgezet (speciaal)onderwijs: beoordelen verantwoordingen en meerjareninvesteringsplannen en vijfjaarlijks evalueren;
- Kennis nemen van bouwplannen in relatie tot adequate huisvesting / kwaliteitsverbetering;
- In samenwerking met Domein Stad & Omgeving uitvoering geven aan routekaart Duurzaamheid

Specifiek

Voortgezet (speciaal) onderwijs: De doordecentralisatiegelden worden sinds 2023 jaarlijks met 1,75% verhoogd in plaats van 1% op basis van de bepalingen in de doordecentralisatieovereenkomst.

Nieuw beleid

Met de vaststelling van het IHP is de uitvoeringsagenda vast komen te staan. Na het beschikbaar stellen van de middelen wordt naast de start van de voorbereidingen voor nieuwbouw van enkele scholen, ook uitvoering gegeven aan een subsidieregeling voor het binnenklimaat voor de wat oudere gebouwen. De nog vast te stellen regeling voor aanvullende financiering voor doorgedecentraliseerde schoolbesturen heeft op de korte termijn nog geen financiële gevolgen. Eventuele aanvragen in 2024 leiden tot een begrotingsafweging die gevolgen kan hebben vanaf 2025.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Integraal Huisvestingsplan

De raad heeft in april 2020 de Onderwijsvisie vastgesteld. In een plan van aanpak wordt aangegeven hoe en wanneer de verschillende uitgangspunten geclusterd worden opgepakt. Vervolgens heeft in april 2023 de Raad het Integraal Huisvestingsplan Harderwijk voor het (Speciaal) Basisonderwijs vastgesteld. De eerste stappen na vaststelling van het IHP waren om 1) de nieuwbouw van het openbaar onderwijs in Drielanden, te weten de nieuwbouw van de Harderwijkse Montessorischool Het Koraal, te realiseren. 2) Een kavelpaspoort c.q. afwegingskader opstellen voor de verhuizing van het Leonardo Onderwijs naar locatie Wijde Blik aan de Fokko Kortlanglaan 3) Kavelpaspoort opstellen voor de ontwikkeling van de Springplank, voorzien in gezamenlijke nieuwbouw met De Valentijn, op het Vliepad.

Er spelen op dit moment een aantal ontwikkelingen op het gebied van het onderwijs zelf, ontwikkeling van leerlingenaantallen, financiën en nieuwe kaders vanuit raadsbesluiten. Deze ontwikkelingen tezamen maken dat het door de Raad vastgestelde IHP uit 2023 nu niet meer actueel is en om nieuwe besluiten vraagt. In 2024 zijn gesprekken met schoolbesturen gevoerd, als het gaat om benodigde en gewenste aanpassingen van het IHP. In 2025 worden deze ontwikkelingen gedeeld middels voorstellen en een raadsinformatiebrief. Dan wordt de raad geïnformeerd over enerzijds de huidige stand van zaken en anderzijds om specifieke besluiten te nemen. Het geeft inzicht in het gehele huidige speelveld en de daarbij behorende dilemma's en te maken keuzes. Na het raadsbesluit zal een Integraal Huisvestingsplan 2025 opgesteld worden, zodat alle nieuwe ontwikkelingen helder in één rapportage zijn verwerkt. Hierbij geldt, conform IHP 2023, dat niet de renovatie/nieuwbouw van alle scholen hierin is opgenomen. Het betreft de periode 2025-2038, waarbij we om de vier jaar blijven herijken en daarmee blijven aansluiten op de werkelijkheid.

Het Huurbeleid voor bestaande schoolgebouwen van het (speciaal) basisonderwijs in de gemeente Harderwijk is vastgesteld. Dit huurbeleid is een voortvloeisel uit het in 2023 vastgestelde IHP en draagt bij aan de dekking voor de uitvoeringsagenda van het IHP.

Evaluatie doordecentralisatie

De doordecentralisatie is in 2021 geëvalueerd. Het voorstel voor een extra bijdrage vanuit de gemeente voor eventuele (ver)nieuwbouw van de V(S)O-scholen, in verband met achterblijvende bekostiging vanuit het Rijk, is in november 2022 afgewezen. In plaats daarvan zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor de nieuwbouw van het Morgen College en is in 2023 een regeling vastgesteld waarvan alle doorgedecentraliseerde schoolbesturen gebruik kunnen maken in vergelijkbare situaties. Nu extra middelen voor het Morgen College niet meer nodig zijn, omdat zij door het vormen van een verticale scholengemeenschap uit de doordecentralisatie stappen, wordt deze regeling opnieuw bekeken. Voorts is in de doordecentralisatieovereenkomst een bepaling opgenomen over de wijze van indexeren. Sinds de evaluatie voeren wij gesprekken met de schoolbesturen over aanpassing van de indexatie. Verwacht wordt dat er in 2025 nieuwe afspraken gemaakt kunnen worden.

4.3

Taakveld Onderwijsbeleid en leerling zaken

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Binnen dit taakveld zijn de lasten en baten opgenomen die samenhangen met het lokale onderwijsbeleid en leerlingzaken. Het gaat hier onder andere om: voor- en vroegschoolse educatie, peuteropvang, leerlingenvervoer, handhaven leer- en kwalificatieplicht, tegengaan voortijdig schoolverlaten en volwasseneneducatie.

Op de diverse onderwerpen willen we het volgende bereiken.

1. Ervoor zorgen dat kinderen een zo normaal mogelijke ontwikkeling doormaken die past bij hun intellectuele capaciteiten en dat zij eventuele achterstanden in (taal)onderwijs zo snel mogelijk wegwerken.

2. Zoveel mogelijk leerlingen verlaten het onderwijs met tenminste een startkwalificatie (einddiploma MBO minimaal niveau 2, HAVO, VWO of vervolgonderwijs).
3. Zoveel mogelijk voortijdig uitgevallen jongeren keren terug naar onderwijs of gaan werken
4. Jongeren in een kwetsbare positie worden doorgeleid naar zorg, arbeidsmarkt of dagbesteding
5. Het bevorderen van een zo hoog mogelijke deelname van peuters aan het peuterspeelwerk ter voorbereiding op de basisschool.
6. Het terugdringen van laaggeletterdheid bij volwassenen. Bevorderen bewustwording van laaggeletterdheid en het belang van toegankelijke, beschikbare informatie voor iedereen.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

1. Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid
 - Het zo vroeg mogelijk laten stellen van juiste indicaties (dreigende) taalachterstanden;
 - Het geven van voorlichting over (dreigende) taalachterstanden, de gevolgen daarvan en de mogelijke interventies aan ouders van betrokken kinderen;
 - Groepen taalstimulering voor ouder en kind, voor kinderen in de leeftijd van 6 maanden - 2 jaar.
 - Zorgen voor voldoende aanbod voorschoolse educatie aan peuters tussen 2 en 4 jaar;
 - Het laten geven van vroegschoolse educatie aan leerlingen in groepen 1 en 2 van het basisonderwijs;
 - Uit laten voeren van de VoorleesExpress.
 - Het laten geven van extra (taal)onderwijs aan leerlingen van het basisonderwijs in zgn. schakelklassen;
 - Het op verschillende manieren stimuleren van ouders om betrokken te raken en te blijven bij de (school)ontwikkeling van hun kinderen, om samen met de kinderen ook thuis te lezen en te zingen en met taal bezig te zijn en om naar ouderavonden en dergelijke te komen.
2. Leerplicht en RMC
 - Het controleren en handhaven van de leerplicht (van 5 tot en met 15 jaar) en de kwalificatieplicht (16- en 17-jarigen) door Meerinzicht Sociaal;
 - Het voorkomen en tegengaan van voortijdig schoolverlaten door middel van diverse activiteiten gericht op groepen jongeren en op individuele (potentieel) voortijdig schoolverlaters door Meerinzicht Sociaal en welzijn- en sportorganisaties;
 - Het registreren, monitoren, doorgeleiden en activeren van jongeren zonder startkwalificatie en jongeren afkomstig van het Praktijk-, Voortgezet speciaal- en Entree onderwijs tot 23 jaar richting onderwijs, arbeidsmarkt en/of gemeentelijke voorzieningen, trajecten (sluitend vangnet) bij Meerinzicht Sociaal;
 - Het uitvoeren van taken als gastheergemeente leerplicht/Doorstroompunt (RMC), Doorstroompunt (RMC) contactgemeente en het regionaal VSV programma, deels uitgevoerd door Meerinzicht Sociaal;
 - Stimuleren van vroeg signalering en samenwerking in het kader van passend onderwijs ten behoeve van o.a. onderwijs-jeugdzorg arrangementen;
 - Uitvoeren van verordening bekostiging Leerlingenvervoer, onder andere ter ondersteuning passend onderwijs.
3. Kinderopvang en peuterspeelwerk
 - Uitvoeren en monitoren Subsidieregeling Peuteropvang en voorschoolse educatie
 - Inspecteren en handhaven van de Wet Kinderopvang
 - Actueel houden van het Landelijk Register Kinderopvang
4. Volwasseneneducatie
 - Ondersteuning bieden op het gebied van taalontwikkeling en basisvaardigheden o.a. gefinancierd vanuit de Wet educatie beroepsonderwijs.
 - Dit door het inzetten van taaltrajecten bij taalschool Toptaal. En het uitvoeren van laagdrempelige projecten o.a. door het Taalhuis, vaak in samenwerking met onderwijsinstellingen en welzijnsorganisaties.
5. Overig
 - Brede school: In zes wijken is er een brede school: een combinatie van bewegingsonderwijs door een vakleerkracht en het bieden van naschools aanbod voor alle kinderen in gemeente Harderwijk. De brede school is gericht op ontwikkelingskansen voor elk kind tussen 4 en 12 jaar.
 - Stimuleren van de samenwerking tussen verschillende kind voorzieningen ter ondersteuning van een goede doorgaande ontwikkellijn;
 - Streven naar versterking van het onderwijs en een doorlopende leerlijn onderwijs-arbeidsmarkt.

Specifiek

- Implementatie van het uitvoeringsprogramma laaggeletterdheid gemeente Harderwijk 2021-2024.
- Implementeren van de gezinsaanpak laaggeletterdheid binnen de gemeente en externe organisaties binnen de ketenaanpak.
- Vervullen implementatie van het brede schoolbeleid
- Actualiseren regionaal beleidsplan Leerlingzaken
- Invoeren nieuwe werkwijze vrijstellingen leerplicht (psychische/medische gronden)

Nieuw beleid

Regioplan Basisvaardigheden 2024-2027 is regionaal vastgesteld.

Wat hebben wij er voor gedaan?

De nieuwe werkwijze vrijstellingen leerplicht is voorbereid, maar nog niet ingevoerd. Zodra er voor deze taak een onafhankelijk deskundige gecontracteerd is, kan dit in 2025 starten.

De herijking van het regionale beleid voor Leerplicht en Doorstroompunt (nieuwe naam voor RMC) is voortgezet en wordt in 2025 afgerond.

De subsidieregeling voor de stimulering van de samenwerking tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt is vastgesteld en de eerste subsidieaanvraag is ontvangen en toegekend.

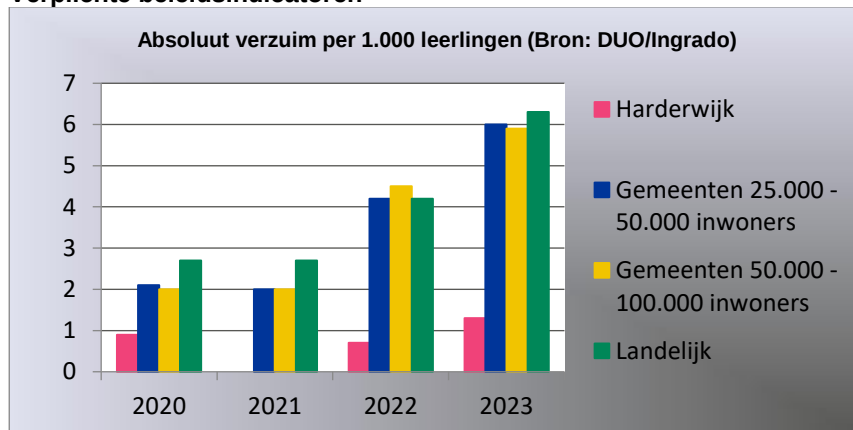
Vanaf het schooljaar 2023/2024 is er in 6 wijken (is heel gemeente Harderwijk) een brede school. Een Brede School in gemeente Harderwijk is geen fysieke school, maar een samenwerking tussen basisscholen in een wijk waarin wordt samengewerkt met welzijns-, kinderopvang-, culturele en sportorganisaties op het niveau van de wijk.

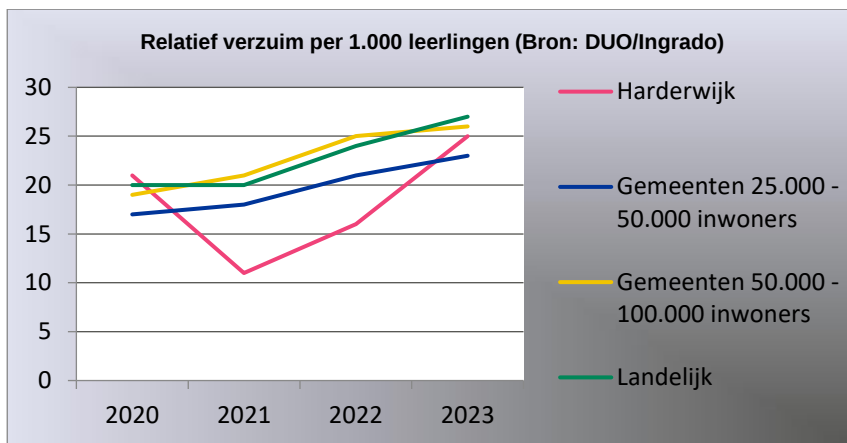
Afgelopen jaar is gestart met de ontwikkeling van het Uitvoeringsprogramma Basisvaardigheden 2025-2028.. Deze sluit aan op de nota Sociaal Domein. Het uitvoeringsprogramma zal in 2025 worden vastgesteld door het college.

De Gezinsaanpak is voortgezet.

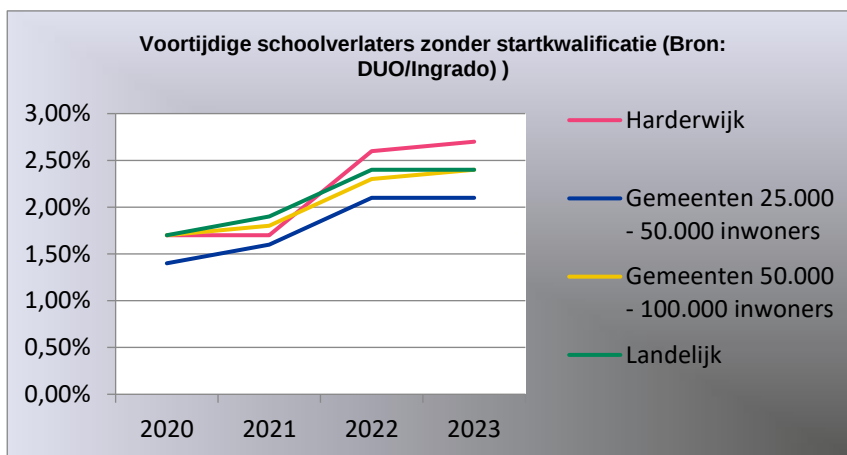
Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

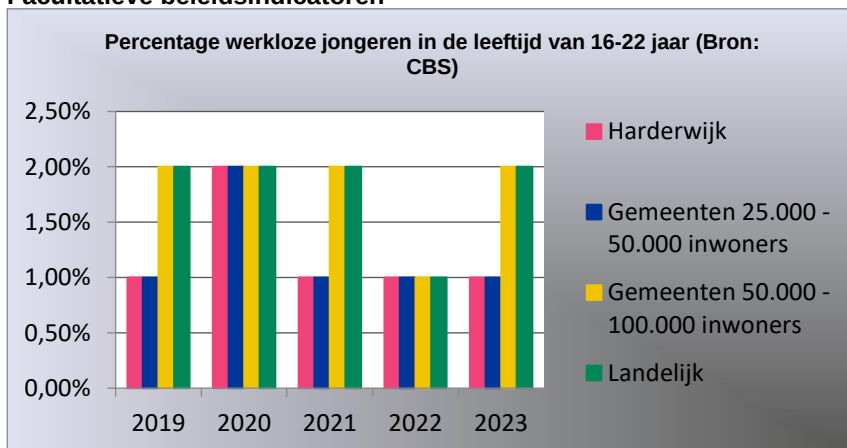

* In coronatijd zijn scholen gesloten geweest en werd er online lesgegeven. Hierdoor werd er minder verzuim gemeld en is het relatief verzuim in Harderwijk sterker gedaald. Momenteel is het verzuim weer opgelopen richting het niveau van voor corona. De stijging is te verklaren doordat scholen nu op de juiste manier verzuim melden.

* Er zijn drie hoofdoorzaken voor de stijging van het aantal voortijdig schoolverlaters in Harderwijk: persoonlijke problemen, ongediplomeerde uitstroom naar werk (groenpluk) en een niet passende studiekeuze. Uit monitoring blijkt dat veel van de jongeren die zonder startkwalificatie zijn uitgevallen, een baan hebben (10% boven het landelijke percentage).

Facultatieve beleidsindicatoren

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 4

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2023	Prim. begroting 2024	Totale begroting 2024	Rekening 2024	Resultaat 2024
Totaal Programma's							
PROG4 Onderwijs							
Resultaat bepaling	Baten	TV42 - Onderwijshuisvesting	-758	-199	-245	-269	-24
		TV43 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-3.043	-2.687	-3.067	-3.159	-92
	Baten - Totaal		-3.801	-2.886	-3.312	-3.428	-116
	Lasten	TV41 - Openbaar basisonderwijs	251	429	245	251	6
		TV42 - Onderwijshuisvesting	3.628	4.002	4.003	3.681	-322
		TV43 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	4.596	4.482	4.966	5.004	38
		Lasten - Totaal	8.476	8.913	9.215	8.937	-278
Resultaat bepaling - Totaal			4.675	6.028	5.903	5.508	-394
Resultaat bestemming	Dotatie	TV42 - Onderwijshuisvesting	2.421	12	12	12	0
		Dotatie - Totaal	2.421	12	12	12	0
	Ontrekking	TV42 - Onderwijshuisvesting	-1.111	-36	-10	-10	0
		Ontrekking - Totaal	-1.111	-36	-10	-10	0
Resultaat bestemming - Totaal			1.309	-24	2	2	0
PROG4 Onderwijs - Totaal			5.984	6.004	5.904	5.510	-394
Totaal Programma's - Totaal			5.984	6.004	5.904	5.510	-394

Financiële analyse jaarrekening 2024 ten opzichte van begroting 2024:

Jaarrekening 2024	5.510
Begroting 2024	5.904
Verschil	-394

Het resultaat van programma 4 is als volgt te verklaren:

Taakveld	Onderwerp	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
	Kapitaallasten	-122		1
4.2	Morgencollege	-202		2
4.3	Leerlingenvervoer	-52		3
	Diversen	-19		
	Totaal	-394		-394

De verklaring van de afwijking is als volgt:

- Op de kapitaallasten zit een voordeel van afgerond € 122.000.-. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat de werkelijke omslagrente lager uitviel dan begroot en daardoor bijgesteld moest worden. Voor een verdere uitleg wordt verwezen naar het renteschema in de paragraaf Financiering.
- De vervangende nieuwbouw van het VMBO Morgen College zal plaatsvinden in combinatie met het MBO. Het hiervoor begrote bedrag hoeft niet te worden gebruikt en valt vrij in 2024. Vanaf 2025 is dit bedrag ingebracht bij de ombuigingen.
- Op leerlingenvervoer zit in 2024 een voordeel van afgerond € 52.000,-. Dit kan verklaard worden door een voordeel op het leerlingenvervoer voor gymmen en zwemmen. Daarnaast zit er een voordeel op het reguliere leerlingenvervoer doordat er minder leerlingen vervoerd zijn ten opzichte van vorig jaar.

2.5 Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

A ALGEMEEN

Doelstelling

Harderwijk is een sportieve en creatieve gemeente, waarin voor iedereen ruimte is om te sporten, te bewegen en te genieten van kunst en cultuur. Door inwoners de mogelijkheid te bieden mee te doen aan sportieve en culturele activiteiten willen wij de gezondheid, verbondenheid, betrokkenheid en participatie in de Harderwijkse samenleving vergroten.

Wij activeren alle inwoners voor een actieve en gezonde leefstijl, iedereen doet mee

We willen blijvend sport- en beweeggedrag van alle inwoners stimuleren en waar mogelijk intensiveren. Motivaties voor inwoners kunnen zijn: ontspanning, presteren, maar ook ontmoeten, gezelligheid, verbinding en gezondheid. Inwoners moeten zich veilig voelen en ongeacht hun achtergrond kunnen sporten en bewegen. We zetten in op bewustwording, zodat iedereen met plezier kan sporten en bewegen op zijn of haar eigen niveau.

Wij ondersteunen vitale en sterke sport- en beweegclubs

Wij streven ernaar om een breed netwerk van zowel sportverenigingen als -aanbieders te faciliteren en te onderhouden. Daarnaast is er specifiek voor sportverenigingen het streven om deze op organisatiekracht te versterken en worden verenigingen gestimuleerd om (indien mogelijk en gewenst) zich te ontwikkelen tot een vitale sportvereniging.

Wij faciliteren passende en voldoende sportvoorzieningen

In de gemeente Harderwijk willen we voldoende uitnodigende sport- en beweegvoorzieningen beschikbaar stellen. Hiermee wordt een breed aanbod van sport en bewegen mogelijk gemaakt, zowel binnen als buiten en in de openbare ruimte.

Wij nodigen inwoners uit om mee te doen aan kunst- en cultuuruitingen

Kunst en cultuur verbinden mensen met elkaar. Door cultuur kunnen mensen elkaar ontmoeten, samenwerken aan een gemeenschappelijk doel en nieuwe dingen ontdekken. Dat geldt voor iedereen: jong en oud, met of zonder beperking, met iedere achtergrond. Kunst en cultuur maken de openbare ruimte afwisselend en geven gemeente Harderwijk een eigen gezicht. Daarmee maken ze de stad aantrekkelijk voor bedrijven en nieuwe inwoners en dragen ze bij aan de plaatselijke economie.

Wij ondersteunen en stimuleren culturele instellingen en initiatieven

Met subsidies en het bevorderen van samenwerking ondersteunen we de grotere culturele instellingen, zodat zij hun aanbod goed kunnen afstemmen op wat de inwoners van gemeente Harderwijk en andere belangstellenden willen. Met Stad als Podium ontwikkelen we een unieke manier om de podiumkunsten in te vullen. De culturele instellingen richten zich ook op de doelstellingen van het Sociaal Domein door die mensen te bereiken die niet zo snel meedoen aan kunst en cultuur. Zij verzorgen cultuureducatie, op school en daarbuiten. De bibliotheek vervult daarnaast een belangrijke taak bij het terugdringen van laaggeletterdheid.

Inhoud

Het programma omvat de ontwikkelingen op het gebied van cultuur, recreatie en sport.

Ontwikkelingen

De gemeente hanteert een indexatie van 3%. De loonstijgingen liggen momenteel rond de 8-10%. Voor de gesubsidieerde instellingen is het niet of nauwelijks mogelijk om te bezuinigen op loon- of overige kosten. De relatieve teruggang in subsidie zal leiden tot een vermindering in het programma van deze instellingen. Indien nodig zal de raad een voorstel krijgen met de te maken keuzes.

Ontwikkeling nieuwbouw Sytel

Het nieuwe binnenzwembad is inmiddels geopend. Inmiddels is het oude zwembad gesloopt en is de bouw van de sporthal Sytel III afgerond. Bij de nieuwe sporthal zijn ook lokalen voor Landstede en kantoorruimte gebouwd. Er zijn ook maatregelen voor verduurzaming van het bestaande complex toegepast. Het project is halverwege 2024 afgerond.

GALA – Sportakkoord II – Nieuw sportbeleid

In 2023 is de nieuwe beleidsnota sport en bewegen 2023-2026 “bewegen doen we samen” vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma wordt voor de komende jaren opgesteld. Samen met de ambities van het Lokaal Sportakkoord II en het Gezond en Actief Leven Akkoord wordt er integraal gewerkt aan een gezonde generatie in 2040.

Inzet van buurtsportcoaches (Brede Regeling Combinatiefuncties)

In 2024 is de samenwerking met GA! Harderwijk verder voortgezet. Jaarlijks worden afspraken gemaakt en verantwoord volgens de bestaande subsidiestructuur. Vanuit de Brede Regeling Combinatiefuncties ontvangen Cultuurkust, ZorgDat, Educare, Landstede Veld42 en BKH subsidie voor inzet op het gebied van cultuur, buurtsportwerk, speciaal onderwijs gezonde werkvloer en Maatschappelijke Zorg. Door de samenwerking met Landstede worden er veel studenten ingezet.

Uitwerken regiovisie op het gebied van sporten en bewegen

In de regio Noord-Veluwe wordt samengewerkt op een aantal onderwerpen. Aangepast sporten, JOGG en OKO zijn voorbeelden van onderwerpen die gezamenlijk worden opgepakt. Met het GALA en Sportakkoord II zal de komende jaren meer aandacht zijn voor kennisdeling en samenwerking.

Gebruik openbare ruimte - beweegroutes

In samenwerking met Athlos zijn er een aantal beweegroutes uitgezet in de stad voor wandelen of hardlopen. Er is een vijfde route aangelegd in de Stad. Daarnaast zijn er beweegroutes aangelegd op het Bedrijventerrein Lorentz (vanuit de gezonde werkvloer) en een Beweegroutes Plus, een aangepaste route in het Brederopark.

Stad als Podium

Stad als Podium is de programmerende organisatie voor de jaarronde podiumkunstprogrammering en heeft in 2024 de activiteiten voortgezet. In 2024 zijn Stichting Stad als Podium en Stichting Podia Harderwijk gefuseerd, waarmee de exploitatie van de drie podia (Catharinakapel, Poppodium Estrado en het podium op het Bouw en Infra Park) én de programmering bij één organisatie zijn ondergebracht. De nieuwe organisatie heet ook Stichting Stad als Podium, om de continuïteit van die aanpak te benadrukken.

Kunst- en Cultuurbeleid 2022-2025

In 2024 is de uitvoering van het kunst- en cultuurbeleid voortgezet. Het voornemen was om speciale aandacht te hebben voor de intentie om met de structureel gesubsidieerde instellingen over de subsidie afspraken te maken die meerdere jaren bestrijken. Vanwege de ombuigingen zijn we met onze gesubsidieerde instellingen in gesprek over de structureel gefinancierde subsidies. De samenwerking tussen de culturele instellingen blijft een belangrijk aandachtspunt.

Cultuurwijzer

De sport- en cultuurwijzer is geïntegreerd in de GA!-website, in afstemming met de Brede School. De cultuurwijzer richt zich op alle leeftijdsgroepen, met uitzondering van de 0-4-jarigen. In 2024 zijn er bij de cultuurwijzer, ten opzichte van de voorgaande jaren, betere resultaten behaald, zowel qua cultuuraanbod als qua deelnemende volwassenen en kinderen.

Meedoen moet Kunnen

Deze subsidieregeling, die als doel had participatie in sport en cultuur te vergroten, heeft in 2019 - 2021 als pilot gedraaid. De uitvoering van een aantal aangevraagde projecten liep door t/m eind 2022. In 2023 zijn de ingediende projecten geëvalueerd. Het resultaat hiervan is, dat vier projecten door de initiatiefnemers structureel zijn voortgezet. De subsidieregeling is afgerond en beëindigd.

Cultuureducatie

De activiteiten op het gebied van cultuureducatie richten zich op een gevarieerd aanbod, verspreid over een groot aantal disciplines, en een doorgaande leerlijn voor cultuureducatie in het primair onderwijs.

Cultuursubsidies inzetten voor sociale beleidsdoelen

Met ingang van 2019 ontvangt een aantal culturele instellingen subsidie met als doel dit in te zetten voor het bereiken van beleidsdoelen die samenhangen met het sociaal domein.

Bibliotheek Noordwest Veluwe

Door middel van een aanpassing in de Bibliotheekwet wordt de huidige bevorderingstaak van provincies en gemeenten vanaf de inwerkingtreding van de nieuwe Bibliotheekwet (op dit moment voorzien voor 2026) waarschijnlijk omgezet in een verplichting om ervoor te zorgen dat de toegang van alle inwoners tot de openbare bibliotheek wordt gewaarborgd. In 2024 is dit onderwerp van gesprek met de Bibliotheek Noordwest Veluwe geweest.

Samenwerking

Binnen de regio Noord-Veluwe is in 2024 met negen gemeenten samengewerkt op het gebied van Cultuur en Erfgoed in het Cultuur- en Erfgoedpact, een subsidieregeling van de Provincie Gelderland. De regeling liep van 2022 tot en met 2024, met een kleine uitloop naar 2025. Daarnaast is in deze regio een eenmalige subsidie van de Provincie Gelderland ingezet ter versterking van de culturele en erfgoed-infrastructuur.

Erfgoed

In 2024 en 2025 vindt de uitvoering plaats van de Visie religieus erfgoed. In het collegeprogramma is opgenomen dat in 2025 integraal erfgoedbeleid wordt opgesteld, waar onroerend erfgoed (monumenten, archeologie), roerend erfgoed (collecties, varend erfgoed) en immaterieel erfgoed in samenkomen.

Verbonden partijen

Er is geen sprake van verbonden partijen bij dit programma.

Beleidskaders

- Beleidsnota sport en bewegen "Bewegen doen we samen" 2023-2026.
- Lokaal sportakkoord gemeente Harderwijk 2023-2026
- Beleidsnota kunst en cultuur 2022-2025 "Voortbouwen op een stevig fundament".

B TAAKVELDEN

5.1	Taakveld Sportbeleid en activering
-----	------------------------------------

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Harderwijk is een sportieve gemeente, waarin voor iedereen ruimte is en iedereen zich welkom voelt om te sporten en te bewegen. Wij stimuleren alle inwoners om met plezier een leven lang te sporten en te bewegen. Sport levert een belangrijke bijdrage aan een gezonde leefstijl. Daarnaast is sporten en bewegen een belangrijk middel om sociale doelstellingen te verwezenlijken op het gebied van participatie, leefbaarheid en gezondheid.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

Stimuleren van sporten en bewegen voor een actieve en gezonde leefstijl

Zowel via de vele sportaanbieders en sportverenigingen als via GA! Harderwijk, willen wij inwoners inspireren in beweging te komen om zo een gezonde leefstijl te bevorderen. Hierbij gaat het om: ontspanning, presteren, ontmoeten, gezelligheid, verbinding en gezondheid.

- We werken aan het verbeteren van de motorische vaardigheden van kinderen.
- We bevorderen een gezonde en actieve leefstijl, specifiek voor jongeren en senioren.
- We zetten in op voldoende sport- en beweegmogelijkheden in de wijk.
- We versterken de verbinding met zorg.
- We stimuleren talentontwikkeling

Iedereen doet mee

De meeste inwoners zijn prima in staat om uit eigen beweging te sporten of te bewegen. Maar meedoen aan sport en bewegen is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Er moet voor iedereen ruimte zijn om te sporten en te bewegen, ongeacht iemands leeftijd, fysieke of mentale gezondheid, etnische achtergrond, geloof, seksuele geaardheid of sociale positie.

- We zetten in op kennisdeling en deskundigheidsbevordering.
- We stimuleren het aangepast sporten.
- We stimuleren inwoners in kwetsbare situaties om in beweging te komen

Om alle kinderen te kunnen laten meedoen, nemen wij deel aan het Jeugdfonds sport en cultuur. Hierbij bieden wij ook de mogelijkheden voor het zwemdiploma A via het Zwemfonds. De gemeente biedt ook schoolzwemmen aan, waarin leerlingen uit groep 5 en 6 leren Reddend Zwemmen en Survivalzwemmen

Inzet op vitale en sterke sport- en beweegclubs.

In de gemeente Harderwijk zijn zowel sportverenigingen als sportaanbieders actief. Voor de uitvoering van het sportbeleid, en omdat verenigd sporten op zich al waardevol is, zijn beiden van belang en zijn we met beide groepen in contact. Voor de sportverenigingen bieden we extra ondersteuning en advies vanwege het belang van de sociale context van de vereniging, de inzet van vrijwilligers en de specifieke vragen die zij hebben.

- We adviseren en ondersteunen sport- en beweegclubs.
- We helpen sportverenigingen met het vrijwilligersbeleid.
- We helpen sportverenigingen met het professionaliseren

Specifiek

- Het uitvoeringsprogramma van de nieuwe sportbeleidsnota wordt opgesteld en leidend voor de inzet in 2024.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Het uitvoeringsprogramma van de sportbeleidsnota 2023-2026 is begin 2024 vastgesteld. De acties die daarin benoemd staan, worden uitgevoerd. Daarnaast sluiten we op onderdelen aan bij het uitvoeringsprogramma van de Nota Sociaal Domein, voor wat betreft sport als middel.

We zetten in op de netwerkaanpakken vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Met name in de netwerkaanpakken 'Valpreventie', 'Kind naar Gezonder Gewicht' (KnGG) en 'Volwassenen naar Gezond Gewicht' (VnGG), speelt sport een belangrijke rol om de doelstellingen te kunnen bereiken. Bij de andere netwerkaanpakken sluiten we aan.

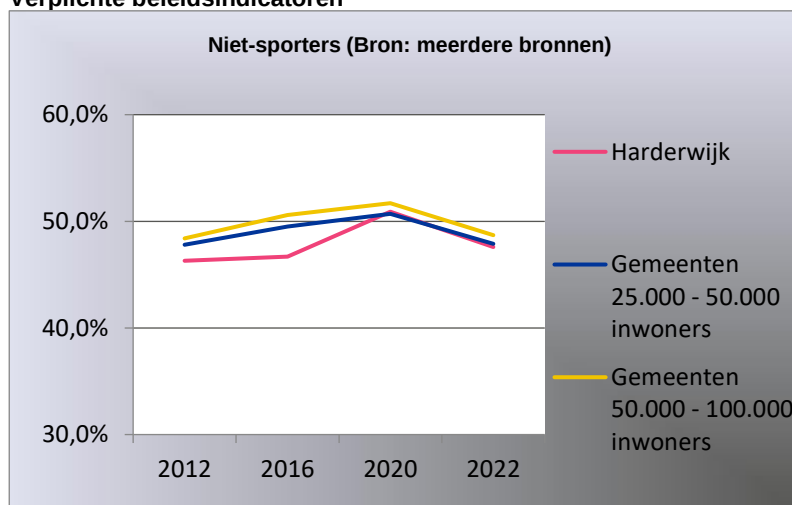
Regionaal werken we samen op het gebied van aangepast sporten, hiervoor is een regionaal coördinator aangesteld. Hier is het lokale aanspreekpunt vanuit GA! Harderwijk op aangesloten. Lokaal is er naast de aandacht voor aangepast sporten, ook aandacht voor inclusiviteit en diversiteit in het aanbod.

Middels verenigingsadvisering betrekken wij sportverenigingen bij maatschappelijke en relevante thema's. Wij organiseren trainingen, bijeenkomsten en leggen verbindingen. Hierbij is er aandacht voor de knelpunten bij de sportclubs, die benoemd zijn in de verenigingsmonitor. Deze is in 2024 uitgezet. Speciale aandacht is er voor het onderwerp Sociaal Veilige Sport. Regionaal is de ambitie uitgesproken hier op in te zetten en sportverenigingen te stimuleren aan de vier V's (Verenigingsbrede gedragscode, Vertrouwenscontactpersoon op de club, Verklaring Omtrent het Gedrag voor vrijwilligers en Vakkundige trainer-coaches) te voldoen (de basiseisen voor een goed fundament voor een veilige sportomgeving).

GA! Harderwijk heeft in 2024 een meerjareavisie neergelegd, hoe zij zich de komende jaren in willen gaan zetten op het gebied van sport en bewegen. In nauwe samenwerking en volgens het sportbeleid van de gemeente. Met de subsidie School en omgeving is er extra ingezet op PO en VO met (sport) activiteiten. Ook voor de senioren is er extra aandacht, met name in de combinatie met de netwerkaanpak Valpreventie.

Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

**wordt niet elk jaar berekend.

5.2

Taakveld Sportaccommodaties

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Voldoende en goede sportaccommodaties, die afgestemd zijn op de wensen van de gebruiker en zo bijdragen aan de ambities van de gemeente Harderwijk. Zo maken we sport en bewegen toegankelijk voor alle inwoners van de gemeente Harderwijk. Daarnaast is er aandacht voor de inrichting van de openbare ruimte die uitnodigt tot sporten en bewegen.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

Faciliteren van een breed, uitdagend en toegankelijk aanbod van sportvoorzieningen

- Het onderhouden en beheren/exploiteren van de Harderwijker gemeentelijke binnensportaccommodaties inclusief het zwembad, waardoor deze aansluiten bij de ambities van gemeente Harderwijk, zoals beschreven in de beleidsnota sport. De accommodaties dienen te voldoen aan de eisen van het bewegingsonderwijs en zijn geschikt voor de verenigingen om wedstrijden te spelen en te trainen.
- Het onderhouden van de buitensportaccommodaties op de diverse in Harderwijk en Hierden gelegen sportparken. Hiermee voldoen we aan de eisen van de sportbonden (o.a. KNAU, KNVB, KNHB) zodat de velden geschikt zijn om wedstrijden te spelen en te trainen.

- Het onderhouden en beheren van openbare beweegplekken, zoals de kunstgrasveldjes, maar ook o.a. de skeelerbaan, pumptrackbaan, skatebanen en calisthenics park.
- Het uitzetten van beweegroutes in de stad, om zo het wandelen, hardlopen of skeeleren te bevorderen op een laagdrempelige manier

Specifiek

- Het uitzetten van de vijfde beweegroute in de stad, routes op het bedrijventerrein in het kader van de gezonde werkvloer en een beweegroutes Plus (voor aangepaste doelgroep)
- Nieuwbouw zwembad De Sypel, met een wedstrijdbad, multifunctioneel doelgroepenbad en fungedeelte, is in 2023 in gebruik genomen.
- In combinatie met de bouw van een energieneutraal zwembad, realiseren van verduurzaming van de rest van sportcomplex De Sypel.
- Nieuwbouw sporthal Sypel III is gestart. Naar verwachting wordt de bouw van de nieuwe sporthal in Q2 van 2024 opgeleverd.
- Groot onderhoud en verduurzaming van diverse gymzalen en sporthallen.

Nieuw beleid

- Er is een kadernota aanvraag gedaan voor vervanging van een natuurgrasveld door een kunstgrasveld voor VVOG
- Als de provinciale subsidie toegekend wordt, wordt er een 3x3 basketbalveldje aangelegd bij de Sypel
- Er is een kadernota aanvraag gedaan voor een subsidie voor Willem Tell voor verduurzaming en renovatie van de schietbanen

Wat hebben wij er voor gedaan?

- De buitensportaccommodaties zijn conform planning onderhouden.
- Bij VVOG is veld 5 in de zomer vervangen voor een kunstgrasveld. Dit veld is goedgekeurd en inmiddels in gebruik.
- Er is een nieuwe subsidieregeling "eenmalige investeringen in sport- en scoutingaccommodaties" vastgesteld. Hiermee zijn duidelijke kaders opgesteld om zowel sportverenigingen als scoutingverenigingen te helpen met investeringen in hun accommodaties.
- Het 3x3 basketbalveldje is gerealiseerd op de Parkweg en wordt goed gebruikt door inwoners. Ook samenwerkingspartners maken er gebruik van.
- Er zijn meerdere beweegroutes aangelegd: Beweegroute Binnenstad, Beweegroute Lorentz II en III. De laatste twee in samenwerking met de Gezonde Werkvloer.
- Er zijn voorbereidingen getroffen om de bestaande beweegroutes te herstellen en te optimaliseren. Ook is er een basis gelegd om het beheer goed te organiseren.
- De beweegtegels zijn aangelegd in het Brederopark voor de Beweegroute Plus (aangepaste route voor onder andere senioren). De verwachte opening is eind Q1 / begin Q2 2025.
- De renovatie van de schietbanen van Willem Tell is afgerond. De vaststelling van de subsidie is afgehandeld.
- De sporthal Sypel III, de leslokalen van Landstede en de kantoorruimte van GA! Harderwijk zijn in april 2024 opgeleverd en in gebruik genomen.
- De binnensportaccommodaties zijn onderhouden en de noodzakelijke aanpassingen zijn gedaan, daarnaast zijn er duurzame maatregelen toegepast. Het bestaande complex Sypel is voorzien van een upgrade voor de LED-verlichting.
- In de gymzalen zijn de doucheknoppen afgesteld voor waterbesparing en is de temperatuur een halve graad lager gezet,
- In gymzaal Bosboom Toussainstraat is de sportvloer vervangen.
- In de diverse gymzalen zijn er onderhoudstaken verricht, o.a. in gymzaal Vliepad zijn twee ketels vervangen, in gymzaal Deventerweg zijn alle ramen vervangen en voorzien van dubbel glas en in gymzalen Biezenplein is een bewegingsmelder voor de verlichting geplaatst.

5.3

Taakveld Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken? Culturele infrastructuur: We zetten in op professionele culturele instellingen die een kwalitatief goed, divers, samenhangend en laagdrempelig aanbod voor alle Harderwijkers verzorgen en daarvoor optimaal samenwerken, zowel onderling als met amateurkunstinstellingen. Cultuur en bewoners: Met het realiseren van een goed voorzieningen- en activiteitsniveau op het gebied van kunst en cultuur worden bewoners en bezoekers van gemeente Harderwijk gestimuleerd om kennis te nemen van en deel te nemen aan een breed palet van culturele activiteiten. De inzet van vrijwilligers is daarbij onontbeerlijk, maar deze heeft sterk te lijden gehad onder de coronaperiode. Het is daarom ook in 2024 belangrijk om vrijwilligers (terug) te winnen en te behouden. Kunst en cultuur zijn een belangrijke manier om deelname aan de samenleving te bevorderen. Wij stimuleren talentontwikkeling van de jeugd en faciliteren de relatie tussen kunst, cultuur en het onderwijs. Met de subsidie worden via de Stichting Stad als Podium en de Stichting Podia Harderwijk de podiumkunsten en het Theater Harderwijk (tijdelijk gevestigd in het Bouw en Infra Park) ondersteund. Kunst in de openbare ruimte: Wij willen kunst en cultureel erfgoed benutten om de uitstraling, betekenis en kwaliteit van de openbare ruimte in gemeente Harderwijk te versterken. We willen dat kunst voor inwoners, bezoekers en bedrijven toegankelijk is. Kunst kan daarnaast ook een middel zijn voor de beleving van en een dialoog over de maatschappelijke kernwaarden. Cultuur en economie: We willen culturele initiatieven en creatief ondernemerschap benutten als motor voor economische spin-off op basis van de rijke historie van gemeente Harderwijk en het historisch centrum. Wij willen de stad als podium presenteren	
Wat zouden we daarvoor doen? Regulier • Versterking ondersteuning amateurkunstbeoefening; • Versterking cultuureducatie en talentontwikkeling; • Een kwalitatief goed, divers, samenhangend en laagdrempelig aanbod voor alle Harderwijkers Benutting culturele initiatieven als motor voor economische spin-off en de stad als podium, op basis van de rijke historie van gemeente Harderwijk en het historisch centrum; • Aandacht voor specifieke doelgroepen en het versterken van sociale cohesie; • Versterking kunst in de openbare ruimte en benutting erfgoed om de kwaliteit van de openbare ruimte te versterken. Specifiek In 2024 zal de opzet van een cultuurplatform worden voortgezet Nieuw beleid n.v.t.	
Wat hebben wij er voor gedaan? Er is een informeel onafhankelijk cultureel platform opgezet dat een aantal keren per jaar bij elkaar komt. Als vervolgstap is in 2024 een pilot gestart met als doel het culturele amateurveld te ondersteunen door een verbinding te leggen met kennis en kunde uit het bedrijfsleven. Krachtig Kleurrijk Harderwijk (KKH) is in 2024 begonnen aan een structurele inbedding van de doelen en acties (project loopt in 2025 af). Hierbij is er verbinding gezocht met lopende projecten/processen die raakvlakken hebben met de doelstellingen van KKH. Aandacht voor specifieke doelgroepen, het versterken van de sociale cohesie en een divers, laagdrempelig aanbod staan hierbij centraal. In 2024 zijn Stichting Stad als Podium en Stichting Podia Harderwijk gefuseerd, waarmee de exploitatie van de drie podia (Catharinakapel, Poppodium Estrado en het podium op het Bouw en Infra Park) én de programmering bij één organisatie zijn ondergebracht. De nieuwe organisatie heet ook Stichting Stad als Podium, om de continuïteit van die aanpak te benadrukken. Ook is de jaarlijkse subsidie verstrekt voor de Sinterklaasintocht 2024. Hiermee heeft de Sinterklaasintocht succesvol plaats kunnen vinden.	

5.4	Taakveld Musea
-----	----------------

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Tot dit taakveld behoren de lasten en baten die te maken hebben met musea, exposities, archeologie, heemkunde en historische archieven. Met de subsidies en andere bijdragen wordt de geschiedenis van Harderwijk en Hierden en de omliggende regio onderzocht, gepresenteerd en bewaard voor toekomstige generaties.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

Door middel van subsidies en andere bijdragen wordt voorzien in de toegankelijkheid van de geschiedenis van gemeente Harderwijk door middel van een permanente tentoonstelling hierover in het Stadsmuseum, in de toegankelijkheid van tijdelijke tentoonstellingen over geschiedenis en (moderne) kunst in het Stadsmuseum, en in de beschikbaarheid van een regio-archeoloog. Tevens wordt het Streekarchivariaat in stand gehouden, worden door het Streekarchivariaat historische documenten gescand en daarmee meer toegankelijk gemaakt en wordt advies ingewonnen over monumenten in onze gemeente.

Specifiek

Nieuw beleid

n.v.t.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Naast de reguliere subsidiëring van het Stadsmuseum Harderwijk is in 2024 een subsidie verleend ten behoeve van de verbouwing en herinrichting van het Marius van Dokkum Museum in het pand Academiestraat 14. Deze subsidie bestaat uit twee voorschottranches. De eerste tranche van € 230.000,- is in 2024 uitbetaald. Voor de uitbetaling van de tweede tranche, van ten hoogste hetzelfde bedrag, eind 2025, wordt eerst gekeken naar eventuele zelfstandig door de Stichting Stadsmuseum Harderwijk verworven fondsen. Wat de Stichting zelf heeft kunnen genereren, wordt in mindering gebracht op de tweede tranche.

Op projectbasis wordt sinds 2022 gewerkt aan het overbrengen van het fysieke archief van de gemeente Harderwijk naar het Streekarchivariaat (SNWV). Dit project loopt nog tot en met 2027.

5.5

Taakveld Cultureel erfgoed

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

Het erfgoed in de fysieke leefomgeving van de gemeente Harderwijk (monumenten, archeologische vindplaatsen en Cultuurlandschappen) op een verantwoorde manier in stand houden, onderzoeken, versterken en deze zichtbaar te maken voor de inwoners en bezoekers.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Beoordelen aanvragen omgevingsvergunningen voor het wijzigen van gemeentelijke en rijksmonumenten;
- toezicht houden op de uitvoering van de verleende omgevingsvergunning voor het wijzigen van gemeentelijke en rijksmonumenten en de instandhouding van de gemeentelijke en rijksmonumenten;
- subsidiëren van onderhoud en restauratie van gemeentelijke en rijksmonumenten;
- archeologie en cultuurhistorie verwerken in de ruimtelijke plannen en visies;
- begeleiden en beoordelen van archeologische onderzoeken en ondersteuning van vrijwilligers door de regioarcheoloog;
- faciliteren van de Commissie Omgevingskwaliteit;
- (laten) inventariseren, waarderen en selecteren van cultuurhistorische waarden van gebouwen, archeologische vindplaatsen en andere cultuurhistorische waarden in de fysieke leefomgeving;
- aanwijzen van gemeentelijke monumenten;
- onderhouden/restaureren van beschermde rijks- en gemeentelijke monumenten in gemeentelijk eigendom;
- informatie/voorlichting over monumenten en archeologie;

- publieksgerichte activiteiten om cultuurhistorie onder de aandacht te brengen, waaronder subsidiëren van de open monumentendag .

Specifiek

- Uitvoering van de visie op religieus erfgoed (kerkenvisie);
- Inventariseren en uitbreiden van de gemeentelijke monumentenlijst op basis van het door de raad vastgesteld beleidskader

Nieuw beleid

- Er is in 2024 gewerkt aan de actualisatie van de archeologische waarden- en verwachtingenkaart. Deze kaart wordt in 2025 afgerond en opgeleverd.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Naast de reguliere subsidiëring, hebben we in 2024 bijgedragen aan een Specifieke Uitkering voor de Bibliotheek Noordwest-Veluwe. Hiermee kan de bibliotheek de toegankelijkheid voor inwoners vergroten. Voor deze subsidie, die voor een groot deel uit Rijksgeld bestaat, zal de bibliotheek een systeem installeren waarmee deze instelling 24/7 toegankelijk wordt. Dit zal in 2025 in gebruik genomen worden.

5.6

Taakveld Media

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Tot dit taakveld behoren de lasten en baten die te maken hebben met de openbare bibliotheek, de Cultuurwijzer, de lokale media-instelling en de verzekeringen en de onroerendzaakbelasting van de culturele instellingen. Al deze zaken hebben betrekking op een goede informatievoorziening van de inwoners van Harderwijk en Hierden. Hierbij wordt opgemerkt, dat gemeenten wettelijk verplicht zijn r de toegang van hun inwoners tot een openbare bibliotheek te bevorderen.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

Door middel van subsidies en andere bijdragen wordt de openbare bibliotheek in stand gehouden door de Stichting Bibliotheek Noordwest Veluwe, en wordt de Stichting Veluwe FM in stand gehouden. Daarnaast maakt de Cultuurwijzer het kinderen, jongeren en volwassenen mogelijk om laagdrempelig kennis te maken met verschillende vormen van kunst en cultuur.

Specifiek

Samen met de bibliotheek voorbereiding op de wettelijke zorgplicht voor de gemeente die naar verwachting zal voortvloeien uit de nieuwe Bibliotheekwet (verwacht in 2026).

Wat hebben wij er voor gedaan?

Naast de reguliere subsidiëring, hebben we in 2024 bijgedragen aan een Specifieke Uitkering voor de Bibliotheek Noordwest-Veluwe. Hiermee kan de bibliotheek de toegankelijkheid voor inwoners vergroten. Voor deze subsidie, die voor een groot deel uit Rijksgeld bestaat, zal de bibliotheek een systeem installeren waarmee deze instelling 24/7 toegankelijk wordt.

5.7

Taakveld Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

SAMEN KLEUREN WE DE STAD

De gemeente levert een verzorgde basiskwaliteit en een goed functionerende openbare ruimte. Daarnaast stimuleren we bewoners en bedrijven om zelf initiatieven op te pakken en uit te voeren. Zo houden we de dynamiek die in de afgelopen periode is ontstaan vast. Om onze doelen te bereiken maken we gebruik van vijf thema's: Natuurlijk Duurzaam, Burger en Bedrijfsinitiatieven & Sponsoring, Social Return, Eenvoud en differentiatie, Gezondheid en Vitaliteit.

Stabiele natuurterreinen waarin de verschillende functies; natuur, recreatie en houtoogst op een maatschappelijk verantwoorde wijze tot hun recht komen en voor toekomstige generaties geborgd zijn. Net als in het stedelijk beheer maken we ook in het beheer van de natuurterreinen gebruik van vijf thema's. Doel van deze thema's is het bevorderen van de realisatie van de doelen in het integrale gemeentelijke beleid.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Er is sprake van planmatig jaarlijks onderhoud, meerjarig onderhoud (vervanging op basis van technische en economische levensduur), curatief onderhoud (herstellen van schade) en van meer projectmatige werkzaamheden (grootschalige vervanging, renovatie en reconstructie);
- Het plantsoen jaarrond op kwaliteitsniveau B. Onder kwaliteitsniveau B wordt verstaan: een vorm van onkruidbeheersing waarbij de nadruk ligt op de technische kwaliteit en beeldkwaliteit (beperkt mate van onkruid, de maximale hoogte is 30 cm). De jaarlijkse noodzakelijke vervanging realiseren. Dit betekent ca. 35.000 m² plantsoen en ca. 95 bomen;
- Een veilige speelomgeving handhaven waar voldoende mogelijkheden liggen voor het spelende en ontdekkende kind.
- Het beheer en onderhoud van de gemeentelijk natuurterreinen (met name bossen) waarbij de Natuur, recreatie en houtoogst de drie pijlers zijn
- De jaarlijkse noodzakelijke dunning realiseren, (100 ha met gemiddelde meerjaren opbrengst van c.a. 1.100 m³ per jaar);
- Uitvoering van Faunabeheerplan (Prov. Gelderland);

Specifiek

- Nieuw integraal beheerplan Openbare Ruimte
- Bouw uitkijktoren bos

Wat hebben wij er voor gedaan?

Ook dit jaar is het groenonderhoud weer uitgevoerd volgens afspraak. Ook dit jaar zijn diverse gazons omgevormd naar biodiverse kruidenbermen. In lijn met de beleidsdoelstellingen hebben we ook op diverse plekken solitaire struiken geplant om zo de biodiversiteit te bevorderen. Een mooi voorbeeld van koppelkansen voor een klimaatbestendige stad is het parkeerterrein Tonselsedreef.

Het speelplaatsbeheer is uitgevoerd. We hebben samen met de buurtkinderen 6 speelplaatsen gerenoveerd en diverse losse speeltoestellen vervangen, in totaal 43 toestellen.

De bomenmonitor die ook apart is aangeboden, laat over 2024 een mooi positief resultaat zien. We hanteren de norm dat we anderhalve boom herplanten indien we een boom kappen. Deze norm hebben we ruimschoots behaald. Er zijn in 2024 130 bomen gekapt en 660 bomen geplant.

Ook vanuit 'Samen kleuren we de stad' is dit jaar door heel veel bewoners met veel plezier gewerkt aan een kleurrijke stad. In de binnenstad zijn er bijvoorbeeld ruim 43 geveltuintjes bij gekomen. Een leuk voorbeeld van burgerinitiatieven is de rotonde Stientje, waar bewoners de rotonde hebben aangeplant en het onderhoud doen.

Het bosbeheer is uitgevoerd volgens planning. Dit jaar hebben we geen hout geoogst. Om te kappen in de bossen moet je voldoen aan de natuurwetgeving. Hiervoor is landelijk een gedragscode opgesteld. Voor deze werkzaamheden maakten we gebruik van de gedragscode bosbeheer 2022. Echter deze gedragscode is helaas terug getrokken en nu mag je officieel geen gebruik meer maken van de gedragscode. De provinciale doelstelling voor zowel de instandhouding van de natuurterreinen als het faunabeheer zijn gerealiseerd.

De paragraaf Natuurbrandbestrijding en Veiligheid boomcontrole zijn gemaakt. Door de vertraagde vergunningverlening in verband met stikstof is de vergunning voor de uitkijktoren pas eind 2024 verleend.

Door de ombuigingen en de effecten hiervan is het beheerplan openbare ruimte uitgesteld naar 2025, in verband met de besluitvorming eind 2024 van de ombuigingen en de daaruit besluitvorming rondom de taakstelling groen en grijs.

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 5

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2023	Prim. begroting 2024	Totale begroting 2024	Rekening 2024	Resultaat 2024
Totaal Programma's							
PROG5 Sport, cultuur en recreatie							
Resultaat bepaling	Baten	TV51 - Sportbeleid en activering	-352	0	-313	-328	-15
		TV52 - Sportaccommodaties	-2.170	-2.046	-2.210	-2.545	-335
		TV53 - Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	0	-52	-17	-13	5
		TV54 - Musea	-84	-84	-84	-84	0
		TV55 - Cultureel erfgoed	-181	-165	-165	-245	-80
		TV56 - Media	-47	0	-137	-184	-47
		TV57 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-201	-130	-210	-119	91
		Baten - Totaal	-3.036	-2.477	-3.136	-3.517	-381
	Lasten	TV51 - Sportbeleid en activering	1.038	1.076	1.170	1.150	-19
		TV52 - Sportaccommodaties	4.073	3.831	4.561	4.382	-179
		TV53 - Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	2.888	3.059	3.432	3.257	-175
		TV54 - Musea	814	851	1.083	1.057	-26
		TV55 - Cultureel erfgoed	623	662	712	827	115
		TV56 - Media	837	923	1.059	1.086	27
		TV57 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.417	4.825	6.172	5.240	-932
		Lasten - Totaal	14.690	15.226	18.189	17.000	-1.189
	Resultaat bepaling - Totaal		11.654	12.749	15.053	13.483	-1.570
Resultaat bestemming	Dotatie	TV52 - Sportaccommodaties	0	0	46	46	0
		TV55 - Cultureel erfgoed	103	5	5	5	0
	Dotatie - Totaal		103	5	51	51	0
	Ontrekking	TV52 - Sportaccommodaties	-158	-27	-385	-375	9
		TV53 - Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	-61	-61	-311	-311	0
		TV55 - Cultureel erfgoed	-16	-65	-59	-67	-8
		TV57 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	-27	-9	17
	Ontrekking - Totaal		-235	-153	-782	-763	19
	Resultaat bestemming - Totaal		-133	-148	-731	-712	19
	PROG5 Sport, cultuur en recreatie - Totaal		11.521	12.601	14.322	12.771	-1.551
	Totaal Programma's - Totaal		11.521	12.601	14.322	12.771	-1.551

Financiële analyse jaarrekening 2024 ten opzichte van begroting 2024:

Jaarrekening 2024	12.771
Begroting 2024	14.322
Verschiil	-1.551

Het resultaat van Programma 5 is als volgt te verklaren:

Taakveld	Onderwerp	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
	Onderhanden werken	-20		1
	Onderhanden werken neutraal	-689		1
	Kapitaallasten	-228		2
5.2	SPUK Sport	-152		3
5.2	SPUK MEOZ	-114		4
5.2	Opbrengsten zwembad	-75		5
5.3	Interculturele activiteiten en culturele subsidies	-111		6
5.7	Bomenfonds	-50		7
5.7	Opbrengst houtverkoop		61	8
5.7	Inhuur- en onderhoud beheer openbaar groen en natuurbescherming	-169		9
	Diversen	-5		
	Totaal	-1.612	61	-1.551

De verklaring van de afwijking is als volgt:

1. Een totaaloverzicht van onderhanden werken wordt weergegeven in hoofdstuk 4.6.
2. Op de kapitaallasten zit een voordeel van afgerond € 228.000,-. Dit wordt veroorzaakt doordat in de rekening de rente niet is toegerekend aan de taakvelden de werkelijke omslagrente lager uitviel dan begroot en daardoor bijgesteld moest worden. Voor een verdere uitleg wordt verwezen naar het renteschema in de paragraaf Financiering.
3. Sinds 1 januari 2019 geldt de BTW - sportvrijstelling. Hierdoor is de btw op deze kosten niet verrekenbaar via de aangifte maar is deze btw kostprijsverhogend. Via de SPUK Sport worden gemeenten gecompenseerd voor dit btw verlies. In 2024 is de SPUK Sport 2023 vastgesteld door het ministerie van VWS. Doordat de vaststelling hoger uitgevallen is dan het voorschot, leidt dit in 2024 tot een extra opbrengst van € 83.000,-. Het resterende voordeel van € 69.000,- ontstaat doordat er in 2024 meer kosten gemaakt zijn binnen de exploitatie van de Sytel (energie, onderhoud en schoonmaak). Met de bijstelling van deze kosten in de tussentijdse rapportage 2024 is geen rekening gehouden met een hogere btw compensatie via de SPUK sport.

4. In 2024 is de SPUK MEOZ (Meerkosten energie openbare zwembaden) vastgesteld door het ministerie van VWS. Deze regeling betrof een tegemoetkoming in de stijgende energieprijzen van openbare zwembaden over 2022 en 2023. Doordat de vaststelling hoger uitgevallen is dan de inschatting met de jaarrekening 2023 ontstaat in 2024 een eenmalig voordeel van afgerond € 114.000,-
5. In 2024 zijn er € 75.000,- meer opbrengsten gerealiseerd voor het zwembad ten opzichte van de bijgestelde begroting met de tussentijdse rapportage 2024 (voordeel € 84.000,-). Reden hiervoor is dat vanwege de nieuwbouw Sytel het bezoekersaantal structureel hoger ligt. Echter hebben meer bezoekers ook geleid tot extra personele kosten.
6. Er zijn in 2024 minder culturele subsidies aangevraagd dan begroot. Daarnaast zijn er geen aanvragen ingediend voor interculturele activiteiten, totaal is € 111.000,- niet besteed.
7. Voor de uitvoering van de motie Bomenfonds is € 50.000,- beschikbaar gesteld. Echter is gebleken dat deze middelen niet nodig zijn. Door middel van een raadsinformatiebrief is de raad hierover geïnformeerd.
8. De opbrengsten vanuit de houtverkoop laat over 2024 een nadeel zien van afgerond € 61.000,-. Bij de tussentijdse rapportage in 2025 zal bekeken worden of dit een structureel of incidenteel effect betreft.
9. Het inhuurbudget voor beheer openbaar groen en onderhoudsbudgetten zijn niet volledig besteed. Het weer is bepalend voor de intensiviteit om in te huren en het plegen van onderhoud. Dit laat een voordeel zien in 2024 van afgerond € 169.000,-.

2.6 Programma 6 Sociaal domein

A ALGEMEEN

Doelstellingen

De inzet van het beleid sociaal domein is gericht op meedoen mogelijk maken voor iederéén. Meedoen betekent voor inwoners dat ze verbinding hebben met elkaar, van betekenis zijn voor elkaar en 'samen' de samenleving zijn.

We werken vanuit vier maatschappelijke opgaven, die in relatie staan met de levensfasen van een mens:

- *Kansrijk opgroeien.* We streven ernaar om jongeren optimale kansen te bieden, zodat ze hun volledige potentieel kunnen benutten. Samen met hen werken we aan een toekomst waarin ze zich kunnen ontwikkelen en succesvol kunnen zijn.
- *Op weg naar samenredzaamheid.* Dit betekent dat we als gemeenschap naar elkaar omkijken en elkaar ondersteunen. We geloven in de kracht van samenwerking en willen een omgeving creëren waarin iedereen zich gewaardeerd en betrokken voelt.
- *Bestaanszekerheid en perspectief op (on)betaald werk.* Dit is essentieel voor het welzijn van onze inwoners. We willen ervoor zorgen dat iedereen de mogelijkheid heeft om zijn of haar talenten te benutten en een zinvolle bijdrage te leveren aan de samenleving.
- *Zelfstandig thuis.* We willen een omgeving creëren waarin iedereen de ondersteuning en zorg kan krijgen om een gezond en onafhankelijk leven te leiden. We richten ons op het versterken van de mogelijkheden en vaardigheden van mensen, zodat ze zelfredzaam kunnen zijn en volwaardig meedoen in de samenleving ('Positieve gezondheid').

Daarnaast streven we naar gelijke kansen en een inclusieve samenleving. We willen dat iedereen volledig kan meedoen en zonder belemmeringen de eigen stem kan laten horen. We zetten ons extra in om barrières weg te nemen en een omgeving te creëren waarin iedereen zich welkom en veilig voelt. We werken hierbij mensgericht. Bij mensgericht werken in het sociaal domein is het belangrijk om te luisteren naar de behoeften en wensen van individuen, hen actief te betrekken bij besluitvorming en te streven naar gelijkwaardige partnerschappen. Door te focussen op het versterken van welbevinden van individuen en gemeenschappen, kan mensgericht werken bijdragen aan het bevorderen van inclusie, sociale rechtvaardigheid en duurzame verandering in het sociaal domein.

De uitvoering van het sociaal domein is financieel risicovol. Daarom hebben we de komende jaren expliciet aandacht voor het kunnen bieden van ondersteuning waar nodig. De gemeente neemt de verantwoordelijkheid voor het verdelen van schaarste in middelen en mensen. En samen met ons netwerk zetten we in op normaliseren van hulpvragen, preventie en voorkomen van stapeling.

Ontwikkelingen

De gemeente Harderwijk hanteerde voor 2024 een indexatie van 3%. Via een raadsbesluit zijn begrotingssubsidies binnen het Sociaal Domein voor 2024 eenmalig verhoogd met 3,36%.

De loonstijgingen liggen momenteel rond de 8-10%. Voor de gesubsidieerde instellingen is het niet of nauwelijks mogelijk om te bezuinigen op loon- of overige kosten. De relatieve teruggang in subsidie zal leiden tot een vermindering in het programma van deze instellingen. Waar nodig zal de raad een voorstel krijgen met de te maken keuzes.

Arbeidsmarkt: De arbeidsmarktontwikkelingen hebben grote invloed op het sociaal domein. De verhoging van de cao's, als gevolg van de inflatie, zorgen voor hogere salarissen van het personeel en daarmee voor hogere tarieven van aanbieders. Personeelstekorten leiden in vele branches tot maatregelen. In het sociaal domein leidt het tot wachtlijsten en wachttijden. De krapte op de arbeidsmarkt doet zich voor bij zowel de publieke als de private sector en wordt gezien als voorlopig blijvend.

Verscherpte tweedeling Er is sprake van een tweedeling in de samenleving, wel langs verschillende scheidslijnen, zoals theoretisch- en praktisch opgeleiden, huizenbezitters en huurders. We hebben het dan over jongeren of ouderen in heel kwetsbare posities, mensen in financieel kwetsbare situaties, mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt, multi-probleem huishoudens, laaggeletterden/digibeten, statushouders en kwetsbare buurten of straten waar veel problemen samen komen (lage inkomens, GGZ- en/of LVB-problematiek). De inflatie en de stijgende energieprijzen hebben op deze groepen een flinke impact. Het Rijk heeft hier een ondersteuningspakket voor ingesteld (per 1 januari 2023). De termijn van besteding en uitvoering voor deze middelen is verlengd naar 31 december 2025.

Wmo maatwerkvoorzieningen De landelijke verwachting (Wmo Prognosemodel VNG) is dat het aantal mensen dat gebruikmaakt van een Wmo-voorziening de komende jaren voor onze gemeente stijgt. Deze stijgende lijn werd in het najaar 2023 zichtbaar en zet zich voort in het 2024. Het aantal gebruikers van huishoudelijke hulp (HH) en begeleiding (BG) is toegenomen. Door verschillende interventies lukt het om de groei minder explosief te laten zijn ten opzichte van het Wmo prognosemodel VNG. Woningmarkt en nieuwe wet- en regelgeving hebben invloed op de uitgaven woonvoorzieningen. Helaas zijn er nog steeds beperkte mogelijkheden op de woningmarkt om over te stappen naar een geschikte woning wanneer dat nodig is vanwege de beperkingen van de bewoners. In dergelijke gevallen moet steeds vaker een bestaande woning worden aangepast door middel van woningaanpassingen.

Ontwikkeling bijstandsuitkeringen en re-integratie In 2024 is het aantal inwoners met een bijstandsuitkering in gemeente Harderwijk toegenomen. Hoewel de instroom vergelijkbaar is met dezelfde periode in 2023, is de uitstroom gedaald. Dit is deels te verklaren door een afname van de uitstroom naar werk en deels door een afname van de uitstroom om andere redenen, zoals het bereiken van de AOW-leeftijd of het aangaan van een relatie. De lage uitstroom naar werk in het eerste kwartaal van 2024 volgt op een periode van hoge uitstroom in de tweede helft van 2023, waarin relatief veel kansrijke kandidaten de stap naar werk hebben gezet. De kandidaten die nu nog in het re-integratietraject zitten, hebben doorgaans een grotere afstand tot de arbeidsmarkt.

Ontwikkeling Jeugdzorguitgaven In 2024 laten de uitgaven voor jeugdhulp in gemeente Harderwijk een stijging zien van ongeveer 6% ten opzichte van de rekening 2023. Deze stijging kan worden verklaard door de indexatie van de jeugdhulptarieven, inclusief de ophoging van de tarieven voor Jeugdbescherming (JB) en Jeugdreclassering (JR).

Wonen en zorg

- *Inwoners in kwetsbare situatie.* Al enige jaren wordt gesignaleerd hoe het tekort aan geschikte woningen een stap in de weg vormt voor het oplossen van sociale problematiek. De uitstroom uit Beschermd Wonen stagneert (onnodig beroep op zorg), en economisch daklozen kunnen hun situatie niet verbeteren zolang zij niet over geschikte woonruimte beschikken.
- *Ouderen.* Over twintig jaar zijn er naar schatting bijna twee keer zoveel 75+ ers als nu. Daarnaast stijgt de gemiddelde leeftijd van ouderen en blijven zij steeds langer, al dan niet alleenstaand, zelfstandig wonen. Dit betekent aanpassing en uitbreiding van de bestaande woningvoorraad aangevuld met een aangepaste infrastructuur voor passende zorg, afgestemd op de vraag van de toekomst.
- *Jongeren.* Het gebrek aan passende, betaalbare woonruimte op de huidige, oververhitte woningmarkt belemmert met name jongeren in hun verzelfstandiging. Hierdoor doen zich in kwetsbare huishoudens tevens veel problemen voor die alleen echt opgelost kunnen worden door voldoende geschikte woonruimte.

AZC

- Door het aantreden van het nieuwe kabinet zien we volop onzekerheid in het asioldossier. Tegelijkertijd wordt de verwachting uitgesproken dat er nog een forse stijging van het aantal asielopvangplekken noodzakelijk is. Wanneer het intrekken van de spreidingswet daadwerkelijk gebeurt, zal dit de druk op gemeenten niet verminderen. Dit gecombineerd met een verbod op het geven van urgentie aan statushouders, zal er een andere oplossing gevonden moeten worden om statushouders te huisvesten en daarmee asielcapaciteit vrij te maken. Het locatieonderzoek naar een nieuwe AZC-locatie in gemeente Harderwijk loopt op dit moment.
- Landelijk zien we steeds meer discussie ontstaan over de toekomst van ontheemden uit Oekraïne in Nederland. De verwachting is dat de tijdelijke bescherming minstens tot 2026 verlengd wordt. Op dit moment vangt gemeente Harderwijk op twee plekken Oekrainers op en zijn er geen voor de hand liggende extra opvanglocaties beschikbaar.

Verbonden partijen

Meerinzicht Sociaal Domein
Inclusief Groep
GGD

Beleidskaders

- Beleidsregels wet Inburgering (2021)
- Bestuursovereenkomst inzake de vestiging van een opvangcentrum voor asielzoekers (2021-2026).
- Deelverordening Eenmalige activiteitsubsidies welzijn, cultuur, sport en zorg (2014)
- Inkoopstrategie jeugdhulp 2022 Noord Veluwe
- Integrale verordening sociaal domein gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde 2021
- Nota Dierenwelzijn

- Nota "Snel en volwaardig meedoen; kader 2022-2026 nieuwe wet Inburgering, EHZ
- Nota Sociaal Domein 2024-2029 Samen doen wat nodig is
- Nota sturing en bekostiging Jeugdhulp 2018 e.v.
- Op volle kracht vooruit. Overbruggingsprogramma informele zorg en uitvoeringsagenda Eenzaamheid 2021-2023. Rapport Wijkaanpak 2012-2015, + Notitie voortzetting Harderwijk aanpak", 2016.
- Regenboogagenda 2024-2027 plan van aanpak
- Regioplan Basisvaardigheden 2024-2027.
- Regiovisie Samen tegen huiselijk geweld 'Aanpak geweld in afhankelijkheidsrelaties 2024-2028'
- Regiovisie Jeugdhulp Noord Veluwe 2021
- Samen thuis op de Noord-Veluwe Regio- en beleidsplan - Beschermd wonen en maatschappelijke opvang - Noord-Veluwe 2020-2023; verlengd t/m 2025
- Subsidieregeling Beschermd Wonen gemeente Harderwijk 2020
- Uitvoeringsprogramma 2022-2024 EHZ kader Snel en volwaardig meedoen wet Inburgering
- Uitvoeringsprogramma aanpak basisvaardigheden Harderwijk 2025-2028
- Uitvoeringsagenda Burgerschap 2023 - 2026
- Uitvoeringsagenda Sociaal Domein Harderwijk 2024-2026 Harderwijk zijn wij Samen
- Verordening Inrichting Anti-discriminatievoorziening Gemeente Harderwijk 2011.
- Verordening Sociale Adviesraad Harderwijk 2017
- Visie op bewindvoering: Samenwerking in de schulddienstketen 2019

Rekenkameronderzoek:

- Toegang tot de WMO (2023)
- Participatie in Harderwijk (2024)

Voor een toelichting op deze rekenkameronderzoeken wordt verwezen naar bijlage 5.2 Overzicht terugkoppeling rekenkameronderzoeken.

B TAAKVELDEN

6.1	Taakveld Voorveld, Samenkracht en burgerparticipatie
-----	--

Portefeuillehouder(s):	J. Joon - M. Companjen - M. Pijnenburg - M. Reckman
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken? Onze maatschappelijke opgave is 'Op weg naar samenredzaamheid.' We willen een goede laagdrempelige, toegankelijke en preventieve dienstverlening zodat iedere inwoner op passende wijze mee kan doen in onze samenleving vanuit een duurzaam individueel welbevinden. We faciliteren ontmoetingen, vergroten onderlinge cohesie, burgerschap en gemeenschapskracht. En organiseren een voorveld waarin professionals, inwoners en gemeente met elkaar mensgericht samen werken. <i>Strategische doelen nota Sociaal Domein:</i> 1. Samenredzaamheid in buurten en wijken is versterkt 2. Ondersteuning is gericht op het zo snel, eenvoudig en duurzaam mogelijk oplossen van vragen 3. Gelijke kansen in een inclusieve samenleving bevorderen
--

Wat zouden we daarvoor doen? Onder dit taakveld vallen de BBV taakvelden 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie en 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen. Regulier Wijkaanpak De wethouders zijn naast hun individuele portefeuilles ook wijkwethouder. De rol van de wijkwethouder is luisteren, zichtbaar zijn en signalen opvangen. Met de inzet van wijkmanagers en het wijkbudget ondersteunen we inwonerinitiatieven gericht op ontmoeting en verbetering van de openbare ruimte. In gezamenlijkheid met het programma Burgerschap wordt gekeken hoe inwoners nog beter ondersteund kunnen worden.

Harderwijk zijn wij samen

Het voorveld, samenkracht, burgerschap en welzijnsbeleid wordt uitgevoerd vanuit de programma's Harderwijk zijn wij samen.

- Welzijnswerk in de wijk en buurten
- Ontmoetingen en participatie voor inwoners mogelijk maken
- Platform krachtig kleurrijk Harderwijk
- Mantelzorgondersteuning en ouderenadvies
- Vrijwilligerswerk en servicepunt
- Respijtzorgvoorzieningen faciliteren
- Onafhankelijke cliëntondersteuning
- Maatschappelijke Diensttijd (MDT)
- Dementievriendelijke stad met een Odensehuis
- Informele zorg en advies voor inwoners faciliteren
- Welbevinden vergroten, o.a. eenzaamheid bespreekbaar maken, aanpak met lokale partners
- Uitvoering regenboogbeleid
- Uitvoering dierenwelzijnsnota
- Uitvoering beleid burgerschap (o.a. Welkom nieuwe Nederlanders)
- Verbeteragenda Inclusie: hoe voorkomen we dat inwoners tussen wal en schip vallen, hoe verhouden inwoners zich tot elkaar, hoe organiseren we de participatie inclusief en hoe geven we vorm aan onze voorbeeldfunctie.

Inclusief in de buurt (Community Building)

- Bij de samenwerking in de wijk, wordt de keten van organisaties steeds meer één geheel. Waarin mensgericht, maatwerk en welbevinden centraal staat.
- Inwoners de ruimte geven om zelf passend regie te voeren, en dichtbij huis potentieel te kunnen inzetten.
- Onderlinge cohesie in de wijk onder buurtgenoten te vergroten en intensiveren
- Integraliteit in de benadering en aanpak van casuïstiek leidend is.

Specifiek

- We stellen een wijkmonitor op om per wijk de gewenste interventies te kunnen motiveren.
- Overbruggingsnotitie 'Op volle kracht' 2021-2023: Vanwege een later dan geplande besluitvorming over de nota Sociaal Domein zijn in 2024 een aantal aspecten uit de overbruggingsnotitie voortgezet. Daarnaast zal de overbruggingsnotitie geëvalueerd en herijkt worden waarbij er aansluiting gezocht wordt met de nota Sociaal Domein en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).
- Project Automaatje: vervoer voor en door Harderwijkers. Dit is van meerwaarde voor ouderen om te kunnen deelnemen aan o.a. activiteiten, artsenbezoek, boodschappen doen, bezoek. Vervoer maakt dat men kan meedoen, het welzijn vergroot en eenzaamheid verkleint. Dit is wel gehonoreerd als beleid, maar er moet dekking gezocht worden binnen bestaande budgetten.
- Er wordt uitvoering gegeven aan het plan van aanpak 'Inclusieve Organisatie', als vervolg op het project onderzoek 'Inclusieve Organisatie' 2023. Hierbij wordt aangesloten bij dat wat er al is en geïnnoveerd waar nodig. Hiermee geeft de gemeente vorm aan haar voorbeeldfunctie.
- Er is nieuw beleid laaggeletterdheid in voorbereiding.

Nieuwe ontwikkelingen

- In het collegeprogramma 2022-2026 is het Odensehuis financieel geborgd voor de jaren 2023 tot en met 2025. De komende decennia zal het aantal thuiswonende mensen met de diagnose dementie toenemen. Daardoor is de noodzaak van het hebben van een Odensehuis ook in de jaren na 2026 noodzakelijk.
- In 2023 is ingezet op het project versterking positionering cliëntondersteuning. Hierbij is de verwachting dat de groei door zal zetten. Door middel van extra budget beoogt men aan de vraag te kunnen voldoen.
- We onderzoeken vanuit het sociaal domein hoe we ervaringskennis en deskundigheid in kunnen zetten voor het verbeteren en ontwikkelen van ons beleid (onderdeel Verbeteragenda Inclusie).
- De Verbeteragenda Inclusie loopt door tot en met 2026. Voor dit laatste jaar was nog geen budget beschikbaar gesteld.
- De gemeente Harderwijk sluit met een eigen bijdrage aan bij een verlenging van de Maatschappelijke Diensttijd(MDT)-subsidie van Save The Children.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Regulier

Wijkgericht werken

In 2024 zijn alle spreekuren van wijkwethouders van start gegaan. Hierin worden de wijkwethouders ondersteund door de wijkmanagers. Verder zijn met betrekking tot de wijkaanpak ook meerdere acties in de uitvoeringsagenda Sociaal Domein vastgelegd onder de opgave Samenredzaamheid. Deze worden in 2025 en 2026 verder uitgevoerd.

Er is in 2024 al veel tijd geïnvesteerd om in de wijk elkaar beter te leren kennen en om meer samenwerkingen op te zetten. Dit zal alleen maar geïntensiveerd worden in de komende jaren.

Harderwijk zijn wij samen

- In 2024 is de Nota Sociaal Domein concreet vertaald per opgave in de Uitvoeringsagenda 'Harderwijk zijn wij Samen'. In de jaren 2025 en 2026 is dit de leidraad waar uitvoering aan gegeven wordt.
- In 2024 is er met Zorgdat nauw samengewerkt om de inzet vanuit welzijn goed aan te laten sluiten op de ingezette koers vanuit de Nota Sociaal Domein en de bijbehorende uitvoeringsagenda. Dit heeft geleid tot een nieuw (meerjaren)uitvoeringsplan 2025-2028. Hierin is o.a. welzijnswerk in de wijken en buurten, ontmoeten, mantelzorgondersteuning en ouderenadvies, vrijwilligerswerk en servicepunt opgenomen.
- In Wittenhagen (22 juni) en de Zeebuurt (28 september) zijn wijkfestivals georganiseerd. Hierbij werd het netwerk en de gedachte van Krachtig Kleurrijk Harderwijk gekoppeld aan organisaties, verenigingen en kerken die in de specifieke wijk aanwezig zijn. Naast een ontmoetingsmoment voor inwoners is dit ook het bijeenbrengen van lokale inwoners en partners die elkaar beter weten te vinden en elkaars kennis, kunde en faciliteiten kunnen gebruiken.
- Nieuwe inwoners van gemeente Harderwijk zijn op 5 oktober welkom geheten in het Huis van de Stad en konden vervolgens deelnemen aan een actief programma om elkaar, de gemeente, de stad en omgeving beter te leren kennen.
- Met een werkgroep mantelzorg vanuit de raad, de wethouder en het netwerk mantelzorg hebben we een sessie gehouden (24 oktober) over mantelzorg in Harderwijk en Hierden. Met elkaar besproken wat er allemaal al is, waar we kansen zien en welke rol een ieder daar zowel als professional als persoon in kan spelen.
- De wachtlijst voor onafhankelijke cliëntondersteuning is in 2024 weggewerkt en onder controle.
- De partijen vanuit Missie 0341 MDT hebben de samenwerking voortgezet in 2024 en hebben met elkaar wederom een mooi aanbod op MDT vormgegeven en uitgevoerd. Daarnaast hebben de gemeente, het Morgen College en BeSocial een MDT- traject op de school uitgevoerd onder de naam 'Speaking Minds'.
- Odensehuis heeft zich in 2024 sterk gepositioneerd (ondanks tegenslagen vanwege langdurig uitval van personeel). Odensehuis groeit, is uitgebreid qua openingstijden en ontvangt wekelijks nieuwe aanmeldingen. Zo'n 50 inwoners maken 1 of meerdere keren per week gebruik van het inloophuis voor mensen met geheugenproblemen. Deze positieve ontwikkeling heeft zichtbaar effect op de afgifte van indicaties Wmo BG groep.
Een sterk punt van het Odensehuis zijn dat deelnemers, vrijwilligers en professionals gelijk zijn, ondanks dat we allemaal een andere rol vervullen.
Odensehuis heeft ook oog voor de partners/mantelzorgers van bezoekers. Zij organiseren naast de inloop ook mantelzorggesprekken, geheugensprekuren, Alzheimertrefpunt, trainingen omgaan met dementie en hebben een dementheek (informatie en boeken over dementie). Hierin is een goede samenwerking met de ouderenadviseurs van Zorgdat en de casemanagers dementie.
- Uitvoering regenboogbeleid: Afgelopen jaar is een plan van aanpak ontwikkeld rondom vier thema's van het regenboogbeleid: jongeren, sport, mensen met een vluchtelingen- of migratieachtergrond en ouderen & zorg. Dit plan is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met partners, regenboogambassadeurs en ervaringsdeskundigen. Door deze brede betrokkenheid is het draagvlak vergroot en zorgen we voor een naadloze overgang naar concrete, uitvoerbare activiteiten. Deze activiteiten worden geïnitieerd door de betrokken organisaties en gemeenschappen zelf, waardoor ze direct aansluiten bij de behoeften en praktijkervaringen van de mensen om wie het gaat.
- Uitvoering dierenwelzijnsnota. In de nota staan de speerpunten benoemd. We hebben afgesproken om dierenwelzijn beter in te bedden binnen de samenleving, de regietaak van de gemeente te versterken en in te zetten op voorlichting en communicatie. In 2024 hebben we na signalen vanuit de dierenopvang de Ark over grote groepen zwerfdieren (katten) een bewustzijns campagne gestart. Dit omdat deze dieren naast overlast ook onder erbarmelijke omstandigheden moeten leven. We hebben in 2024 periodiek overleg gehad met onze ketenpartners die onze wettelijke taak met betrekking tot zwervende en gewonde dieren uitvoeren. We kunnen stellen dat de samenwerking tussen gemeente en ketenpartners in het veld steeds beter gaat. In september hebben we voor de tweede keer een dierenwelzijnsdag georganiseerd bij de Sytel. Daar waren onder andere dierenartsen, groennetwerk, de

Ark, dierenambulance, beheerder bos en buitengebied, schaapherder enz. aanwezig om het bezoekende publiek voor te lichten over dierenwelzijn en het houden van dieren. We kunnen zeggen dat het een groot succes was. In 2024 zijn we gestart met het schrijven van een voorlichtingsboekje waar inwoners alles kunnen vinden over de dieren in gemeente Harderwijk, waar ze moeten wezen voor noodgevallen, opvangmogelijkheden, uitlaatplekken voor honden, de regels rondom het houden van diere, enz. We gaan dit in het eerste half jaar van 2025 afronden.

- In maart 2024 vond de Landelijke dag van de kinderborgemeesters plaats in Harderwijk en was gemeente Harderwijk voor één dag de kinderkopdstad van Nederland. In samenwerking met landelijke partners en GA! Harderwijk en RSG Slingerbos Levant werd het een geslaagd evenement met meer dan 100 kinderborgemeesters uit heel het land.
- Op 4 en 5 november konden inwoners, scholieren en professionals het Huis van Sarah in Harderwijk bezoeken. Hierin werden zij meegenomen in de energietransitie en wat hun rol hierin kan zijn. De deelnemers waren enthousiast en zowel bij Landstede als RSG Slingerbos bestaat de concrete behoefte om in het kader van Burgerschapsonderwijs hier op voort te bouwen de komende jaren. Onderzocht wordt of de voorstelling ook in 2025 kan plaatsvinden in Harderwijk.
- Het scholierendebat vond plaats op 30 januari (uitgesteld vanwege verkiezingen op de geplande datum in 2023) en op 4 december.
- Gedurende heel 2024 is er beweging geweest op het project Welkom Nieuwe Nederlanders. De rol van sociaal makelaar in zijn oorspronkelijke versie is afgerond, Inmiddels zijn 11 sleutelpersonen opgeleid die deze taak verder uitvoeren. In 2024 is ook begonnen om deze sleutelpersonen te introduceren binnen de gemeente en bij relevante samenwerkingspartners. In 2025 wordt geëvalueerd in welke mate er gebruik wordt gemaakt van deze sleutelpersonen en of het project wordt vervolgd, doorontwikkeld of afgesloten.
- De uitvoering van de Verbeteragenda Inclusie staat beschreven in een apart jaarverslag.

Community Building

- Het sociaal domein (samenleving/welzijn) is aangesloten bij de projecten Kranenburg Noord, Kade10 en Hart van Hierden. Naast wonen wordt er sterk ingezet op het samenleven in de wijk.
- In samenwerking met inwoners, wijk-en burgerinitiatieven, gemeenten en professionals van woon-, welzijns- en zorgorganisaties op de Noord-Veluwe is er een regiovisie 2030 'een samenredzame gemeenschap' ontwikkeld (IZA). Er zijn meerdere inspiratiebijeenkomsten georganiseerd om elkaar te inspireren met inwonersinitiatieven en de beweging van zorg naar gezondheid/welzijn. Een lokaal initiatief wat hieruit is ontstaan is het project 'Hart van Hierden'. Ruimte en Samenleving zijn hierbij aangesloten.
- Het lerend netwerk (maatschappelijke partners, zorgpartijen en gemeenten) van samenredzame gemeenschappen heeft in oktober een werkbezoek gebracht aan 'Inclusief in de buurt Tinnegieter'.
- Het tweede ecosysteem in de vorm van 'Inclusief in de buurt' groeit en krijgt in de buurt Tinnegieter (Tweelingstad) steeds meer vorm. Partners, opbouwwerkers en wijkmanagers werken samen in de wijk. Er zijn al mooie verbindingen met de buurt gemaakt.
- Bij het project school en omgeving (Morgen College) zet Zorgdat opbouwwerk in (wijk Stadsdennen).

Vanuit het programma Burgerschap is, in samenwerking met de politie West Veluwe, er een Bondgenoten groep gevormd. Dit is een groep van inwoners die vanuit hun beroep of vrijwilligersfunctie een netwerk hebben binnen onze gemeente. Samen met de burgemeester en de teamchef politie wordt regelmatig (4 a 5 keer per jaar) afgesproken om onderwerpen rondom vrede en veiligheid met elkaar te bespreken. De inwoners kunnen politie en gemeente van feedback, tips en signalen voorzien en mogen zelf ook onderwerpen agenderen. In 2024 waren er bijeenkomsten op 27 februari, 15 april, 1 juli en 25 november.

Specifiek

- Er is uitvoering gegeven aan de aspecten vanuit de overbruggingsnotitie 'Op Volle kracht'. Een voorbeeld hiervan is Luisterend Oor in het kader van het verminderen van Eenzaamheid. Luisterend Oor kent in 2024 een groei in het aantal vrijwilligers, bekendheid en bezoekers. Het aantal vrijwilligers is gegroeid van 2 naar 10, waardoor het vaste moment op begraafplaats Oostergaarde is uitgebreid op woensdagmiddag naar 1,5 uur. Het Luisterend Oor heeft op de weekmarkt gestaan om juist in de decembermaand een Luisterend Oor te bieden aan onze inwoners en is met regelmaat aanwezig op begraafplaats Elzenhof. Verder zijn met betrekking tot overbruggingsnotitie meerdere acties in de uitvoeringsagenda Sociaal Domein vastgelegd onder de opgave Samenredzaamheid en opgave Zelfstandig Thuis. Deze worden in 2025 en 2026 verder uitgevoerd.
- Het Automaatje is 29 mei succesvol van start gegaan met de eerste rit, in totaal zijn er in 2024 246 ritten gereden. Er hebben zich 30 vrijwilligers aangemeld om de ritten te verzorgen. Inmiddels heeft het Automaatje 64 deelnemers die gebruikmaken van deze lokale vervoersvoorziening. Tijdens het

intakegesprek voor deelname wordt er breder gekeken naar de behoefte van de inwoners en waar nodig worden zij in contact gebracht met andere inwoners (netwerk) en/of geïnformeerd over andere voorzieningen om bijvoorbeeld ontmoeting mogelijk te maken. Voor Automaatje is financiële dekking gevonden binnen de bestaande middelen van de regiotaxi.

- Vanuit Inclusieve Organisatie is de gemeente aangesloten bij de Charter Diversiteit. Een werkgroep gaat verder met het Plan van Aanpak.
- Het nieuwe beleid laaggeletterdheid is verbreed naar basisvaardigheden en is in afrondende fase.

Ontwikkelingen

- In het collegeprogramma 2022-2026 is het Odensehuis financieel geborgd voor de jaren 2023 tot en met 2025. De komende decennia zal het aantal thuiswonende mensen met de diagnose dementie toenemen. Daarnaast is de brede functie die Odensehuis vervuld van groot belang is gebleken voor onze inwoners. Daardoor is de noodzaak van het hebben van een Odensehuis ook in de jaren na 2026 noodzakelijk.
- Het onderzoeken van de inzet van ervaringsdeskundigheid vanuit het sociaal domein is voorbereid, na vaststelling van de Uitvoeringsagenda Sociaal Domein in september. Het projectplan is afgerond, vanaf begin 2025 gaat dit van start.
- Het budget voor de Verbeteragenda Inclusie (wettelijke verplichting) is per 2026 structureel.
- In de uitvoeringsagenda Harderwijk zijn wij samen 2025-2026 zijn nieuwe ontwikkelingen opgenomen. Voor het laatste jaar was er nog geen budget beschikbaar gesteld. Met het oog op IZA en GALA en het ravijnjaar is er onduidelijkheid over de beschikbaarheid van budget.

6.2

Participatie

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen - M. Reckman
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Bestaanszekerheid voor alle inwoners uit de gemeente Harderwijk. Daarmee bedoelen we dat elke inwoner van de gemeente Harderwijk, waaronder inburgeraars, de zekerheid heeft van:

- voldoende en voorspelbaar inkomen, het liefst door betaald werk;
- een betaalbare woning;
- toegang tot zorg en;
- de mogelijkheid om met eigen inzet en naar eigen inzicht, een leefsituatie te creëren waarin een ieder kan meedoen en verder kan ontwikkelen.

Strategische doelen nota Sociaal Domein:

1. Vergroten van bestaanszekerheid
2. Werkzoekenden doen naar vermogen mee in de samenleving
3. Ondersteuning aan werkzoekenden biedt perspectief op (on)betaald werk

Wat zouden we daarvoor doen?

Onder dit taakveld vallen de BBV taakvelden 6.3 Inkomensregelingen, 6.4 WSW en beschut werk en 6.5 Arbeidsparticipatie.

Regulier

- Het verstrekken van bijstandsuitkeringen, bijzondere bijstand en regelingen voor inwoners met een laag inkomen;
- Het ondersteunen van mensen naar werk, leerwerkplekken, werkervaringsplekken, stages en scholing;
- Het bieden van een passende werkomgeving aan mensen met een arbeidsbeperking.
- Het verstrekken van tijdelijke loonkostensubsidies aan werkgevers die mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een passende werkplek bieden.
- Het verstrekken van structurele loonkostensubsidies aan werkgevers die mensen met een arbeidsbeperking een passende of beschutte werkplek bieden.
- De uitvoering van de Wsw (door de Inclusief Groep).
- We bieden lokale en regionale werkgeversdienstverlening, waarbij we samenwerken met gemeenten en andere organisaties in de arbeidsmarktregio;

- We bieden inburgeringstrajecten aan, waarbij we gebruik maken van een brede intake, de inzet van leertrajecten (B1-route, Z-route en onderwijsroute), maatschappelijke begeleiding, financiële ontzorging, een Module Arbeidsmarkt Participatie (MAP) en een Participatie Verklaringstraject (PVT).
- Het uitvoeren van (een deel van) het minimabeleid door het verstrekken van (financiële) voorzieningen aan mensen met een laag inkomen;
- Het verbinden van activiteiten en (beleids)terreinen die invloed hebben op bestaanszekerheid van inwoners (denk aan cultuur, sport, welzijn/zorg, schulddienstverlening).
- Het tegengaan van laaggeletterdheid (18 jaar en ouder); volgens het uitvoeringsprogramma aanpak laaggeletterdheid Harderwijk 2021-2024 (o.a. Gezinsaanpak Taal Harderwijk)

Specifiek

- In 2024 maken we onze regelingen en voorzieningen toegankelijker en eenvoudiger. Hierbij is speciale aandacht voor informatie over voorzieningen en communicatie met inwoners in begrijpelijke taal.
- Daarnaast volgen en werken we aan de landelijke ontwikkelingen in het kader van het Breed Offensief.
- Ook versterken we onze werkgeversdienstverlening door middel van een sub-regionaal Werkgevers Service Punt (WSP)
- Om armoede te bestrijden onderzoeken we of een heffingskorting een oplossing is.

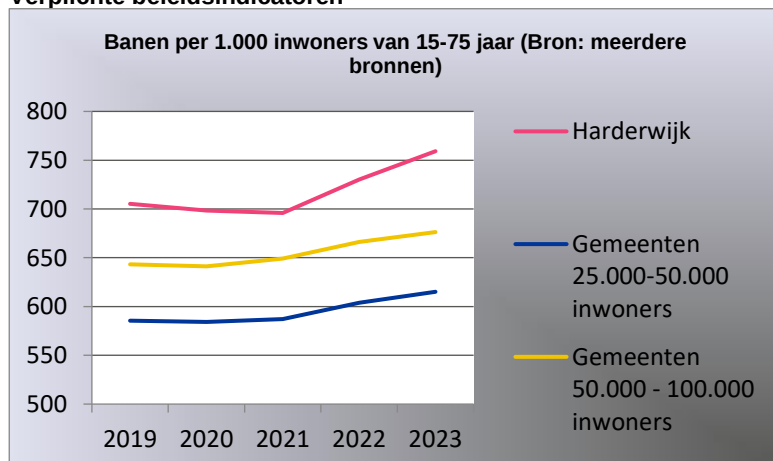
Wat hebben wij er voor gedaan?

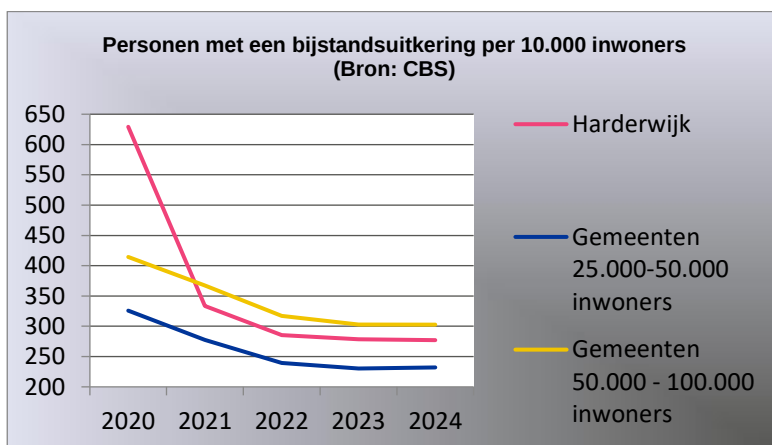
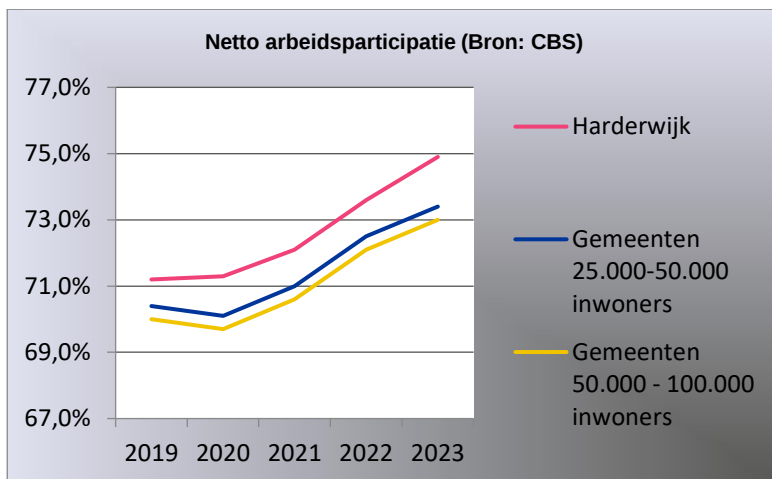
In 2024 is ingezet op:

- Inkomensondersteunende regelingen zijn beter vindbaar door de flyer met daarop alle minimaregelingen voor volwassenen en jeugd.
- De verkenning naar de effecten van het huidige minimabeleid is in 2024 gestart (Armoedeonderzoek). De afronding is weliswaar vertraagd, maar wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2025.
- De doorontwikkeling van de dienstverlening in het Financieel Trefpunt is van start gegaan, met extra aandacht voor het borgen van de integrale samenwerking en uitbreiding van het Financieel Trefpunt. In De Aanleg worden spreekuren gehouden op afspraak. Als een inwoner zich tijdens het inloopsprekuur in De Roef heeft gemeld, maar de vraag meer tijd nodig heeft, wordt een vervolgspraak gemaakt voor het spreekuur in De Aanleg. Voor een volgend inloopsprekpunt is De Kiekmure een gewenste locatie, die mogelijk in 2025 geopend wordt.
- Voor de uitvoering van de wettelijke taak vroegsignalering schulden, hebben de verantwoordelijke medewerkers van Stimenz een training gevolgd om de vroegsignalering nog effectiever vorm te geven.
- Het Jeugdfonds Sport en Cultuur en Stichting Leergeld ziet een toename van het aantal aanvragen. Dit betekent dat meer kinderen meedoen in de samenleving en het risico op sociale uitsluiting wordt voorkomen.
- In samenwerking met het Armoedefonds zijn inmiddels 15 Menstruatie Uitgifte Punten (MUP's) gerealiseerd. Een mooie stap in het bestrijden van menstruatiearmoede.
- Voor werkgevers werd een bijeenkomst georganiseerd over het thema basisvaardigheden in combinatie met het risico op schulden, zodat zij signalen bij hun werknemers (eerder) kunnen signaleren en agenderen.

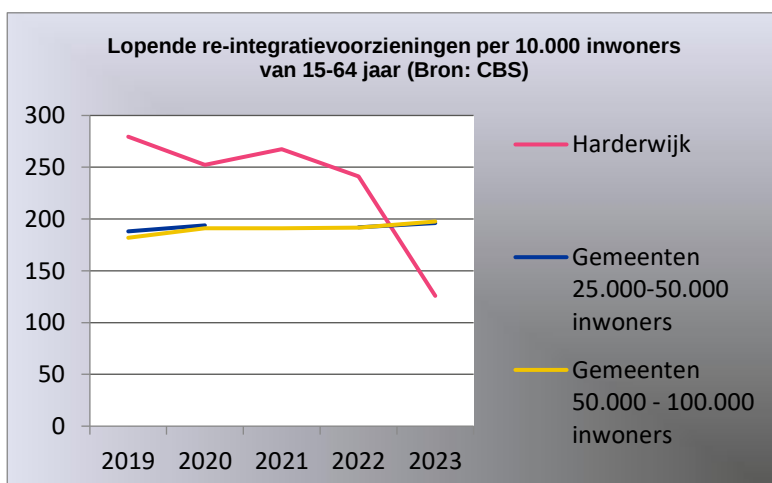
Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

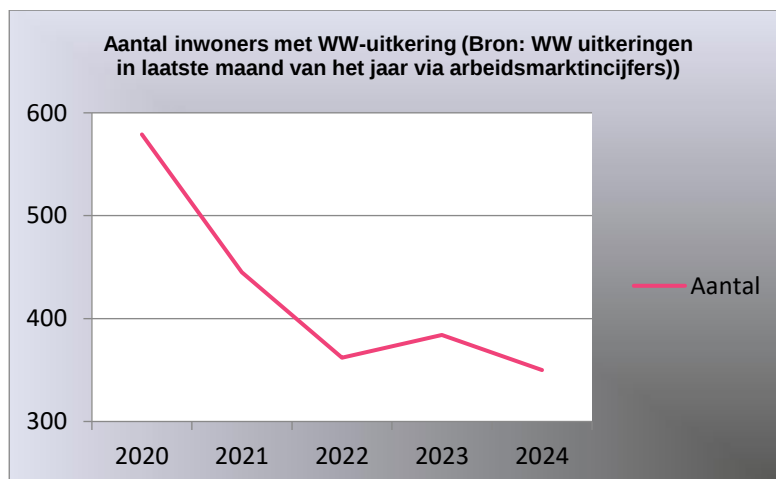
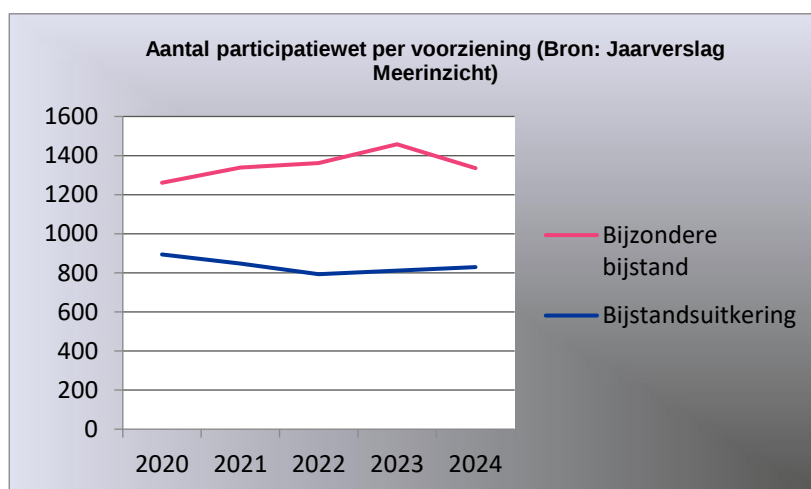
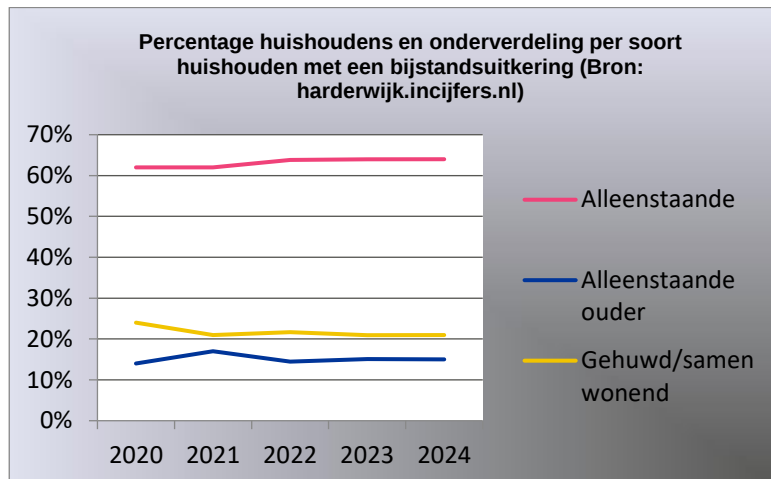

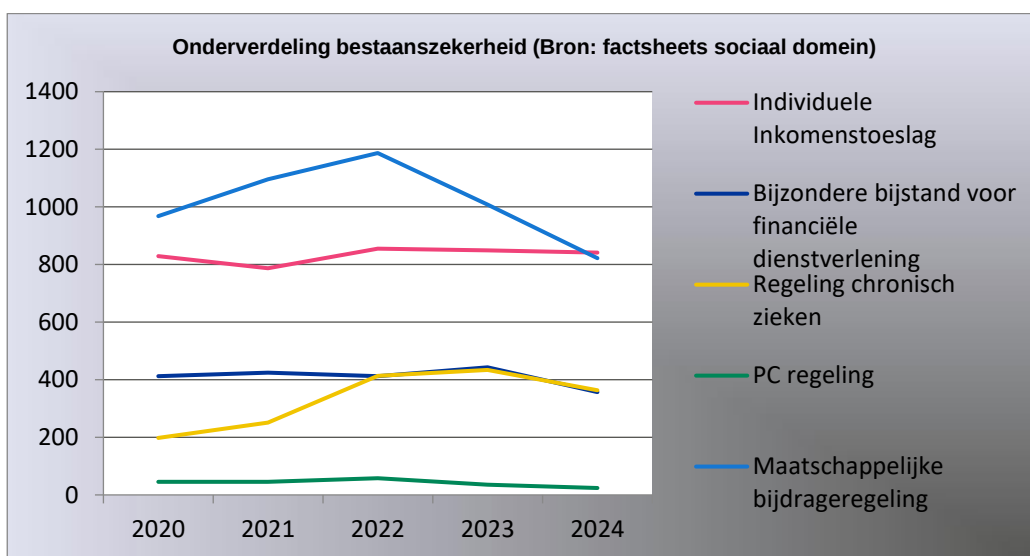
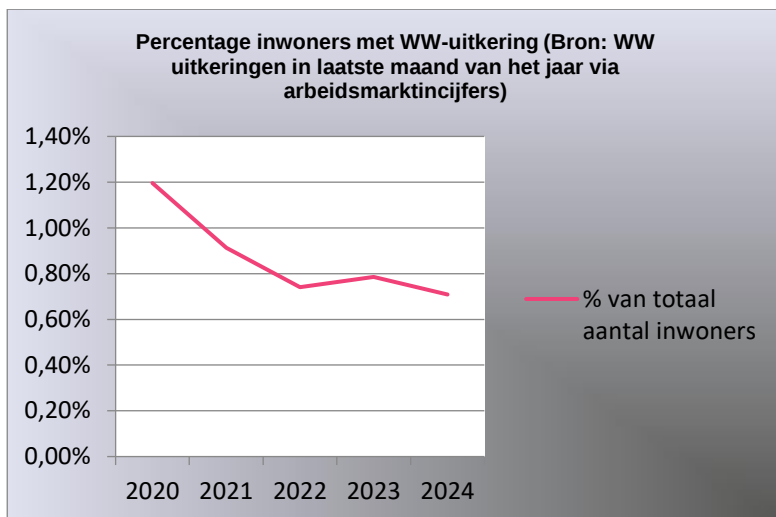

** t.o.v. voorgaande jaren is 2020 aangepast vanwege een nu gebleken foutieve weergave. Doordat we 2020 niet meer kunnen wijzigen in het CBS, geeft het CBS een ander cijfer.

Facultatieve beleidsindicatoren

6.3

Taakveld WMO

Portefeuillehouder(s):	M. Reckman
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Het bevorderen van zelfredzaamheid en het bieden van hulp en ondersteuning aan inwoners die dat écht nodig hebben en voor wie meedoen is de samenleving niet vanzelfsprekend is. We hebben daarvoor een sterke basisinfrastructuur met algemene en voorliggende voorzieningen. Maatwerkvoorzieningen worden verstrekt als algemene en voorliggende voorzieningen niet passend zijn.

Strategische doelen uit de nota Sociaal Domein:

1. Gezonde en veilige woonomgeving voor iedereen met passend woningaanbod voor alle inwoners.
2. Inwoners wonen naar tevredenheid langer zelfstandig thuis.
3. Inwoners hebben regie over hun eigen leven en kunnen op een gezonde manier oud worden.
4. Inwoners met een ondersteuningsvraag worden tijdig, passend en nabij ondersteund zodat zij (zo lang mogelijk) zelfredzaam zijn.

Wat zouden we daarvoor doen?

Onder dit taakveld vallen de voorgeschreven taakvelden 6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo), 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ en 6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Regulier

- Individuele ondersteuningsvoorzieningen op maat, zoals aanpassingen aan de woning, vervoervoorzieningen, hulpmiddelen, hulp bij het huishouden, individuele begeleiding en begeleiding groep. Deze voorzieningen zijn afgestemd op de behoeften en mogelijkheden van de betreffende persoon, met als doel het bevorderen van diens zelfredzaamheid en participatie in de samenleving.
- Bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, laagdrempelige en toegankelijke voorzieningen in het voorveld, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld;
- Het bieden van een maatschappelijk vangnet waarbij bestaanszekerheid van inwoners in kwetsbare situatie versterkt wordt:
 - Het bieden van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang
 - Dak- en thuislozen opvang/zorg en doorstroombeleid/voorzieningen; Begin 2025 wordt het Woonpark Hierden opgeleverd. En we gaan verder met het realiseren van Maatwerkwoningen.

Specifiek

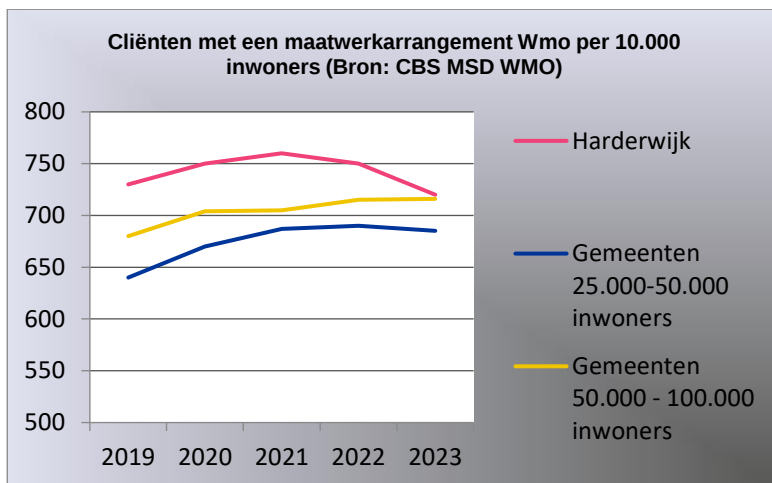
- De doordecentralisatie van Beschermd Wonen is uitgesteld naar 1 januari 2027, in afwachting van verdere wetswijzigingen. We volgen de ontwikkelingen hierin in 2025 op de voet.
- We zetten samen met de regio stappen om de beweging van een behandel gerichte GGZ naar een herstelgerichte GGZ te komen (GEM).
- Passende woonplekken creëren
- Preventie en vroegsignalering
- Inzet ervaringsdeskundigheid

Wat hebben wij er voor gedaan?

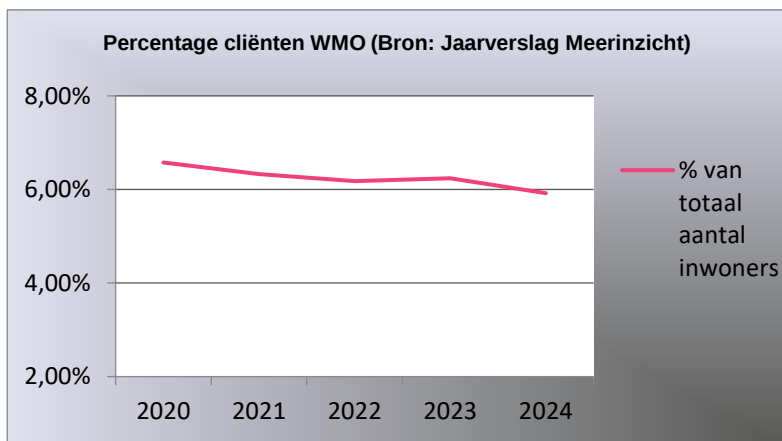
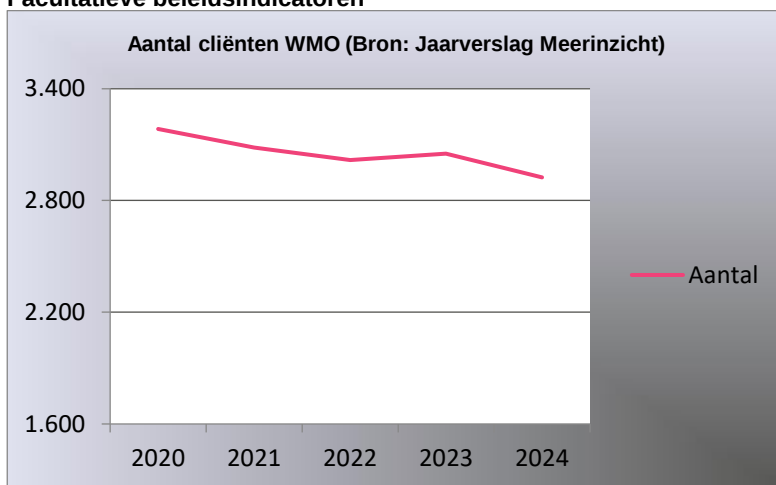
- Het regio- en beleidsplan 'Samen thuis op de Noord-Veluwe - Beschermd wonen en maatschappelijke opvang - Noord-Veluwe 2020-2023 is geëvalueerd en verlengd tot en met 2025. Vanaf 2026 wordt een nieuwe regio- en beleidsvisie opgesteld.
- Inloopvoorziening Ixta Noa (ervaringsdeskundigheid) is in 2022 gerealiseerd. Het heeft zich een plek 'veroverd' met gemeente Harderwijk als basis en regionaal een plek te creëren in alle Noord-Veluwse gemeenten.
- Aangaande de ontwikkeling van de Molenweg wordt de realisering rond zomer 2025 verwacht. De voorbereidingen met zorg en veiligheid zijn volop gaande.
- Implementatie GEM (ecosysteem mentale gezondheid). GEM is een beweging die op gang gebracht is en vraagt, naar verwachting, 10 jaar om te implementeren. Er worden prachtige stappen gezet wat veel nieuwe inzichten en energie oplevert in de praktijk.
- Casusregie en kostenefficiëntie: Gestart met inzet op minder dure trajecten, waarbij het effect in 2025 wordt verwacht.
- Toezicht op PGB-verstrekingen: Ingericht om te monitoren of het juiste tarief wordt toegepast en ongewenste kostenstijgingen te voorkomen.
- Inzet van het normenkader: Sturing op passende en doelmatige zorg binnen vastgestelde richtlijnen.
- Langer indiceren: Verlengen van de gemiddelde duur van indicaties om stabiliteit in zorgtrajecten te bevorderen en administratieve lasten te verminderen.
- Pilot 'Daginvulling op maat': Voorbereidingen getroffen voor een nieuwe werkwijze om zorg beter af te stemmen op individuele behoeften.
- Actieve rol binnen PGA (Persoonsgerichte Aanpak): Gericht op het bieden van maatwerk voor complexe casussen en samenwerking tussen betrokken partijen.

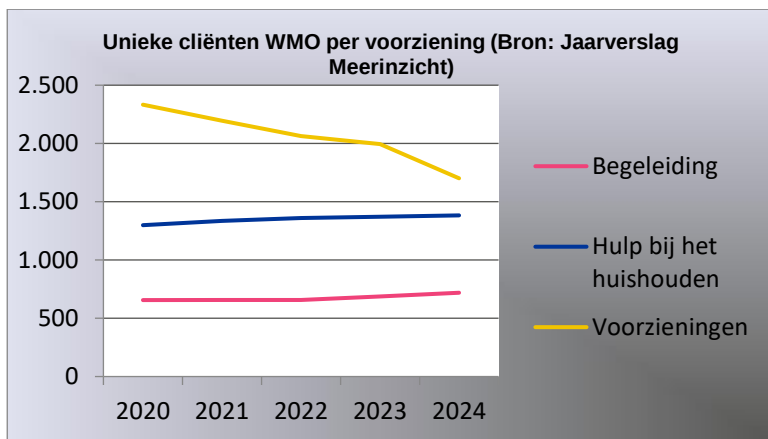
Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

Facultatieve beleidsindicatoren

6.4

Taakveld Jeugdzorg

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Onze ambitie is dat alle kinderen gezond en veilig opgroeien, hun talenten ontwikkelen en naar vermogen meedoen. Onze visie is dat dit mogelijk is binnen de beperkter wordende middelen, op een manier die recht doet aan ouder en jongeren. Uitgangspunten hierbij zijn:

- kinderen horen thuis
- we gaan uit van mogelijkheden
- we zetten niet alleen in op eigen kracht, maar ook op eigen verantwoordelijkheid en samenredzaamheid
- opvoeden doen we allemaal
- we werken samen, niet alleen met ouders, maar ook met elkaar
- we werken systeemgericht

Strategische doelen uit de nota Sociaal Domein:

1. Alle jeugdigen kunnen gezond en veilig opgroeien in een kansrijke omgeving
2. Het gezin en de omgeving van jeugdigen zijn voldoende toegerust om alledaagse problemen op te vangen (goed is goed genoeg/normaliseren)
3. Jeugdigen en/of hun ouders met een ondersteuningsvraag worden goed en snel geholpen
4. We streven ernaar dat jeugdigen opgroeien met gelijke kansen en hun talenten ontwikkelen op een manier die bij hen past (onderwijs, sport, cultuur)

Wat zouden we daarvoor doen?

Onder dit taakveld vallen de voorgeschreven taakvelden 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- en 6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Regulier

We zijn als gemeente samen met het lokale team van het Centrum voor Jeugd en Gezin, zorgaanbieders en Meerinzicht vanuit verschillende rollen gezamenlijk verantwoordelijk voor een effectieve en efficiënte inrichting van dit taakveld. Daarin hebben we het gezamenlijke belang om de jeugdige en zijn leefwereld leidend te laten zijn.

1. Centrum voor Jeugd en Gezin Dit is een netwerkorganisatie waar inwoners terecht kunnen voor alle vragen over opvoeden en opgroeien. Binnen het CJG werken Jeugd en Gezinswerkers, jeugdverpleegkundigen en jeugdartsen met een brede expertise om de ondersteuning op maat te arrangeren. Er is één aanspreekpunt voor het gezin: één gezin, één plan, één regisseur. Samen met het gezin wordt bepaald wat de ondersteuningsbehoefte is, waarbij de professionals op het juiste moment zwaardere -of juist lichtere- hulp kunnen inzetten. Hierbij wordt standaard gewerkt met de Verklarende Analyse.^[1] Sinds 2022 is het CJG versterkt met GGZ-expertise (JGGZ). Hiermee worden kinderen/gezinnen eerder ondersteund waarmee duurdere jeugdhulp voorkomen kan worden.

Het CJG zet vrij toegankelijke hulp en ondersteuning in en verzorgt de toeleiding naar niet vrij toegankelijke zorg indien nodig. Daarnaast zoekt het CJG verbinding met onder meer het onderwijs, welzijnspartners,

sportverenigingen, huisartsen en de uitvoerders van Wmo, inburgeringswet en de Participatiewet binnen de gemeenten. De gemeente werkt samen met aanbieders en CJG partners aan de transformatie van de niet vrij toegankelijke zorg.

2. Specialistische jeugdhulp In de regio werken we samen om de inkoop van specialistische jeugdhulp te realiseren. Hieronder vallen dagbesteding, dagbehandeling, kort verblijf, jeugd GGZ, klinisch jeugd GGZ, pleegzorg, residentiële jeugdhulp, jeugdzorgplus en crisishulp. In april 2022 is de nieuwe inkoop van start gegaan. Binnen deze inkoop is een betere sturing op de samenwerking en inzet van de juiste zorg. In de contractafspraken zijn doelen vastgesteld waar zorgaanbieders zich committeren. In de komende tijd wordt samen met de aanbieders gekeken of deze afspraken ook worden nageleefd.

Bovenregionaal werkt de regio Noord Veluwe samen voor Veilig Thuis en Jeugdbescherming en -reclassering in de Gelderse Verbeteragenda. Ook de landelijke afbouw JZ+ en drie milieuvoorzieningen wordt op bovenregionaal niveau georganiseerd.

3. Landelijk transitie arrangement (LTA) Namens gemeenten heeft de VNG afspraken gemaakt met landelijke jeugdhulpaanbieders met een specialistische functie.

4. Persoons Gebonden Budget (PGB) Jeugd Op het moment dat jeugdigen en ouders in aanmerking komen voor jeugdhulp op basis van een individuele voorziening, kunnen zij kiezen voor zorg in natura of een persoonsgebonden budget.

5. Monitoring en sturing Beiden zijn noodzakelijk om grip te krijgen op de uitgaven jeugdhulp, inzicht te krijgen in de werking van onze lokale teams en de kwaliteit van de geboden (niet vrij toegankelijke) jeugdhulp te garanderen. In de nieuwe inkoop zijn afspraken gemaakt waardoor kan worden gestuurd op verschillende kwaliteitseisen van aanbieders en op outcome criteria en KPI's die dit najaar worden vastgesteld. Contractmanagement werkt hierin nauw samen met beleid en de lokale toegangen voor jeugdhulp.

Taakstelling Sociaal Domein

In het vastgestelde ombuigingsplan is een taakstelling opgenomen voor het Sociaal Domein. De taakstelling is vanaf 2023 structureel € 750.000. De taakstelling is deels ingevuld en bedraagt vanaf 2024 € 350.000. Het is een taakstelling voor het hele sociaal domein, maar is opgenomen onder taakveld Jeugdzorg omdat dit taakveld een groot deel van de taakstelling in zal vullen.

Tegelijkertijd worden gerichte interventies ingezet om de transformatie en de taakstelling te realiseren. In 2021 is gestart met het inzetten van de volgende interventies:

1 Versterken van de toegang:

- Meer kinderen passende ondersteuning te bieden door versterken van kwalitatieve diagnose binnen het CJG door jeugd GGZ expertise toe te voegen;
- Versterken CJG met ambulante kwantiteit en kwaliteit;
- CJG expertise bij huisartspraktijken inzetten;
- Duidelijke afspraken met betrekking tot toekenning van gespecialiseerde ambulante jeugdhulp (nieuwe inkoopafspraken (gerealiseerd met inkoop 2022));
- Afbakening jeugdhulp
- Medicatie trajecten (JGGZ) via CJG;
- Normalisatie: voorkomen van verwijzingen door preventieve inzet

2 Grensvlak onderwijs/ jeugdhulp:

- Heldere afbakening van verantwoordelijkheden inzet Jeugdhulp op grensvlak van JW/Onderwijs/Ouders
- Inzetten en doorontwikkeling van pilot onderwijs/jeugdarrangement

3 Zicht op Zorgpaden:

- Actieve regie op bijzondere casuïstiek

Specifiek

In 2026 hoeven minder jongeren gebruik te maken van maatwerkvoorzieningen. Dit moet bereikt worden door op het volgende in te zetten:

- Op het voortgezet onderwijs krijgen jongeren les in veerkracht en weerbaarheid
- We zorgen dat centering pregnancy en centering parenting aansluit op alle doelgroepen
- We zetten een jongerencoach in op het gebied van bewegen en welzijn
- We organiseren netwerken tussen ouders met kinderen met autisme of meervoudig beperking
- We behouden het project 'nu niet zwanger' en we maken de financiële bijdrage structureel

- Het suïcidepreventiecentrum is herkenbaar en wordt door de juiste personen gevonden
- We besteden meer aandacht aan de noodzaak van pleeg- en steungezinnen
- Door een betere samenwerking tussen gecertificeerde instellingen en het CJG voorkomen we residentiële jeugdzorgplus
- Door de inzet van CJG bij de huisarts voorkomen we dat specialistische zorg nodig is
- We implementeren de omgekeerde verordening stevig in de hele organisatie

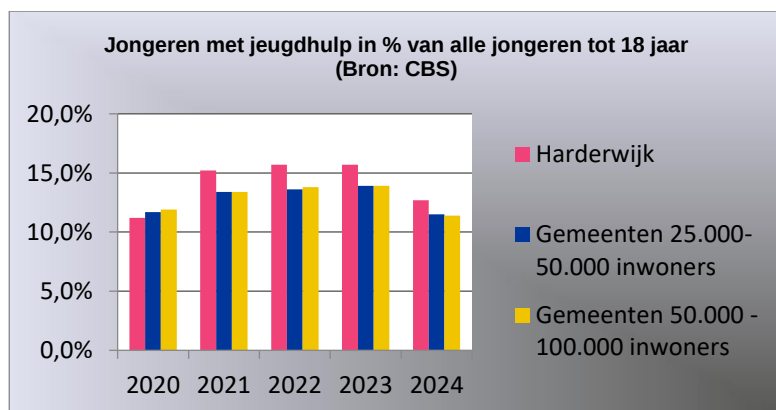
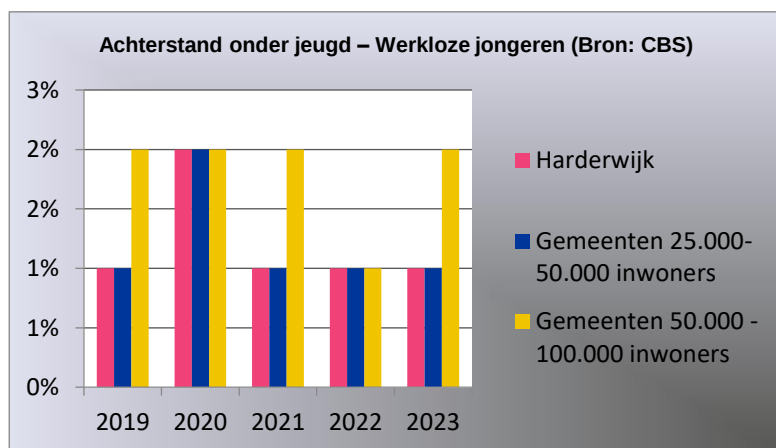
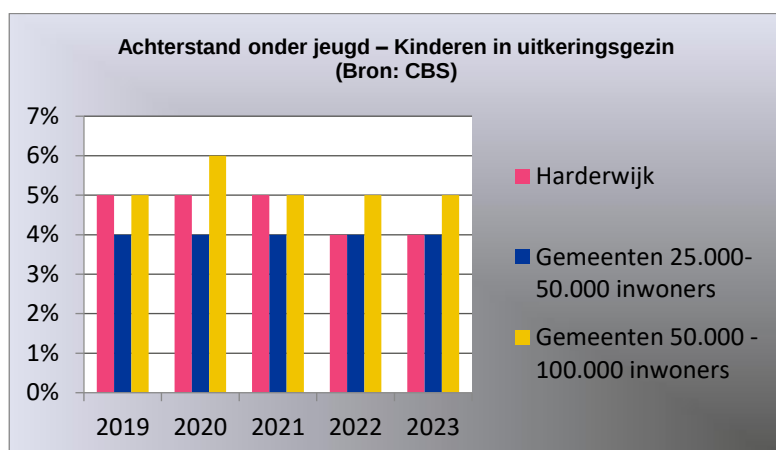
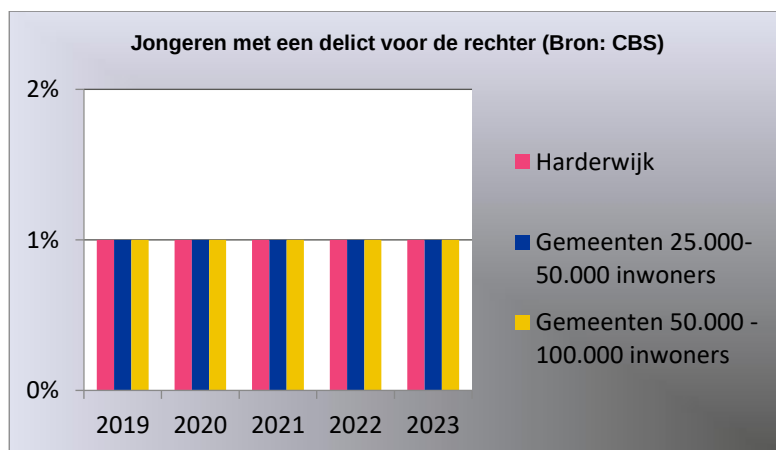
[1] Een Verklarende Analyse brengt de oorzakelijke invloeden en omstandigheden in kaart die een rol spelen in het ontstaan en in stand blijven van de problemen. Het gaat zowel om de contextuele factoren (bijvoorbeeld ouders, gezin of school) als om de persoonskenmerken van de jeugdige en andere betrokkenen.

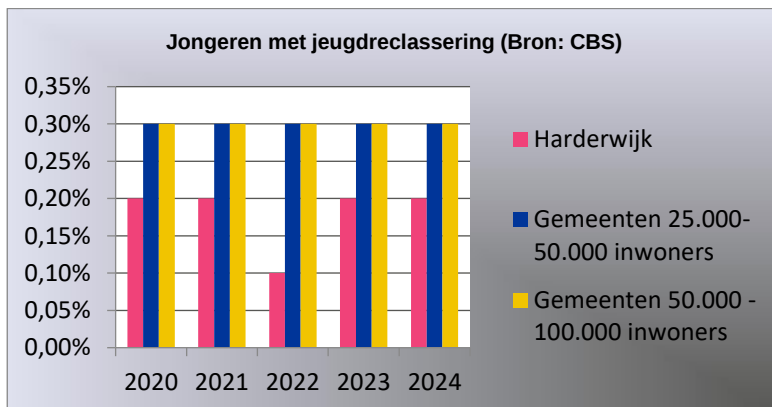
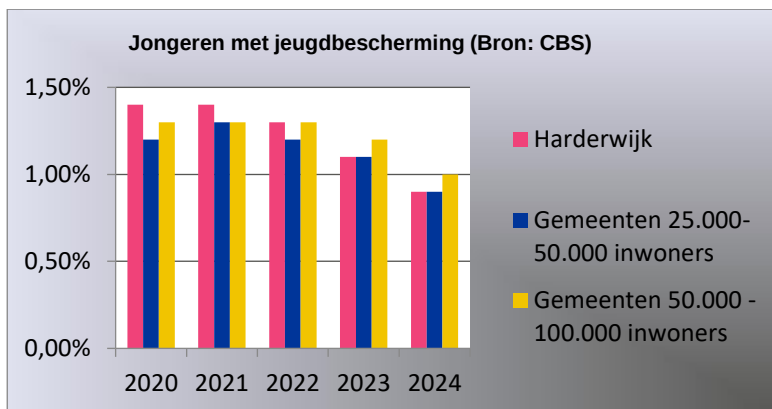
Wat hebben wij er voor gedaan?

- Meer kinderen is passende ondersteuning geboden door versterken van kwalitatieve diagnose binnen het CJG door jeugd GGZ expertise toe te voegen.
- Het CJG is versterkt met ambulante kwantiteit en kwaliteit. De formatie in het CJG is op orde.
- CJG expertise wordt bij 5 huisartspraktijken ingezet.
- Er zijn duidelijke afspraken met betrekking tot toekenning van (maatwerkovereenkomsten) voor gespecialiseerde ambulante jeugdhulp.
- Medicatie trajecten (JGGZ) worden ook via CJG ingezet (normaliseren en afschalen).
- Normalisatie: Er wordt meer ingezet vanuit het jongerenwerk op zowel individueel als collectief niveau. Dit kan inzet van gespecialiseerde jeugdhulp voorkomen.
- Er wordt meer ingezet op bijzondere casuïstiek, hetgeen ook heeft geleid tot verlaging van kosten, inclusief onderzoek naar mogelijkheden in de Wet Langdurige Zorg (WLZ).
- Op het voortgezet onderwijs krijgen jongeren les in veerkracht en weerbaarheid.
- We zetten een jongerencoach in op het gebied van bewegen en welzijn.
- We hebben netwerken georganiseerd tussen ouders met kinderen met autisme of meervoudig beperking.
- We hebben vorm gegeven aan de dag van de Pleegzorg (30 inwoners actief betrokken).
- We hebben gekwalificeerde medewerkers in het CJG (in regionaal verband) ingezet voor een betere samenwerking tussen gecertificeerde instellingen en het CJG, onder andere ter voorkoming van residentiële jeugdzorgplus.
- We hebben veel afstemming gehad met scholen en ouders om de thuiszittersproblematiek aan te pakken. Ook is hiervoor extra maatwerk ingezet vanuit het CJG/GGD NOG.
- We hebben ingezet op kwetsbare jongeren door de Persoonsgerichte Aanpak (PGA), ter voorkoming van criminaliteit, recidive en vroegtijdig schoolverlaten.
- De menukaart positieve gezondheid is ingezet op alle VO scholen.
- Er is een kwaliteitsmedewerker (Meerinzicht) ingezet om af te geven beschikkingen te toetsen op het inkoopbeleid.
- Er is sturing op vermindering van OTS (Oudertoezichtstelling) korter dan een jaar.
- Het invoeren van de 'Essentiële functies' per 1 januari 2025 wordt voorbereid.
- Er is uitvoering gegeven aan een kostprijsonderzoek.
- Er is onderzoek gedaan naar dekkend aanbod, kwantitatief en kwalitatief. De verbeterpunten worden opgepakt in 2025.

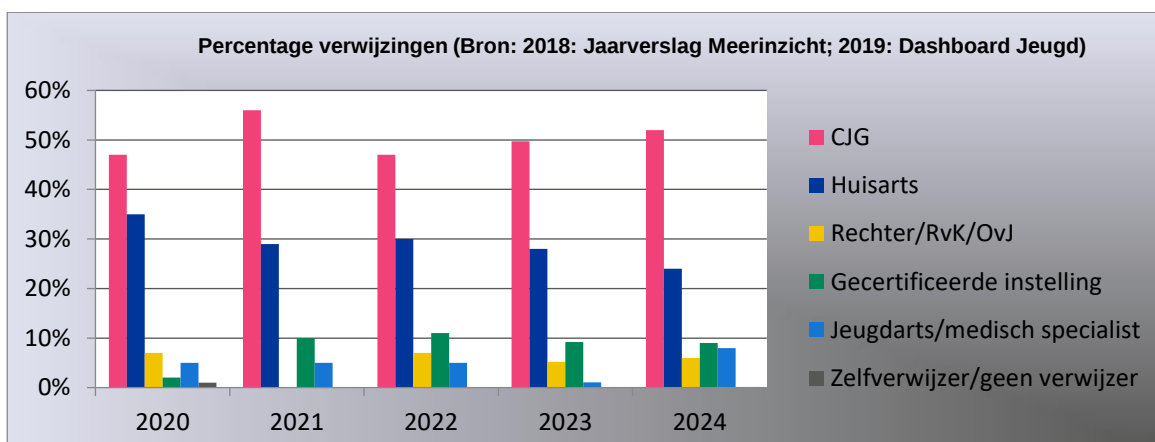
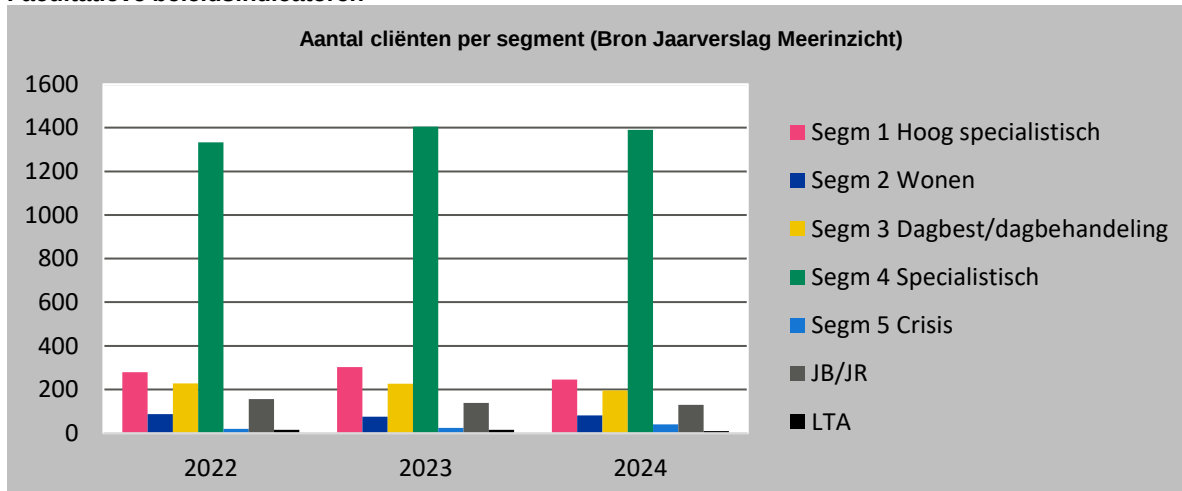
Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

Facultatieve beleidsindicatoren

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 6

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2023	Prim. begroting 2024	Totale begroting 2024	Rekening 2024	Resultaat 2024
Totaal Programma's							
PROG6 Sociaal domein							
Resultaat bepaling	Baten	TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	-3.597	-715	-5.294	-5.516	-222
		TV62 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-1.517	0	-1.152	-1.112	40
		TV63 - Inkomensregelingen	-14.594	-14.880	-15.468	-15.446	22
		TV66 - Maatwerkvoorziening (WMO)	-15	-3	-3	-68	-65
		TV671 - Maatwerkdienstverlening 18+	-171	-276	-276	-218	58
		TV672 - Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	2	2
		TV681 - Ge-escaleerde zorg 18+	-19.093	-23.944	-30.850	-21.215	9.635
	Baten - Totaal		-38.987	-39.818	-53.044	-43.574	9.470
	Lasten	TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	8.492	6.834	11.673	10.804	-869
		TV62 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	3.594	4.903	5.213	4.505	-708
		TV63 - Inkomensregelingen	22.177	21.036	23.315	23.144	-171
		TV64 - Begeleide participatie	4.496	4.388	5.012	5.024	12
		TV65 - Arbeidsparticipatie	1.235	1.645	1.464	1.429	-35
		TV66 - Maatwerkvoorziening (WMO)	2.039	2.173	2.228	2.343	115
		TV671 - Maatwerkdienstverlening 18+	9.902	10.906	11.327	10.868	-459
		TV672 - Maatwerkdienstverlening 18-	20.341	18.473	21.416	21.255	-161
		TV681 - Ge-escaleerde zorg 18+	19.837	24.853	30.684	20.957	-9.727
		TV682 - Ge-escaleerde zorg 18-	1.191	1.230	1.480	1.399	-81
	Lasten - Totaal		93.302	96.441	113.812	101.727	-12.084
Resultaat bepaling - Totaal			54.315	56.623	60.768	58.154	-2.614
Resultaat bestemming	Dotatie	TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	250	0	777	777	0
		TV62 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	6.742	0	678	678	0
	Dotatie - Totaal		6.992	0	1.455	1.455	0
	Ontrekking	TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	-117	0	-750	-163	587
		TV62 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-524	-33	-4.494	-4.300	194
	Ontrekking - Totaal		-640	-33	-5.244	-4.462	781
Resultaat bestemming - Totaal			6.352	-33	-3.788	-3.007	781
PROG6 Sociaal domein - Totaal			60.666	56.590	56.980	55.147	-1.833
Totaal Programma's - Totaal			60.666	56.590	56.980	55.147	-1.833

Financiële analyse jaarrekening 2024 ten opzichte van begroting 2024:

Jaarrekening 2024	55.147
Begroting 2024	56.980
Verskil	-1.833

Het resultaat van Programma 6 is als volgt te verklaren:

Taakveld	Onderwerp	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
	Onderhanden werken	-156		1
	Onderhanden werken neutraal	-23		1
6.1	Opvang Oekraïners	-515		2
6.1	Hersteloperatie toeslagenaffaire	-90		3
6.1	Subsidie Odensehuis	-48		4
6.1	Kosten Gezondheid en Sociale Basis binnen GALA/Brede SPUK	-204		5
6.3	Bestaanszekerheid en schulddienstverlening	-178		6
	Programmageden Jeugd	-251		7
	Programmageden Wmo	-294		7
	Participatie	-107		7
	Diversen		34	
	Totaal	-1.867	34	-1.833

De verklaring van de afwijking is als volgt:

1. Een totaaloverzicht van onderhanden werken wordt weergegeven in hoofdstuk 4.6.
2. Voor de opvang van Oekraïners in de gemeentelijke opvanglocatie ontvangt de gemeente een vast bedrag van € 61,- per dag per opvangplek. Uit deze vergoeding zijn de gemaakte kosten betaald zoals de huur van de accommodaties, de dagelijkse catering, het realiseren van gezamenlijke woongedeeltes en woonvoorzieningen, het aanstellen van locatiemanagers en uitvoeringskosten. Voor de opvang bij particulieren ontvangt de gemeente een normbedrag voor uitvoeringskosten. De uitbetaalde leef- en woongelden aan Oekraïners worden één op één door het Rijk vergoed. Per saldo resulteert deze regeling in een voordeel van afgerond € 1,3 miljoen.

De gemeentelijke opvang vond in 2024 plaats bij Sonnevank (Zorggroep Noordwest-Veluwe), kasteel Hotel de Essenburgh en op de Oranjelaan. Doordat er op dit moment geen gebruik gemaakt wordt van beveiliging, schoonmaakdiensten en catering is het voordeel ontstaan. Bij de tussentijdse rapportage 2024 is een voordeel van € 835.000,- toegevoegd aan het begrotingssaldo. Het restant van het voordeel van € 515.000,- komt ten

gunste van het rekeningresultaat. Bij de tussentijdse rapportage 2024 is een voordeel van € 835.000,- toegevoegd aan het begrotingssaldo. Het restant van het voordeel van € 515.000,- komt ten gunste van het rekeningresultaat.

3. Voor de uitvoering van de hersteloperatie toeslagenaffaire ontvangt de gemeente normbedragen voor de uitvoering op basis van het aantal plannen van aanpak. De vergoeding vindt plaats op basis van werkelijk gemaakte uren. De rijksbijdrage voor de uitvoering is hoger dan de gemaakte kosten, wat resulteert in een voordeel.

4. In 2024 is een deel van de subsidie 2023 terugontvangen omdat in dit opstartjaar 2023 het Odensehuis nog niet volledig operationeel was.

5. In 2024 konden verschillende structurele activiteiten worden gefinancierd vanuit de incidentele Brede SPUK regeling. Dit zorgde voor een positief resultaat op deze activiteiten van afgerond € 204.000,-.

6. Het budget bestaanszekerheid resulteert in een voordelig saldo een van € 178.000,-. In 2024 zijn er incidentele middelen van het Rijk ontvangen voor de armoede aanpak. De incidentele middelen zijn ook ingezet voor de vroegsignalering schulden. Vanwege de vertraagde afronding van het armoedeonderzoek is er nog geen inzicht in de benodigde middelen voor eventueel nieuw beleid. Hierdoor zijn niet alle extra gelden van het Rijk benut.

7. Duiding programmagelden (volgt)

Voor een uitgebreide toelichting op de programmagelden wordt verwezen naar bijgevoegd jaarverslag 'Zorgkosten 2024 EHZ-gemeenten'.

Recap programmagelden sociaal domein	
Jeugd	251
Wmo	294
Participatie	<u>107</u>
Totaal nadeel programmagelden	652
Dekking:	
Stelpost taakmutaties (programma 0), zorgkosten Oekraïners	<u>24</u>
Totale dekking	<u>24</u>
Totaal voordeel 2024	<u>676</u>

Bij de tussentijdse rapportage 2024 werd een nadeel op de programmagelden gepresenteerd van € 2,3 miljoen en is de begroting bijgesteld. Dit nadeel is onttrokken aan de reserve sociaal domein. Voorgesteld wordt om het voordeel bij de jaarrekening van € 676.000,- weer toe te voegen aan de reserve sociaal domein.

De jaarcijfers van de centrum gemeentelijke taak Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang (BW en MO) voor de regio Noord Veluwe maken onderdeel uit van de rekeningcijfers binnen programma 6. 2024 was ook het pilotjaar voor de samenwerking tussen de Noord Veluwe en Gemeente Zeewolde voor de taak BW/MO. De financiering hiervoor maakt ook onderdeel uit van programma 6. Deze taak voor de Noord Veluwe en Zeewolde heeft geen financiële effecten voor de jaarrekening van de gemeente Harderwijk, omdat dit budgettair neutraal is verwerkt. Het betreft hier regionale middelen. Er wordt, net als over voorgaande jaren, een apart jaarverslag gemaakt voor de deelnemende gemeenten. Ook zal er aan de deelnemende gemeenten een bestedingsvoorstel worden voorgelegd.

Het resultaat van BW en MO over 2024 voor de regio Noord Veluwe bedraagt afgerond € 7 miljoen. Voor Zeewolde bedraagt dit € 1,9 miljoen. Dit is zichtbaar in de financiële tabel bij de lasten en baten van taakveld 6.81. Er heeft inmiddels besluitvorming plaatsgevonden over de toetreding van gemeente Zeewolde in de regio Noord Veluwe vanaf 2025 en daarmee integraal onderdeel is van de begroting en jaarrekening BW/MO van de regio Noord Veluwe.

In het bestedingsvoorstel is opgenomen om een deel van het overschot terug te storten naar de deelnemende gemeenten. Voor de gemeente Harderwijk gaat het om een bedrag van € 1,2 miljoen. Voorgesteld wordt om van dit bedrag € 275.000,- toe te voegen aan de algemene reserve. Dit heeft betrekking op het aanvullende budget voor Woonpark Molenweg wat bij de tussentijdse rapportage 2024 beschikbaar is gesteld. Bij de Turap is dit bedrag onttrokken aan de algemene reserve met de opmerking dat de algemene reserve voor dit bedrag weer aangevuld wordt, als het overschot BW/MO over 2024 bekend is. Voorgesteld wordt om het restant van het overschot van € 955.000,- toe te voegen aan de reserve sociaal domein.

2.7 Programma 7 Volksgezondheid en milieu

A ALGEMEEN

Doelstelling

Wij werken aan een gezonde en duurzame leefomgeving. Waarbij duurzaamheid prioriteit heeft en integraal wordt meegenomen in alle opgaven en werkzaamheden. Aangezien duurzaamheid iedereen aan gaat werken wij samen met inwoners en ondernemers om de duurzaamheidsdoelen te realiseren.

Uitvoeringsagenda 'Duurzaamheid'

Om uitvoering te geven aan de vastgestelde duurzaamheidsvisie, worden projecten uitgevoerd zoals opgenomen in de uitvoeringsagenda Duurzaamheid 2023-2024. Deze projecten dragen minimaal bij aan de doelstellingen van één van de volgende vier pijlers: circulariteit, biodiversiteit, klimaatadaptatie en energietransitie.

Duurzaamheidsfondsen

In 2023 zijn de kaders voor het duurzaamheidsfonds vastgesteld. De eerste subsidieregelingen en acties worden uitgewerkt en zijn in de loop van 2024 beschikbaar. Daarnaast worden koppelkansen in de openbare ruimte gerealiseerd, denk hierbij aan vergroening en klimaatadaptatieve maatregelen.

Werken aan een gezonde leefomgeving

Rijkswaterstaat (RWS) werkt aan de vervanging van oude geluidsschermen langs de A28. De nieuwe schermen dragen bij aan lagere geluidbelasting op de omgeving en de woningen. Met een financiële bijdrage van de gemeenten kan een deel van de schermen hoger worden uitgevoerd dan wettelijk is vereist. In 2023 heeft RWS vooral gewerkt aan de voorbereiding van het aanbestedingstraject. Dit aanbestedingstraject start naar verwachting in de tweede helft van 2024.

Wij stimuleren alle inwoners om een actieve en gezonde leefstijl te hanteren door in te zetten op gezond opgroeien, gezond ouder worden, een gezonde leefomgeving en proberen we gezondheidsachterstanden te verkleinen.

Onder andere door het stimuleren van gezonde keuzes (leefstijl) met de lokale uitvoeringsagenda van de nota 'Samen verder voor een gezond 'Noord Veluwe'. Daarnaast willen we de fysieke en sociale omgeving zo inrichten dat deze uitnodigt tot een gezonde en actieve leefstijl en deze ruimte biedt voor ontmoeten. Dit doen we door een brede integrale benadering van gezondheid: 'Gezondheid in al het beleid'.

Ook is het onze ambitie om de kernwaarden van een gezonde leefomgeving met voorrang toe te passen in wijken met gezondheidsachterstanden.

Inhoud

Dit programma omvat activiteiten die gericht zijn op een gezonde leefstijl, gezondheidszorg, milieu, duurzaamheid, integrale handhaving en vergunningverlening, afvalverzameling en reiniging, riolering en waterzorg, alsmede de gemeentelijke begraafplaats.

Ontwikkelingen

Verbonden partijen

Omgevingsdienst Veluwe (ODV)

GGD NOG (Noord- en Oost-Gelderland)

Beleidskaders

- Milieubeleidsplan
- Van Afval naar Grondstof (VANG)
- Duurzaamheidsvisie "De Duurzame Stad"
- Circulaire economie beleid "De Circulaire Stad"
- Natuur- en Groenvisie "Harderwijk Natuurlijk Groen!"
- Energietransitiebeleid "De Energieke Stad"
- Beleid inpassing zonnepanelen
- Nota Volksgezondheid "Samen verder voor een Gezond Noord-Veluwe 2022-2025"
- Beleidsnotitie begraven en cremieren Harderwijk
- Zuiveringskring Afvalwaterketenplan WHEP 2015-2023

B TAAKVELDEN

7.1	Taakveld Volksgezondheid
-----	--------------------------

Portefeuillehouder(s):	M. Reckman
Domein:	Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

De gemeente stimuleert en activeert de eigen verantwoordelijkheid bij inwoners om te kiezen voor gezonde leefgewoonten, die positief bijdragen aan gezond opgroeien en gezond ouder worden.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Bevorderen gezonde leefstijl, o.a. door preventie en voorlichting met betrekking tot middelengebruik, met name op voortgezet onderwijs door de implementatie van de aanpak Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO);
- Vergroten van de mentale veerkracht van jongeren;
- Bevorderen gezonde en actieve leefstijl ouderen, aandacht voor de sociale/mentale gezondheid van ouderen;
- Aansluiting bij landelijke campagne NIX<18;
- JOGG gemeente waarbinnen vele activiteiten en programma's als Move(F)it, REALfit en Kind naar Gezonder Gewicht;
- Inzet Buurtsportcoaches;
- Gezamenlijk met 22 gemeenten zijn we verantwoordelijk voor de GGD NOG, de gezondheidsdienst van de gemeenten. De GGD werkt aan het bevorderen van de gezondheid en het voorkomen van gezondheidsproblemen bij de inwoners van Noord- en Oost-Gelderland.
- Jeugdgezondheidszorg wordt uitgevoerd conform gemaakte contractafspraken met Icare JGZ en GGD NOG, onderdeel van deze afspraken is het Rijksvaccinatieprogramma (Wet publieke gezondheid).
- Inzet Kansrijke Start (1e 1000 dagen) waaronder het programma Nu Niet Zwanger;
- Beschikbaar stellen van schoolfruit en -groente op het basisonderwijs;
- Extra inzet op verzuimbegeleiding in het Voortgezet Onderwijs.

Specifiek

Uitbreiding uren gezondheidsbeleid: De druk op de zorg is hoog. Om de zorg betaalbaar te houden, van goede kwaliteit en beschikbaar voor iedereen, is er een beweging naar de voorkant nodig: (nog) meer inzetten op preventie, health in all policies en een integrale benadering. De ambitie is een gezonde generatie in 2040. Dit vraagt om meer tijd en uren binnen het beleidsterrein Volksgezondheid.

Nieuw beleid

De aanvragen in de kadernota zijn aanvragen om aflopende budgetten door te zetten. Dit betekent dat er geen nieuw beleid komt.

Wat hebben wij er voor gedaan?

- Het lokale plan van aanpak voor OKO is opgesteld, de resultaten van het onderzoek onder jongeren zijn gepresenteerd en de dialoogsessie en lokale aftrap hebben plaatsgevonden. De eerste werkgroepen zijn gevormd en de gezamenlijke speerpunten zijn opgesteld.
- De GGD geeft op alle VO scholen veerkracht lessen en leert de docenten ook om zelf deze lessen te geven en/of te integreren in hun lessen. Op het RSG wordt er extra geïnvesteerd in veerkracht, in samenwerking met de gemeente, het CJG en het samenwerkingsverband. Daar wordt gestreefd naar een cultuuromslag bij de leerlingen en hun opvoeders.
- De netwerkaanpak valpreventie is opgezet en er is een start gemaakt met de doorontwikkelingen van de gecombineerde leefstijlinterventies tot een netwerkaanpak Volwassenen naar Gezonder Gewicht.
- Er zijn onderdelen uit de campagne NIX18 ingezet door Tactus Verslavingszorg met als doel het creëren van bewustwording onder jongeren en ouders dat NIX18 de norm is.
- JOGG, Kind naar Gezonder Gewicht en
- Er zijn buurtsportcoaches ingezet om bij te dragen aan het creëren van een gezonde leefomgeving en het bevorderen van een gezonde leefstijl voor onze inwoners.
- De GGD NOG is een verbonden partij. Samen met GGD NOG heeft onze gemeente uitvoering gegeven aan het bevorderen van de publieke gezondheid en het voorkomen van gezondheidsproblemen bij inwoners uit onze gemeente conform de gemeenschappelijke regeling.

- De Jeugdgezondheidszorg is uitgevoerd conform gemaakte contractafspraken met Icare JGZ en GGD NOG, waaronder de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma. De wettelijk verplichte jeugdgezondheidszorg is uitgevoerd conform de wet WPG. Alle werkzaamheden zijn binnen de CJG afspraken uitgevoerd. Er is extra ingezet op logopedische screening.
- Er is uitvoering gegeven aan de netwerkaanpak Kansrijke Start. Hierbij is onder andere ingezet op centering pregnancy, centering parenting en Moeders informeren Moeders. Vanuit het project Nu Niet Zwanger hebben er 5 basistrainingen, 1 verdiepende training, 8 intervisiebijeenkomsten, 3 webinars en 3 themabijeenkomsten plaatsgevonden. Daarnaast zijn er 21 casussen behandeld door aandachtsfunctionarissen van hulpverleningsorganisaties en zijn er 6 casussen opgeschaald naar de GGD in Harderwijk.
- Er is uitvoering gegeven aan het gemeentelijke schoolfruit- en schoolgroenteprogramma. Er hebben 19 basisscholen deelgenomen.
- Er is extra inzet op verzuimbegeleiding in het Voortgezet Onderwijs. De jeugdarts heeft intensief contact met leerlingen die dreigen uit te vallen of al uitgevallen zijn. Hierbij wordt sterk samengewerkt met ouders, leerplichtambtenaren, de school, Zorgdat, Move on en de school. Samen met al deze partners wordt er gezocht naar passende ondersteuning van de leerlingen, omdat het vaak gaat om mentale klachten die het schoolverzuim veroorzaken.

7.2

Taakveld Riolering

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

- Het zorgdragen voor een doelmatige inzameling en transport van stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater ter bescherming van de volksgezondheid en milieu;
- Het voorkomen van water op straat;
- Het beheren en nemen van doelmatige maatregelen ter voorkoming van structurele grondwateroverlast.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Zorgdragen voor reiniging, inspectie en onderhoud van de hoofdriolering incl. huisaansluitingen en voorzieningen zoals kolken, gemalen, schuiven en infiltratievoorzieningen;
- Curatief onderhoud (herstellen van schade);
- Het doorvoeren van verbeteringen;
- Projectmatige werkzaamheden (grootschalige vervanging, renovatie en reconstructie) vanuit het OMP (Operationeel Maatregelen Programma);
- Meten, beheren en verstrekken van informatie over grondwaterstanden.
- Meten, monitoren en modelleren van de afvalwaterketen.

Specifiek

In 2023 is, samen met de gemeente Ermelo, Rasmariant gestart. Rasmariant biedt door slim gebruik van de beschikbare (inspectie) data een optimalisatie aan voor toekomstig beheer, onderhoud en vervanging van de riolering op basis van risicogestuurd onderhoud.

Samen met de gemeente Ermelo is er een bestek voor rioolreiniging en inspectie opgesteld voor de periode 2024-2027. In elk jaar wordt er een deel van de Harderwijker riolering onderzocht op kwetsbare locaties waar schade aan de riolering grote overlast kan veroorzaken. Voor 2024 staat het oostelijke deel van gemeente Harderwijk op de planning. Op basis van Rasmariant wordt er gekeken of en zo ja, welk onderhoud noodzakelijk is en kan verschillen per locatie. Een bepaalde schade aan een transportriool onder een drukke verkeersweg geeft heel veel overlast. Eenzelfde schade aan een klein riool in een woonwijk geeft beperkte overlast.

Nieuw beleid

n.v.t.

Wat hebben wij er voor gedaan?

- Zorgdragen voor reiniging, inspectie en onderhoud van de hoofdriolering incl. huisaansluitingen en voorzieningen zoals kolken, gemalen, schuiven en infiltratievoorzieningen;
- Curatief onderhoud (herstellen van schade);

- Het doorvoeren van verbeteringen;
- Projectmatige werkzaamheden (grootschalige vervanging, renovatie en reconstructie) vanuit het OMP (Operationeel Maatregelen Programma);
- Overleg en samenwerking met regiogemeenten en Waterschap Vallei en Veluwe;
- Meten, beheren en verstrekken van informatie over grondwaterstanden.
- Meten, monitoren en modelleren van de afvalwaterketen.
- De Beleidsuitwerking Riolering, Water en Klimaatadaptatie (BuRWKA) is vastgesteld.

In 2024 is er een gat in de Duinweg gevallen door een gat in de hoofdriolering. In plaats van rioolvervangings is er gekozen voor het aanbrengen van een kunststof kous in de riolering. Hierdoor kan de riolering weer zo'n 50 jaar mee.

In 2024 is gestart met het opstellen van Systeemoverzicht Stedelijk Water. Met dit overzicht kan het rioolstelsel worden doorgerekend om te zien of het rioolstelsel voldoet om de toegenomen hoeveelheid afvalwater (door nieuwbouw) en toegenomen hemelwater (door klimatologische ontwikkelingen) afdoende kan verwerken.

In 2024 is de riolering in de Grote Oosterwijk en de Kleine Oosterwijk vervangen. Er is een extra hemelwaterriool aangelegd om regenwater af te kunnen voeren naar de Vissershaven om de gemengde riolering te ontlasten.

In 2024 heeft UWOON de huizen aan de Marijkelaan en Margrietlaan vervangen door nieuwbouw. Voor het verwerken van regenwater is er gebruikgemaakt van infiltratieriolering. Om de infiltratieriolering zijn op slimme plaatsen 'koffers' aangebracht gevuld met lavakorrels. In de holle ruimten tussen de korrels kan hemelwater worden geborgen om in de bodem te kunnen infiltreren. Dit is voor ons een nieuwe ontwikkeling en we zijn benieuwd naar de bruikbaarheid.

In 2024 is het beheer en onderhoud van het grondwatermeetnet met de regiogemeenten opnieuw aanbesteed. De aanbesteding is succesvol verlopen met lagere beheer- en onderhoudskosten vanaf 2026.

In 2023 is er een NEN1010 en NEN3140 veiligheidskeuring gedaan van de elektrotechnische installatie van de 78 gemalen in de gemeente Harderwijk. Met name de oudere drukrioolgemalen zijn afgekeurd door de aangescherpte keuringsnormen. In 2024 is er een voorstel gedaan om de besturing van deze gemalen in 2025 te vervangen. Door de vervanging in eigen beheer te doen, levert dit een aanzienlijke kostenbesparing op. Na de vernieuwing volgt er een nieuwe NEN1010 en NEN3140 keuring om aan te kunnen tonen dat de gemalen veilig gebruikt kunnen worden volgens de aangescherpte normen.

In 2024 is de bestaande waterberging ter hoogte van Fokko Kortlanglaan 181 vergroot.

7.3

Taakveld Afval

Portefeuillehouder(s):	E. Enklaar
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

Het op een milieutechnisch verantwoorde wijze, tegen aanvaardbare en kostendekkende tarieven, en publieksvriendelijke en voor inwoners eenvoudige wijze inzamelen, overslaan, transporteren en verwerken van het huishoudelijk afval.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Het (gescheiden) inzamelen van huishoudelijk afval;
- Het exploiteren van het milieupark met kca-depot;
- De afvalstoffen zoveel mogelijk hergebruiken en recycleren, en anders zo duurzaam mogelijk verwerken;
- Het ontwikkelen, monitoren en bijstellen van het afvalstoffenbeleid;
- Het verlenen van kwijtschelding en het treffen van een financiële compensatie voor mensen met medisch afval;
- Het registreren van het aantal aanbiedingen restafval en het innen van afvalstoffenheffing;
- Het informeren van onze inwoners over het afvalbeleid;
- Het schoonhouden van de openbare ruimte en de handhaving.

Specifiek

De PMD pilot wordt afgerond in 2023. Na de evaluatie in 2024 zal blijken of er een beleidswijziging zal plaatsvinden t.b.v. het scheidingsmodel voor PMD in gemeente Harderwijk. Het proces aandeelhouderschap Omrin wordt eind 2023 dan wel uiterlijk kwartaal één 2024 afgerond. Hieruit blijkt wat de beleidswijzigingen worden begin 2026 en wat de benodigde kosten hiervan zijn.

Nieuw beleid

n.v.t.

Wat hebben wij er voor gedaan?

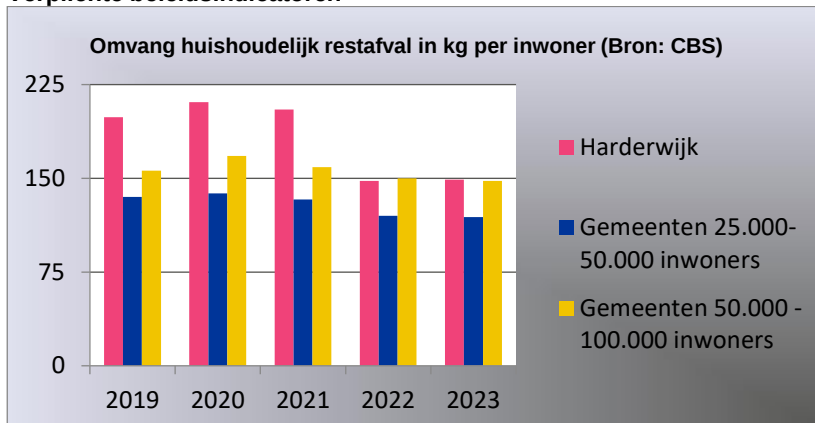
PMD pilot evaluatie: de PMD pilot evaluatie is afgerond. Het resultaat is besproken met het college en de gemeenteraad. Er is een voorstel voorgelegd aan de gemeenteraad om het huidige PMD na-scheidingsmodel in stand te houden.

Afval en grondstof resultaten 2023:

- Totaal huishoudelijk afval (kg/ inw): 442
- Scheiding: (%): 78
- Recycling (%): 60
- Fijn restafval (kg/ inw): 75
- Grof restafval (kg/ inw): 22

Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

* Hierbij dient opgemerkt te worden dat deze cijfers het totaal opgehaalde restafval inclusief verpakkingsmateriaal van Plastic, Metalen en Drankenkartons (PMD) is. Omdat gemeente Harderwijk het PMD uit het restafval laat nascheiden door de afvalverwerker (Omrin), geeft dit een vertekend beeld. Vanaf eind 2021 publiceert CBS de cijfers voor 2020, exclusief PMD.

7.4 Taakveld Milieubeheer

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Stad & omgeving

Wat wilden we bereiken?

Met duurzaamheid draait het niet alleen om het hier en nu, maar ook om het elders en later. Dit betekent dat je rekening houdt met de gevolgen van je handelen voor mensen die ergens anders leven en voor mensen die later zullen leven. In een duurzame toekomst heeft de volgende generatie dezelfde kansen als de huidige generatie!

Milieukwaliteit is een belangrijk onderdeel van de beleving van de leefomgeving. Hierbij hebben we het over de milieuaspecten zoals; geluid, geur, bodem, licht, trillingen, straling, externe veiligheid, luchtkwaliteit en milieugezondheidskwaliteit. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 zijn gemeenten verplicht een omgevingsvisie op te stellen waar het milieubeleid integraal in is opgenomen. De uitvoeringsaspecten van het milieubeleid in de omgevingsvisie worden vertaald in het omgevingsplan. De milieuaspecten zijn van belang bij ruimtelijke ontwikkelingen waarbij de effecten van de ontwikkeling acceptabel moeten zijn en tenminste voldoen aan de wettelijke eisen.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

Duurzaamheid

- Het uitvoeren van de projecten zoals opgenomen in de uitvoeringsagenda Duurzaamheid. Hiermee wordt gewerkt aan de duurzaamheidsdoelen, zoals opgenomen in de duurzaamheidsvisie “De Duurzame Stad”

Milieu

- Kort samengevat voert de Omgevingsdienst Veluwe (ODVeluwe) de volgende milieutaken uit:
- adviseren over het milieudeel van de omgevingsvergunning voor vergunningplichtige bedrijven;
- behandelen van diverse meldingen (Activiteitenbesluit, slopen, mobiel breken bouw- en sloopafval);
- behandelen van milieuklachten over bedrijfsmatige activiteiten;
- uitvoering van het milieutoezicht op deze bedrijven en op (asbest)sloopwerkzaamheden;
- specialistisch adviseren over de aspecten: geluid, bodem, luchtkwaliteit, geur en externe veiligheid;
- bestrijding en aanpak van milieu-incidenten
- adviseren over natuur en ecologie

Specifiek

- In de uitvoeringsagenda duurzaamheid staan de projecten benoemd die in 2024 worden opgepakt. Naast de doorlopende en terugkerende projecten zoals de klimaatweek, tegeltaxi en inspiratiesessies, wordt het beleid inpassing zon pv geëvalueerd, het energietransitie-beleid herijkt en de uitvoeringsagenda duurzaamheid 2025-2026 opgesteld. Daarnaast worden de ontwikkelingen om de netcongestie op te lossen gevolgd. Waar nodig wordt zelf gezocht naar oplossingen om de energietransitie-doelen te kunnen blijven realiseren.
- In 2023 zijn de kaders voor het duurzaamheidsfonds vastgesteld. Vanuit deze kaders worden projecten en activiteiten opgezet om de verduurzaming van de gemeente Harderwijk te stimuleren en te versnellen. De eerste subsidieregelingen en acties worden uitgewerkt en zijn in de loop van 2024 beschikbaar. Daarnaast worden koppelkansen in de openbare ruimte gerealiseerd, denk hierbij aan vergroening en klimaatadaptieve maatregelen.
- In 2024 start de aanbesteding voor de drie windturbines, zodra de Raad van State een uitspraak heeft gedaan over de voorliggende bezwaren. De verwachting was dat als de aanbesteding is doorlopen, de windturbines in 2025 gebouwd kunnen worden.
- Een belangrijke ontwikkeling is de fusie van de omgevingsdiensten ODNV en OVIJ. Het huidige takenpakket van de omgevingsdienst verandert door de fusie niet. Een fusie van twee bestaande organisaties leidt tot een nieuwe en andere organisatie. De aansturing en afstemming kan daardoor anders gaan verlopen, waarbij de insteek is dat de kwaliteit van de dienstverlening minimaal gelijk blijft. De verwachting is dat de nieuwe omgevingsdienst een robuustere organisatie is die efficiënter functioneert en goed in staat is om goed opgeleide adviseurs aan te trekken en vast te houden.
- Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 krijgt de gemeente nieuwe taken. Dat zijn in ieder geval bodemtaken waarvoor tot 1 januari 2024 het bevoegd gezag verschuift van provincie naar de gemeente en een aantal nieuwe bodemtaken. De omgevingsdienst bereidt de nieuwe taken voor en stelt voor de financiering een voorstel voor een begrotingswijziging op.

Nieuw beleid

n.v.t.

Wat hebben wij er voor gedaan?

- Uitvoeringsagenda Duurzaamheid algemeen
In 2024 is uitvoering gegeven aan de projecten zoals opgenomen in de uitvoeringsagenda duurzaamheid 2023- 2024. In de voortgangsrapportage duurzaamheid 2025 is uitgebreider te lezen welke projecten er zijn uitgevoerd in 2024 en welke resultaten er zijn behaald. Een aantal projecten die zijn uitgevoerd zijn; de duurzame kerstdagenmarkt, met de woningcorporaties en bewoners vergroenen van tuinen in twee straten en het beschikbaar stellen van de doe-het-zelf klusbon en de witgoedbon.
- Duurzaamheidsfonds
Na de vaststelling van de kaders voor het Duurzaamheidsfonds zijn de eerste voorstellen aan de raad gedaan om geld beschikbaar te stellen voor projecten. Zo is er een miljoen beschikbaar gesteld om bij lopende projecten in 2024 en 2025 in de openbare ruimte duurzaamheid meer mee te nemen. Dit is onder andere gebeurd bij de projecten in de Achterste Wei, Kleine en grote Oosterwijck, Lindelaan en Albert Verweijplein. Daarnaast zijn middelen beschikbaar gesteld voor de subsidie groene schoolpleinen en stimuleringsacties vergroening.

- Project Windenergie Lorentz

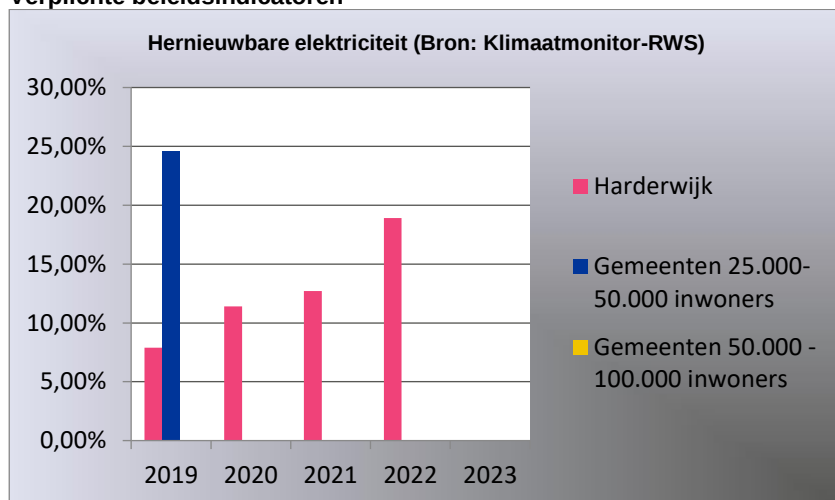
De Raad van State vernietigde in april 2024 zowel het bestemmingsplan 'Lorentz - Partiële herziening windmolens' als de omgevingsvergunning voor de activiteiten bouwen en milieu voor de drie windturbines op bedrijventerrein Lorentz. Dit betekent dat de gemeente Harderwijk met het Waterschap Vallei en Veluwe niet de drie windturbines kan bouwen zoals voorgenomen. In het tweede kwartaal van 2025 wordt door de gemeenteraad besloten of een doorstart wordt gemaakt met dit project om drie windturbines te realiseren. Het Waterschap Vallei en Veluwe heeft aangegeven niet door te gaan als actief partner van het project.

- De fusie van de ODNV en OVIJ

Met ingang van 1 januari 2024 is de nieuwe organisatie, de Omgevingsdienst Veluwe (ODVeluwe) gestart. Het takenpakket is gelijk gebleven en voor zover op dit moment is te overzien ligt de dienstverlening op hetzelfde niveau.

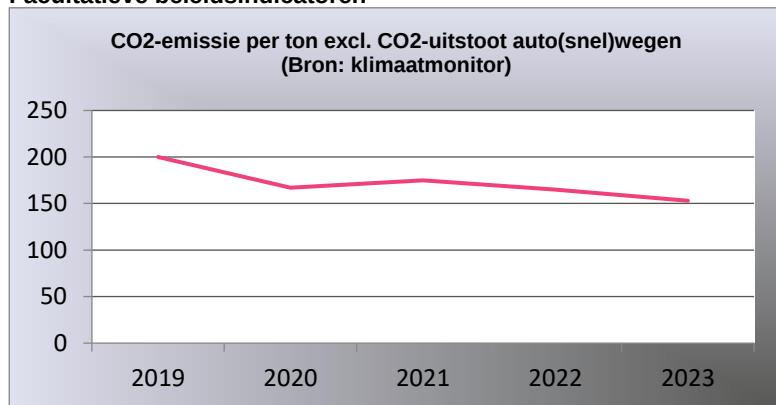
Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

* In deze grafiek is het effect van de geplande windmolens nog niet zichtbaar. De vergunning ligt voor behandeling van het beroep bij de Raad van State.

Facultatieve beleidsindicatoren

7.5

Taakveld Begraafplaatsen en crematoria

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

Creëren en in stand houden van een functionele en piëteitsvolle laatste rustplaats toegankelijk voor een ieder. De gemeente heeft de plicht op grond van de wet op de lijkbezorging om een gemeentelijke begraafplaats te exploiteren.

Wat zouden we daarvoor doen?	
Regulier	- Het onderhoud aan de begraafplaatsen volgens kwaliteitsniveau A; - Een correcte begeleiding en service bij het begraven en een tevreden “klant”, waarbij binnen de vastgestelde kaders zo veel mogelijk rekening wordt gehouden met de individuele wensen.
Specifiek	n.v.t.
Nieuw beleid	n.v.t.

Wat hebben wij er voor gedaan?	
- Dit jaar hebben we - 4 gemeentelijke uitvaarten - 237 begrafenissen - 84 afstandsverklaringen	

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 7

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2023	Prim. begroting 2024	Totale begroting 2024	Rekening 2024	Resultaat 2024
Totaal Programma's							
PROG7 Duurzaamheid en milieu							
Resultaat bepaling	Baten	TV71 - Volksgezondheid	-1.000	-366	-989	-909	81
		TV72 - Riolering	-3.712	-3.799	-3.867	-3.893	-26
		TV73 - Afval	-5.413	-5.893	-5.893	-6.257	-363
		TV74 - Milieubeheer	-582	-1.026	-2.870	-1.186	1.684
		TV75 - Begraafplaatsen en crematoria	-1.213	-1.062	-1.062	-1.215	-153
	Baten - Totaal		-11.920	-12.146	-14.681	-13.459	1.222
	Lasten	TV71 - Volksgezondheid	3.410	3.128	3.681	3.416	-266
		TV72 - Riolering	2.611	2.598	2.731	2.495	-237
		TV73 - Afval	5.396	5.234	5.232	5.590	358
		TV74 - Milieubeheer	3.590	3.816	6.925	3.737	-3.187
		TV75 - Begraafplaatsen en crematoria	1.155	1.075	1.138	1.133	-5
	Lasten - Totaal		16.161	15.851	19.707	16.371	-3.336
Resultaat bepaling - Totaal		4.241	3.706	5.025	2.912	-2.114	
Resultaat bestemming	Dotatie	TV72 - Riolering	0	0	0	0	0
		TV74 - Milieubeheer	5.445	1.213	1.259	1.259	0
	Dotatie - Totaal		5.445	1.213	1.259	1.259	0
	Ontrekking	TV72 - Riolering	0	0	0	0	0
		TV73 - Afval	-1.412	-100	-198	-128	70
		TV74 - Milieubeheer	-722	-795	-2.939	-1.264	1.675
	Ontrekking - Totaal		-2.135	-895	-3.138	-1.392	1.746
Resultaat bestemming - Totaal		3.311	318	-1.879	-133	1.746	
PROG7 Duurzaamheid en milieu - Totaal		7.552	4.024	3.147	2.778	-368	
Totaal Programma's - Totaal		7.552	4.024	3.147	2.778	-368	

Financiële analyse jaarrekening 2024 ten opzichte van begroting 2024:

Jaarrekening 2024	2.778
Begroting 2024	3.147
Verschil	-368

Het resultaat van Programma 7 is als volgt te verklaren:

Taakveld	Onderwerp	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
	Onderhanden werken	-366		1
	Onderhanden werken neutraal		706	1
	Kapitaallasten	-97		2
7.1	Inzet SPUK gelden volksgezondheid	-116		3
7.2	Leges rioolaansluiting	-164		4
7.3	Exploitatie afval		64	5
7.4	ODVeluwe (omgevingsdienst)	-52		6
7.4	Duurzaamheid	-200		7
7.5	Begraven leges	-136		8
	Diversen	-7		
	Totaal	-1.138	770	-368

De verklaring van de afwijking is als volgt:

1. Een totaaloverzicht van onderhanden werken wordt weergegeven in hoofdstuk 4.6.
2. Op de kapitaallasten zit afgerond een voordeel van € 97.000,-. Dit wordt veroorzaakt doordat de werkelijke omslagrente lager uitviel dan begroot en daardoor bijgesteld moet worden. Voor een verdere uitleg wordt verwezen naar het renteschema in de paragraaf Financiering.
3. Door de inzet van SPUK IZA, SPUK preventieakkoord en Brede SPUK GALA zijn er reguliere budgetten gezondheid overgebleven. De activiteiten zijn uitgevoerd volgens planning. Bij het wegvallen van de SPUK's in de komende jaren, zijn de reguliere budgetten weer nodig.
4. Er is sprake van een incidenteel voordeel van afgerond € 164.000,- aan meer gerealiseerde opbrengsten voor aansluitkosten rioolaansluiting. Het voordeel komt met name door de aansluitingen van woningen Waterfront. Tegenover dit voordeel staan eerder gemaakte kosten buiten dit taakveld.
5. Per saldo is op het taakveld afval sprake van een nadelig resultaat van afgerond € 64.000,-. Ten opzichte van de begroting 2024 zijn er meer minicontainers aangeboden en zijn er meer aanbiedingen gedaan in de ondergrondse containers. Dit heeft een voordeel opgeleverd van € 150.000,-. Vermoedelijk komt dit doordat het nascheidingsmodel voor PMD beter is nageleefd. Daarentegen zijn de exploitatiekosten van de milieustraat hoger uitgevallen dan begroot. Dit komt onder andere door een verhoging van de kosten door de huidige exploitant en de incidentele inzet van tijdelijke werknemers. Deze hogere kosten bedragen € 214.000,-. Zie de paragraaf Lokale Heffingen voor de volledige tariefberekening afvalstoffenheffing op realisatiebasis.
6. Er is sprake van een verwacht incidenteel voordeel van € 52.000,- op het budget van de bijdrage aan ODVeluwe. Het definitieve resultaat en toelichting zal terugkomen en toegelicht worden in de advisering omtrent de jaarrekening 2024 van de ODVeluwe.
7. Er is sprake van een incidenteel voordeel van afgerond € 200.000,- op het duurzaamheidsbudget. Dit is met name de vrijval van eerder overgehevelde incidentele middelen m.b.t duurzaamheid nog vanuit de vorige collegeperiode. Door het inzetten van zowel de bestemmingsreserve duurzaamheidsfonds als diverse specifieke uitkeringen zoals het klimaatakkoord kunnen deze middelen incidenteel vrijvallen.
8. Er zijn meer opbrengsten leges begraven gerealiseerd dan geraamd, namelijk een voordeel van afgerond € 136.000,-. Het tarief voor begraven op de zaterdag is verhoogd en dit heeft geleid tot meer inkomsten dan ingeschat. Deze tariefsverhoging heeft minder effect gehad op de afname van het aantal begrafenissen dan verwacht. Een ander effect is dat op de begraafplaats Oostergaarde meer graven beschikbaar komen dan verwacht. Voor de realisatie van de tariefberekening begraafplaatsrechten wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

2.8 Programma 8 Ruimte en wonen

A ALGEMEEN

Doelstelling

Wij versterken de ruimtelijke kwaliteit door grote ruimtelijke projecten uit te voeren, ruimte voor lokale initiatieven te geven, een passend woningaanbod te bieden en te zorgen voor een aantrekkelijk woon-, werk- en leefklimaat.

Inhoud

Het programma omvat activiteiten die gericht zijn op ruimtelijke ordening (omgevingsvisie, bestemmings- en omgevingsplannen, welstandstoezicht en handhaving), volkshuisvesting (woningbouw nieuw en bestaand, woonwagenlocatie) en grondexploitaties. Het versterken en in stand houden van een aantrekkelijk en duurzaam toekomstgericht woon-, werk-, en leefklimaat.

Ontwikkelingen

De ontwikkeling rondom de stikstofproblematiek is van invloed de planning en uitvoering van ruimtelijke projecten. Na de uitspraak van de Raad van State van mei 2019 is het stikstofdossier zeer relevant geworden voor toekomstige ontwikkelingen. Voor iedere ruimtelijke ontwikkeling moet nagegaan worden in hoeverre deze een stikstofdepositie veroorzaakt. Sinds de uitspraak wordt op verschillende niveaus gewerkt aan oplossingen. Hierdoor komen steeds meer instrumenten beschikbaar die belemmeringen wegnemen bij ruimtelijk projecten. Echter, bij ieder ruimtelijk project moet dit nauwkeurig worden onderzocht waarbij het de verwachting is dat niet alles kan. Sinds de RvS uitspraak van 18 december 2024 zijn de mogelijkheden rondom salderen verder afgenomen, waarmee ruimtelijke ontwikkelingen verder onder druk zijn komen te staan. Ontwikkelingen omtrent het stikstofdossier blijven onder een juridisch vergrootglas liggen.

Verbonden partijen

Meerinzicht: digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en onderhoud gebouwen.
ODV: advisering Omgevingsvisie en Omgevingsplan.

Beleidskaders

B TAAKVELDEN

8.1	Taakveld Ruimtelijke ordening
-----	-------------------------------

Portefeuillehouder(s):	E. Enklaar
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

Het versterken en in stand houden van een aantrekkelijk en duurzaam toekomstgericht woon-, werk-, en leefklimaat. Een gedifferentieerd aanbod in woon-, werk, en verblijfslocaties met een zo hoog mogelijk ruimtelijk kwaliteitsniveau. Ruimtelijke kwaliteit kan hierin worden onderscheiden in de gebruikswaarde, de belevingswaarde of de toekomstwaarde van de plek of het object. In het kader van de aankomende nieuwe Omgevingswet speelt participatie en aandacht voor de belangen van de buurt een steeds belangrijkere rol.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Planologische adviezen over ingediende initiatieven;
- Opstellen van gebiedsvisies en/of thematische visies en beleid;
- Actualisatie juridisch planologisch kader;
- Reguliere- (OPA: Omgevingsplan activiteit) of uitgebreide omgevingsvergunningen ten behoeve van nieuwe ontwikkelingen (BOPA: Buitenplanse Omgevingsplan activiteit);
- Opstellen, ontwikkelen en beheren van het omgevingsplan.
- Omgevingsvergunningen en interne advisering daarover;
- Planologische en ruimtelijke orderingszaken en interne advisering daarover;
- Planbegeleiding (toetsing en procedureel) van plannen van derden.

Specifiek

- Grond aan- en verkopen;
- Uitvoering ruimtelijke projecten en beleid;
- Actief en faciliterend grondbeleid

Nieuw beleid

Per 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Gedeeltelijk zullen plannen en procedures (Wro en Wabo) onder overgangsrecht worden uitgevoerd. Tegelijkertijd zullen nieuwe plannen en procedures volgens de Omgevingswet worden afgedaan.

Kadernota-aanvraag Tijdelijke uitbreiding formatie Adviseur Leefomgeving en RO.

Kadernota-aanvraag Uitbreiding formatie Handhaving en Toezicht Bouwen en RO.

Kadernota-aanvraag Tijdelijke uitbreiding jurist grondzaken.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Invoering van de Omgevingswet: een jaar van verandering

Het afgelopen jaar hebben wij als team van dichtbij ervaren wat de invoering van de Omgevingswet betekent voor onze dagelijkse werkzaamheden. De nieuwe regelgeving brengt veel verandering met zich mee en heeft ervoor gezorgd dat we op meerdere vlakken aanpassingen hebben doorgevoerd.

We hebben onze verordeningen, zoals de legesverordening en de verordening fysieke leefomgeving, aangepast aan de nieuwe wetgeving. Daarnaast hebben we onze werkprocessen herzien en onze brieven geactualiseerd om onze dienstverlening verder te verbeteren.

Ook hebben we geïnvesteerd in onze mensen. Medewerkers zijn opgeleid om met de nieuwe wetgeving en bijbehorende systemen te werken. Dit doen we onder meer door incompany opleidingen aan te bieden, zodat we kennis en vaardigheden binnen de organisatie blijven ontwikkelen.

De Omgevingsvisie Harderwijk 2040 is in december 2024 vastgesteld. De omgevingsvisie is het gemeentelijke toetsings- en beleidskader voor ruimtelijke ordening. De omgevingsvisie bevat doelen, ambities en (ontwerp)principes waar de gemeente zichzelf aan bindt.

In 2024 is begonnen met een uitwerking van het ruimtelijk beleid in thematische en gebiedsprogramma's. Dit zijn uitwerkingen van beleid met daarin beschreven de wijze waarop we de doelen uit de omgevingsvisie denken te bereiken. Met daarin een beschrijving van wat we wanneer en waar gaan doen en hoe dat gefinancierd is of moet gaan worden.

Sinds 1 januari 2024 heeft gemeente Harderwijk van rechtswege een Omgevingsplan, tijdelijk deel waarin (ruimtelijke) regels uit verschillende vervallen instrumenten (o.a. bestemmingsplannen) en vervallen rijksregels over activiteiten zijn opgenomen (bruidsschat). Tot 1 januari 2032 hebben we de tijd gekregen om dit tijdelijke deel van het omgevingsplan en andere regels over de fysieke leefomgeving om te zetten naar een nieuw omgevingsplan.

Vanuit het oefengebied Stadsdennen is gestart met het opzetten van het nieuwe deel van het omgevingsplan. In eerste instantie is er een opzet gemaakt voor de structuur van dit nieuwe deel. Deze structuur is getest en wordt in Q1 in het DSO opgenomen. Er is gestart met de inventarisatie van de regels vanuit Stadsdennen, welke in 2025 - na een test in de pre-productie - een plek krijgen in het DSO om vervolgens met een volgend gebied aan de slag te gaan.

De vervallen rijksregels die in de bruidsschat een plek hebben gekregen en een eerste afstemming hebben gekregen op gemeente Harderwijk (bruidsschat minimum) zijn in eerste instantie opgenomen in het omgevingsplan, tijdelijk deel. Bij het publiceren van de structuur van het nieuwe deel, krijgen deze regels hierin een nieuwe plek.

De 'Beoordelingsregels herontwikkeling historische boerenerven' zijn vertaald naar regels voor het omgevingsplan, nieuwe deel en de procedure daartoe wordt voor de zomer gestart.

Tot slot wordt er in het kader van diverse projecten nagedacht over het opnemen van de juiste regels in het omgevingsplan, nieuwe deel.

De tijdelijke formatieuitbreiding voor Handhaving en Toezicht Bouwen en RO is nu structureel. De tijdelijke uitbreiding voor een adviseur leefomgeving en RO is tijdelijk ingevuld. De formatieuitbreiding jurist grondzaken is nu structureel.

De invoering van de Omgevingswet blijft een proces waar we ons samen voor inzetten, zodat we inwoners en bedrijven zo goed mogelijk kunnen ondersteunen.

Portefeuillehouder(s):	E. Enklaar
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

Het taakveld grondexploitatie niet-bedrijventerreinen is in essentie gericht op het als gemeente actief verwerven, produceren en leveren van bouwrijpe grond om de ruimtelijke doelen op het gebied van wonen en leven te kunnen realiseren.

Vanuit haar actieve rol wordt conform het vastgestelde grondbeleid en rekening houdend met de ruimtelijke doelen gezocht naar bedrijfseconomische optimalisatie en adequate beheersing van risico's.

Wat zouden we daarvoor doen?**Regulier**

- Verwerven, (tijdelijk) beheren, slopen, saneren, bouw- en woonrijp maken van gronden ten behoeve van realisatie van woningbouw en commerciële/maatschappelijke voorzieningen;
- Het uitgeven van bouwrijpe kavels;
- Het opstellen en jaarlijks actualiseren van exploitatieopzetten;

SpecifiekDrielanden

- Afronden bouwrijp maken deelgebied 2 (zuid);
- Afronden aanbesteding geluidsscherm Harderweide en opstarten realisatie geluidsscherm Harderweide;
- Afronden uitgifte gronden deel 2 (noord);
- Uitgifte gronden in de Groene Zoom (Small Smart Living);
- Monitoren bouw Harderweide deelgebied 2 (noord);
- Opstarten woonrijp maken deelgebied 2 (noord);
- Opstarten uitgifte gronden deelgebied 2 (zuid);
- Opstarten woonrijp maken deelgebied 2 (zuid);
- Opstarten bestemmingsplanprocedure deelgebied 3;
- Afronden vergunning i.r.t. stikstof;
- Tussentijdse verantwoording rijkssubsidie Woningbouwimpuls Harderweide.

Waterfront

- Oplevering woningen kadeblok deelgebied 2
- Woonrijpmaken kadeblok deelgebied 2
- Start verkoop en start bouw (betaalbare) appartementen deelgebied 2 (Kade10).
- Afronding aanbestedingsprocedure deelgebied 3 en gunning ontwikkelaar deelgebied 3
- Start bouw deelgebied 6 eerste en tweede fase (Ons Stadsgezicht).
- Start bouw Kop van de Stadswerven en start bouw van parkeergarage P7
- Opstellen visie op Dolfinariumeiland.
- Opstellen ontwerp Waterfrontpark
- Tussentijdse verantwoording rijkssubsidie Woningbouwimpuls Waterfront.

Weiburg

- Opstellen stedenbouwkundig plan, beeldkwaliteitplan en inrichtingsplan openbare ruimte;
- Opstellen samenwerkingsovereenkomst met marktpartijen;
- Uitvoeren onderzoeken, waaronder een mobiliteitsprogramma van eisen (MPvE);
- Onderzoek naar subsidiemogelijkheden en zo mogelijk aanvragen;
- Openen grondexploitatie;
- Participatie met belanghebbenden en belangstellenden.

Kranenburg

- Vaststellen van het ontwikkelkader;
- Ontwikkelen en vaststellen van een masterplan;

- Volledig fysiek en online participatietraject doorlopen
- (verdere) Subsidiemogelijkheden onderzoeken en zo mogelijk aanvragen.

Nieuw beleid

n.v.t.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Drielanden

Bestaat uit de Harderweide, Groene Zoom en Drielanden Noord

Harderweide

- Deelgebied 2 Zuid is bouwrijp gemaakt
- De realisatie van het geluidsscherm voor Harderweide is gegund en opgestart
- Om het geluidsscherm emissieloos uit te voeren zijn laadvoorzieningen gerealiseerd.
- De gronden voor deelgebied 2 Noord zijn geleverd en alle ruim 200 woningen zijn verkocht.
- Alle contingenten voor deelgebied 2 Zuid en Deelgebied 3 zijn verdeeld tussen ontwikkelaars en gemeente Harderwijk.
- Met de woningbouwcorporaties en de ontwikkelaars zijn afspraken gemaakt over de ontwikkeling en bouw van sociale huurwoningen.
- Voor deelgebied 2 Zuid is het uitgifteproces gestart en is het ontwerpproces gestart.
- Voor deelgebied 3 is het bestemmingsplan onherroepelijk geworden.
- De tussentijdse verantwoording rijkssubsidie Woningbouwimpuls Harderweide is afgerond.
- Er is extra onderzoek naar stikstof gedaan n.a.v. uitspraken Raad van State.

Groene Zoom

- Fietspad tussen 't Zwarte Pad en de Fokko Kortlanglaan is aangelegd;
- Omgevingsvergunning voor 'Small Smart Houses' is verleend en inmiddels onherroepelijk
- Maatregelen uit uitvoeringsprogramma verbetering leefgebied das (aanleg verkeersremmers en verplaatsing dassenraster) zijn gerealiseerd
- Bodemsanering van twee percelen aan de Fokko Kortlanglaan is uitgevoerd
- Haalbaarheidsonderzoek voor de ontwikkeling van 'Startups' aan de Fokko Kortlanglaan is afgerond

Waterfront

- 66 woningen Kade 05 zijn opgeleverd. Dit is het eerste deel van de ontwikkeling van deelgebied 2
- Kade 05 is woonrijp gemaakt op de groenaanleg na. Die volgt in het voorjaar van 2025
- Er is een koopovereenkomst gesloten met ontwikkelaar van Kade10. De voorverkoop is gestart eind 2024. Verkoop en start bouw in 2025.
- De aanbestedingsprocedure voor deelgebied 3 is afgerond. Begin 2025 wordt de opdracht aan de ontwikkelaar voor dit deelgebied gegund.
- In 2024 is de bouw van Ons Stadsgezicht gestart.
- Het Bestemmingsplan Waterfront Zuid - Kopstadswerven is onherroepelijk geworden na de uitspraak van de Raad van State. Op basis van dit BP kunnen de omgevingsvergunningen voor de bouw worden afgegeven.
- Ontwerp van de Jan Krul garage is klaar. Op basis van dit ontwerp is een garagebouwer geselecteerd. Uitwerking in Bouwteam en start bouw in 2025.
- Het PMS systeem is aanbesteed in 2024. Gunning begin 2025.
- De verkoop van fase 1 van de Kop van de Stadswerven is gestart in 2024. Start bouw medio 2025
- Er is gestart met het opstellen van de visie op Dolfinariumeiland. Met drie partijen (Gemeente, VOF en Dolfinarium) worden nieuwe ontwikkelkaders voor het eiland opgesteld.
- Het voorlopige ontwerp Waterfrontpark is gereed en gedeeld met participanten die hebben bijgedragen aan het tot stand komen van het ontwerp.
- Tussentijdse verantwoording rijkssubsidie Woningbouwimpuls Waterfront is in 2024 gerealiseerd. Het Waterfront voldoet aan de normen voor betaalbare woningbouw.

Weiburg

Opstellen stedenbouwkundig plan;

- Opstellen stedenbouwkundig plan;
- Start onderhandelingen ten behoeve van samenwerkingsovereenkomst met marktpartijen;
- Uitvoeren onderzoeken, waaronder een mobiliteitsprogramma van eisen (MPvE);
- Woningbouw impuls subsidie aangevraagd en verkregen bij zowel Rijk als provincie;
- Actualisatie gebiedsexploitatie;

- Participatie met belanghebbenden en belangstellenden;
- Afstemming met stakeholders.

Kranenburg

- Het Ontwikkeldkader Kranenburg is vastgesteld door de raad;
- De eerste stedenbouwkundige opzet t.b.v. het masterplan is opgesteld;
- Diverse onderzoeken zijn opgestart en/of afgerond, zoals bodemgesteldheid, flora & fauna, onderzoek naar de bestaande bomen, archeologie en stikstof;
- In het kader van stikstof is nemen we met Kranenburg deel aan een provinciale pilot, die ziet op het verkennen van mogelijkheden voor stikstofarme woonwijken. Dit gaat om stikstof in de gebruiksfase;
- Er is een start gemaakt met een scenariostudie omtrent stikstof, waarin de mogelijke vervolgroutes inzichtelijk gemaakt worden;
- Het proces om te komen tot een passend wijk-energiesysteem is opgestart, hiermee sorteren we voor op de voorziene problematiek rondom netcongestie.
- Het participatietraject is voortgezet door gesprekken te voeren met Stichting Mess, Landstede en Knarrenhof®. Ook zijn gezamenlijke sessies gehouden rondom specifieke thema's, zoals het gebruik van de openbare ruimte;
- Gesprekken met de woningcorporaties zijn opgestart om elkaar in een vroeg stadium te kennen over onderwerpen als het community concept, autoluwe wijk en stikstofproblematiek.

8.3

Taakveld Wonen en bouwen

Portefeuillehouder(s):	E. Enklaar
Domein:	Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

De basis op orde > iedereen die in gemeente Harderwijk wil wonen, vindt binnen afzienbare tijd een woning die past bij zijn of haar wensen en behoeften op het gebied van betaalbaarheid, toegankelijkheid en woonomgeving.

Kansen benutten > via de kwaliteit en kwantiteit van de woningvoorraad bijdragen aan de ambities van de gemeente op het gebied van duurzaamheid, economische ontwikkeling en sociaal klimaat;

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Uitvoeren van het woonbeleid
- Uitvoering geven aan de Woningwet 2015, in het bijzonder de samenwerking met corporaties en huurdersorganisaties om te komen tot prestatieafspraken;
- Uitvoering geven aan de Huisvestingsverordening gemeente Harderwijk 2019, o.a. behandeling bezwaarschriften tegen weigering toekennen urgentie
- Het monitoren van de woonruimteverdeling (huurwoningen);
- Toewijzen van nieuwbouwprojecten en bouw kavels
- Behandeling aanvragen Leegstandwet
- Behandeling aanvragen Stimuleringsregeling sociale huur
- Overleg met initiatiefnemers voor woningbouwplannen;
- Regionale samenwerking / afstemming met provincie;
- Rapportage aan de raad over de voortgang van de woningbouw;
- Behandeling aanvragen Starterslening en Toekomstbestendig wonen lening.

Nieuw beleid

- We zetten een verhuiscoach in om doorstroming op de woningmarkt op gang te brengen;
- We stellen een nieuwe woonvisie vast voor de periode 2023-2030 waarmee we sturing geven aan het woonbeleid van de gemeente Harderwijk voor de komende jaren;
- We stellen een Woondeal 2.0 op (vervolg op de Woondeal uit 2023) waarmee we afspraken over de huisvesting van aandachtsgroepen maken met de provincie en het Rijk;
- We brengen advies uit over de meest kansrijke locatie voor de ontwikkeling van nieuwe woonwagendstandplaatsen en leveren een programma van eisen ten behoeve van de uitgangspuntennota en het ontwikkelbesluit;

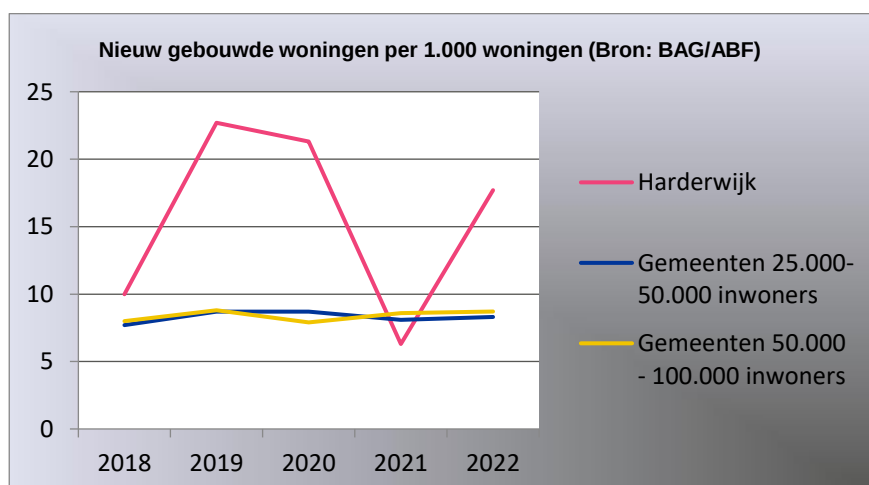
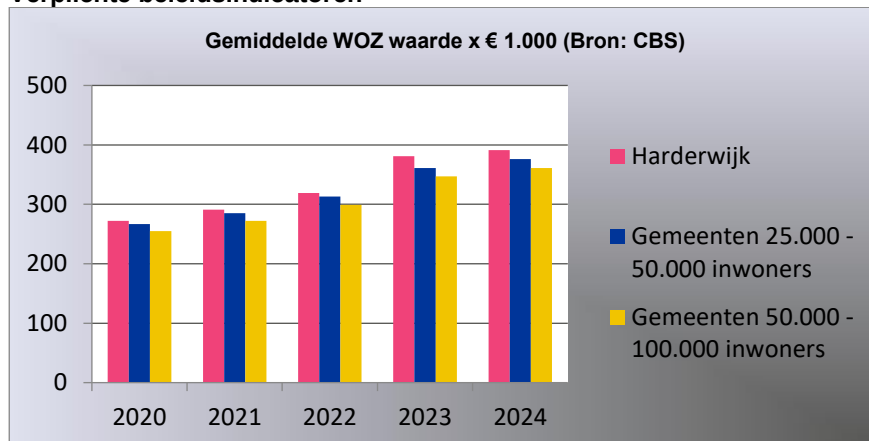
- In 2024 stellen we een nieuwe huisvestingsverordening vast waarmee we sturen op een rechtvaardige verdeling van woonruimte;
- We hanteren nieuw splitsingsbeleid voor alle binnenkomende aanvragen voor woningsplitsing;
- We geven uitvoering aan de wet Goed Verhuurderschap.

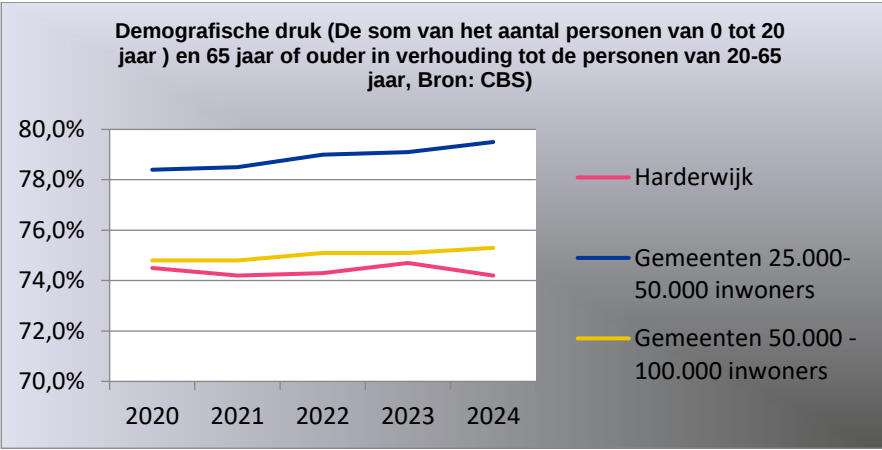
Wat hebben we ervoor gedaan?

- De verhuiscoach heeft in 2024 gesprekken gevoerd met mensen die geïnteresseerd zijn in verhuizen naar een passende (levensloopgeschikte) woning;
- In 2024 zijn er door ons aan 28 starters startersleningen toegekend waarmee zij zijn geholpen aan een eerste koopwoning
- In 2024 zijn er 38 leningen toegekend aan particulieren voor het verduurzamen/levensloopgeschikt maken van hun woning. Aan 2 VVE's zijn leningen verstrekt voor het verduurzamen van twee complexen met in totaal
- Vanwege vaststelling van de Omgevingsvisie hebben we gewerkt aan het opstellen van een volkshuisvestelijk omgevingsprogramma. Deze vervangt de woonvisie. In 2024 is de raad geconsulteerd. Begin 2025 is het omgevingsprogramma ter inzage gelegd.
- De Harderwijkse inzet voor de woondeal 2.0. is vastgesteld. Deze wordt in het voorjaar van 2025 formeel getekend.
- In 2024 zijn er 293 woningen toegevoegd aan de woningvoorraad. Hiermee zijn sinds 1/1/2022 1.077 woningen toegevoegd van de beoogde 4.800 in 2030.
- In 2024 is het afsprakenkader ouderenhuisvesting vastgesteld waarmee de opgave voor (zorg)geschikte woningen voor ouderen is vastgelegd zodat het college hier gericht op kan sturen in nieuwe projecten.
- In 2024 is de huisvestingsverordening 'verlengd' in afwachting van het opstellen van een nieuwe verordening
- Er is een loket geopend waar huurders in het kader van de Wet goed verhuurderschap terecht kunnen.

Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

Facultatieve beleidsindicatoren

	Totaal	Huur		Koop				Onbekend
		Sociaal	Vrije sector	Goedkoop	Midden I	Midden II	Duur	
				<269k	269k-405k	405k-530k	>530k	
Ambitie 2015-2030 (uitvoeringsagenda 2019-2023),	5500	1386	819	1590		1705		
Gerealiseerd 2020 tm 2024	1037	191	200	2	75	386		183
Saldo	4463	1195	619	1513		1319		
Ontwerp Volkshuisvestelijk programma 2024-2030	4800	1290	480	480	960	960		150
Planaanbod 2025-2030	3613	958	204	397	876	1196		
Gerealiseerd 2024	293	44			44	89		116
Totaal plannen 2023-2030	894	288	276	83	40	-325		

1Ambitie is nog uit 2013. Nieuw onderzoek (KAW) nog niet in meegenomen. Bij nieuwe woonvisie (2024) wordt nieuwe ambitie geformuleerd voor periode t/m 2030. Begroting 2025 bevat nieuwe ambities.
*Betroft een moment opname

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 8

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2023	Prim. begroting 2024	Totale begroting 2024	Rekening 2024	Resultaat 2024
Totaal Programma's							
PROG8 Ruimte en wonen							
Resultaat bepaling	Baten	TV81 - Ruimtelijke ordening	-1.439	-493	-1.323	-1.355	-32
		TV82 - Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	-9.858	-13.738	-10.959	-17.767	-6.808
		TV83 - Wonen en bouwen	-1.242	-884	-969	-1.254	-285
	Baten - Totaal		-12.539	-15.115	-13.251	-20.376	-7.125
	Lasten	TV81 - Ruimtelijke ordening	2.793	1.523	2.690	2.592	-98
		TV82 - Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	16.414	13.738	10.959	7.383	-3.576
		TV83 - Wonen en bouwen	2.206	2.664	3.049	2.603	-446
	Lasten - Totaal		21.412	17.925	16.699	12.578	-4.120
	Resultaat bepaling - Totaal		8.873	2.810	3.448	-7.798	-11.245
	Resultaat bestemming	Dotatie	TV81 - Ruimtelijke ordening	113	0	435	435
TV83 - Wonen en bouwen			5.038	38	38	38	0
Dotatie - Totaal		5.151	38	473	473	0	
Ontrekking		TV81 - Ruimtelijke ordening	-225	-75	-134	-134	0
		TV83 - Wonen en bouwen	-112	-468	-929	-212	718
Ontrekking - Totaal		-337	-543	-1.063	-345	718	
Resultaat bestemming - Totaal		4.813	-506	-590	127	718	
PROG8 Ruimte en wonen - Totaal			13.687	2.304	2.857	-7.670	-10.528
Totaal Programma's - Totaal			13.687	2.304	2.857	-7.670	-10.528

Financiële analyse jaarrekening 2024 ten opzichte van begroting 2024:

Jaarrekening 2024	-7.670
Begroting 2024	2.857
Verschiil	-10.528

Het resultaat van Programma 8 is als volgt te verklaren:

Taakveld	Onderwerp	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
	Onderhanden werken	-112		1
	Kapitaallasten	-64		2
8.1	Regioarrangement	-55		3
8.2	Herziening grexen	-10.384		4
8.3	Wonen en bouwen - Bouwleges	-29		5
8.3	Woonfonds		121	6
	Diversen	-5		
	Totaal	-10.649	121	-10.528

De verklaring van de afwijking is als volgt:

1. Een totaaloverzicht van onderhanden werken wordt weergegeven in hoofdstuk 4.6.
2. Op de kapitaallasten zit een voordeel van afgerond € 64.000,-. Dit wordt veroorzaakt doordat de werkelijke omslagrente lager uitviel dan begroot en daardoor bijgesteld moet worden. Voor een verdere uitleg wordt verwezen naar het renteschema in paragraaf Financiering.
3. Op het Regioarrangement zit in 2024 een voordeel van afgerond € 55.000,-. Dit ontstaat voornamelijk door de afwikkeling van (ontvangen) subsidies/bijdragen over voorgaande jaren.
4. Dit voordeel betreft de tussentijdse resultaatnemingen naar aanleiding van de herziening van de grondexploitatieberekeningen Waterfront (€ 8.430.000,- voordelig) en Drielanden (€ 1.954.000,- voordelig). Zie ook de paragraaf Grondbeleid en de toelichting op de balanspost Voorraden/Bouwgrond in exploitatie.
5. De opbrengsten vanuit de bouwleges laten een voordelig saldo zien van afgerond € 183.000,-. Dit betreft een incidenteel voordeel. Daartegenover staat dat er meer ingehuurd is vanwege de aanvragen, ziekte en hogere kosten van de welstandscommissie. Dit laat een nadeel zien van afgerond € 154.000,-.
6. Vanuit het Woonfonds is minder onttrokken dan geraamd. Dit komt doordat er werkzaamheden overgeheveld worden naar het jaar 2025 en geraamde activiteiten zijn komen te vervallen. Hierover zal in de eerste tussentijdse rapportage van 2025 aangegeven worden welke activiteiten vanuit het Woonfonds gerealiseerd gaan worden. Het nadeel op dit programma is te relateren aan het voordeel op taakveld 0.4 overhead m.b.t. personeelslasten en per saldo neutraal.

3 Paragrafen

3.1 Paragraaf Lokale heffingen

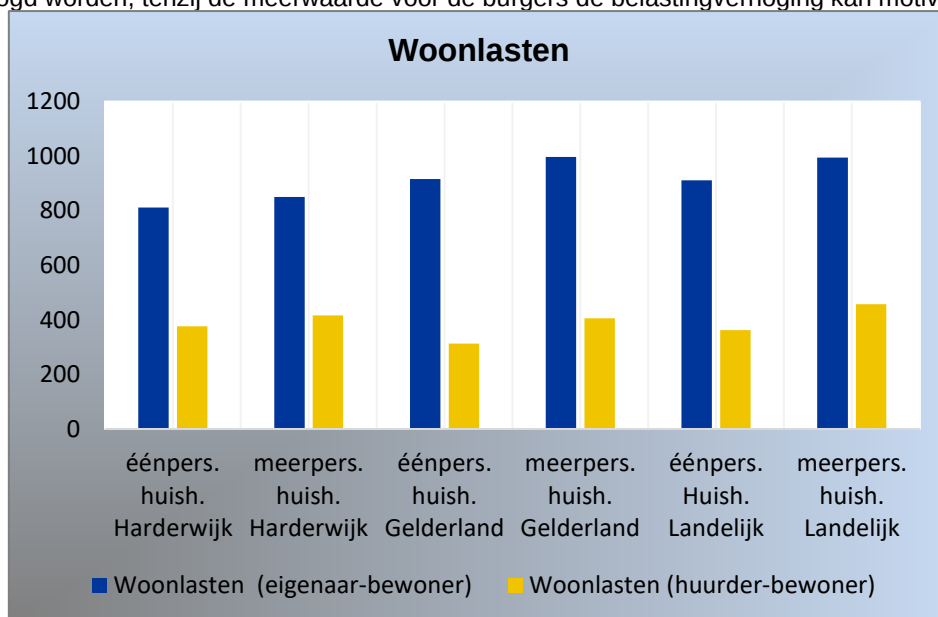
Algemeen

De gemeentelijke inkomsten bestaan grotendeels uit de algemene uitkering Gemeentefonds, specifieke uitkeringen en gemeentelijke belastingen en heffingen. Jaarlijks beslist de gemeenteraad over de hoogte van de tarieven met de eventuele aanpassingen. De gemeenteraad kan in veel gevallen de hoogte van de tarieven zelf bepalen, maar in sommige gevallen geldt een wettelijke limitering. Daarnaast heeft de gemeente zelf ook een aantal uitgangspunten geformuleerd.

Gemeentelijke uitgangspunten

De gemeente Harderwijk heeft de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- Gemaakte keuzes bij vorige meerjarenbegroting worden voortgezet;
- De tarieven van rechten en leges zijn in principe 100% kostendekkend;
- Beperking van de collectievelastendruk, waarbij de tarieven voor de belastingen maximaal trendmatig verhoogd worden, tenzij de meerwaarde voor de burgers de belastingverhoging kan motiveren.

Onroerende zaakbelasting (OZB)

De opbrengst OZB was geraamd op € 13.373.500,-. Met een werkelijke baat van € 13.141.901,- is er een negatief resultaat van € 231.599,-.

Onroerende zaakbelasting niet woningen (eigenaar en gebruiker)

Bij de 2de tussentijdse rapportage is reeds voor ca. € 160.000,- op niet-woningen bijgesteld.

We zien een groter verschil tussen het eigenarengedeelte ten opzichte van het gebruikersgedeelte. De oorzaak hiervan is dat door leegstand er geen OZB gebruikersgedeelte wordt ontvangen. Aanvullend is een zorgcentrum overgegaan van een niet-woning naar woning als gevolg van jurisprudentie. Doordat bij enkele zorgcentra de nadruk steeds meer op een woonfunctie ligt dan op een zorgfunctie worden deze objecten aangemerkt als woning aanvullend met een OZB-tarief voor woningen. Dit heeft een negatief effect op de OZB-Niet woningen en een positief effect op de OZB-woningen.

Bij de jaarrekening is een beperkt verschil te zien met de inschatting bij de 2de tussentijdse rapportage.

Afvalstoffenheffing

De doelstelling is om de afvalstoffenheffing 100% kostendekkend te maken. Uit de berekening over 2024 blijkt dat de kostendekkingsgraad op 97,2% ligt. In de onderstaande tekst wordt toegelicht waar het verschil in kostendekkendheid aan te wijten is.

Ten opzichte van de begroting 2024 zijn er meer minicontainers aangeboden en zijn er meer aanbiedingen gedaan in de ondergrondse containers. Dit heeft een begrotingsvoordeel opgeleverd van € 150.000,-. Vermoedelijk komt dit doordat het nascheidingsmodel voor PMD beter is nageleefd. Daarentegen zijn de exploitatiekosten van de milieustraat hoger uitgevallen dan begroot. Dit komt onder andere door een verhoging

van de kosten door de huidige exploitant en de incidentele inzet van tijdelijke werknemers. Deze hogere kosten bedragen € 214.000,-. Daarnaast zijn er meer Diftar-kosten kwijtgescholden in het kader van de minimaregeling dan was begroot. Per saldo resulteert dit in een nadelig verschil van € 64.000 op een totaalbudget van circa € 5 miljoen in 2024.

Kwijtschelding

De gemeente Harderwijk verleent kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing en riool- en waterzorgheffing. De norm voor het verlenen van kwijtschelding is gesteld op 100% van het bijstandsniveau. Dit betekent dat 100% van het inkomen op bijstandsniveau wordt vrijgelaten bij de beoordeling of iemand in aanmerking komt voor kwijtschelding. De normbedragen voor kwijtschelding gemeentelijke belastingen worden door het Rijk per halfjaar aangepast en vastgesteld. De gederfde inkomsten wegens het verlenen van kwijtscheldingen van de afvalstoffenheffing en riool- en waterzorgheffing zijn verrekend via de desbetreffende tarieven. Over het belastingjaar 2024 is voor € 339.838,- aan kwijtschelding verleend. Op begrotingsbasis was rekening gehouden met een bedrag van € 428.000,-.

Toeristenbelasting

De opbrengst voor deze belasting was voor 2024 geraamd op € 310.035,-. De werkelijke baat bedraagt € 343.934,-. Het voordelig resultaat bedraagt € 33.899,-. Door het aantrekken van het toerisme zie je dit terug in een hogere opbrengst van de toeristenbelasting.

Forensenbelasting

De opbrengst forensenbelasting was voor 2024 geraamd op € 66.600,-. De werkelijke baat bedraagt € 76.394,-. Het voordelig resultaat bedraagt € 9.794,-. Zoals ook bij de toeristenbelasting zie je bij de forensenbelasting ook het aantrekken van het toerisme.

Riool- en waterzorgheffing

De kostendekkendheid voor de riool- en waterzorgheffing is op begrotingsbasis 100%. In 2024 is op rekeningbasis het dekkingspercentage uitgekomen op 99,9%.

Reclamebelasting

De opbrengst voor deze belasting was voor 2023 geraamd op € 114.613,-. In 2024 is de opbrengst geraamd op € 155.100,-. De werkelijke baat van € 130.732,- is er sprake van een nadelig resultaat van € 24.367,-. Dit is met name toe te schrijven aan de leegstand van bedrijven of het beëindigen van bedrijven. In 2024 is er een controle uitgevoerd op de reclamebelasting, het effect hiervan gaan we terugzien in jaarrekening 2025.

Begraafplaatsrechten

Uit de realisatiecijfers voor 2024 kan worden opgemaakt dat het dekkingspercentage voor de begraafplaatsrechten 2024 uitgekomen is op 102%. Op begrotingsbasis is uitgegaan van een dekkingspercentage van, afgerond 90%. 'Er zijn meer opbrengsten leges begraven gerealiseerd dan geraamd, namelijk een voordeel van afgerond € 136.000,-. Het tarief voor begraven op de zaterdag is verhoogd en dit heeft geleid tot meer inkomsten dan ingeschat. Deze tariefsverhoging heeft minder effect gehad op de afname van het aantal begrafenissen dan verwacht. Een ander effect is dat op de begraafplaats Oostergaarde meer graven beschikbaar komen dan verwacht.' De tarieven voor de begroting 2025 zijn vastgesteld, conform het ombuigingsplan, op 100%.

Marktgelden

De tarieven voor de marktgelden zijn voor jaar 2024 op begrotingsbasis 62% kostendekkend. In 2024 is op rekeningbasis het dekkingspercentage uitgekomen op 56%. Het verschil zit met name in de toegenomen energiekosten die steeds hoger worden.

Hondenbelasting

De opbrengsten voor deze belasting was voor 2024 geraamd op € 202.900,-. Met een werkelijke baat van € 181.815,- is er sprake van een nadelig resultaat van € 21.085,-. Het hondenbezit kan jaarlijks fluctueren. We zien wel een lichte afname van het hondenbezit.

Precariorechten

De opbrengst voor deze rechten was voor 2024 geraamd op € 179.233. Met een werkelijk baat van € 160.977. is er sprake van een nadelig resultaat van € 18.236. De reden hiervan is dat er minder standplaatsen vergunningen zijn afgegeven. Voor 2024-2025 is er een onderzoek gestart naar het werkelijk gebruik van gemeenteground wat weer tot uiting moet komen in de precariobelasting.

Parkeeropbrengsten

De opbrengsten voor deze belasting was voor 2024 geraamd op € 2.281.262,-. Met een werkelijke baat van € 2.584.398,- is er sprake van een voordelig resultaat van € 203.136,-. Dit is inclusief de naheffingen

parkeerbelasting. Dit voordelig resultaat is toe te schrijven aan een toename van het parkeren door bezoekers aan de stad.

Havengelden

In 2020 is het nieuwe havenbeheerplan vastgesteld. De daaruit voortvloeiende aanpassing van budgetten is overeenkomstig verwerkt in de begroting. In 2024 is het onderzoek naar een 100% kostendekkendheid afgerond. In 2024 is de belastingverordening van 2023 nog gebruikt met de daarvan geldende tarieven.

Ongebonden heffingen; diverse belastingen

De ongebonden heffingen (Onroerende-zaak belastingen, Roerende-ruimtebelastingen, Hondenbelasting, Toeristenbelasting, Forensenbelasting, Precariobelasting en Reclamebelasting) worden alle tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend, omdat zij niet aan een inhoudelijk begrotingsprogramma zijn gerelateerd; de besteding is niet gebonden aan een bepaalde taak. De opbrengsten van deze heffingen zijn vrij besteedbaar.

Gebonden heffingen

De gebonden heffingen (ook wel recht of voorheen retributie genoemd), zoals de afvalstoffen- en rioolheffing, reinigingsrechten, begraaftplaatsrechten en diverse leges worden verantwoord op het betreffende programma en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Het betreffen gedwongen betalingen aan de (lokale) overheid ter zake van een concrete, door de (lokale) overheid als zodanig, *individueel* bewezen dienst.

Opbrengsten (ongebonden)

(bedragen x 1.000,-)

Belastingsoort	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024	Saldo 2024
Forensenbelasting	-69.879	-66.600	-76.394	-9.794
Onroerende zaakbelastingen	-12.576.136	-13.213.500	-13.141.903	71.597
Toeristenbelasting	-274.056	-252.600	-271.508	-18.908
Hondenbelasting	-186.221	-202.900	-181.815	21.085
Precariobelasting	-159.974	-179.233	-160.997	18.236
Reclamebelasting	-114.204	-155.100	-130.733	24.367
Parkeerbelasting (belasting inclusief naheffing)	-2.406.272	-2.381.262	-2.584.398	-203.136
Subtotaal	-15.786.742	-16.451.195	-16.547.748	-96.553

Opbrengsten (gebonden)

(bedragen x 1.000,-)

Belastingsoort	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024	Saldo 2024
Afvalstoffenheffing	-4.478.019	-5.670.567	-5.790.616	-120.049
Omgevingsvergunningen	-1.243.818	-883.930	-1.141.944	-258.014
publieke zaken	-557.245	-927.368	-983.143	-55.775
Havengelden	-460.265	-520.876	-506.877	13.999
Lijkbezorgingsrechten/Grafrechten	-1.093.498	-947.334	-1.083.469	-136.135
Marktgelden	-35.583	-42.418	-47.464	-5.046
Overige heffingen (leges APV enz.)	-78.574	-99.296	-279.230	-179.934
Riool- en waterzorgheffing	-3.459.352	-3.765.500	-3.698.077	67.423
Subtotaal	-11.406.354	-12.857.289	-13.530.821	- 673.532
Totaal	-27.193.096	-29.308.484	-30.078.570	-770.086

Kostendekkendheid heffingen					
	Afvalstoffen-heffing	Riool-en waterzorg	Begraafplaats-rechten	Marktgelden	Havengelden
Kosten incl. omslagrente	€ 5.042.843	€ 2.910.424,-	€1.123.784,-	€ 63.785,-	€733.153,-
Inkomsten excl. Heffingen	€ -514.730,-	-	€-129.334,-	€ -10.171,-	€-34.530,-
Netto kosten	€ 4.528.113,-	€ 2.910.424,-	€994.450,-	€ 53.615,-	€698.623,-
Toe te rekenen kosten:					
BTW	€ 969.462,-	€ 284.617,-	-	€ 6.706,-	-
Overhead	€ 164.000,-	€ 347.000,-	€ 75.700,-	€ 6.300,-	€23.625,-
Inkomensregelingen	€ 296.355,-	€ 159.137,-	-	-	-
Totaal toe te rekenen kosten	€ 1.429.817,-	€ 790.754,-	€75.700,-	€ 13.006,-	€23.625,-
Totale kosten (te dekken uit tarieven)	€ 5.957.930,-	€ 3.701.178,-	€1.070.150,-	€ 66.621,-	€722.248,-
Totale Opbrengst (uit tarieven)	€ -5.790.616,-	€ -3.698.077,-	€-1.089.811,-	€ -37.293,-	€-506.877,-
Dekkingspercentage, afgerond	97,2%	99,9%	102%	56%	70%

3.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft aan hoe solide de financiële positie van de gemeente is. Weerstandsvermogen is van belang omdat financiële tegenvallers zich kunnen voordoen. Het beleid ten aanzien van het weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt vastgelegd in de Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vervolgens wordt in de verplichte paragraaf bij de begroting en jaarrekening inzicht gegeven in de verhouding benodigd en beschikbaar weerstandsvermogen en zo nodig de maatregelen die worden genomen om op het benodigde niveau te komen.

Weerstandsvermogen

In het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten' is aangegeven dat het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

1. De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
2. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Het weerstandsvermogen als ratio, berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit, vormt de indicator voor de robuustheid van de begroting. In de Nota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 2022-2025 is vastgelegd een ratio te hanteren van 1,0. Dit valt binnen waarderingsschaal C (=voldoende) op basis van het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader van de provincie Gelderland. Op basis van de financiële verordening zal deze nota in 2025 worden herzien.

De begroting van 2025 sluit op een totaal van ongeveer 225 miljoen. Hiervan bestaat 106 miljoen uit programma 6, de gedecentraliseerde wetten WMO, jeugdzorg en Participatie. Deze activiteiten brengen veel risico's en open einde regelingen met zich mee, maar hebben daarvoor ook een eigen bestemmingsreserve, de bestemmingsreserve sociaal domein. Dat betekent dat de risico's van de activiteiten die worden uitgevoerd onder het restant van de begroting (119 miljoen) een beroep doen op het weerstandsvermogen. Naast de berekening van de ratio, zoals hierboven beschreven, is een vergelijking tussen risico's en omvang van de begroting interessant. Een buffer van 10% zou kunnen worden beschouwd als minimum ondergrens. Voor 2025 is dat ongeveer 11,9 miljoen.

Weerstandscapaciteit

Bij het begrip weerstandscapaciteit wordt er onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. De incidentele weerstandscapaciteit is de mate waarin eenmalige tegenvallers en/of calamiteiten kunnen worden opgevangen met vrij besteedbare middelen die eenmalig kunnen worden ingezet, zonder dat het invloed heeft op het gemeentelijk voorzieningenniveau. Dit mag bestaan uit de algemene reserve, overige vrij aanwendbare reserves en stille reserves.

De structurele weerstandscapaciteit is de mate waarin de gemeente in staat is om niet begrote kosten te dekken door structurele ruimte vrij te maken, zonder dat het ten koste gaat van de uitvoering van het beleid. Dit bestaat in de gemeente Harderwijk uit een raming voor onvoorziene uitgaven. Deze stelpost heeft een incidenteel karakter gekregen bij de ombuigingen voor 2025 e.v., waarbij de hoogte ervan ieder jaar bij de technische uitgangspunten van de Kadernota vastgesteld wordt. Bij de actualisering van de Nota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing moet deze gewijzigde werkwijze opgenomen worden.

Risicobeheersing

Risicobeheersing is het geheel aan maatregelen die bewust door het college worden genomen om risico's te signaleren, over te dragen, te vermijden, te verminderen of te accepteren. Het doel van risicobeheer is de kans vergroten beoogde resultaten te behalen. Hierbij streeft de gemeente Harderwijk naar risicobeheer als gewoonte, door middel van structureel aandacht voor risico's. Risicobewustzijn binnen de gemeente is belangrijk om gefundeerde besluiten te nemen waarbij aanwezige risico's en mogelijke gevolgen voor de maatschappij en de financiële positie van de gemeente in afgewogen kunnen worden.

Om inzicht te krijgen in de risico's worden deze jaarlijks (bij de jaarrekening) organisatie-breed geïnventariseerd en gekwantificeerd naar omvang en de kans dat de risico gebeurtenis zich voordoet. Vervolgens worden beheersmaatregelen geformuleerd om de risico's te reduceren. Ervan uitgaande dat deze beheersmaatregelen ook effectief zijn, wordt een inschatting gemaakt van de overblijvende risico's. Deze overblijvende risico's vormen gecumuleerd de onderbouwing van de benodigde weerstandscapaciteit.

Huidige weerstandscapaciteit

Op basis van bovenstaande uitgangspunten is in onderstaande tabellen een samenvatting weergegeven van de beschikbare weerstandscapaciteit ultimo 2024. De prognose stand van de algemene reserve (zie tabel claims op de algemene reserve) wordt gebruikt en afgezet tegen de risico-inventarisatie in deze jaarrekening.

(bedragen x € 1.000)

Beschikbare weerstandscapaciteit	Stand 31-12-2024	Claims op reserve	Resultaat 2024	Stand na verwerking claims/resultaat
<i>Incidenteel</i>				
Algemene reserve	-26.782	9.789	-23.030	-40.023
Subtotaal incidenteel	-26.782	9.789	-23.030	-40.023
Onvoorzien	-161	n.v.t.	n.v.t.	-161
Subtotaal structureel	-161	-	-	-161
Beschikbare weerstandscapaciteit	-26.943	9.789	-23.030	-40.184

(bedragen * €1.000)

Berekening weerstandsvermogen	Prognose stand na verwerking resultaat/claims	Geïdentificeerde risico's n.a.v. actualisatie eind 2024	Overschot (-) / tekort (+)	Ratio weerstands- vermogen
<i>Incidenteel</i>				
Algemene reserve	-40.023	18.840	-21.183	2,1
Subtotaal incidenteel	-40.023	18.840	-21.183	
<i>Structureel</i>				
Onvoorzien	-161	n.v.t.	-161	
Subtotaal structureel	-161		-161	
Totaal structureel en incidenteel	-40.184	18.840	-21.344	2,1

De claims op de algemene reserve en het rekeningresultaat 2024 bestaan uit:

(bedragen x € 1.000)

Claim algemene reserve en het rekeningresultaat 2024	Bedrag
Saldo per 31-12-2024	-26.782
Voorstellen voor bestemming resultaat jaarrekening 2024:	
Saldo jaarrekening 2024	-23.030
Onttrekking onderhandenwerken 2024	1.277
Toevoeging bestemmingsreserve havenwerken	118
Onttrekking bestemmingsreserve omgevingswet; implementatie omgevingswet	-18
Onttrekking bestemmingsreserve monumenten; meerkosten monumentensubsidie 2024	-11
Onttrekking bestemmingsreserve energielasten; Energieneutraal de Sytel	-454
Toevoeging bestemmingsreserve Energieneutraal de Sytel	454
Onttrekking bestemmingsreserve energielasten; vrijval en opheffen	-1.227
Onttrekking beschermd wonen; Molenweg naar algemene reserve	-275
Toevoeging bestemmingsreserve sociaal domein; resultaat voordeel programmagelden	675
Toevoeging bestemmingsreserve sociaal domein; op 4milj niveau brengen reserve	380
Claims:	
Kadernota 2023-2026 (dekking incidentele posten jaarschijf 2025-2026)	1.062
Kadernota 2024-2027 (dekking incidentele posten jaarschijf 2025)	844
Kadernota 2025-2027 (dekking incidentele posten jaarschijf 2025-2026-2027-2028)	3.216
Begroting 2025 - eenmalige uitname Algemene Uitkering	1.645
Begroting 2025 - stelpost onvoorzien 2025	161
Begroting 2025 - onderzoek naar binnen podium tlv reserve Midden theater	-35

Claim algemene reserve en het rekeningresultaat 2024	Bedrag
2e Turap 2023; onderhandenwerken (jaarschijven 2025-2026)	72
1e Turap 2024; onderhandenwerken (jaarschijf 2025)	218
Besluitvorming verbouwing Academistraat - jaarschijf 2025 (maximaal bedrag)	230
Besluitvorming kansrijk opgroeien (neutraal 2024)	580
Initiatiefvoorstel opt-in systeem ongeadresseerd reclamedrukwerk (jaarschijf 2025)	15
Besluitvorming 1e Turap 2024 - woonpark Hierden (restant 275k; restant neutrale 2024)	137
Zonne-energie voor energieneutraal De Sytel (claim)	100
Windpark claim	575
Onderzoek / maatregelen uitvoeringsagenda onderdeel parkeren	50
Totaal resultaatbestemming en claims	-13.241
Geprognostiseerd saldo 31-12-2024 inclusief resultaatbestemming 2024 en claims	-40.023

Benodigde weerstandscapaciteit risico-inventarisatie jaarrekening 2024

De totale benodigde weerstandscapaciteit op basis van de risico inventarisatie bij de jaarrekening 2024 is € 18,8 miljoen. Dat is circa 15,8% van de begroting 2025 (excl. Sociaal Domein) en is als volgt opgebouwd:

	Belangrijkste risico's	Rekening 2024	Rekening 2023	Rekening 2022
1	Grondexploitatie / Waterfront	5.400.000	1.000.000	11.600.000
2	Risico rentestijgingen grondexploitatie	3.325.000	5.019.000	4.481.280
3	Sociaal domein	0	0	0
4	Gronden in eigendom van de gemeente	427.500	331.700	331.700
5	Verbonden partijen	222.000	528.250	315.903
6	Raming gemeentefonds	500.000	500.000	0
7	Garantieverlening Zonnepark Harderwijk BV	440.000	450.000	500.000
8	Warmtenetwerk	0	500.000	0
9	Windturbines Lorentz	0	312.500	0
10	Overig Domein Mens & Maatschappij, team samenleving	1.188.500	1.049.000	760.000
11	Exploitatie sport accommodaties en zwembad	62.500	187.500	241.918

12	Overig Domein Stad & Omgeving, ruimtelijke projecten	2.191.500	460.000	0
13	Stadsbedrijf	500.000	500.000	610.000
14	Financiële risico's (borgstellingen en garantstellingen)	900.000	1.574.750	0
15	Bedrijfsvoering risico's	3.183.000	3.255.500	0
16	Overig algemeen (niet geïdentificeerd of gekwantificeerd)	500.000	500.00	2.000.000
	Totaal	18.840.000	16.168.200	20.840.800

De totale benodigde weerstandscapaciteit, op basis van de risico-inventarisatie eind 2024, is € 18,8 miljoen. Dit is een stijging van ca. € 2,6 miljoen ten opzichte van de berekende, benodigde weerstandscapaciteit bij de jaarrekening 2023.

In onderstaande tabel een overzicht van het verloop van de risico-inventarisatie:

(bedragen x € 1.000)

Risico inventarisatie (verloop)	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2023	Jaarrekening 2024
Algemene dienst	2.413	4.940	9.181	4.659	9.836	9.688
Grondexploitaties	20.573	21.120	14.967	16.181	6.332	9.152
Totaal	22.986	26.060	24.148	20.840	16.168	18.840

Toelichting op de belangrijkste risico's en ontwikkelingen m.b.t. de benodigde weerstandscapaciteit

De risico's van de grondexploitaties zijn fors toegenomen, de risico's binnen de algemene dienst zijn vrijwel gelijkgebleven. Er wordt in toenemende mate aandacht gevraagd voor cybersecurity, informatiebeveiliging en privacy. Het is echter lastig om die risico's al te kwantificeren. Hieronder volgt een toelichting op de grootste

1. Grondexploitaties / Waterfront

Risico's die zich voordoen worden bij herziening vertaald in het saldo van de grondexploitatie en risico's die zich niet voordoen vervallen of verminderen. Op grond hiervan mag onder normale omstandigheden er vanuit worden gegaan, dat de risico's van de lopende grondexploitaties langzaam verder afnemen naarmate het einde nadert. De risico's met betrekking tot de grondexploitaties zijn echter dit jaar fors toegenomen. Voor het komende jaar moet, net zoals ieder jaar, rekening gehouden worden met fluctuaties in de risico's afhankelijk van de geactualiseerde situatie. Voor de herziening van de Grexen 2025 (onderdeel van de jaarrekening 2024) zijn de risico's berekend met behulp van de Monte Carlo methode. Hierbij worden verschillende variabelen en alle benoemde risico's in een rekenmodel verwerkt die 10.000 simulaties gaat draaien van mogelijke uitkomsten. Het resultaat van deze uitkomsten is een verdeling van de waarschijnlijkheid van het financiële resultaat van de grondexploitatie, inclusief alle risico's en kansen. Deze nieuwe methode heeft ertoe geleid dat de risico's ten opzichte van de eerdere berekeningen, naar boven zijn bijgesteld. Voor Lorentz III, Drielanden en restgrexten zijn de gekwantificeerde risico's lager dan de verwachte winst waardoor deze risico's binnen de grex kunnen worden opgevangen en bij de berekening van het benodigde weerstandsvermogen buiten beschouwing blijven.

Waterfront: Het risico is met ruim 4,4 miljoen gestegen. Deze stijging bestaat uit meerdere elementen. Deze onderdelen zijn in de herziene grexen (die onder geheimhouding aan de raad beschikbaar zijn gesteld), uitvoerig beschreven. Samengevat gaat het om:

- a. **Marktrisico grondopbrengsten:** De grondexploitatie Waterfront is erg gevoelig voor marktschommelingen doordat er nog veel grondopbrengsten moeten worden gerealiseerd. Een wijzigend indexcijfers van 2% over één jaar heeft al een effect van € 1,0 miljoen. Ook gezien de sterk fluctuerende marktontwikkelingen van de afgelopen jaren kan dit risico in de toekomst dus zowel een sterk voordelig als nadelig effect op het projectsaldo veroorzaken.
- b. **Uitgiftevertraging Lorentz haven:** Netcongestie, stikstofproblematiek en de onzekerheid over de bouw van windmolens op het bedrijventerrein leiden tot een vertraging in de uitgifte van de kavels. Netcongestie leidt ertoe dat Liander geen aanvragen grootverbruik mag honoreren, waardoor veel potentiële bedrijven niet operationeel kunnen worden en de grond dus niet wordt verkocht. Ook de onduidelijkheid over het plaatsen van windmolens leidt tot vertraging. Nadat de Raad van State het bestemmingsplan, dat de bouw van de molens mogelijk maakte, heeft vernietigd is het onzeker of de windmolens worden geplaatst en zo ja wanneer deze worden gebouwd. Die onzekerheid maakt dat de kavels onder de windmolens vooralsnog niet in verkoop kunnen. Waar uitgiftevertraging een nadelig effect heeft op plankosten (meer kosten want meer jaren ambtelijke inzet), heeft dit een gunstig effect op de opbrengsten aangezien de opbrengstenstijging relatief gunstig is ten opzichte van de rentekosten die die oplopen wanneer de grondexploitatie jaren later wordt afgesloten.
- c. **Gewijzigde inzichten Dolfinariumeiland:** De raad is eind 2024 middels een brief geïnformeerd over de stand van zaken. De strook langs de haven is onderdeel van fase 2 (complex GX14) van het Waterfront. In deze strook is de bouw van een theater en andere Leisure functies voorzien. Omdat de ontwikkeling op basis van een dergelijk programma al een aantal keer niet succesvol is afgerond worden de uitgangspunten heroverwogen. Ook een ruimtelijke heroverweging is daar onderdeel van. Onderdeel van het project is een bebouwingsplint die het Dolfinarium afschermt van de stad. Wellicht een logische keuze toen het Dolfinarium nog miljoenen bezoekers trok. Nu is de vraag actueel of er niet een visie op de ontwikkeling van het hele eiland nodig is voordat er keuzes worden gemaakt voor de invulling van de plint. En mocht het komen tot de bebouwing van deze plint dat moet dat geen blokkade vormen voor een mogelijke toekomstige ontwikkeling van de rest van het eiland. Deze heroverweging kan leiden tot vertraging in de ontwikkeling van de strook die onderdeel uitmaakt van fase 2.
- d. **Niet nakomen subsidievoorwaarden WBI:** Het Rijk stelt voorwaarden aan de verleende WBI-subsidie. De belangrijkste voorwaarde is het realiseren van voldoende betaalbaar bouwprogramma. Over dit onderwerp is met het ministerie nauw contact. De aantallen en percentages betaalbare woningen die worden gebouwd beantwoorden aan de gestelde voorwaarden. Het oplossen van een financieel tekort is een andere voorwaarde voor het verlenen van de subsidie. Nu het exploitatieresultaat verbetert is de subsidie ook niet meer of minder nodig om het tekort af te dekken. De WBI subsidie kan daarom niet meer dienen als dekking voor eventuele risico's. Risico's lopen daarom via het weerstandsvermogen.

2. Risico rentestijgingen voor de grondexploitaties

De rentegevoeligheid van de grexen wordt jaarlijks geanalyseerd om het risico van rentestijging te kunnen kwantificeren. In de grexen is gerekend met een rentepercentage van 0,5% terwijl de rente op de kapitaalmarkt op dit moment veel hoger is. Bij aflopende leningen en herfinanciering geeft dat een direct effect op de kosten van de grexen. Het renterisico's wordt berekend op basis van de verwachte eindwaarde van de grex, de looptijd van de grex en een rente opslag die gebaseerd is op het verschil tussen de toegerekende rente en de huidige marktrente. Net als in 2023 is gerekend met een renterisico opslag van 1.0%. Naarmate het rente percentage toeneemt wordt het rente effect groter door het zogenoemde rente op rente effect. Door de relatief lange looptijd van 7 jaar bij Lorentz III en de relatief hoge boekwaarde van € 19,1 miljoen is de rentegevoeligheid groot. Ook voor de grex Waterfront geldt dat door de relatief lange looptijd van 6 jaar en de hoge boekwaarde van € 96,7 miljoen de rentegevoeligheid groot is. Per saldo is het renterisico op alle grexen tezamen afgenomen met ongeveer 1,7 miljoen. Dat kan worden verklaard door het resultaat van de herziene grondexploitaties, inclusief de vrijval van voorziening (waterfront) van ruim 11 miljoen euro. Over dat deel wordt geen renterisico meer gelopen

3. Sociaal domein

De combinatie van een goed gevulde bestemmingsreserve sociaal domein en een realistische begroting 2025, hebben ten tijde van de jaarrekening 2024 (het moment van risico inventarisatie) tot de conclusie geleid dat er geen aanvullend benodigd weerstandsvermogen nodig is voor het sociaal domein. Op 19 juni 2023 is de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 definitief vastgesteld. Doel van de maatregelen in de Hervormingsagenda is het jeugdstelsel kwalitatief te verbeteren en financieel houdbaar maken: betere en tijdige zorg en ondersteuning voor jeugdigen en hun gezin, op de juiste plek en wanneer dit nodig is. De maatregelen zoals opgenomen in de Hervormingsagenda tellen op tot een besparingspotentieel van ongeveer € 1 miljard vanaf 2026. Gemeenten moeten bij het opstellen van hun begrotingen rekening houden met deze besparing van € 1 miljard. Met het vaststellen van de Hervormingsagenda zijn de middelen voor de jaren 2024 en 2025 toegevoegd aan het

gemeentefonds. De toevoeging aan het gemeentefonds van de middelen voor 2026 en verder vindt plaats na het advies van de deskundigencommissie en de besluitvorming daarover.

Begin 2025 heeft de deskundigencommissie een zwaarwegend advies uitgebracht met het rapport Groeipijn. De commissie heeft de voortgang en uitvoering van de Hervormingsagenda beoordeeld en heeft geconcludeerd dat er veel gedrevenheid is om de hervormingen te laten slagen, maar dat er ook aanzienlijke druk is op alle betrokkenen. Voor wat betreft financiën stelt de commissie dat de financiële tekorten gedeeld moeten worden tussen Rijk en gemeenten. In hoeverre het Rijk het advies van de commissie overneemt, is nu nog niet bekend. De voorjaarsnota 2025 van het Rijk en de meicirculaire 2025 geven waarschijnlijk duidelijkheid.

4. Gronden in eigendom van de gemeente

De gemeente heeft gronden in eigendom om te ontwikkelen of te ruilen om ontwikkeling mogelijk te maken. De boekwaarde van de gronden kan te hoog zijn als de bestemming nog onduidelijk is of mogelijk te hoog gewaardeerd. Dat kan het geval zijn als geplande ontwikkelingen geen doorgang vinden of er als gevolg van ontwikkelingen in de markt verlies geleden zal worden op de grondverkoop. We hebben in 2024 aanvullende gronden gekocht waardoor het risico is gestegen.

5. Verbonden partijen

Deelname aan verbonden partijen brengt risico's met zich mee. Onder de afname van dit risico vallen met name de gesignaleerde risico's voor MIZ en voor de Inclusief Groep (Berenschot doet momenteel onderzoek) die naar beneden zijn bijgesteld. Voor gemeenschappelijke regelingen die zelf onvoldoende weerstandsvermogen aanhouden houden wij rekening met de consequenties die dat voor ons zou kunnen hebben

6. Raming gemeentefonds

In december 2023 zijn we geconfronteerd met een onverwachte tegenvaller in de algemene uitkering (-900.000,- euro). Door herijking is het aantal maatstaven fors verminderd met als gevolg dat het actualiseren of herzien van een maatstaf een veel grotere impact kan hebben.

7. Garantieverlening Zonnepark Harderwijk BV

De gemeente heeft zich garant gesteld voor een grote lening, waarop jaarlijks een deel wordt afgelost, daardoor kan het risico worden verlaagd. Doordat er ook een zonnepark tegenover de lening staat is het risico teruggebracht tot het restrisico.

8. Warmtenetwerk

De risico's voor het warmtenetwerk zijn gereduceerd omdat de gemeente aandeelhouder is van de onderneming. Aanleg- en exploitatie risico's ten aanzien van het warmtenet worden primair door WNH BV zelf gedragen. In 2024 is er een additionele agiostorting gedaan om de tegenvallende inkomsten op te kunnen vangen. In 2025 zal er wederom een agiostorting worden geëffectueerd om investeringen naar voren te kunnen halen. Met het verschaffen van dit kapitaal aan de BV zijn de risico's verdwenen.

9. Windturbines Lorentz

In de jaarrekening 2023 hielden we rekening met een risico. De kosten voor het project windturbines waren opgelopen terwijl onzeker was of deze kosten kunnen worden terugverdiend. Netcongestie maar ook de uitspraak van de Raad van State leidden tot onzekerheid. Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening 2024 is een bestuurlijk advies in routing gegaan waarbij wordt voorgesteld om het krediet te gaan afsluiten en de kosten ten laste te brengen van de algemene reserve. In het claimoverzicht per 31-12-2024 op de algemene reserve is hiermee rekening gehouden.

10. Overig domein mens & maatschappij, team samenleving

Vanuit het team samenleving wordt samengewerkt met een groot aantal maatschappelijke instellingen. Voor een aantal daarvan zijn borgstellingen of garantstellingen afgegeven die allen risico met zich meebrengen. Ook door het verstrekken van jarenlange subsidies bestaat een vergelijkbaar risico. Tevens is binnen dit domein een grote kans op misbruik van persoonsgegevens of informatielekken. De risico's daarvan zijn geïdentificeerd en zo goed mogelijk gekwantificeerd.

11. Exploitatie sport accommodaties en zwembad

Het zwembad is in maart 2023 geopend en de nieuwe sporthal is per september 2024 in gebruik genomen. Daarom is in het voorjaar 2025 de herziening van de exploitatie opgesteld om in kaart te brengen wat er nodig is aan budget. Met de exploitatie herziening zijn ook alle inkomsten en uitgaven doorgelicht in de begroting van de Sytel. Dit heeft ertoe geleid dat op een aantal onderdelen de begroting om een bijstelling vraagt. Het risico op overschrijding van het budget voor de exploitatie is hiermee ten opzichte van 2024 verlaagd.

12. Overig domein stad & omgeving, ruimtelijke projecten

Er is een groot aantal projecten in ontwikkeling die mogelijke risico's met zich meebrengen. De ontwikkeling van ruimtelijke projecten brengen elk hun eigen risico's met zich mee. Deze risico's worden per project geïnventariseerd en meegenomen bij de jaarlijkse risico-inventarisatie. Lopende en/of net uitgevoerde projecten, kunnen risico's meebrengen door dat de exploitatie budgetten mogelijk niet meer passend zijn. Eind 2023 is met de auditcommissie de wijze van omgaan met projectrisico's en daaruit voortvloeiend, financiële gevolgen voor het weerstandsvermogen, besproken. Daar is aangegeven dat op de agenda staat om de risico's voor de niet-GREX projecten op eenduidige wijze te beschrijven en te waarderen. De inventarisatie voor de risico's op kwalitatief niveau heeft inmiddels voor 70% van de projecten plaatsgevonden. De volgende stap is deze eenduidige wijze te kwantificeren. Bij de jaarrekening 2025 zal deze input worden meegenomen voor de bepaling van het weerstandsvermogen. Op basis van de risico's zoals deze tot dusver zijn gewaardeerd is voor 2024 gekozen voor een verzamelpost. Toename van de risico's kunnen verklaard worden door de toename kosten op voorbereidingskrediet nieuw weiburg, Kranenburg. Aanvullend is een groot risico toegevoegd voor de geluidsschermen A28/Oranjelaan omdat daar contracten onderliggen en het krediet uit 2020 niet geïndexeerd is.

13. Stadsbedrijf

Het stadsbedrijf is verantwoordelijk voor zorgvuldig beheer en onderhoud van de openbare ruimte. De ruimte die door allen in de samenleving wordt gebruikt. Het opgenomen risico betreft het voordoen van een mogelijke calamiteit in de openbare ruimte waarin de begroting geen rekening mee is gehouden en waar snel gehandeld moet worden.

14. Financiële risico's (borgstellingen en garantstellingen)

Net als bij de grexen bestaat er ook een renterisico in de algemene dienst. Op basis van de huidige informatie verwachten wij in 2026 weer leningen te moeten aantrekken tegen de dan geldende rentepercentages. In onze begroting is geen rekening gehouden met een hogere rentelast. Bestaande garantstellingen voor derden moeten we beschouwen als een financieel risico. En met het gebruik van subsidies van derden, zoals bijvoorbeeld de WBI, SISA regelingen bestaat er een risico op terugbetaling. Risico's die in eerder berekeningen niet separaat waren gekwantificeerd. De afname kan worden verklaard doordat over de subsidies voor beschermd wonen geen terugbetaal plicht bestaat. Die berekende risico's zijn eruit gehaald.

15. Bedrijfsvoering risico's

In onze bedrijfsvoering lopen we dagelijks risico. Een verzamelpost van vele heel diverse risico's, groter en kleiner van aard die niet allemaal separaat zijn benoemd. Een aantal voorbeelden hiervan zijn: Menselijke fouten kunnen leiden tot schades zoals bijvoorbeeld foute aanbestedingen of het terugvorderen van subsidies. We bezitten veel vastgoed, met risico's van leegstand terwijl onze kosten doorlopen, of we kunnen juist te maken krijgen met hogere pandlasten die doorberekend worden aan gebruikers maar in sommige gevallen anderzijds vragen om een hogere subsidie van de gemeente. Op ons totale personeelsbestand hebben we jaarlijks te maken met uitval van collega's door langdurige ziekte waarbij wij verantwoordelijk blijven om bij te dragen in de kosten. Een aantal collega's heeft een aanstelling voor onbepaalde tijd terwijl de dekking incidenteel van aard is. Kortom een divers geheel van risico's die onderling van elkaar verschillen en in omvang niet groot zijn, maar als geheel toch een behoorlijk risico vormen. Ook die risico's hebben we dit jaar zo goed mogelijk geprobeerd in beeld te brengen en samengevat in de risico's voor de bedrijfsvoering.

16. Overig algemeen (niet geïdentificeerd of gekwantificeerd):

Om schijnnaauwkeurigheid te voorkomen in de berekeningen van risico's en ook in de wetenschap dat niet alle risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen is er voor gekozen om- net als vorig jaar- een algemene rest post op te nemen in het weerstandsvermogen. Hieronder vallen ook risico's inzake informatieveiligheid en privacy.

Risico's inzake informatieveiligheid en privacy

De dreiging van ransomware-aanvallen neemt toe. Aan de lopende band proberen criminelen een ingang te vinden. De (potentiële) gevolgen van een aanval worden ook steeds ernstiger: het wordt merkbaar. Het fenomeen ransomware (gijzelsoftware) komt al jaren voor. Criminelen versleutelen gegevens en persen het slachtoffer af om deze gegevens na het betalen van losgeld weer toegankelijk te maken. Criminelen aarzelen niet om privacygevoelige gegevens van inwoners, bedrijven en medewerkers online te publiceren. Binnen EZM maken wij gebruik van diverse samenwerkingsverbanden en maken wij gebruik van diensten van derden zoals o.a. softwareleveranciers. Gemeenten zijn in de afgelopen jaren regelmatig geconfronteerd met incidenten die ontstaan zijn bij derden waarbij de gevolgen in de eigen gemeente merkbaar waren. In dit kader wordt ook verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering voor een beschrijving van de ontwikkelingen op het gebied van Informatisering en Automatisering, gezien de relatie die er bestaat tussen die ontwikkelingen en de gemeentelijke risico's op dit terrein.

Financiële kengetallen

In de onderstaande tabel volgt een overzicht van de financiële kengetallen.

Financiële kengetallen	Begroting 2024	Rekening 2024	Rekening 2023	Gelders gemiddelde 2023
1-a. Netto schuldquote	47%	42,9%	55,2%	36%
1-b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	46%	40,0%	53,0%	29%
2. Solvabiliteitsratio	33%	36,0%	31,5%	39%
3. Grondexploitatie	20%	24,8%	35,2%	6%
4. Structurele exploitatieruimte	0,8%	6,4%	-0,2%	4%
5. Belastingcapaciteit	81,9%	81,9%	79,2%	98%

De berekende kengetallen zijn in te delen in 3 categorieën:

- Categorie A: minst risicovol;
- Categorie B: gemiddeld risicovol;
- Categorie C: meest risicovol.

Om een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie te kunnen geven, is onderstaande tabel weergegeven. Uiteindelijk is het van belang het geheel aan kengetallen in relatie met elkaar te analyseren, en niet één afzonderlijk kengetal te isoleren.

Tabel financiële kengetallen

In onderstaande tabel zijn de risicocategorieën waarin de gemeente Harderwijk zich bevindt wat betreft de jaarrekening 2024 vetgedrukt opgenomen. Categorie A is de minst risicovolle categorie en categorie C is het meest risicovol.

Financiële kengetallen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1-a. Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
1-b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%
2. Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
3. Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
4. Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
5. Belastingcapaciteit*	<95%	95-105%	>105%

Toelichting kengetallen

Netto schuldquote

De netto schuldquote biedt inzicht in het niveau van de schulden ten opzichte van de eigen middelen. Hoe lager het percentage is, hoe gunstiger de financiële positie. De schuldquote geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een hogere schuldquote betekent een hogere schuldenlast. De gemeente Harderwijk laat een daling zien in netto schuldquote van 55,2% in 2023 naar 42,9% in 2024. Dit heeft met name te maken met lagere vaste schulden en een hoger totaal aan baten (exploitatie). Het Gelders gemiddelde van 2023 bedraagt 36%.

Gemeente Harderwijk valt met de netto schuldquote in de **minst risicovolle categorie A**.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Dit kengetal wordt berekend overeenkomstig de netto schuldquote, vermeerderd met leningen aan openbare lichamen, woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen. Dit kengetal houdt ook rekening met de risico's die gelopen worden bij voornoemde partijen. Hoe lager het percentage is, hoe gunstiger ook hier de financiële positie. De gemeente Harderwijk laat een daling zien in netto gecorrigeerde schuldquote van 53,0% in 2023 naar 40,0% in 2024. Het Gelders gemiddelde van 2023 bedraagt 29%. De netto gecorrigeerde schuldquote van gemeente Harderwijk valt ook hier in de **minst risicovolle categorie A**.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is op langere termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen. Met een stijging van de solvabiliteitsratio van 31,5% in 2023 naar 36,0% in 2024 is de weerbaarheid om in de toekomst aan de financiële verplichtingen te voldoen toegenomen. Dit wordt verklaard door een stijging van het eigen vermogen. De gemeente Harderwijk valt in het **gemiddelde risicoprofiel van categorie B**. Het Gelderse gemiddelde van 2023 bedraagt 39%.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de boekwaarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Voor de berekening wordt de bouwgrond in exploitatie gedeeld door de totale baten uit de begroting of rekening en uitgedrukt in een percentage.

De grondexploitatie kan een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Er is sprake van een daling van dit kengetal van 35,2% in 2023 naar 24,8% in 2024. Dit komt zowel door een afname van bouwgronden in exploitatie als een toename in de totale baten van de gemeente. De gemeente Harderwijk valt door de afname met dit kengetal in het **gemiddelde risicoprofiel van categorie B**. Het Gelders gemiddelde van 2023 bedraagt 6%.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder bijvoorbeeld de rente en aflossing van leningen) te dekken.

De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin, dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte van gemeente Harderwijk 2024 is afgerond 6,4% ten opzichte van -0,2% in 2023. Er is dus sprake van een toename van de structurele exploitatieruimte. Dit komt met name door het voordelig resultaat van de GREXen 2024 van €11.866.000. Lasten en baten van Grexen worden in de structurele baten meegenomen. Als het resultaat van de GREXen 2024 meegenomen zou worden als incidentele baat, dan komt dit kengetal uit op 1,08%.

Met dit kengetal valt gemeente Harderwijk in de **minst risicovolle categorie A**. Het Gelders gemiddelde van 2023 bedraagt 4%.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft de potentiële ruimte aan, die een gemeente heeft om zijn structurele baten te verhogen om daarmee bijvoorbeeld stijgende structurele lasten op te vangen. Wanneer de woonlasten al relatief hoog zijn, dan is er minder ruimte om te kunnen bijsturen.

Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan landelijk gemiddelde tarieven. De belastingcapaciteit wordt als volgt berekend: de totale woonlasten meerpersoonshuishouden ten opzichte van het landelijk gemiddelde uitgedrukt in een percentage. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente.

Het kengetal belastingcapaciteit is 81,9% in 2024 tegen 79,2% in 2023 en is daarmee gestegen. Als het kengetal onder de 100% is betekent dit dat de lokale lastendruk lager is dan de landelijk gemiddelde lastendruk en er dus ruimte aanwezig is om bij te kunnen sturen. Het kengetal valt in de **minst risicovolle categorie A**. Het Gelders gemiddelde van 2023 bedraagt 98%.

Financiële positie

De algehele financiële positie van de gemeente Harderwijk kan op basis van de geformuleerde kengetallen Jaarrekening 2024 per saldo worden gezien als voldoende. Er zijn een aantal verschuivingen bij verschillende kengetallen die zowel minder risicovolle als meer risicovolle uitkomsten laten zien. De kengetallen m.b.t. schuldquote, solvabiliteit en grondexploitatie laten een positieve ontwikkeling zien, terwijl de structurele exploitatieruimte is afgenomen. Het kengetal aanwezige belastingcapaciteit geeft nog ruimte om positieve sturing te geven aan de financiële positie.

3.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Het op een verantwoorde wijze onderhouden en in stand houden van de kapitaalgoederen legt een beslag op een aanzienlijk deel van de financiële middelen van de gemeente. Kapitaalgoederen zijn ruwweg verdeeld naar de categorieën wegen, water, groen en gebouwen. Onderhoud en vervanging zijn van belang om een veilige en duurzame openbare ruimte te realiseren. Er vindt een continue afweging plaats tussen een zo doelmatig mogelijk fysiek beheer en het verwezenlijken van de aanwezige maatschappelijke vraag en behoefte.

Meer specifiek gaat het in deze paragraaf om de planning en uitvoering van de te verrichten onderhoudswerkzaamheden aan de diverse categorieën kapitaalgoederen. Genoemde bedragen zijn exclusief interne uren (overhead). Deze worden centraal vastgelegd en niet toegerekend.

In de diverse beleids- en beheerplannen heeft de raad de kaders vastgesteld voor de uitvoering van het onderhoud. Het vastgestelde onderhoudsniveau en de kwaliteit van de kapitaalgoederen zijn daarbij bepalend voor de jaarlijkse lasten. Voor zover aanwezig worden onderhoudsvoorzieningen gevuld door een jaarlijkse storting ten laste van de begroting.

De volgende tabel geeft een overzicht van aanwezige beheerplannen en geplande actualisaties (N.B.: opsomming is niet uitputtend van karakter).

Beheerplan	Vastgesteld raadsbesluit	Geplande actualisatie
IBOR 2020-2024	2 juli 2020	2025
Beleidsuitwerking en uitvoeringsagenda Riolerig, Water en Klimaatadaptatie 2024-2028	10 juni 2024	2029
Beheerplan sportaccommodaties 2019-2023 2 ^e evaluatie	10 oktober 2019	2027
VANG-Harderwijk op weg naar een circulaire stad	25 juni 2020	2026
Beheerplan begraafplaatsen	7 maart 2022	2028
Havenbeheerplan 2020-2024	2 juli 2020	2025
Meerjaren onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen (MJOP) 2025-2028	12 december 2024	2029

Openbare ruimte

Beleidskader

Bij raadsbesluit van 2 juli 2020 is onder de titel 'Samen kleuren we de stad' een Integraal Beheerplan Openbare Ruimte voor de periode 2020-2024 vastgesteld. Het beheerplan vormt het kader voor het beheren en onderhouden van de totale openbare ruimte en is derhalve in de uitvoering van de diverse werkzaamheden ook de leidraad geweest voor het verslagjaar 2024.

De keuzes in het IBOR-plan sluiten aan op het integrale beleid van de gemeente voor een veilig en aantrekkelijk woon- en leefmilieu, het versterken van de sociale samenhang, het vergroten van de toeristische attractiviteit en duurzaamheid. Het IBOR omvat de producten water, riool- en stedelijk water, wegen, openbare verlichting, straatmeubilair, technische installaties, civieltechnische kunstwerken, groen, en spelen. Er wordt op moment van schrijven gewerkt aan actualisatie van het IBOR.

Beheerplan

Er is sprake van planmatig jaarlijks en meerjarig onderhoud, dat op basis van onder meer de landelijk toegepaste CROW-normen voor de openbare ruimte tot stand komt. In het vastgestelde IBOR is ook teruggeblikt en bezien of gerealiseerd is wat van tevoren zo bedacht was. Deze ervaringen zijn meegenomen en de ambities voor de komende jaren zijn vastgelegd.

Uitvoering en financiële consequenties

Een beschrijving van uitgevoerde werkzaamheden voor (groot) onderhoud aan de wegen, civieltechnische kunstwerken, openbare verlichting enz., uitgevoerd in 2024, is gegeven in Programma 2. Dit geldt eveneens voor het openbaar groen, inclusief de speelvoorzieningen c.q. speelplaatsen in Programma 5. Eventuele financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting 2024 komen terug in de financiële analyses van deze programma's.

Havens

Het vigerende Havenbeheerplan 2020-2024 heeft betrekking op alle havens in eigendom en beheer van de gemeente Harderwijk inclusief het nautische beheergebied. Met de ontwikkelde fases 1 en 2 binnen het project Waterfront heeft het havengebied vele veranderingen ondergaan. De ontwikkeling van fase 3 is nog in volle gang. Jaarlijks wordt ca. € 230.000,- toegevoegd aan de onderhoudsvoorziening Havenwerken. Vanuit deze voorziening wordt het groot onderhoud aan bruggen, kademuren, oeverbeschermingen enz. bekostigd.

In 2024 zijn de voorbereidingen getroffen voor de actualisatie van het Havenbeheerplan. Het nieuwe Havenbeheerplan 2025-2029 is ten tijde van het opstellen van de jaarrekening ingerout in het bestuurlijk proces.

Riool- en waterzorg

Op 23 april 2024 heeft de raad ingestemd met de visiecomponenten in de Beleidsuitwerking en Uitvoeringsagenda Riolering, Water en Klimaatadaptatie Harderwijk 2024-2028 (BuRWKA). Dit betreft onder andere een continuering van bestaand beleid voor de wettelijke gemeentelijke waterzorgtaken en een doorkijk in lange termijn ontwikkeling van uitgaven voor instandhouding van het bestaande rioolsysteem en een klimaatbestendige gemeente in 2050. Het beoogd effect is een doelmatige waterketenzorg en een waterrobuuste en klimaatbestendige gemeente in 2050. De wettelijke verplichte zorgtaken voor stedelijk afvalwater, regenwater en grondwater houden verband met met de volgende doelen: bescherming van de volksgezondheid, een veilige, gezonde en comfortabele leefomgeving.

Voor de rioleringen is de streefkwaliiteit vastgesteld op niveau C. Dit is een "Harderwijker" vertaling van landelijke erkende richtlijnen, maar hebben geen wettelijke status. De exploitatielasten bestaan met name uit onderhoud en vervanging en herstel van schades.

Water

Het IBOR is maatgevend voor het in stand houden van de watergangen. Het gaat hier om watergangen voornamelijk in het buitengebied met een schouwplicht. De stedelijke watergangen zijn voornamelijk in eigendom of beheer bij Waterschap Vallei en Veluwe. De exploitatielasten bestaan uit onderhoud en herstel schades.

Gemeentelijk vastgoed

Op 5 september 2024 is het vastgoed- en accommodatiebeleid 2024 vastgesteld. Gemeentelijk vastgoed betreft gebouwen en de daarbij horende grond die wij als gemeente gebruiken en vaak in eigendom hebben. De grondslag voor dit gebruik en eigendom is altijd een functionele behoefte (maatschappelijke doelen, ruimtelijke en strategische doelen, dienstverlening, bedrijfsvoering). Dat betekent dat het eigendom en/of beheer van vastgoed geen doel op zich is maar ondersteunend is aan deze functionele behoefte.

Sinds 2015 heeft de gemeente geen wettelijke verantwoordelijkheid meer voor het onderhoud van schoolgebouwen. Uitzondering hierop zijn de schoolgebouwen in gemeentelijk eigendom; daarvoor blijft de gemeente deze verantwoordelijkheid wel dragen.

Beleidskader

Het uitgangspunt is, dat de gemeente de vastgoedaccommodaties in een goede staat van onderhoud houdt. Op grond van de Financiële Verordening wordt eens in de 4 jaar het Meerjarig Onderhoudsplan (MJOP) geactualiseerd, inclusief het meerjarig budgettair beslag. Het vigerend beleid is gebaseerd op het Meerjarig Onderhoudsplan 2025-2028.

Het onderhoudsniveau is gebaseerd op sober en doelmatig onderhoud. Het cyclische karakter van het planmatig onderhoud brengt met zich mee, dat er jaarlijkse fluctuaties optreden in het uitgavenpatroon. Naast de jaarlijks beschikbare onderhoudsbudgetten ten behoeve van het preventief en correctief onderhoud, is er een Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen en een Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten technische installaties beschikbaar om de geplande en verwachte uitgaven voor planmatig onderhoud en vervanging door de jaren heen te egaliseren.

MJOP gemeentelijke gebouwen

Het MJOP 2025-2028, met als uitgangspunt technische instandhouding van de gebouwen in de huidige vorm, is opgesteld door een onafhankelijk extern bureau (Facilicom Solutions) op basis van visuele inspecties en aangereikte informatie. De actualisatie van het MJOP is in 2024 uitgevoerd en het raadsbesluit is genomen op 12 december 2024. Op basis van het MJOP 2025-2028 is een doorrekening gemaakt op basis van een 10-jarig beeld. De jaarlijkse dotatie aan de onderhoudsvoorziening betreft afgerond € 1.149.000,- (inclusief niet verrekenbare BTW).

Uitvoering en financiële consequenties

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de diverse uitgevoerde onderhoudsactiviteiten in 2024 en de bedragen die daarmee gemoeid zijn geweest.

Tabel Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen

Stand 1-1-2024	Vermeerdering	Vermindering	Stand 31-12-2024
€1.747.815	€1.363.715	€1.300.176	€3.732.155

De jaarlijkse toevoeging aan de voorziening is gebaseerd op het vastgestelde MJOP. In 2024 betreft dit een bedrag van € 1.363.715,-. De verminderingen bestaan uit het daadwerkelijk gepleegd planmatig onderhoud in het verslagjaar. Er wordt een bedrag van € 1.470.000,- aan werkzaamheden doorgeschoven naar 2025. Het budget aan onderhoudswerkzaamheden die doorlopen van 2024 naar 2025 zal worden verantwoord in de jaarrekening 2025.

3.4 Paragraaf Financiering

Algemeen

De paragraaf Financiering gaat over de manier waarop de gemeente Harderwijk haar activiteiten en projecten financiert en haar liquiditeiten beheert.

Ambitie

Gemeente Harderwijk streeft naar regie op de gemeentelijke uitgaven en inkomsten resulterend in een optimale financiering (op korte en lange termijn) in geldstromen. Daarbij wordt geopereerd binnen de wettelijke en gemeentelijk vastgestelde kaders. Om de treasuryfunctie goed uit te voeren, wordt gekeken naar de meerjarige liquiditeitsontwikkeling van de gemeente en de renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt in Nederland. De treasuryfunctie wordt financieel risicomijdend uitgevoerd. Gemeente Harderwijk geeft waar het kan invulling aan duurzaam (ethisch) bankieren. Op het gebied van reputatie en imago stelt de gemeente Harderwijk eisen aan de organisaties en instellingen, waarmee het zaken doet. Gemeente Harderwijk stelt bij de treasuryfunctie bestuurlijke en ambtelijke integriteit voorop.

Doelstellingen

De doelstellingen van gemeente Harderwijk op het gebied van treasury luiden: regie hebben op de gemeentelijke uitgaven en inkomsten, duurzaam toegang hebben tot de financiële markten, tijdig kunnen beschikken over voldoende financieringsmiddelen, beheersen van risico's, streven naar rente-optimalisatie en beperken van verwerkingskosten bij het beheren van geldstromen en financiële posities.

Regelgeving

De Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido) is kaderstellend voor de treasuryfunctie van gemeenten. Gemeenten worden verplicht tot een transparant en inzichtelijk lokaal treasurybeleid en -beheer. Het actuele beleidskader voor de gemeentelijke financiering is het op 23 februari 2023 door de raad vastgestelde Treasurystatuut gemeente Harderwijk 2023.

Ontwikkelingen

Marktontwikkelingen

Renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt zijn voor de gemeente belangrijk om te kunnen sturen op de financiële risico's. Deze ontwikkelingen, die van buiten komen, kunnen niet beïnvloed worden. De renteontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd door gebruik te maken van informatie van met name de Bank Nederlandse Gemeenten, het Schatkistbankieren en enkele andere banken.

De renteverhogingen van de afgelopen 2 jaar door de ECB om de inflatie te beteugelen en te stabiliseren op een niveau van 2 tot 2,5% hebben effect gehad. De meest recente ECB-prognoses gaan uit van een inflatie voor 2025 van 2,1% en voor 2026 van 1,9%. Hoewel de ECB een terughoudende houding aanneemt in publicaties en persconferenties, straalt de ECB vertrouwen uit over het gevoerde rentebeleid. De ECB heeft met een aantal renteaanpassingen de rente eind januari 2025 verlaagd tot 2,75%. In de Begroting 2025-2028 werd door de markt uitgegaan van een verdere verlaging van de rente tot 2,25% aan het eind van 2025. De ECB is duidelijk voornemens de rente verder te verlagen richting het neutrale niveau, waarbij de ECB de economie afremt, noch stimuleert. De ECB houdt grofweg 2% aan als neutrale renteniveau. Dit betekent dat er nog enkele renteverlagingen volgen gedurende 2025. Wat er daarna gebeurt is nog onzeker, de ECB laat zich op dat punt niet in de kaarten kijken.

Renteontwikkelingen

De renteontwikkelingen voor 2025 zijn bij de Begroting 2025 opgesteld. In de jaarrekening 2024 is een effect te zien waarbij de omslagrente door te veel aan rente-inkomsten naar nul bijgesteld moet worden. In de tussentijdse rapportage 2025 zal nader bekeken worden wat dit betekent voor 2025 en wat de verwachting voor 2025 is.

Aantrekken geld

Het rentebeleid van de ECB vertaalt zich naar de gemeente. De percentages voor het aantrekken van geld zitten een aantal tienden boven de ECB-rente. De renteontwikkelingen worden bepaald op basis van langlopende leningen met een looptijd van 20 jaar. Voor medio 2025 wordt een rentepercentage verwacht van 3%. Voor 2026 en verder wordt ook gerekend met een rentepercentage van 2,50%.

Beleggen in Schatkist

De rentepercentages voor het schatkistbankieren bevinden zich ongeveer op hetzelfde niveau als de ECB-rente. Voor de lopende rekening in de Schatkist zou de renteopbrengst bijgesteld moeten worden naar 2% in 2025. Vanaf 2026 wordt een gemiddelde renteopbrengst van 1,75% verwacht. In de tussentijdse rapportage 2025 zal voorgesteld worden de begroting hierop bij te stellen.

Overzicht normen Wet Fido ook wel effectindicatoren				
	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2021
Renterisiconorm:				
<i>Wettelijke norm</i>	20%	20%	20%	20%
<i>Percentage gemeente Harderwijk</i>	7%	15%	15%	18%
Kasgeldlimiet:				
<i>Wettelijke norm</i>	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
<i>Percentage gemeente Harderwijk</i>	0%	0%	0%	0%
Drempelbedrag Schatkistbankieren:				
<i>Wettelijke norm</i>	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
<i>Percentage gemeente Harderwijk</i>	0,2%	0,3%	0,3%	0,3%

Liquiditeit

Schatkistbankieren

Om de staatsschuld en beleggingsrisico's te beperken zijn decentrale overheden verplicht om hun overtollige geldmiddelen aan te houden in 's Rijks schatkist. Daarnaast mogen alleen leningen verstrekt worden aan medeoverheden. Het bedrag, dat de gemeente Harderwijk zelf mag aanhouden op haar eigen bankrekeningen, is maximaal gelijk aan het drempelbedrag schatkistbankieren.

Per kwartaal wordt het gemiddelde bedrag per dag aan geldmiddelen berekend. Het Rijk heeft voor het buiten de Schatkist aan te houden liquide middelen een normpercentage ingesteld. Het actuele percentage bedraagt 2% van het begrotingstotaal.

Voor 2024 is het drempelbedrag voor de gemeente Harderwijk € 4.624.000,-. Dit is gelijk aan 2% van het totaal van de begrote lasten vóór bestemming, € 231.202.000,-. De tabel laat voor 2024 per kwartaal het gemiddelde bedrag op eigen bankrekeningen zien ten opzichte van het drempelbedrag schatkistbankieren en de ruimte daartussen.

Gemeente Harderwijk heeft op de lopende rekening bij de BNG een plafond ingesteld van € 400.000,-. Aan het eind van elke dag wordt het saldo boven dit plafond automatisch afgeroomd naar de Schatkist. Wekelijks wordt aan de hand van de betalingen die gedaan moeten worden, ingeschat welk bedrag van de Schatkist teruggestort moet worden op de lopende rekening bij de BNG.

Drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000,-)				
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Grondslag voor de norm: totaal van de begrote lasten op jaarbasis	231.202	231.202	231.202	231.202
<i>Drempelbedrag volgens wet Fido, 2% van de begrote lasten op jaarbasis</i>	4.624	4.624	4.624	4.624
<i>Gemiddeld buiten 's Rijks schatkist aangehouden geldmiddelen</i>	401	272	400	400
<i>Ruimte (+) of overschrijding (-) ten opzichte van het drempelbedrag schatkistbankieren</i>	4.223	4.352	4.224	4.224
Wordt voldaan aan de norm?	ja	ja	ja	ja

Financieringspositie en liquiditeitsprognose

Met behulp van de liquiditeitsprognose wordt de ontwikkeling van het saldo van de periodieke uitgaven (lonen, reguliere budgetten) en inkomsten (belastingen, gemeentefonds) in beeld gebracht. Tevens worden grondexploitaties jaarlijks herzien aan de hand van ontwikkelingen. De fasering in tijd van de geplande (vervangings)investeringen wordt periodiek afgestemd met de projectleiders. Bij het actualiseren van de liquiditeitsprognose door het jaar heen wordt in beeld gebracht hoe het verloop van de inkomsten en uitgaven is

van de grondexploitatie. Indien nodig worden er kort- of langlopende leningen aangetrokken, afhankelijk van de behoefte.

In 2024 zijn er geen kort- of langlopende leningen aangetrokken en is de liquiditeit voldoende geweest. In de onderstaande tabel is een samenvatting van de liquiditeitsprognose per 01-04-2025. Met de besluiten die reeds zijn genomen (bijvoorbeeld: IHP, parkeergarage Waterfront etc.) en de herziening van de grondexploitatie (waar een aanzienlijke verschuiving plaats heeft gevonden) lijkt het vanuit de liquiditeitsprognose nodig om in derde kwartaal 2025 weer een lening aan te trekken. De praktijk is echter weerbarstig. De gemeente mag ca. 20 miljoen met kort geld financieren dus er kunnen snel acties uitgezet worden mocht dat nodig zijn. Bij de volgende liquiditeitsprognose (1-07-2025) zal beoordeeld worden of het aantrekken van een lening noodzakelijk is. De budgettaire effecten van het mogelijk kort- of langlopend geld aantrekken inzichtelijk gemaakt bij de begroting (voor de meerjarige effecten) en/of tweede tussentijdse rapportage (voor 2025).

Samenvatting Liquiditeitsprognose per 01-04-2024 (bedragen x € 1000,-)				
	2025	2026	2027	2028
Beginstand liquiditeit 1-1		182	8.758	2.338
Liquiditeit opnamedatum 1-4	-24.229			
Algemene Dienst	-14.897	-26.793	-17.582	-4.358
Grondexploitatie	-5.807	-30.013	-16.662	-24.990
Aflossingen	-16.343	-29.643	-5.500	-5.500
Eindstand liquiditeit 31-12	-12.818	-26.423	-6.420	15.132
Mogelijk aan te trekken lening	13.000	35.000		
Eindstand liquiditeit 31-12	182	8.758	2.338	17.470

Tabel Financieringspositie 2024 (bedragen x € 1000,-)				
Ultimo boekjaar	2024	2023	2022	2021
Financieringsbehoefte				
Boekwaarde vaste activa	169.663	158.891	144.372	124.710
Vorraden, waaronder bouwgronden in exploitatie	55.311	71.254	88.699	88.881
Vorderingen	16.767	17.977	15.682	21.936
Totaal Financieringsbehoefte	241.741	243.122	248.753	235.527
Financieringsmiddelen				
Reserves	107.960	92.305	94.493	91.007
Voorzieningen	21.232	19.710	18.204	17.096
Waarborgsommen en aangevane langlopende leningen	116.211	132.532	114.989	141.941
Totaal Financieringsmiddelen	245.403	244.547	227.686	250.044
Financieringsoverschot / -tekort	3.662	1.425	-21.067	14.517
Financiering				
Liquide middelen	1.252	1.121	464	1.001
Schatkist	47.227	41.317	8.625	34.134
Geïnduceerd vermogen (crediteuren + overlopende passiva - overlopende activa)	-44.817	-41.013	-30.156	-20.618
Totaal Financiering	3.662	1.425	-21.067	14.517

Risico's Algemeen

Met het geactualiseerde Treasurystatuut 2023 worden risico's geminimaliseerd doordat beschreven wordt aan welke randvoorwaarden alle treasury gerelateerde activiteiten moeten voldoen. Indien er om wat voor redenen dan ook specifieke risico's worden geconstateerd, in relatie tot treasury, zullen deze worden meegenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Kredietrisico

Deelnemingen

Deelnemingen worden alleen aangegaan in het kader van de uitoefening van de publieke taak, passend binnen het gemeentelijk beleid. Gemeente Harderwijk bezit vanuit de publieke taak in enkele ondernemingen aandelen, waaronder N.V. Bank Nederlandse Gemeenten, N.V. Alliander, Inclusief Groep, Afvalsturing Friesland, Warmtenetwerkbedrijf Harderwijk BV en Zonnepark Harderwijk BV. Voor een overzicht van de deelnemingen wordt verwezen naar het onderdeel Financiële vaste activa in de toelichting op de balans.

Verstreckte leningen

Hierbij gaat onder andere om leningen SVN en een verstreckte lening aan netbeheerder Alliander. Deze laatste lening kan door Alliander alleen onder strikte voorwaarden worden omgezet in gewone aandelen (deelneming). Ook hier wordt verwezen naar het onderdeel Financiële vaste activa in de toelichting op de balans.

Gewaarborgde geldleningen

Borgstellingen kunnen via directe borgstelling of via achtervang plaatsvinden. Betrokkenheid van waarborgfondsen betekent dat de borgstelling en hiermee ook het risico wordt gedeeld. In dat geval is het netto geborgde bedrag, dus het werkelijke procentuele deel waarover de gemeente Harderwijk risico loopt, lager dan de restant hoofdsom van de gewaarborgde leningen. Voor een toelichting wordt verwezen naar 'Niet uit de balans blijken verplichtingen' in de toelichting op de balans.

Debiteurenrisico

Met betrekking tot debiteuren, die niet aan hun betalingsverplichtingen voldoen, wordt een actief invorderingsbeleid gevoerd om de risico's te minimaliseren. Op deze wijze worden de (financiële) risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid van een waardedaling van onze vorderingspositie op debiteuren voorkomen.

In onderstaande tabel is in kaart gebracht wat de totale omvang van de voorziening debiteuren is ten opzichte van het totale debiteurensaldo.

Tabel krediet- / debiteurenrisico 2024 (bedragen x € 1.000,-)						
Ultimo boekjaar	2023 Debiteuren	2023 Voorziening	2023 %	2024 Debiteuren	2024 Voorziening	2024 %
Debiteuren algemeen	2.613	120	5%	2.150	206	10%
Debiteuren sociale zaken	2.025	995	49%	1.958	1.004	51%
Debiteuren belastingen	890	51	6%	784	43	5%
Totaal	5.528	1.166	21%	4.892	1.253	26%

Renterisico

Renterisico over de vlottende schuld

Kasgeldlimiet

De rentepercentages voor kortlopende financiering (looptijd < 1 jaar) kunnen sterk fluctueren, waardoor ook de rentelasten sterk meebewegen. Daarom heeft het Rijk met betrekking tot het financieren met kortlopende middelen wettelijke voorschriften vastgesteld. De maximale gemiddelde omvang waarvoor gemeenten kortlopende leningen en schulden in rekening courant mogen aangaan, wordt bepaald door de kasgeldlimiet.

Deze limiet wordt volgens de Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) berekend op basis van een vast percentage (8,5%) van het begrotingstotaal per 1 januari.

Als onderdeel van de treasuryfunctie wordt de afweging kort- of langlopend financieren gemaakt op basis van de actuele liquiditeitsplanning. Als de kasgeldlimiet structureel overschreden dreigt te worden, is de gemeente verplicht om de vlottende financiering (korter dan 1 jaar) om te zetten in vaste financiering. In het kader van de Wet Fido heeft de provincie een toezichhoudende rol.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000,-)					
	Begroting 2024	2024 Werkelijk 1 ^e kwartaal	2024 Werkelijk 2 ^e kwartaal	2024 Werkelijk 3 ^e kwartaal	2024 Werkelijk 4 ^e kwartaal
Omvang begroting per 1 januari 2024	231.202	231.202	231.202	231.202	231.202
(1) Toegestane kasgeldlimiet					
In procenten	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5
In €	19.652	19.652	19.652	19.652	19.652
(2) Omvang vlottende korte schuld	0	0	0	0	0
(3) Vlottende middelen	25.153	45.800	39.600	56.700	49.000
(4) Netto vlottende schuld (2 - 3)	-25.153	-45.800	-39.600	-56.700	-49.000
(5) Toets kasgeldlimiet					
Toegestane kasgeldlimiet (1)	19.652	19.652	19.652	19.652	19.652
Totaal netto vlottende schuld (4)	-25.153	-45.800	-39.600	-56.700	-49.000
Ruimte (-) / overschrijding (+) (1) - (4)	44.805	65.452	59.252	76.352	68.652

De tabel laat zien dat in 2024 de kasgeldlimiet niet is overschreden.

Renterisico over de vaste schuld

Renterisiconorm

Het doel van de renterisiconorm is het beperken van de rentegevoeligheid van de geldleningen (opgenomen geld) met een looptijd gelijk aan of langer dan één jaar. Hierbij geldt een limiet van maximaal 20% per jaar over het begrotingstotaal vóór bestemming.

Het totaalbedrag aan herfinanciering en renteherziening mag in 2024 maximaal gelijk zijn aan het drempelbedrag, € 46.240.000,-. Dit is gelijk aan 20% van € 231.202.000,-.

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000,-)					
	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Grondslag voor de norm:					
totaal van de begrote lasten op jaarbasis	231.202	223.131	218.220	211.274	213.210
Drempelbedrag volgens wet Fido	46.240	44.626	43.644	42.255	42.642
20% van de begrote lasten op jaarbasis					
Renteherzieningen	-	-	-	-	-
Aflossingen	16.255	16.260	16.265	5.125	5.128
Risicobedrag (renteherzieningen + aflossingen)	16.255	16.260	16.265	5.125	5.128
Ruimte (+) of overschrijding (-) ten opzichte van het drempelbedrag renterisiconorm	29.985	28.366	27.379	37.130	37.514
Wordt voldaan aan de norm?	ja	ja	ja	ja	ja

De tabel laat zien dat in 2024 de renterisiconorm niet is overschreden. Er wordt ruimschoots voldaan aan de norm. Ook de komende jaren blijft de gemeente Harderwijk onder de norm.

Leningenportefeuille

De portefeuille van leningen met een looptijd gelijk aan of langer dan één jaar is ultimo 2024 als volgt samengesteld.

Leningenportefeuille (bedragen x € 1.000,-)					
Geldverstrekker	einddatum	bedrag 1-1-2024	bedrag 31-12-2024	rente- percentage	einddatum
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	12-7-2016	12.000	8.000	0,28%	12-7-2026
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	10-4-2019	21.428	14.286	0,04%	10-4-2026
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	15-7-2020	59.500	56.000	0,18%	15-7-2040
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	17-4-2023	35.000	33.600	3,51%	17-4-2048
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	24-9-2014	857	720	1,59%	24-9-2029
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	24-9-2019	3.388	3.312	2,29%	24-9-2054
Totaal		132.173	115.918		

Rente

Renteschema

In de notitie rente 2017 heeft de Commissie BBV de aanbeveling gedaan het renteschema op te nemen om het inzicht te vergroten in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Dit renteschema is in onderstaand schema weergegeven.

Schema rentetoerekening (bedragen x 1.000,- euro)		
	2024 werkelijk	2024 begroting
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.423.392	1.468.470
Externe rentebaten	-1.613.272	0
Totaal door te rekenen externe rente	-189.880	1.468.470
Doorberekende rente aan de grondexploitatie	0	-796.300
Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	0
Saldo door te rekenen externe rente	-189.880	672.170
Rente over het eigen vermogen	0	0
Rente over de voorzieningen	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	-189.880	672.170
De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	0	-826.535
Renteresultaat op taakveld treasury	-189.880	-154.365

Rentetoerekening grondexploitatie

Door de renteopbrengst van het Schatkistbankieren wordt geen rente toegerekend aan de grondexploitatie.

Rente-omslagpercentage

De notitie rente 2017 van de Commissie BBV schrijft voor hoe gemeenten de doorberekening van de rente dienen te verantwoorden. Het te hanteren renteomslag-percentage dient door alle gemeenten op een éénduidige wijze berekend te worden, zodat onderlinge vergelijkbaarheid toeneemt en beter aansluit bij de werkelijke rentekosten. In de begroting 2024 is het rente-omslagpercentage op 0,5% bepaald. Het werkelijk rente-omslagpercentage komt bij deze jaarrekening uit op 0%.

Renteresultaat

Per saldo heeft de gemeente Harderwijk over 2024 een renteopbrengst van € 189.880,-.

Samenvatting

De wet Fido bevat drie normen waaraan de gemeente dient te voldoen. De normen betreffen het renterisiconorm, kasgeldlimiet en het drempelbedrag schatkistbankieren.

Overzicht normen Wet Fido ook wel effectindicatoren				
	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2021
Renterisiconorm:				
Wettelijke norm	20%	20%	20%	20%
Percentage gemeente Harderwijk	7%	15%	15%	18%
Kasgeldlimiet:				
Wettelijke norm	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Percentage gemeente Harderwijk	0%	0%	0%	0%
Drempelbedrag Schatkistbankieren:				
Wettelijke norm	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Percentage gemeente Harderwijk	0,2%	0,3%	0,3%	0,3%
Financieringspositie:				
Financieringsoverschot / -tekort	3.662	1.425	-21.067	14.517

De daling van de renterisiconorm komt door de omzetting van leningen met een looptijd van minder dan 10 jaar naar leningen met looptijden langer dan 20 jaar. Het percentage renterisiconorm voor de gemeente Harderwijk daalt daardoor. Dit betekent dat de leencapaciteit toegenomen is. De gemeente Harderwijk blijft ruimschoots onder de drie wettelijke normen.

3.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

Organisatie en organisatieontwikkeling

In de organisatievisie van de gemeente Harderwijk staat de best mogelijke dienstverlening aan inwoners, ondernemers en bezoekers voorop. In de voorgaande jaren zijn in dat licht aanpassingen verricht aan de structuur van de organisatie – en – is geïnvesteerd in de talentontwikkeling van medewerkers. Zowel met het Leer!plein als het leiderschapsprogramma. Daarmee is een solide basis ontstaan, waaruit continue verder gewerkt wordt aan de kwaliteitsverbetering van de dienstverlening. Per 1 januari 2024 is de nieuwe gemeentesecretaris/ADG gestart. Door andere personele mutaties is het directieteam per 1 november 2024 weer op volle sterkte. Mede naar aanleiding van de herpositionering van de directiesecretaris in de lijn en enkele verschuivingen in de taken van de teams, volgt een aanpassing van het Organisatiebesluit. Het Mandaatbesluit en de Regeling Budgetbeheer worden na de wijziging van het organisatiebesluit ook geactualiseerd. Dit wordt begin 2025 bekrachtigd. De focus en energie liggen verder op, en bij, de uitvoering van de ambities uit het collegeprogramma. In 2024 is hiervan een midterm review opgeleverd.

Het leiderschapsprogramma wordt in 2025 onder externe begeleiding voortgezet. In 2024 is door middel van diverse interviews onder medewerkers en leidinggevendenden hiervoor input opgehaald. De rode draad hieruit vormt de basis om het leiderschapsprogramma verder vorm te geven. De verdere versteviging van geïntegreerde samenwerking tussen domein Stad & Omgeving, domein Mens & Maatschappij en Meerinzicht zal hierin de nadruk krijgen. Ook het verder versterken van het bestuurlijk-ambtelijk samenspel in het realiseren van de ambities voor gemeente Harderwijk en de snelgroeïende ontwikkelingen op terrein van (digitale) dienstverlening blijven een aandachtspunt.

Dienstverlening

Afgelopen jaar is dienstverlening verder onder de aandacht gebracht door het onderwerp op te nemen in het aanbod van het Leer!plein. Enerzijds om medewerkers bewuster te maken van hun invloed op de kwaliteit van de dienstverlening, anderzijds om hen te enthousiasmeren processen te (her)zien en in te richten vanuit het perspectief van de inwoners en ondernemers van Harderwijk en Hierden.

Daarnaast wordt volop ingezet op meer samenwerking binnen gemeente Harderwijk (teamoverstijgend) en met Ermelo, Zeewolde en Meerinzicht. Deze samenwerkingen richten zich op het bundelen van krachten, het delen van kennis en het efficiënter werken.

De oprichting van een gezamenlijk team waarin de beantwoording van eerstelijns klantcontact, de optimalisatie van contactkanalen en het beleid omtrent dienstverlening voor gemeente Harderwijk, Ermelo, Zeewolde en Meerinzicht wordt geborgd, heeft onder meer door veel personele wisselingen vertraging opgelopen. De vorming van dit zogenoemde Klant Expertise Centrum (KEC) wordt in 2025 weer opnieuw actief opgepakt.

Leer!plein

Het Leer!plein faciliteert leren en ontwikkelen binnen de gemeenten Ermelo, Harderwijk, Zeewolde en Meerinzicht. Vanuit het strategisch medewerkersbeleid EHZM is het thema 'Leren en ontwikkelen' uitgewerkt in een EHZM visie op leren en ontwikkelen. Deze visie is het uitgangspunt van het leer!plein. Het Leer!plein draagt structureel bij aan vitale, lerende, dienstverlenende en toekomstbestendige organisaties.

Op het Leer!plein hebben we een aanbod dat aansluit bij de leerthema's waar de vier organisaties beter in willen worden. Deze thema's sluiten aan bij de ontwikkelbehoeften van medewerkers. In 2024 is gestart met de leerthema's 'politiek & bestuur', 'persoonlijke ontwikkeling' en 'vitaliteit'. In 2025 wordt gewerkt aan de doorontwikkeling van het leerplatform. De leerthema's 'dienstverlening', 'digitalisering & innovatie' en 'netwerksamenwerking' worden toegevoegd.

Perspectief op EHZ-samenwerking

De colleges van Ermelo, Harderwijk en Zeewolde hebben elkaar in 2024 drie keer ontmoet in het kader van het Perspectief op EHZ-samenwerking. Gezamenlijk is gekeken naar nut en noodzaak om de EHZ-samenwerking te verdiepen en te versterken met als doel de brede welvaart van onze inwoners ook op de lange termijn te borgen en de bestuurlijke autonomie van onze drie gemeenten te bestendigen. We zijn hiermee in vijf werkgroepen aan de slag gegaan:

1. Burgemeesters
2. Gemeentesecretarissen
3. Financiën
4. Sociaal Domein
5. Ruimtelijke ordening, economie en duurzaamheid

De bedoeling is om de kracht van onze vier organisaties (de drie gemeenten en Meerinzicht) zo goed mogelijk te benutten voor onze 100.000 inwoners.

Privacy en informatiebeveiliging

In de afgelopen jaren is een groeiend aantal cybersecurity aanvallen te zien op zowel nationale als internationale schaal. Hierbij gaat het primair om het stelen van bedrijfsgevoelige (privacy)informatie voor eigen financieel gewin van de criminelen. Gemeenten verwerken veel (persoons)gegevens van inwoners. Hierdoor zijn wij als gemeente ook een potentieel doelwit. Om hierop voorbereid te zijn hebben wij al diverse technische maatregelen getroffen de afgelopen jaren. Aangevuld met de bestaande algemene bewustwording. In 2024 is gestart met specifieke cybersecurity oefeningen voor zowel I&A als het management van EHZM. De leerdoelen waren gericht op bewustwording van de bedreigingen en het omgaan met een situatie dat we gehackt zijn en niet meer bij onze data kunnen. Het effect op de dienstverlening en de te volgen strategieën waren de grootste vraagstukken.

In onze informatiebeveiliging is de mens de zwakste schakel. Daarom is ook in 2024 heel veel aandacht besteed aan bewustwording bij alle medewerkers. De trainingen op dit gebied zijn door ongeveer 250 mensen gevolgd. De introductietrainingen voor nieuwe medewerkers zijn inmiddels ondergebracht bij het Leer!plein. De training is verplicht om te volgen binnen 3 maanden, zodra iemand nieuw in de organisatie is begonnen. Ook in 2025 zullen we volop in blijven zetten op deze bewustwording bijeenkomsten.

In 2024 hebben we een start gemaakt met het onderzoek naar de mogelijkheden van Artificial Intelligence (AI) binnen EHZM. Belangrijk hierin is dat dit gecoördineerd gedaan gaat worden. Eind 2024 zijn de eerste stappen gezet om proceseigenaren te actualiseren.

Bevindingen rechtmatigheid / Rechtmatigheidsverantwoording college

Vanaf het verslagjaar 2023 is de rechtmatigheidsverantwoording ingevoerd. Hiermee wordt verantwoording afgelegd over de naleving van de regels, die van belang zijn voor financiële handelingen van de gemeente. Met deze verantwoording geven wij invulling aan hoofdstuk 3 van de financiële verordening.

In de rechtmatigheidsverantwoording zijn drie criteria van belang:

- het begrotingscriterium
- het voorwaarden criterium
- het misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

De rapporteringstolerantie voor onrechtmatigheden is door de Raad vastgesteld op € 50.000 euro. De uitkomsten van de rechtmatigheidsverantwoording worden weergegeven in onderstaande tabel:

Monitor Rechtmatigheidsverantwoording	Bruto	Af:	Netto
A. Begrotingscriterium			
1 Overschrijding exploitatiebudgetten programma's begroot versus werkelijk	€ 63		€ 63
2 Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 53		€ 53
3 Niet geautoriseerde reserve mutaties			
Subtotaal A. Begrotingsonrechtmatigheden (bruto)	€ 116		€ 116
B. Af: Begrotingsafwijkingen waarvan de raad heeft besloten dat ze niet onrechtmatig zijn			
C. Totaal begrotingsonrechtmatigheden (fouten) = A-B	€ 116		€ 116
D. Voorwaarden criterium			
1 Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€ 2.117		€ 2.117
2 Individuele inkomens toeslag eerder verstrekt in combinatie met pilot	€ 166		€ 166
E. Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium			
F. Totaal rechtmatigheidsfouten = C+D+E	€ 2.399		€ 2.399
G. Verantwoordingsgrens			
Verantwoordingsgrens vastgesteld door de raad	3%		3%
Totaal lasten inclusief toevoegingen aan de reserves	€ 217.478		€ 217.478
Verantwoordingsgrens in euro	€ 6.524		€ 6.524

Bedragen x € 1.000

Begrotingscriterium

Alle begrotingsoverschrijdingen (bruto) op de totale lasten per begrotingsprogramma (en daarmee overeenstemmende balansmutaties) onrechtmatig als deze lasten in strijd zijn met een wettelijke bepaling of met het beleid van de Raad. Overschrijding van budgetten binnen wet- en regelgeving en passend bij de uitvoering van het beleid van de Raad zijn niet onrechtmatig (netto).

Overschrijding lasten begrotingsprogramma's en investeringskredieten:

In 2024 is er bij de begrotingsprogramma's sprake geweest van een overschrijding van €63.000 aan de lastenkant. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de baten en lasten in de jaarrekening en bij de programmaverantwoording. Daarnaast is er in 2024 op de kredieten een bedrag van €53.000 overschreden.

We blijven gericht inzetten op een zorgvuldige monitoring van investeringskredieten, budgetramingen en de bijbehorende realisatie, waarbij continue procesverbetering onze blijvende aandacht heeft.

Voorwaardencriterium

Bij dit criterium gaat het om toepassing van de eisen en voorwaarden die worden gesteld aan financiële (beheers)handelingen. Die eisen en voorwaarden hebben betrekking op doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

Een budgethouder die een werk, levering of dienst afneemt bij een leverancier, dient zich af te vragen op welke wijze de afname moet worden aanbesteed. Hiervoor is er binnen de gemeente een inkoopbeleid die moet waarborgen dat de regels worden gevolgd. In 2024 is voor een bedrag van € 2.117.000 ingekocht waarbij de Europese aanbestedingsrichtlijnen niet juist zijn toegepast.

Toelichting aanbesteding en inkopen

Onderstaand treft u een overzicht aan van de geconstateerde onrechtmatigheden in het aanbestedings- en inkoopproces over het jaar 2024, onderverdeeld per categorie. Deze tabel is voor de jaarrekening 2024 geactualiseerd. Deze is gebaseerd op de tabel uit de door de raad vastgestelde tussentijdse rapportage 2024.

Afval- en vuilverwerking

Contract	Status jaarrekening 2024	Onrechtmatigheid waarde JR 2023	Onrechtmatigheid waarde JR 2024	Stand van zaken JR 2024	Opgelost, actie of acceptatie?
Remondis (C100684), <i>Verwerken grof huisvuil van Milieupark</i>	Nog geen nieuw afgesloten contract aangetroffen na toepassing vrijwillige transparantie.	€ 577.352	€ 546.992	Er worden nieuwe afspraken voorbereid voor zowel het onderdeel van huishoudelijk afval als voor het bedrijfsafval. Gezamenlijk met andere gemeenten, inbesteden bij Omin.	Geaccepteerde onrechtmatigheid in 2024, 2025 en 2026. Actie in 2026
PreZero (C101981), <i>Exploitatie Milieupark</i>	Nog geen nieuw afgesloten contract aangetroffen na toepassing vrijwillige transparantie.	€ 573.904	€ 643.168	Er worden nieuwe afspraken voorbereid. Gezamenlijk met andere gemeenten, inbesteden bij Omin.	Geaccepteerde onrechtmatigheid in 2024, 2025 en 2026. Actie in 2026
Newwaste International B.V. (C101150), <i>Onderhoud smartboxen</i>	Nog geen nieuw contract.	€ 116.496	€ 121.176	Gezamenlijk met andere gemeenten, inbesteden bij Omin.	Geaccepteerde onrechtmatigheid in 2024 en 2025. Actie in 2026

Totale onrechtmatigheid op dit onderdeel voor 2024: € 1.311.336,-

Parkeren en verkeer

Contract	Status jaarrekening 2024	Onrechtmatigheid waarde JR 2023	Onrechtmatigheid waarde JR 2024	Stand van zaken JR 2024	Opgelost, actie of acceptatie?
WPS Parking Systems B.V. (C100905), <i>Onderhoud en vervanging parkeerautomaten</i>	Nog geen nieuw contract.	€ 176.825	€ 67.719	Bestaande onrechtmatige contracten worden uitgediend. In 2025 wordt een nieuwe aanbesteding voorbereid waar het huidige onrechtmatige onderdeel, onderdeel van zal zijn. Daarmee wordt de onrechtmatigheid opgeheven.	Geaccepteerde onrechtmatigheid in 2024
Taxa-Meter Centrale B.V. (C101061), <i>Onderhoud en vervanging parkeerautomaten</i>	Nog geen nieuw contract.	€ 56.193	€ 50.653	Bestaande onrechtmatige contracten worden uitgediend. In 2025 wordt een nieuwe aanbesteding voorbereid waar het huidige onrechtmatige onderdeel, onderdeel van zal zijn. Daarmee wordt de onrechtmatigheid opgeheven.	Geaccepteerde onrechtmatigheid in 2024
Deseyde (C101176), <i>Permit suite + Lite - software</i>	Opdrachtwaarde boven 215k over 4 jaar gerekend.	Niet van toepassing	€ 85.872	Onrechtmatig	Actie 2025

Totale onrechtmatigheid op dit onderdeel voor 2024: € 204.244,-

Inhuur

Alle zes onrechtmatigheden die in 2023 geconstateerd waren, zijn in 2024 opgeheven.

Reclame en promotie

Contract	Status jaarrekening 2024	Onrechtmatigheid waarde JR 2023	Onrechtmatigheid waarde JR 2024	Stand van zaken JR 2024	Opgelost, actie of acceptatie?
Inzpire (C100556), <i>Reclame/ promotiemateriaal</i>	Terugkerende opdrachten boven 215k over 4 jaar gerekend.	€ 30.750	€ 32.187	Er worden voorbereidingen getroffen om in 2025 een raamcontract aan te besteden. Hiervoor moet intern een coördinator, tevens contractmanager worden aangewezen die verantwoordelijk is voor afstemming, coördinatie en contractmanagement.	Geaccepteerde onrechtmatigheid in 2024. Actie in 2025
Heerlijk Harderwijk, <i>Toerisme</i>	Opdrachtwaarde boven 215k over 4 jaar gerekend.	Nog niet in beeld	€ 200.000	Vraagstuk subsidie of inkoop	Actie 2025

Totale onrechtmatigheid op dit onderdeel voor 2024: € 232.187,-

Energievoorziening

Contract	Status jaarrekening 2024	Onrechtmatigheid waarde JR 2023	Onrechtmatigheid waarde JR 2024	Stand van zaken JR 2024	Opgelost, actie of acceptatie?
B.V. Kenter (C101624), <i>Huur batterijsysteem</i>	Opdrachtwaarde boven 215k over 4 jaar gerekend.	Niet van toepassing	€ 170.210	Het project en het contract lopen af in de zomer 2025.	Geaccepteerde onrechtmatigheid in 2024 en 2025

Totale onrechtmatigheid voor dit onderdeel in 2024: € 170.210,-

Overige categorieën

Contract	Status jaarrekening 2024	Onrechtmatigheid waarde JR 2023	Onrechtmatigheid waarde JR 2024	Stand van zaken JR 2024	Opgelost, actie of acceptatie?
VCS (C100918), <i>Cameratoezicht</i>	Opdrachtwaarde boven 215k over 4 jaar gerekend.	€ 100.695	€ 43.356	In 2026 wordt de server vervangen. Bij die aanbesteding wordt het onderhoud ook aanbesteed. Daarmee wordt de onrechtmatigheid opgeheven.	Geaccepteerde onrechtmatigheid in 2024 en 2025
Loccomotivo (C101973), <i>Toeristenvervoer</i>	Opdrachtwaarde boven 215k over 4 jaar gerekend.	€ 96.252	€ 155.594	Uitvoering toeristenvervoer is voor 2024, 2025 en 2026 nog onderhevig door werkzaamheden Waterfront. In 2027 wordt dit aanbesteed waarmee de onrechtmatigheid wordt opgeheven.	Geaccepteerde onrechtmatigheid in 2024, 2025 en 2026

Totale onrechtmatigheid voor dit onderdeel in 2024: € 198.950,-

Toelichting Individuele inkomens toeslag

In het kader van de pilots is een proef uitgevoerd met het ambtshalve verstrekken van Individuele inkomens toeslag. Hierbij is gekozen voor een uitgiftefrequentie van eenmaal per kwartaal in de eerste maand van het kwartaal, om de efficiëntie binnen de afdeling te bevorderen. Hoewel dit tot een aantal onrechtmatige verstrekkingen voor een bedrag van € 166.000 leidde, doordat inwoners binnen een periode van minder dan twaalf maanden tweemaal toeslagen ontvingen, was dit een bewuste keuze om doelmatigheid boven rechtmatigheid te stellen. Vanaf 2024 is dit opgelost door naleving van de 12-maandseis.

Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium

Misbruik is het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens. Met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te ontvangen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Oneigenlijk gebruik is het door het aangaan van rechtshandelingen en/of feitelijke handelingen, ontvangen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de tekst van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan.

Uitkeringen, subsidies en vergunningen gaan alleen naar inwoners, bedrijven en instellingen die daar recht op hebben. Dit wordt getoetst aan wet- en regelgeving en interne integriteitsregelingen en -afspraken. Wij hebben interne procedures om na te gaan dat (belasting-)gelden, subsidies, uitkeringen of bijdragen, enzovoort op de juiste manieren worden ingezet en besteed. Voor verschillende beleidsterreinen hebben wij preventieve en/of repressieve maatregelen. Preventieve maatregelen zijn met name regelgeving, voorlichting en controle vooraf. Repressieve maatregelen zijn controle achteraf en sanctiëring.

In 2023 is er overkoepelend beleid voor het voorkomen van misbruik- en oneigenlijk gebruik vastgesteld, deze is voor boekjaar 2024 nog altijd actueel.

Eindconclusie:

Het totaal aan gerapporteerde onrechtmatigheden (lees: € 2,4 miljoen) is lager dan de vastgestelde verantwoordingsgrens van 3% van de gerealiseerde bestedingen (€ 6,5 miljoen). Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in overeenstemming met de Kadernota rechtmatigheid rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

Totaal resultaat van de personele lasten 2024

Omschrijving	Begroot	Geboekt	Resultaat
Bedrijfsvoeringsbudgetten	25.135.300	23.516.200	1.619.100
Overige personele budgetten	881.700	896.300	-14.600
Overige onderdelen	1.900.600	1.702.600	198.000
Pensioenvoorziening wethouders	-369.700	712.800	-1.082.500
In- en uitstroom	-1.960.000	-1.619.000	-341.000
Geheel - Totaal	25.587.900	25.208.900	379.000

Bedrijfsvoeringsbudgetten

Het positieve resultaat wordt voornamelijk verklaard door het langdurig openstaan van diverse vacatures en het niet direct invullen van functies van vertrokken medewerkers. De voornaamste reden hiervan is de krapte op de arbeidsmarkt. Het niet kunnen invullen van de diverse vacatures heeft ook direct effect op de werkvoorraad, waardoor bepaalde werkzaamheden niet kunnen worden uitgevoerd en doorschuiven naar het nieuwe jaar. Dit effect is dan ook terug te zien in het onderhanden werk.

Daarnaast is er dit jaar op diverse terreinen meer personeel doorbelast (ureninbreng) bij diverse subsidieregelingen met een voordelig effect op de bedrijfsvoering.

Overige onderdelen

Het gaat hier om voorzieningen die zijn getroffen voor medewerkers waarbij het dienstverband is beëindigd door de gemeente Harderwijk. In een incidenteel geval zijn niet alle uitkeringskosten voorzien. Jaarlijks wordt bekeken of de voorzieningen die gevormd zijn voor voormalig personeel nog toereikend zijn voor toekomstige verplichtingen. Per saldo valt er een bedrag vrij van € 198.000,- . Dit wordt veroorzaakt door het laten vrijvallen van de opgebouwde voorziening voor arbeidsongeschiktheid (WGA), de uitkeringen van de medewerkers die onder de WGA vallen, worden na 2 jaar gebaseerd op een loonafhankelijke uitkering op basis van het wettelijk minimumloon, huidige voorziening ging uit van het hogere WIA maandloon.

Pensioenvoorziening wethouders

In 2024 heeft er een aanvulling plaatsgevonden op de pensioenvoorziening van de wethouders. Reden hiervoor is de dalende rekenrente ten opzichte van 2023. Daarnaast is ook de pensioenvoorziening in 2024 geïndexeerd. Per saldo zit op pensioenvoorziening een nadeel van €1.082.500,-. In dit saldo zijn ook de kleinere voor- en nadelen opgenomen op de sociale uitkeringen en de wachtgeldten.

In- en uitstroom

Uit de analyse van de door te berekenen interne uren aan de grondexploitaties kan worden geconcludeerd dat de huidige begrote doorbelasting in 2024 te hoog was. Het gaat per saldo om een bedrag van € 341.000,-. Dit wordt deels (€ 231.000,-) gecompenseerd door niet ingevulde vacatureruimte binnen team Ruimtelijk projectenbureau. De netto instroom van € 110.000,- wordt deels veroorzaakt door minder gewerkte uren vanwege ziekte. Daarnaast was de ureninzet van bepaalde medewerkers hoger ingeschat dan benodigd.

3.6 Paragraaf Verbonden partijen

Algemeen

Een verbonden partij wordt gedefinieerd als een privaatrechtelijke- of publiekrechtelijke organisatie, waarmee de gemeente een bestuurlijke en een financiële band heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel (vertegenwoordiging) in het bestuur of het hebben van stemrecht. Van een financieel belang is sprake als de gemeente middelen ter beschikking stelt en deze in geval van faillissement van de verbonden partij kwijt is, of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente. Relaties waarbij alleen sprake is van een financieel of bestuurlijk belang vallen dus hierbuiten.

Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt voort uit het publieke belang. Verbindingen met deze derde partijen is dus een manier om bepaalde publieke taken uit te voeren. De huidige verbonden partijen waaraan de gemeente gelieerd is hebben veelal een historische of wettelijke bestaansgrond. Afhankelijk van onze mate van verbondenheid zijn wij in meer of mindere mate in staat om invloed op het beleid van de betreffende verbonden partij uit te oefenen.

Het kader rondom de verbonden partijen is vastgelegd in een afzonderlijke Nota Verbonden partijen. Doelstelling van deze nota is om een kader te bieden voor deelname aan, het oprichten van en het sturen op de verbonden partijen van de gemeente, om zo te komen tot verbonden partijen die maximaal bijdragen aan de lokale bestuurlijke ambities. Tegelijkertijd wil deze nota ook het beleidskader geven voor het heroverwegen en mogelijk uittreden bij verbonden partijen.

Visie op verbonden partijen

Het gemeentelijk beleid is erop gericht het aantal verbonden partijen beperkt te houden. Enerzijds uit het oogpunt van risicobeheersing en -beperking, anderzijds uit het oogpunt van transparantie van bestuur. Er kunnen echter altijd goede redenen aanwezig zijn voor het aangaan van een verbonden partij constructie. Criteria die daarbij worden gehanteerd:

- De taak kan niet of zeer moeilijk door de gemeente alleen worden uitgevoerd;
- Gezamenlijke uitvoering van de taak levert voor de gemeente een concrete meerwaarde op de gekozen vorm van samenwerking en draagt bij aan een efficiëntere en effectievere mogelijkheid tot het uitvoeren van onze publieke taak;
- Voordelen van de (beoogde) samenwerking wegen op tegen de nadelen.

Het bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen vloeit in principe voort uit de risicoparagraaf in de begroting van de verbonden partij en de mate waarin de gemeente hierop aangesproken kan worden.

Gemeenschappelijke regelingen

Voor deelname in gemeenschappelijke regelingen worden de regels gevolgd die zijn vastgelegd in de Wet gemeenschappelijke regelingen, de Nota Verbonden partijen en de gemeenschappelijke regelingen.

Bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen/samenwerkingsverbanden

Voor het opstellen van de meerjarenbegroting van de gemeente wordt er uitgegaan van de door de gemeenschappelijke regelingen/samenwerkingsverbanden meest recent aangeboden (concept-)begroting.

In de toelichting op de financiële informatie van de verbonden partijen zijn de jaarrekeningcijfers van 2023 opgenomen. De reden hiervoor is dat op het moment van het opstellen van de gemeentelijke jaarrekening, de definitieve jaarcijfers van 2024 nog niet bekend zijn. De voorlopige jaarcijfers van verbonden partijen zijn indien bekend, wel verwerkt in de financiële uitkomst binnen de programma's.

Er is de laatste jaren een trend zichtbaar waarbij de indexatiepercentages van gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden niet op dezelfde lijn liggen als het percentage waar de gemeente zelf mee rekent vanuit de meicirculaire en anders dan waarmee de algemene uitkering gecorrigeerd wordt voor loon- en prijsstijgingen. Voor onze gemeenschappelijke regelingen geldt, dat wij verwachten dat zij meebewegen met de (financiële) ruimte van de gemeente. Wij zien gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden als 'verlengd lokaal bestuur' en daarmee ook onderdeel van onze financieringssystematiek.

Overzicht van bestaande verbonden partijen

Verbonden partij	Type	Portefeuillehouder	Bestuurlijk belang	Financieel belang
Afvalsturing Friesland	Naamloze Vennootschap	E. Enklaar	Ja / stemrecht / 2,48% zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	108 aandelen B, nominale waarde van € 48.600,- (€ 450 per stuk)
Alliander	Naamloze Vennootschap	W. Mazier	Ja / stemrecht / 0,405% zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	553.624 aandelen; nominale waarde van € 2,77 miljoen (€ 5,- per stuk)
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Naamloze Vennootschap	W. Mazier	Ja / stemrecht / 0,105% zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	58.968 aandelen; nominale waarde van € 147.420,- (€ 2,50 per stuk)
Coöperatie Gastvrije Randmeren	Coöperatie	M. Pijnenburg	Ja / stemrecht / 9,3% zeggenschap op basis van ledenkapitaal	Jaarlijkse bijdrage, ledenkapitaal €20.000
GGD Noord- en Oost-Gelderland	Gemeenschappelijke Regeling	M. Reckman	Bestuur GR / wethouder	Jaarlijkse bijdrage o.b.v. inwoneraantal
Inclusief Groep NV	Naamloze Vennootschap	W. Mazier	Ja / stemrecht / 23,4% zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	4.660 aandelen; nominale waarde van € 466.000,- (€ 100,- per stuk) en een agio van €156.110 (€33,50 per aandeel). Jaarlijkse bijdrage, op basis van de rijksbijdrage Wsw
Meerinzicht	Gemeenschappelijke regeling	W. Mazier	Bestuur GR / wethouder	Jaarlijkse bijdrage: Aandeel Bedrijfsvoering 39,39%
Meten en Monitoren Afvalwaterketen en Grondwater Vallei en Veluwe	Centrumregeling	M. Pijnenburg	Wethouder	Aandeel Domein Sociaal 57,26%
Omgevingsdienst Noord Veluwe	Gemeenschappelijke regeling	M. Pijnenburg	Bestuur GR / wethouder	Jaarlijkse bijdrage o.b.v. inwoneraantal
Streekarchivariaat Noordwest Veluwe	Gemeenschappelijke Regeling	W. Mazier	Archiefcommissie / wethouder	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 11,73%
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)	Gemeenschappelijke Regeling	J. Joon	Bestuur GR / burgemeester	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 5,13%
Vitale vakantieparken	Besloten Vennootschap	E. Enklaar	Ja/stemrecht/2,6% op basis van aandelenkapitaal	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 6,12%
Warmtenetwerk bedrijf	Besloten Vennootschap	M. Pijnenburg	Zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	Nominale waarde € 1.300,-
Zonnepark Harderwijk BV	Besloten Vennootschap	M. Pijnenburg	Zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	(€ 1,- per stuk)

Verbonden partij:	Afvalsturing Friesland N.V.		
Algemene informatie	De aandelen van de Afvalsturing Friesland NV worden gehouden door de Friese gemeenten, de Groningse gemeenten Eemsdelta, Westerwolde, Groningen, Het Hogeland en Westerkwartier, regio Noord Veluwe (Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek en Putten) en NV Irado (Capelle aan den IJssel, Schiedam, Vlaardingen, Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk) en gemeente Aalsmeer.		
Vestigingsplaats en adres:	Leeuwarden, Hidaigoweg 5 8938 BA		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	E. Enklaar		
Ambtelijke accounthouder:	J. de Koeijer		
Openbaar belang:	Afval op een professionele, innovatieve en duurzame manier in te zamelen en te verwerken. Als aandeelhouder heeft de gemeente Harderwijk zeggenschap in de algemene vergadering van de aandeelhouders. Een collegelid van de gemeente Oldebroek vertegenwoordigt de SNV gemeente hierin.		
Soort:	Naamloze vennootschap volgens Nederlands recht.		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 7. Duurzaamheid en milieu, taakveld 7.3 Afval		
Doelstelling verbonden partij	Afvalsturing Friesland zorgt voor het duurzaam overslaan, transporteren en be- en verwerken van het huishoudelijk afval van de bij haar aangesloten (samenwerkende) gemeenten en is hun kennispartner voor het realiseren van de VANG-doelstellingen.		
Ontwikkelingen:			
Risico:	De belangrijkste risico's voor de vennootschap liggen in de technische beschikbaarheid van de kapitaalintensieve installaties, de beschikbaarheid van afval en de ontwikkelingen op de energiemarkt. Langdurige stilstand, onvoldoende beschikbaarheid van afval of dalende energieprijzen kunnen een belangrijke impact hebben op het resultaat van de afvalsturing Friesland. Er is een kans op een lagere uitkering aan dividend dan begroot.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Eigen vermogen	€ 78.528.000,-	-	-
Vreemd vermogen	€ 36.732.000,-	-	-
Resultaat	€ 10.322.000,-	€ 4.047.000,-	€ 2.805.000,-

Begrote ontvangsten	-	-	-
Realisatie ontvangsten	€ 44.233,-	-	-
Belang	Het geplaatst kapitaal van de vennootschap bedraagt € 1.937.700 verdeeld in 3.001 gewone aandelen A van € 450 per stuk en in 1.350 gewone aandelen B van € 450 per stuk waarvan 108 in bezit gemeente Harderwijk		
Bedrag waarvoor de verbonden partij	is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 0		

Verbonden partij:	Alliander N.V.		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Arnhem, Utrechtseweg 68, 6812 AH		
Ambtelijke accounthouder:	W. Mazier		
Openbaar belang:	T.J. Stuart		
Soort:	Alliander is als netwerkbedrijf verantwoordelijk voor de distributie van energie, zoals elektriciteit, (bio)gas en warmte. Als nutsbedrijf opereert zij vanuit een monopolie positie in een sector die beschouwd wordt van openbaar nut te zijn, omdat het belangrijke producten of diensten levert die in het algemeen openbaar belang zijn. Hier worden de elektriciteits-, gas- en drinkwatervoorziening toe gerekend.		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 0 Bestuur en ondersteuning, taakveld 0.5 Treasury		
Doelstelling verbonden partij	De belangrijkste taak is om gas en elektriciteit te distribueren naar consumenten, bedrijven en instellingen. Netbeheerder Liander leidt de energiedistributie over alle netwerken dagelijks in goede banen. Liander voorziet ruim drie miljoen consumenten en bedrijven zo efficiënt mogelijk van gas en elektriciteit.		
Ontwikkelingen:	De energietransitie gaat gepaard met aanzienlijke uitdagingen voor Alliander. Dit leidt tot een grotere investeringsopgave en een teruggang in de dividenduitkeringen. Om deze investeringen mogelijk te maken is door de gemeente (en een groot aantal andere gemeenten en de provincie) eind 2021 een lening verstrekt aan Alliander. Totale aandeelhouderslening bedraagt € 600 miljoen. Ons aandeel 0,405% leidt tot een reverse converteerbare hybride obligatielening ten bedrage van € 2.428.265. Dit is net genoeg gebleken. Er wordt een afsprakenkader voorbereid om toetreding door de Staat mogelijk te maken in de toekomst.		
Risico:	Er is een kans op een lagere dividenduitkering door de omvangrijke investeringen die eraan komen. Alliander doet standaard in haar beleid geen uitspraken over de hoogte van het dividend. Gezien de resultaten uit afgelopen jaren worden de risico's als beperkt beoordeeld. Wel komt Alliander begin 2025 met een herzien dividendbeleid. De aandeelhouderslening is achtergesteld en er zijn geen zekerheden/onderpand gevestigd. Verwachting is dat het debiteurenrisico beperkt is. Alliander is een financieel solide bedrijf met een A-rating.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Eigen vermogen	€ 4.749 miljoen	-	-
Vreemd vermogen	€ 6.897 miljoen	-	-
Resultaat	€ 267 miljoen	-	-
Begrote ontvangsten	€ 350.000,-	€ 362.000,-	€ 450.000,-
Realisatie ontvangsten	€ 487.000,-	-	-
Belang	Belang 0,405%. Aantal aandelen 553.624. Nominale waarde € 2,77 miljoen (€ 5 per stuk)		
Bedrag waarvoor de verbonden partij	is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 0		

Verbonden partij:	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (N.V. BNG)		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Den Haag, Koninginnegracht 2 2514 AA		
Ambtelijke accounthouder:	W. Mazier		
Openbaar belang:	T.J. Stuart		
Soort:	Alle aandeelhouders zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. Vanuit het oogpunt van het behartigen van het publieke belang, is de gemeente gedeeltelijk in het bezit van de aandelen.		
Beleidsinformatie	Naamloze vennootschap		
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?			
Doelstelling verbonden partij:			
Ontwikkelingen:	Programma 0 Bestuur en ondersteuning, taakveld 0.5 Treasury		
Risico:	BNG Bank is de bank voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank biedt haar klanten een breed pakket van financiële dienstverlening aan: onder andere kredietverlening, betalingsverkeer, gebiedsontwikkeling, duurzame projectfinanciering en participaties in publiek-private samenwerkingen. Daarmee draagt de bank zowel bij aan lagere kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de Nederlandse burger als aan een duurzamer Nederland.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Eigen vermogen	€ 4.721 miljoen	-	-
Vreemd vermogen	€ 110.819 miljoen	-	-

Resultaat	€ 254 miljoen	-	
Begrote ontvangsten	-	€ 148.000,-	€ 130.000,-
Realisatie ontvangsten	€ 127.370,-	-	
Belang	58.968 aandelen; nominale waarde van € 147.420,- (€ 2,50 per stuk)		
Bedrag waarvoor de verbonden partij	is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 0		
Toelichting indien gewenst:	De ontvangst betreft dividend. Er is geen sprake van een gemeentelijke bijdrage		

Verbonden partij:	Coöperatie Gastvrije Randmeren		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Harderwijk, Havendam 58, 3841 AA Harderwijk		
Ambtelijke accounthouder:	M. Pijnenburg		
Openbaar belang:	S. de Groot		
Soort:	Coöperatie		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij:	Programma 2. Verkeer, vervoer en waterstaat Taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen		
Doelstelling verbonden partij:	De coöperatie heeft als doel het kwaliteitsniveau van het natuur- en recreatiegebied Randmeren te optimaliseren en het positioneren van de Randmeren in (inter)nationaal perspectief. De coöperatie zorgt namens de gemeenten voor het beheer en onderhoud van de recreatieve functies van de meren. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar het maaien van waterplanten in vaarwater, en recreatie bij aanlegplaatsen en eilanden.		
Ontwikkelingen:	Naast het beheren en onderhouden van recreatieve voorzieningen en het promoten van het gebied, wordt ingezet op gebiedsontwikkeling. In dit kader hebben ze in 2024 bezig gehouden met het ontwikkelen van een toekomstvisie voor de lange termijn. Hiervoor is er een uitgebreid participatietraject geweest met bewoners, bezoekers, ondernemers en maatschappelijke organisaties.		
Risico:	Er zijn geen substantiële risico's. Het risico voor de gemeente is beperkt.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Eigen vermogen	€ 11.024.021,-	-	-
Vreemd vermogen	€ 793.115,-	-	-
Resultaat	€ 159.583,- -/-	€ 435.300,- -/-	€ 105.415,- -/-
Begrote bijdrage	€ 29.536,-	€ 30.275,-	€ 31.031,-
Realisatie bijdrage	€ 29.536,-	-	-
Belang:	Aandeel 9,3% door een ledenkapitaal van € 20.000,-		
Bedrag waarvoor de verbonden partij	is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 0		

Verbonden partij:	GGD Noord- en Oost Gelderland (GGD NOG)		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Rijksstraatweg 65, 7231 AC Warnsveld (kantoorlocatie)		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	M. Reckman		
Ambtelijke accounthouder:	K. van Beest		

Verbonden partij:		GGD Noord- en Oost Gelderland (GGD NOG)	
Openbaar belang:	De GGD faciliteert gemeenten op basis van de Wet publieke gezondheid, Wet Kinderopvang, Wet Veiligheidsregio's en op basis van autonome gemeentelijke taken, maar verzorgt ook taken in opdracht van derden zoals Rijk, politie en burgers. De GGD NOG is een samenwerkingsverband tussen 22 gemeenten (Aalten, Apeldoorn, Berkelland, Bronckhorst, Brummen, Doetinchem, Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Hatter, Heerde, Lochem, Montferland, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Voorst, Winterswijk en Zutphen) in de provincie Gelderland. De GGD NOG heeft als doel de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten te behartigen op het terrein van de publieke gezondheidszorg, toezicht kinderopvang en veiligheidsregio's. Wettelijke GGD taken die voor de gemeenten worden uitgevoerd (A-taken) • Kerntaken Wet publieke gezondheid • Infectieziektebestrijding • Medische milieukunde • Technische hygiënezorg • Psychosociale hulp bij rampen • Beleidsadvisering Jeugdgezondheidszorg • Onderzoek gezondheidssituatie bevolking • Beleidsadvisering • Preventieprogramma's en gezondheidsbevordering • Preventieve ouderengezondheidszorg • Toezicht kinderopvang op basis van de Wet kinderopvang • GGD-taak in de Wet veiligheidsregio's Wettelijke gemeentelijke taken vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling (B1) of op basis van subsidiëring en/of dienstverleningsovereenkomsten (B2). • Jeugdgezondheidszorg 4-189 jaar (B1 taak) • Kwaliteitstoezicht, toegang beschermd wonen en maatschappelijke zorg op basis van de Wmo 2015 (B2 taak) • Preventieve activiteiten op basis van de Jeugdwet (B2 taak) • Lijkschouw op basis van de Wet op de Lijkbezorging (B2 taak) Autonome gemeentelijke taken (C-taken) • (Extra) onderzoek door Academische Werkplaats AGORA. (samenwerking GGD NOG en Wageningen University & Research Centre • (Extra) Onderzoek en advies door Evaluatiebureau Publieke Gezondheid GGD NOG De GGD voert ook externe taken uit in opdracht van derden zoals Rijk, politie of burgers (D-taken) • Rijksvaccinatieprogramma • Arrestantenzorg • Reizigersvaccinatie • Vergunningen tattooshops • Publieke gezondheidszorg asielzoekers • Aanvullende seksuele gezondheidszorg		
Soort:	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen (A en B1 taken). Subsidiëring en/of dienstverleningsovereenkomst (B2, C en D taken).		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 7. Volksgezondheid en milieu taakveld 7.1 volksgezondheid		
Doelstelling verbonden partij:	De GGD NOG heeft als doel de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten te behartigen op het terrein van de publieke gezondheidszorg, toezicht kinderopvang en veiligheidsregio's.		
Ontwikkelingen:	De kosten zijn opgelopen als gevolg van een hoger inwoneraantal, een hoge indexatie, de functiewaardering van de verpleegkundigen in dienst van de GGD NOG (HR21) en het programma NOG Robuust.		
Risico:	De GGD heeft in haar begroting de belangrijkste risico's benoemd en de beheersmaatregelen daarbij opgenomen. Er wordt een weerstandsvermogen door de GGD aangehouden. Het risico voor de gemeente is een mogelijke begrotingsoverschrijding.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Eigen vermogen	€ 3.182.000,-	€ 2.411.000,-	€ 2.158.000,-
Vreemd vermogen	€ 2.411.000,-	€ 2.629.000,-	€ 2.977.000,-
Resultaat	€ 2.158.000,-	€ 84.000,- -/-	€ 28.000,-
Begrote bijdrage		€ 1.003.924,- € 23.550,- incidenteel	€ 1.106.483,- € 15.794,- incidenteel
Realisatie bijdrage	€ 926.360,- € 43.416,- incidenteel		
Belang	6,5%	6,5%	6,5%
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 0			

Verbonden partij:	Inclusief Groep		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Nunspeet, Postbus 87, 8070 AB		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	W. Mazier		
Ambtelijke accounthouder:	V. Schouten		
Openbaar belang:	Inclusief Groep voert primair de WSW uit en voor Meerinzicht de re-integratie Hiermee draagt Inclusief Groep actief bij aan een inclusieve arbeidsmarkt		
Soort:	Naamloze vennootschap		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 6. Sociaal domein taakveld 6.4 begeleide participatie		
Doelstelling verbonden partij:	De essentie van Inclusief Groep is: Werken leer je door te werken. Inclusief Groep vindt het belangrijk dat mensen écht aan het werk gaan, op de werkplek met elkaar en van elkaar leren. Mensen met allerlei verschillende achtergronden en met verschillende leerdoelen werken samen. De 'academies' van Inclusief Groep zijn daarin de onmisbare schakel. Inclusief Groep is verbonden met de subregio FactorWerk Noord Veluwe en de arbeidsmarktregio FactorWerk. Zij werken daarin nauw samen met gemeenten, onderwijs, zorg en het bedrijfsleven: door de gezamenlijke inspanning kunnen we onze maatschappelijke ambities realiseren. De missie: Inclusief Groep streeft naar een inclusieve arbeidsmarkt waarin iedereen duurzaam kan deelnemen en waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt optimaal kunnen participeren. De visie: In samenwerking met partners realiseert Inclusief Groep trajecten voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Van diagnose, via ontwikkeling, naar uitstroom in werk. Bij het vormgeven hiervan speelt de infrastructuur een belangrijke rol. Op deze wijze geeft Inclusief Groep uitvoering aan Wet sociale werkvoorziening en re-integratie en draagt actief bij aan een inclusieve arbeidsmarkt.		
Ontwikkelingen:	Het afgelopen jaar is er onderzoek gedaan naar een toekomstbestendig businessplan. Inclusief Groep werkt een aantal bezuinigingsmaatregelen uit. De eindrapportage voor het strategisch businessplan is onderdeel van een bestuurlijk traject bij alle aandeelhoudende gemeenten.		
Risico:	De Inclusief Groep (IG) heeft inmiddels niet meer voldoende eigen vermogen om verliezen en risico's op de lange termijn op te vangen. De meerjarenbegroting van IG laat geen positief resultaat meer zien. Garantstelling ten behoeve van een lening bij de BNG bank oorspronkelijk € 2,5 miljoen. De gemeente staat garant voor 1/7 deel.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Eigen vermogen	€ 6.797.000,-	€ 6.724.000,-	n.n.b.
Vreemd vermogen	€ 9.419.000,-	€ 9.724.000,-	n.n.b.
Resultaat	€ 120.000,- -/-	€ 982.000,- -/-	€ 750.000,- -/-
Begrote bijdrage	€ 4.470.512,-	€ 5.005.563,-	€ 4.973.904,-
Realisatie bijdrage	€ 4.470.511,-	€ 5.036.615,-	-
Belang	23,4%	23,4%	23,4%
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandvermogen: € 194.500,-.			

Verbonden partij:	Meerinzicht (MIZ)
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Ermelo, Postbus 300, 3850 AH
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	W. Mazier
Ambtelijke accounthouder:	M. van Ittersum
Openbaar belang:	Meerinzicht is een samenwerkingsverband waarin de uitvoeringstaken op het gebied van de bedrijfsvoering en het Sociaal Domein voor de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde zijn belegd. Het betreft de volgende uitvoeringstaken t.a.v. de bedrijfsvoering: • Informatisering en automatisering • Personeel en organisatie (HRM) • Facilitaire zaken/documentaire informatievoorziening/gebouwbeheer/inkoop • Belastingen, daaronder begrepen de heffing en invordering • Financiën & administratie • Juridische zaken • Communicatie • Geo-informatie Het betreft de volgende uitvoeringstaken t.a.v. het Sociaal Domein: • Participatiewet • Wmo, waaronder Beschermd Wonen • Jeugdwet en jeugdstrafketen • Leerplicht • RMC • Sociale recherche • Beleidsvoorbereiding
Soort:	Gemeenschappelijke regeling; bedrijfsvoering organisatie op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen
Beleidsinformatie	

Verbonden partij:	Meerinzicht (MIZ)
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 0. Bestuur en Ondersteuning en programma 6 Sociaal Domein
Doelstelling verbonden partij:	Meerinzicht, domein Bedrijfsvoering, faciliteert de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde, maar ook het domein Sociaal, door advisering, uitvoering, beheer en administratie voor genoemde bedrijfsvoeringstaken. Daarnaast voert Meerinzicht, domein Sociaal, het door het gemeentebestuur vastgestelde beleid uit op de genoemde taakvelden behorend tot het Sociaal Domein. De beleidsbepaling en -vaststelling is en blijft op beide domeinen voorbehouden aan de gemeentebesturen. Daarnaast verzorgt Meerinzicht de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen.
Ontwikkelingen:	Domein Bedrijfsvoering De bedrijfsvoeringstaken zijn in Meerinzicht ondergebracht. Binnen domein bedrijfsvoering wordt een groot deel van de middelen ingezet voor reguliere taken ter ondersteuning van de bedrijfsvoering van de vier organisaties. Bijvoorbeeld op het terrein van personeel, juridische dienstverlening, inkoop en communicatie. De dienstverlening blijft zich wel ontwikkelen, zoals: • Werken Aan Dossiers (voorheen businesscase DIV) • Business continuity management BCM • Zeven minimale eisen WOO • I-Visie EHZM • Professionalisering projectmatig werken • Procesmatig werken Domein Sociaal Een groot deel van de bedrijfsvoeringsmiddelen domein sociaal wordt ingezet voor financiering van reguliere dienstverlening. Meerinzicht domein sociaal heeft diverse taken uit te voeren op basis van de gemeenschappelijke regeling Meerinzicht, de bijbehorende uitvoeringsovereenkomst en aanvullende regionale dienstverleningsovereenkomsten. Grofweg kan gesteld worden dat Meerinzicht een frontoffice heeft voor uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, de Participatiewet (Wmo en P-wet) en de Wet inburgering voor de EHZ gemeenten en voor Zeewolde een frontoffice jeugdhulp. In de frontoffice hebben klantmanagers rechtstreeks contact met inwoners ten aanzien van hun ondersteuningsbehoefte in het kader van bovengenoemde wetten. De gemeenten Ermelo en Harderwijk hebben de toegang tot jeugdhulp belegd bij stichting Centrum voor Jeugd en Gezin. Daarnaast heeft Meerinzicht een backoffice sociaal domein voor de EHZ gemeenten (Jeugdwet, Wmo, P-wet en Wet inburgering). In de backoffice vinden de administratieve processen plaats ten aanzien van vastlegging van overeenkomsten met zorgaanbieders. Ook worden cliëntgegevens vastgelegd en vindt via beveiligde verbinding berichtenuitwisseling plaats met aanbieders ten aanzien van bijvoorbeeld start- en stopberichten en facturatieprocessen. Tevens worden taken voor meerdere gemeenten in de regio Noord-Veluwe uitgevoerd ten aanzien van leerplicht, jeugdstrafketen, Regionale Meld- en Coördinatiepunten voor vroegtijdig schoolverlaters (RMC) en beschermd wonen. Deze regionale taken worden afzonderlijk begroot en gefinancierd. Bij de uitvoering van bovengenoemde wetten en aandachtsgebieden ondersteunen medewerkers op het gebied van beleid en kwaliteit (o.a. toezicht, juridische ondersteuning, prestatielevering). Een aantal in het oog springende ontwikkelingen en activiteiten zijn: • Administratieve lastenverlichting door pilot IIT • Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein • Afschaffing abonnementstarief Wmo • Energietoeslag: ambtshalve toekenning aan inwoners • Inzet voor het verstrekken van leefgeld aan Ontheemden Oekraïne In programma 0 Bestuur en Ondersteuning, programma 6 Sociaal Domein en in de paragraaf bedrijfsvoering staat meer informatie over (een aantal van) de bovenstaande onderwerpen. Overigens is de informatie ook te vinden in de meerjarenbegroting van Meerinzicht. Samenwerking EHZ-gemeenten en Meerinzicht Op 21 april 2022 heeft de gemeenteraad de aanbevelingen uit het "Rekenkameronderzoek naar Meerinzicht" overgenomen. De kernboodschap is om tot meer sturingsinformatie en gestructureerde informatievoorziening te komen. In 2024 is adviesbureau Berenschot samen met een ambtelijke werkgroep aan de slag gegaan om te komen tot KPI's voor Domein Bedrijfsvoering. In 2024 heeft Berenschot een rapport opgeleverd waarin er een viertal indicatoren worden voorgesteld: 1. Kwaliteit: met als doel het verbeteren van de dienstverlening. 2. Kwetsbaarheid: met als doel het verminderen van de kwetsbaarheid. 3. Klantgerichtheid: met als doel het verhogen van de mate van klantgerichtheid 4. Kostenbeheersing: met als doel het kritisch zijn op de kosten. De implementatie van de werkwijze van de KPI's is bij Meerinzicht belegd. Meerinzicht zal de verdere invulling en normering van de KPI's in 2025 projectmatig oppakken. Bij de Bestuursrapportage 2025 wordt een voorstel hiervoor bijgevoegd. Financiën Op de meerjarenbegroting 2025-2028 van Meerinzicht heeft gemeente Harderwijk een zienswijze ingediend. Hierbij is aan Meerinzicht, als verlengd lokaal bestuur, gevraagd om mogelijkheden voor ombuigingen te inventariseren en in de kadernota 2026-2029 van Meerinzicht te verwerken. Meerinzicht heeft de inventarisatie in 2024 uitgevoerd. In 2025 wordt deze inventarisatie toegevoegd als bijlage bij de meerjarenbegroting 2026-2029.

Verbonden partij:	Meerinzicht (MIZ)		
Risico:	Meerinzicht heeft in haar begroting de belangrijkste risico's benoemd en de beheersmaatregelen daarbij opgenomen. De risico's zijn echter niet gekwantificeerd waardoor er een kans bestaat dat het risicobedrag dat de gemeente opneemt in haar weerstandsvermogen voor Meerinzicht onvoldoende is. Het risicobedrag voor de gemeente bestaat voornamelijk uit het risico op begrotingsoverschrijding zoals in voorgaande jaren het geval was. Hiervoor is een bedrag opgenomen in het weerstandsvermogen van de gemeente. Risicobeheersing binnen Meerinzicht maakt onderdeel uit van de controlefunctie.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Eigen vermogen	-	-	-
Vreemd vermogen	€ 18.328.000,-	€ 23.850.000,-	€ 23.850.000,-
Resultaat	Domein bedrijfsvoering € 13.000,- Domein sociaal € 358.000,- -/-	-	
Begrote bijdrage	€17.342.000,-	€ 18.005.000,-	€ 19.214.000,-
Realisatie bijdrage	€17.657.000,-	-	-
Belang Domein Bedrijfsvoering	Aandeel 39,39%	Aandeel 39,39%	Aandeel 39,39%
Belang Domein Sociaal	Aandeel 57,26%	Aandeel 57,26%	Aandeel 57,26%
Toelichting indien gewenst:			
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 120.000			

Verbonden partij:	Centrumregeling Meten en Monitoren Afvalwaterketen en Grondwater Vallei en Veluwe		
Algemene informatie	Waterschap Vallei en Veluwe		
Vestigingsplaats en adres:	Apeldoorn; Steenbokstraat 51		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	M. Pijnenburg		
Ambtelijke accounthouder:	M. Geerdink		
Openbaar belang:	De taken van de centrumorganisatie omvatten het meten en monitoren van de gemeentelijke rioolstelsels, het systeem van de afvalwaterketen, het stedelijk oppervlaktewatersysteem en het grondwater, alsmede daaraan verbonden advisering in opdracht.		
Soort:	Gemeenschappelijke regeling, centrumregeling op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen.		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	7 Volksgezondheid en milieu		
Doelstelling verbonden partij:	Het Waterschap Vallei en Veluwe heeft tezamen met 21 gemeenten een centrumregeling aangegaan op het gebied van meten en monitoren in de afvalwaterketen en het grondwater in het beheergebied van Waterschap Vallei en Veluwe. In deze regeling is het waterschap aangewezen als centrumorganisatie. Het waterschap geeft (vanuit de rol van centrumorganisatie) onderdak aan de UVT (Uitvoeringsteam) en regelt de bemensing ervan. De medewerkers van de UVT zijn in dienst van het waterschap. De kosten hiervan worden gedragen door het waterschap en de deelnemende gemeenten. Doelstelling is een efficiënte uitvoering van een aantal specialistische operationele beheertaken voor de gemeentelijke rioleringszorg (datavalidatie en -analyse). Operationele taken op het gebied van meten en monitoren van de afvalwaterketen en grondwater voeren we gezamenlijk en gebundeld uit. Dat scheelt in tijd en kosten voor alle gemeenten indien zij dit ieder voor zich zouden moeten oppakken. En er wordt gebruik gemaakt van elkaar kennis en kunde.		
Ontwikkelingen:	De toetreding van gemeente Harderwijk was administratief nog niet afgehandeld. Naast Harderwijk zijn er nog 5 andere gemeenten die zich willen aansluiten bij de centrumregeling (waarvan 3 uit regio Noord Veluwe). Hiermee komt er meer evenwicht tussen het aantal deelnemende gemeenten vanuit de verschillende regio's. Onlangs hebben de gemeenteraden van de huidige deelnemende gemeenten ingestemd met de toetreding van alle gemeenten die zich hadden gemeld om toe te willen treden, waaronder Harderwijk. Parallel hieraan heeft bij onze gemeente het ombuigingstraject gelopen waarbij een van de ombuigingsvoorstellen was om uit deze centrumregeling te willen stappen, ervan uitgaande dat een aantal diensten die vanuit deze regeling worden uitgevoerd die van toegevoegde waarde voor onze gemeente via een dienstverleningsovereenkomst georganiseerd konden worden (te dekken vanuit bestaande budgetten). Ondertussen is gebleken dat dit minder eenvoudiger blijkt dan aangenomen. Ook zijn er ontwikkelingen waardoor stoppen met deze regeling wel eens financieel nadeliger zou kunnen zijn dan doorzetten. Er wordt gewerkt aan een directievoorstel hoe dit begrotingsneutraal op te lossen (structureel).		
Risico:	Mocht er aanleiding zijn tot eenzijdige opzegging vanuit een gemeente, dan is de uittredende deelnemer éénmalig een extra vergoeding aan de centrumorganisatie verschuldigd, ter hoogte van de jaarlijkse bijdrage voor de basiskosten, ter dekking van eventuele directe of indirecte kosten als gevolg van uittreding. Voor de gemeente Harderwijk bedraagt de basisbijdrage ca. €20.000.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Begroting 2026
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat		€ 0,-	€ 0,-
Begrote bijdrage	€ 16.019,-	€ 21.339,-	€ 21.886,-
Realisatie bijdrage	€ 15.427,-	Moet nog worden vastgesteld	n.v.t.
Belang	O.b.v. inwoneraantal van 1/1/2020. 2025: 48.414 van gemeente Harderwijk, totaal inwoners alle deelnemende gemeenten: 936.365 (verhoging a.o.v. toetreding gemeente Hattem)		

Verbonden partij:		Centrumregeling Meten en Monitoren Afvalwaterketen en Grondwater Vallei en Veluwe	
Bedrag waarvoor de verbonden partij		is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 500	

Verbonden partij:	Omgevingsdienst Veluwe (ODVeluwe)		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	locatie Harderwijk: Oosteinde 17 3842 DR/locatie Apeldoorn: Marktplaats 1, 7311 LG Apeldoorn		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	M. Pijenburg		
Ambtelijke accounthouder:	R. van Drunen		
Openbaar belang:	In opdracht van 12 gemeenten op de Veluwe en de provincie Gelderland bijdragen aan een veilige en gezonde fysieke leefomgeving.		
Soort:	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen.		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 7 Volksgezondheid en milieu taakveld 7.4 milieubeheer		
Doelstelling verbonden partij:	Omgevingsdienst Veluwe (ODVeluwe) draagt bij aan een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. In opdracht van de gemeenten en de provincie Gelderland adviseren vergunningverleners over omgevingsvergunningen en zien toezichthouders erop toe dat bedrijven voldoen aan actuele wet- en regelgeving op het gebied van milieu(veiligheid). Daarnaast adviseren de experts over verschillende (milieu)onderwerpen, zoals energie, bodem, ruimtelijke ordening, duurzaamheid, lucht, geluid, externe veiligheid, natuur en ecologie.		
Ontwikkelingen:	ODVeluwe Het fusie traject is in samenwerking met alle opdrachtgevers in 2023 succesvol afgerond. Op 1 januari 2024 is de Omgevingsdienst Veluwe gestart. De opdracht die de omgevingsdienst namens de gemeente Harderwijk vanaf die datum uitvoert, wijzigt als gevolg van de fusie niet. Alle afspraken zijn geactualiseerd, zoals de gemeenschappelijke regeling en het mandaatbesluit. Ook de afspraken t.b.v. de uitvoering zijn geactualiseerd en sluiten aan op de nieuwe organisatie en de Omgevingswet. Voor ons is nieuw dat wij met ingang van 1 januari 2024 werken met een samenwerkingsovereenkomst waarin per programma en (deel)producten de raming is opgenomen van de werkzaamheden die de ODVeluwe namens ons uitvoert. De samenwerkingsovereenkomst heeft dezelfde opbouw als de verantwoording. Uitvoering en verantwoording, gecombineerd met de begroting, sluiten daardoor op elkaar aan en vormen zo een logisch geheel. Interbestuurlijk programma (Aanbeveling commissie Van Aartsen) Het ministerie van IenW is in 2022 gestart met de uitwerking van de aanbevelingen van de Commissie Van Aartsen. Voor de uitwerking is het ministerie gestart met het Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel waarin diverse onderwerp (pijlers) zijn ondergebracht. Voor ons zijn de drie belangrijkste onderwerpen die nu spelen het bepalen van robuustheid van de omgevingsdienst, de wijze van financiering en de aanpak / inhoud van de onderlinge visitaties. De fusie van ODNV en OVIV levert een belangrijke bijdrage aan de landelijke discussie over de robuustheid van omgevingsdiensten. Hoe de robuustheid op landelijk niveau uitpakt en hoe dit zich verhoudt tot de fusie is op dit moment nog niet bekend. Omgevingswet De Omgevingswet is op 1-1-2024 in werking getreden. Dit levert ook een aantal nieuwe milieutaken op waaronder bodemtaken waarvoor tot 1 januari 2024 de provincie Gelderland verantwoordelijk was (lopende zaken handelt de provincie af). Omdat wij alle bodemtaken bij de omgevingsdienst hebben belegd, kennis en expertise is dus niet meer in onze organisatie aanwezig, is een logische gevolg dat de ODVeluwe de voor ons nieuwe bodemtaken ook uitvoert. Over overige nieuwe taken waarin de ODVeluwe geheel of gedeeltelijk een rol heeft in de uitvoering, bijvoorbeeld op het gebied van geluid, stemmen wij af met de ODVeluwe.		
Risico:	De ODVeluwe geeft in hun begroting ieder jaar weer wat de belangrijkste risico's zijn en welk deel hiervan door ODVeluwe zelf kan worden afgedekt. Voor het resterende deel nemen wij een bedrag op in het weerstandsvermogen. Over het algemeen is het risico voor de gemeente zeer beperkt.		

Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Eigen vermogen	€ 135.000	-	€ 90.000
Vreemd vermogen	€ 2.312.343	€ 1.278.217	€ 2.060.000
Resultaat	€ 1.324.172	-	-
Begrote bijdrage	€ 1.728.789	€ 1.706.694	€ 1.836.527
Realisatie bijdrage	€ 1.556.867	-	-
Belang	23,4%	23,4%	11,7%
Bedrag waarvoor de verbonden partij	is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 5.500		

Verbonden partij:	Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Elburg, Postbus 70 8080 AB		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	W. Mazier		
Ambtelijke accounthouder:	B. Brons		
Openbaar belang:	De streekarchivaris beheert de naar de archiefbewaarplaatsen van de deelnemende gemeenten Elburg (centrumgemeente), Ermelo, Harderwijk, Nunspeet en Oldebroek overgebrachte archiefbescheiden en houdt toezicht op het beheer van de niet overgebrachte archiefbescheiden.		
Soort:	Gemeenschappelijke regeling, centrumgemeente op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen.		
Beleidsinformatie			

Verbonden partij:	Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe		
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 5. Sport, cultuur en recreatie taakveld 5.4 musea		
Doelstelling verbonden partij:	Het doel van het Streekarchivariaat - zoals verwoord in de gemeenschappelijke regeling - is het beheer van de naar de archiefbewaarplaatsen van de deelnemende gemeenten overgebrachte archiefbescheiden en het toezicht op het beheer van de niet overgebrachte archiefbescheiden.		
Ontwikkelingen:	In 2024 is door alle partijen gewerkt aan de verdere voorbereiding van de fusie en de wijziging van de gemeenschappelijke regeling (GR). In de betrokken gemeenten, waaronder Harderwijk, is in 2024 het besluitvormingstraject gestart om per 1-7-2025 het SWNV en het Streekarchief Epe, Hattem en Heerde te fuseren tot het Noord Veluws Archief (NoVA) op basis van een bedrijfsvoeringsorganisatie.		
Risico:	Tot 2028 zal de gemeentelijke bijdrage gebaseerd zijn op het huidige kostenverdeelmodel. Daarna gebaseerd op inwoneraantal. Aan deze uitkomst is een besluit tot centralisatie gekoppeld om tot maximale kostenefficiëntie en schaalvoordelen op de middellange en lange termijn te komen.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Eigen vermogen	-	-	-
Vreemd vermogen	-	-	-
Resultaat	€ 14.236,- -/-	-	-
Begrote bijdrage	€ 277.657,-	€ 313.063,-	€ 327.210,-
Realisatie bijdrage	€ 277.657,-	-	-
Belang	23,31%	23,31%	17,6%
Toelichting	Omdat jaarlijks het verschil tussen bevoorschotting en rekening wordt afgerekend, heeft deze instelling geen eigen en vreemd vermogen. Na de vorming van de NoVA als bedrijfsvoeringsorganisatie zal er per 31/12/2025 wel sprake zijn van eigen vermogen.		
Bedrag waarvoor de verbonden partij	is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 2.500,-.		

Verbonden partij:	Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG)		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Apeldoorn, Europaweg 79 7336 AK		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	J. Joon		
Ambtelijke accounthouder:	A.W.J. Bogerd		
Openbaar belang:	Gemeente Harderwijk valt onder de Veiligheidsregio Noord-Oost Gelderland voor de onderdelen brandweer en geneeskundige hulp in de Regio (GHOR). De VNOG is verantwoordelijk voor de organisatie van de brandweerbzorg in de gemeente Harderwijk. Tevens wordt binnen de VNOG door de afdeling crisisbeheersing ondersteunend opgetreden ten aanzien van de gemeentelijke processen (bevolkingszorg) die op regionaal niveau uniform worden vormgegeven.		
Soort:	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 0. Bestuur en ondersteuning en programma 1. Veiligheid		
Doelstelling verbonden partij:	Meer veiligheid in de regio, dat is de ambitie van de VNOG. In de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland werken GHOR en brandweer nauw samen. Zij werken ieder vanuit een eigen invalshoek, maar met een gezamenlijke missie: een veilige leefomgeving.		
Ontwikkelingen:	De gemeente Harderwijk werkt op vele vlakken samen met de VNOG, zoals aan het risicoprofiel, het project natuurbrandbestrijding, het project demarcatie, waterongevallen en duiken, de brandweerkazernes in Harderwijk en Hierden, het proces Bevolkingszorg en advisering bij vergunningaanvragen. Zie ook programmatekst veiligheid. In 2024 is er een nieuw Regionaal Beleidsplan voor de periode 2025-2028 vastgesteld. VNOG heeft in het nieuwe beleidsplan zes speerpunten geformuleerd. Dit zijn: crisisbeheersing, grensoverstijgende samenwerking, informatievoorziening, arbeidsmarktbeleid, natuurbrandbeheersing/bestrijding, risicobewustzijn/veilig gedrag. Daarnaast zet VNOG zich ook in op innovaties op allerlei terreinen en spant zich verder in voor de duurzaamheidsopgave. De speerpunten zijn over het algemeen vaak bestaande taken, die komende periode wel een extra accent gaan krijgen, omdat (maatschappelijke) ontwikkelingen en de samenleving daar om vragen. Daarnaast is in 2024 de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling vastgesteld, waarmee wordt voldaan aan de Wet gemeenschappelijke regelingen. Deze wijzigingen zijn bedoeld om de samenwerking tussen gemeenten en VNOG, in het bijzonder de gemeenteraden, verder te versterken. In 2024 zijn gesprekken gestart tussen de gemeente Harderwijk en de VNOG over het dienstverleningsconcept van de VNOG. Naar verwachting wordt in 2025 een gewijzigd dienstverleningsconcept vastgesteld. Momenteel wordt onderzocht welke gevolgen dit heeft voor de ambtelijke organisatie van de gemeente Harderwijk. De VNOG ondersteunt en adviseert de gemeente in dit proces.		
Risico:	De VNOG geeft in hun begroting ieder jaar weer wat de belangrijkste risico's zijn. Hiervoor houden zij een weerstandsvermogen aan, waarmee ze de risico's zelf kunnen afdekken.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Eigen vermogen	€ 19.874.060,-	€ 12.691.000,-	€ 15.667.000,-
Vreemd vermogen	€ 25.423.595,-	€ 56.608.000,-	€ 68.571.000,-
Resultaat	€ 2.831.788,-	-	-
Begrote bijdrage	€ 2.690.000,-	€ 2.733.000,-	€ 3.216.900,-
Realisatie bijdrage	€ 2.690.000,-	-	-
Belang:	5,13%	5,13%	5,73%
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodiade weerstandsvermogen: € 0			

Verbonden partij: Ontwikkelingsmaatschappij Vitale vakantieparken			
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Arnhem,		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	E. Enklaar		
Ambtelijke accounthouder:	S. Duschka		
Openbaar belang:	De Ontwikkelingsmaatschappij Vitale vakantieparken is een besloten vennootschap, waarvan de aandelen worden gehouden door 11 gemeenten (Apeldoorn, Ede, Barneveld, Nunspeet, Putten, Epe, Harderwijk, Elburg, Oldebroek, Heerde en Ermelo) en de provincie Gelderland (de zogenaamde publieke aandeelhouders). Vanuit het oogpunt van het behartigen van het publieke belang voor de versterking en ontwikkeling van de verblijfsrecreatie is de gemeente Ermelo gedeeltelijk in het bezit van de aandelen.		
Soort:	Besloten Vennootschap		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij:	Programma 8. Ruimte en wonen, taakveld 8.1 Programma 5. Sport, cultuur en recreatie, taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		
Doelstelling verbonden partij:	Doel van het programma Vitale Vakantieparken is: een divers en kwalitatief goed aanbod van vakantieparken te realiseren, dat een sterke schakel vormt in het hele toeristisch-recreatieve aanbod van de Veluwe. Op die manier draagt de Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken bij aan de gezamenlijke ambitie om van de Veluwe de meest gastvrije vakantiebestemming van Nederland te worden.		
Ontwikkelingen:	Het programma is gestart in 2013. In 2017 kwam een bestuursakkoord tot stand dat als onderlegger diende voor de samenwerking. Vervolgens is in 2019 het programmaplan Vitale Vakantieparken 2019-2022 vastgesteld door de colleges van de elf gemeenten en provincie Gelderland (zie bijlage). Om het gezamenlijk doel van het programma Vitale Vakantieparken toch te bewerkstelligen, is besloten tot de oprichting van de Besloten Vennootschap 'Ontwikkelmaatschappij Vitale Vakantieparken' (verder de OMVV) waarbij de Provincie en de gemeenten gezamenlijk aandeelhouders zijn. Voorafgaand aan deze keuze is gekeken naar velerlei organisatievormen. De OMVV bestaat uit een fonds en een ontwikkelbedrijf. Het ontwikkelbedrijf kan projecten uitvoeren als verwerving, investeren in vastgoed, beheer en verkoop. Het fonds stelt geld (garanties, leningen, bijdragen) beschikbaar voor projecten. De provincie bezit de helft van de aandelen en de gemeenten de andere helft van de aandelen. Basis voor de verdeling van aandelen over de gemeenten is de verdeelsleutel die ook is gehanteerd in het bestuursakkoord Vitale Vakantieparken van april 2017. De Gedeputeerde Staten en de Provinciale Staten van de Provincie Gelderland hebben ingestemd met het voorstel om het benodigde startkapitaal (€ 4 miljoen) voor de OMVV beschikbaar te stellen. Vooralsnog zullen de deelnemende gemeenten geen geld inleggen. Op 14 februari 2019 is de Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken (OMVV) opgericht en op 16 juni 2019 is de directeur benoemd. In 2019 zijn de interne processen verder afgerond en is de vennootschap in 2020 operationeel geworden. Er is door de betrokken partijen voor gekozen om praktisch te starten en gaandeweg te leren van de ervaringen over wat (minder) goed werkt en aan welk type activiteit meer of minder behoefte is. Om de OMVV ook op langere termijn goed te kunnen laten functioneren moeten meerdere onderwerpen verder worden uitgewerkt. De gemeenten en provincie hebben in de samenwerkingsovereenkomst (SOK) OMVV vastgelegd dat zij onderwerpen in de Samenwerkingsagenda binnen twee jaar na ondertekening van de SOK gezamenlijk zullen uitwerken. De resultaten zullen worden gekoppeld aan de evaluatie van de OMVV. Op dit moment wordt gekeken hoe de samenwerkingsvorm er voor de komende jaren uit komt te zien en dat betekent voor 2025 nog geen bijdrage vanuit de gemeente.		
Risico:			
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Eigen vermogen	€ 6.768.822,-	-	-
Vreemd vermogen	€ 16.046,-	-	-
Resultaat	€ 224.064,- -/-	-	-
Begrote bijdrage	-	-	-
Realisatie bijdrage	-	-	-
Belang:	Aandeel 2,60%, aandelen 1.300, nominale waarde € 1.300,- (€ 1,- per stuk)		
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 0			

Verbonden partij: Warmtenetwerk Harderwijk B.V.	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Arnhem, Koningstraat 28 1, 6811 DG Arnhem
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	M. Pijnenburg
Ambtelijke accounthouder:	M. Karels
Openbaar belang:	Warmtenetwerk Harderwijk B.V. is een besloten vennootschap, waarvan 50% van de aandelen gehouden wordt door gemeente Harderwijk. De deelneming wordt door de gemeente Harderwijk beschouwd als onderdeel van haar publieke taak ter realisering van haar duurzaamheidsdoelen.
Soort:	Besloten Vennootschap
Beleidsinformatie	

Verbonden partij:	Warmtenetwerk Harderwijk B.V.		
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij:	Programma 8, taakveld 8.3 Wonen en bouwen.		
Doelstelling verbonden partij:	WHW heeft voornamelijk tot doel: het realiseren, in stand houden en (doen) exploiteren van een warmte infrabedrijf, ten behoeve van een duurzame energievoorziening door middel van een warmtenet in de gemeente Harderwijk, specifiek het Waterfront.		
Ontwikkelingen:	Aansluiting Waterfront fase 3, Stadhuis. (gepland oplevering eerste helft 2025) Oriëntatie om ook rol van warmteleverancier binnen WNH BV te gaan faciliteren, in afwachting op Wcw en bredere governance discussie met de partners binnen de gemeente tav de warmtetransitie in de bestaande bouw. Hier is intern een werkgroep voor ingesteld. Ook toezicht en sturing vanuit de gemeente zal hierin worden meegenomen. WNH BV kijkt waar nodig in de initiatieffase mee met nieuwe warmtenetontwikkelingen in andere delen van de gemeente: Nieuw-Weiburg, Zeebuurt, Stadsweide.		
Risico:	Aanleg- en exploitatie risico's ten aanzien van het warmtenet. Deze risico's worden primair door WNH BV zelf gedragen, maar de kans bestaat dat de gemeente wordt aangesproken of op eigen initiatief een rol pakt bij het oplossen van eventuele problemen. Prijstijgingen waardoor tegenvallende aanbestedingsresultaten. Door het doorschuiven van woningbouw blijven inkomsten in de vorm van eenmalige aansluitbijdragen en vastrecht achter. Hiervoor is begin 2025 een additionele agiostorting gedaan ten bedrage van € 750.000,- .		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Eigen vermogen	€ 3.320.000,-	€ 3.500.000,-	€ 3.500.000
Vreemd vermogen	€ 2.265.000,-	-	-
Resultaat	€ 162.000,- -/-	€ 13.914,- -/-	-
Begrote bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Realisatie bijdrage		-	-
Belang:	50% verdeeld in 10 aandelen A nominaal € 0,01 en 1.500 aandelen B nominaal € 1.000,-		
Bedrag waarvoor verbonden partij is opgenomen in berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 0,-			

Verbonden partij:	Zonnepark Harderwijk B.V.		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Harderwijk, Deventerweg 2A, 3843 GD Harderwijk		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	M. Pijnenburg		
Ambtelijke accounthouder:	T. Meuwissen		
Openbaar belang:	Zonnepark Harderwijk B.V. is een besloten vennootschap, waarvan 51% van de aandelen gehouden wordt door gemeente Harderwijk. De overige 49 % wordt gehouden door Endura. De deelneming wordt door de gemeente Harderwijk beschouwd als onderdeel van haar publieke taak ter realisering van haar duurzaamheidsdoelen.		
Soort:	Besloten Vennootschap		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij:	Programma 7 Duurzaamheid en Milieu		
Doelstelling verbonden partij:	Het doel is de realisatie en exploitatie/onderhoud van een zonnepark. Dit in het kader van het realiseren van de duurzaamheidsdoelen van gemeente Harderwijk. Doordat het zonnepark is gerealiseerd op een carport op een parkeerterrein is er sprake van het realiseren van duurzaamheidsdoelstellingen zonder dat landbouwgrond wordt opgeofferd (dubbel oppervlaktegebruik). Voor een deel van de financiering zijn zondelen (obligaties) uitgegeven aan particulieren in 2021 en 2022.		
Ontwikkelingen:	Het zonnepark is in juni 2022 in gebruik genomen. Intern betekent dit dat het van een ontwikkelfase is overgegaan naar een gebruikersfase. Gedurende deze fase produceert het zonnepark energie.		
Risico:	Garantstelling aan Waterschapsbank, oorspronkelijk € 2 miljoen elk jaar aflossing met € 80.000. Voor dit risico wordt in het weerstandsvermogen een bedrag opgenomen.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Eigen vermogen	€ 51.801,-		
Vreemd vermogen	€ 2.211.566,-		
Resultaat	€ 38.882,-		€ 15.566,-
Begrote bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Realisatie bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belang:	Aandeel 51%, 51 aandelen met een nominale waarde van € 1,-		
Bedrag waarvoor verbonden partij is opgenomen in berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 440.000,-			

3.7 Paragraaf Grondbeleid

Algemeen

Met grondbeleid kan de gemeente invloed uitoefenen op de grond- en vastgoedmarkt. Op basis van haar rol en inzet van instrumenten kan de gemeente hiermee uitvoering geven aan gewenste ruimtelijke ontwikkelingen. Hierbij is grondbeleid geen doel op zich maar ondersteunend aan uitvoering van gemeentelijke doelstellingen zoals het versterken van de woonbalans en het realiseren van CO2 reductie.

Toepassing grondbeleid

De gebiedsontwikkeling vindt plaats in een dynamisch speelveld, welke voortdurend aan verandering onderhevig is. De veranderingen raken de uitvoering van grondbeleid. De kernelementen uit de veranderende omstandigheden betreffen:

- Marktomstandigheden (vastgoed- en grondmarkt);
- Maatschappelijke opgaven;
- Wijzigingen wet- en regelgeving.

Conform de Nota Grondbeleid 2019 zet de gemeente Harderwijk zich in om ruimtelijke ontwikkelingen te faciliteren en de focus te leggen op haar publiekrechtelijke rol. Wel vindt er per geval (project of gebied) een afweging plaats om voor een andere rolnvulling te kiezen indien hiermee maatschappelijke meerwaarde kan worden gerealiseerd. Beslissingen hierover worden verantwoord door middel van een ontwikkelingsstrategie.

Actieve grondexploitaties.

De 3 grootste gebieden waarbinnen de gemeente Harderwijk actief grondbeleid toepast, zijn Waterfront, Drielanden en Lorentz III. Dit geldt ook voor enkele restkavels in de gebieden Lorentz II, Sypel en Tonsel. Voor alle gebieden is een grondexploitatieberekening (grex) vastgesteld die jaarlijks wordt herzien.

Verder zijn er 3 gebieden waar een voorbereidingskrediet is vastgesteld: Weiburg, Kranenburg Noord en Parallelweg 7. Uit dit krediet worden onderzoeks- en ontwikkelingskosten betaald die nodig zijn om een concrete grondexploitatie op te stellen. Bij het vaststellen van de grex worden deze kosten als boekwaarde ingebracht.

Het exploiteren van gronden brengt risico's met zich mee. Door het uitvoeren van uitgebreide risicoanalyses kan vroegtijdig worden ingespeeld op mogelijk veranderende omstandigheden. Binnen de projectteams zijn zowel risico's als kansen geïnventariseerd en vervolgens financieel vertaald en benoemd bij de herziening van de grexen 2025. De risico's die niet kunnen worden opgevangen binnen de voordelige resultaten uit de grondexploitaties worden meegenomen bij de berekening van het weerstandsvermogen.

Uitgifte van bouwrijpe grond

Bouwrijp gemaakte grond wordt uitgegeven t.b.v. woningbouw en bedrijven.

Onderstaande tabel geeft weer hoeveel woningen er gerealiseerd kunnen worden met de door de gemeente Harderwijk uitgegeven gronden in de afgelopen 3 jaar.

Complex	2024	2023	2022
Drielanden	130	70	0
Waterfront	193	66	0
Totaal	323	136	0

Onderstaande tabel geeft weer hoeveel ha. bedrijfsgrond er de afgelopen 3 jaar is uitgegeven door de gemeente Harderwijk.

Complex	2024	2023	2022
Lorentzhaven	0,1	0,0	0,0
Lorentz II	0,0	0,0	0,0
Lorentz III	0,5	3,4	3,5
Sypel	0,1	0,0	0,3
Tonsel	0,2	0,2	0,
Totaal	0,9	3,6	3,8

Geprognosticeerde resultaten

De geprognosticeerde resultaten in de jaarrekening 2024 zijn afkomstig uit de herziene grexen begin 2025. In onderstaande tabel staan de resultaten, inclusief reeds genomen tussentijdse winsten, weergegeven per grondexploitatie.

Complex	2025		2024	
	Eindwaarde	Looptijd	Eindwaarde	Looptijd
Drielanden	€ -11.439	31-12-2030	€ -8.680	31-12-2029
Waterfront *1	€ 65.514	31-12-2030	€ 73.944	31-12-2030
Lorentz III	€ -8.410	31-12-2031	€ -7.910	31-12-2031
Restkavels Lorentz II	€ -109	31-12-2025	€ -177	31-12-2024
Restkavels Sytel *1	€ -71	31-12-2028	€ 46	31-12-2026
Restkavels Tonsel	€ -1.439	31-12-2028	€ -1.572	31-12-2026
Totaal	€ 44.046		€ 55.651	

-/- is voordelig

*1 De grondexploitatie kent/kende een nadelige eindwaarde. Ter dekking van dit nadeel is een voorziening getroffen.

In hoofdstuk 4.4 Toelichting op de balans wordt een verdere analyse van deze resultaten gegeven.

Tussentijds Winst/Verlies nemen

Iedere grex sluit met een verwacht financieel resultaat. Bij de jaarrekening wordt, afhankelijk van dit resultaat en rekening houdend met gekwantificeerde risico's, tussentijds winst of verlies genomen.

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt bij een winstgevende grondexploitatie tussentijds winst genomen volgens de Percentage of Completion (POC) methode. Dit betekent concreet dat er gekeken wordt in hoeverre de kosten en opbrengsten zijn gerealiseerd. De uitkomst hiervan wordt vermenigvuldigd met de verwachte winst, rekening houdend met de gekwantificeerde risico's. Tenslotte wordt de in het verleden genomen tussentijdse winst hierop in mindering gebracht.

Voorbeeld

80% kosten gerealiseerd, 60% opbrengsten gerealiseerd, verwachte winst, rekening houdend met de gekwantificeerde risico's € 5,0 miljoen. In vorige jaren is al € 1.600.000 winst genomen. De te nemen winst bedraagt in dit voorbeeld € 800.000 ((0,8 x 0,6 x € 5.000.000) -/- € € 1.600.000).

Wanneer een grondexploitatie verliesgevend is, wordt een voorziening gevormd ter grootte van het volledige te verwachten verlies. De POC-methode is hier niet van toepassing. Wanneer uit de herziening van een verliesgevende grondexploitatie blijkt dat het verlies is toe-/afgenomen, dient de voorziening hierop te worden aangepast.

Tussentijdse winst/verlies 2024

Drielanden	€ 1.954.000 -/-
Waterfront, afname voorziening ter dekking verliesgevende grexen	€ 8.430.000 -/-
Lorentz III	€ 998.000 -/-
Restkavels Lorentz II	€ 104.000 -/-
Restkavels Sytel, vrijval voorziening ter dekking verliesgevende grexen	€ 46.000 -/-
Restkavels Sytel	€ 55.000 -/-
Restkavels Tonsel	€ 299.000 -/-

Totaal tussentijdse winst/verlies 2024 € 11.886.000 -/-

-/- is voordelig

De verantwoording van tussentijdse winsten en verliezen vindt plaats in programma 3 Economie (grondexploitaties bedrijventerreinen) en programma 8 Ruimte en wonen (grondexploitaties woningbouwgebieden).

3.8 Paragraaf Wet Open Overheid (WOO)

Inleiding

De Woo (Wet open overheid) is op 1 mei 2022 in werking getreden als opvolger van de Wob (Wet openbaarheid van bestuur). De Woo stelt drie belangrijke plichten voor de overheid, namelijk een actieve openbaarmakingsplicht, een passieve openbaarmakingsplicht en een informatiehuishoudingsplicht. Het doel van de Woo is het bevorderen van openbaarheid en transparantie: overheidsorganisaties moeten, uit zichzelf of als iemand daarom vraagt, informatie openbaar maken over wat zij doen en waarom. Op die manier is het voor iedereen mogelijk om de overheid te controleren. Openbaarheid van overheidsinformatie is belangrijk voor de democratie en het vertrouwen tussen de samenleving en de overheid.

Passieve openbaarmaking

De passieve openbaarmakingsplicht houdt in dat overheidsorganisaties informatie openbaar moeten maken als iemand daarom vraagt. Concreet betekent dit dat het voor iedereen mogelijk is om een bestuursorgaan te verzoeken om publieke informatie voor eenieder openbaar te maken. Deze mogelijkheid bestond ook onder de Wet openbaarheid van bestuur.

Hoewel sinds 2023 het aantal verzoeken om openbaarmaking van documenten niet significant is toegenomen, is er wel een toename in complexiteit en omvang van de verzoeken op te merken. In 2022 is een software aangeschaft voor het anonimiseren en redigeren ('lakken') van documenten. In 2024 heeft een update plaatsgevonden naar een nieuwe versie van deze software. Het anonimiseren en redigeren van documenten is een noodzakelijke stap in het proces van passieve openbaarmaking, en de update naar de nieuwe versie van de software maakt verbeteringen van dit proces mogelijk.

In 2023 is de functie van een Woo-coördinator gecreëerd om verbeteringen door te voeren in de coördinatie op en ondersteuning bij het passieve openbaarmakingsproces. In maart 2024 is de geworven kandidaat in dienst getreden bij Meerinzicht, zodat de EHZM-organisaties eenduidig ondersteund kunnen worden. De Woo-coördinator werkt aan een nieuw, uniform werkproces voor de passieve openbaarmaking die van toepassing wordt op alle EHZM-organisaties. Het werkproces is aangevuld met praktische werkinstructies. Het nieuwe werkproces en de nieuwe werkinstructies worden opgesteld met het oogmerk om, tezamen met de sjablonen die al in 2023 voor de EHZM-organisaties zijn geïmplementeerd, bij te dragen aan een snelle en zorgvuldige besluitvorming.

Actieve openbaarmaking

De actieve openbaarmakingsplicht houdt in dat overheidsorganisaties uit eigen beweging informatie openbaar moeten maken. In de Woo worden 17 informatiecategorieën genoemd waarvoor deze actieve openbaarmakingsplicht geldt. Voor gemeenten gelden 11 van de 17 categorieën. De inwerkingtreding van de actieve openbaarmakingsplicht vindt gefaseerd plaats. Per 1 november 2024 moeten de eerste vijf informatiecategorieën verplicht openbaar worden gemaakt. Op een later moment wordt bij koninklijk besluit bepaald wanneer de overige categorieën verplicht openbaar gemaakt moeten worden.

Aanvankelijk zou voor het publiceren van de informatie uit de informatiecategorieën het Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI) worden gebruikt. In 2022 is deze centrale infrastructuur stopgezet, en is in 2023 een verwijzindex (de 'Woo-index') gelanceerd. De Woo-index is niet een centraal publicatieplatform, maar maakt het mogelijk dat informatie voor iedereen centraal doorzoekbaar is. De EHZM-organisaties (gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde, en Meerinzicht) zijn aangesloten op de Woo-index. Ook zijn de eerste verwijzingen naar informatie uit de verplichte informatiecategorieën ingevuld.

Met betrekking tot de voorbereiding op de actieve openbaarmakingsplicht hebben de drie gemeenten en Meerinzicht zich gepositioneerd als 'slimme volger'. Voor de implementatie van de actieve openbaarmakingsplicht betekent dit dat de gemeenten en Meerinzicht ervoor zullen zorgen dat de informatie uit de relevante verplichte informatiecategorieën gepubliceerd kunnen worden, maar dat bovenop de rijksbijdrage geen extra investeringen worden gedaan om op de verplichtingen vooruit te lopen. In 2024 is gestart met het uitwerken en onderzoeken van mogelijke publicatieplatformen, met het doel om één publicatieplatform te gebruiken voor de EHZM-organisaties.

Informatiehuishouding

De informatiehuishoudingsplicht houdt in dat overheidsorganisaties verplicht zijn om maatregelen te treffen zodat overheidsinformatie goed te vinden en toegankelijk is.

Voor de regie en sturing op informatiehuishouding binnen de EHZM-organisaties is de basis een informatievisie en informatiebeleid. De informatievisie was aan herijking toe, en is in 2024 hernieuwd vastgesteld. Uit deze visie volgt

een uitvoeringsplan met projecten die bijdragen aan het verbeteren van de informatiehuishouding of de informatiehuishouding raken.

Het verbeteren van de informatiehuishouding vraagt om een structurele aanpak. In het verleden zijn diverse projecten uitgevoerd die zien op deelgebieden van het verbeteren van de informatiehuishouding. Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de Woo, is in 2023 het meerjarenplan van de VNG (om invulling te geven aan 7 gestelde minimale eisen) omarmd. Door een recent uitgevoerd onderzoek is er een advies en bijbehorend projectplan gemaakt en goedgekeurd. Het projectplan wordt in de periode juni 2024 tot en met mei 2027 uitgevoerd.

4 Jaarrekening

4.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De Jaarrekening 2024 is opgesteld conform Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Nadere bepalingen die zijn opgenomen in de financiële verordening – als nadere invulling van BBV-voorschriften – zijn eveneens van toepassing.

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

De inkomsten Algemene uitkering in een bepaald boekjaar worden bepaald aan de hand van de laatste betaalspecificatie met betrekking tot dat boekjaar. In deze betaalspecificatie is, indien van toepassing, de Decembercirculaire verwerkt.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2017 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

Kosten van onderzoek en ontwikkeling worden direct ten laste van de exploitatie gebracht en bij uitzondering – indien geactiveerd – in maximaal 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt dan aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Bijdragen aan activa van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Activa met een exploitatieduur van minder dan 3 jaar worden direct ten laste van de exploitatie gebracht. Activa met economisch nut en een vervaardigings- of verkrijgingsprijs van minder dan € 25.000,- worden niet geactiveerd. Activa met maatschappelijk nut en een vervaardigings- of verkrijgingsprijs van minder dan € 100.000,- worden niet geactiveerd, met uitzondering van gronden en terreinen. Voor beide categorieën betekent dit een directe afschrijving van activa onder deze bedragen ten laste van de rekening van baten en lasten.

Voor de afschrijvingstermijnen wordt verwezen naar de “Nota waarden en afschrijven vaste activa gemeente Harderwijk 2024” zoals door de raad op 13 februari 2024 is vastgesteld.

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan.

Door de invoering van de nieuwe systematiek blijven verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die vóór het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek, is in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangegeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek.

In erfpacht uitgegeven gronden

De erfpachtgronden zijn gewaardeerd tegen de historische kostprijs.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Vlottende activa

Voorraden

Grond en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten. Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen: 1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat. 2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht. 3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd). Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gereed product

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies tenzij anders aangegeven. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is gewaardeerd op het doelvermogen per pensioendatum. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Viottende passiva

De viottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid 2024. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 20 maart 2025 door de raad is vastgesteld;
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.

- Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening 2024. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 3 % is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van € 50.000,- is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

4.2 Balans

	Balans 2024	Balans 2023
<u>Totale activa</u>		
<u>Vaste activa</u>		
<u>Immateriële vaste activa</u>		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	2.288	1.475
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	727	3.359
Totaal Immateriële vaste activa	3.015	4.834
<u>Materiële vaste activa</u>		
Investerings met een economisch nut	126.261	122.130
Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	1.407	1.405
Investerings met een maatschappelijk nut	26.350	15.775
Totaal Materiële vaste activa	154.019	139.311
<u>Financiële vaste activa</u>		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	6.098	5.369
Overige Langlopende Leningen	6.531	4.378
Totaal Financiële vaste activa	12.629	9.747
Totaal Vaste activa	169.663	153.891
<u>Viottende Activa</u>		
<u>Voorraden</u>		
Gereed product en handelsgoederen	5	5
Bouwgrond in exploitatie	55.306	71.249
Totaal Voorraden	55.311	71.254
<u>Uitzettingen rentetypische looptijd <1 jr.</u>		
Uitzettingen in Rijksschatkist	47.227	41.317
Vorderingen	3.929	4.676
Rekening courant met niet financiële instellingen (SVN)	1.497	1.622
Vorderingen op openbare lichamen	12.838	13.300
Totaal Uitzettingen rentetypische looptijd <1 jr.	65.492	60.915
<u>Liquide middelen</u>		
Kassaldo	0	0
Banksaldo	1.252	1.121
Totaal Liquide middelen	1.252	1.121
<u>Overlopende activa</u>		
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	784	451
Overige overlopende activa	7.383	6.220
Totaal Overlopende activa	8.167	6.671
Totaal Viottende Activa	130.222	139.961
Totaal activa	299.885	293.852

Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969	0	0
---	----------	----------

	Balans 2024	Balans 2023
<u>Totale passiva</u>		
Passiva		
<u>Eigen vermogen</u>		
Algemene reserve	26.782	27.552
Bestemmingsreserves	58.148	61.813
Resultaat	23.030	2.940
Totaal Eigen vermogen	107.960	92.305
<u>Voorzieningen</u>		
Voorzieningen	21.232	19.710
Totaal Voorzieningen	21.232	19.710
<u>Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jr.</u>		
Geldlening o/g	115.918	132.174
Waarborgsommen	294	358
Totaal Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jr.	116.211	132.532
Totaal Vaste financieringsmiddelen	245.403	244.547
Viottende passiva		
<u>Netto schuld rentetypische looptijd < 1 jaar</u>		
Overige schulden	4.118	2.861
Banksaldi	853	718
Kasgeldleningen	0	0
Totaal schuld rentetypische looptijd < 1 jaar	4.971	3.579
<u>Overlopende Passiva</u>		
Nog te betalen bedragen	7.063	13.306
Voorschotbedragen uitkeringen specifiek bestedingsdoel	42.448	32.420
Totaal Overlopende Passiva	49.511	45.726
Totaal Viottende passiva	54.482	49.305
Totaal passiva	299.885	293.852
Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen	191.587	174.121

4.3 Overzicht van baten en lasten

Lasten / Baten	Rekening 2023	Prim. begroting 2024	Totale begroting 2024	Rekening 2024	Resultaat 2024
Resultaat bepaling					
Baten	-202.196	-199.540	-219.587	-219.626	-39
Lasten	204.386	201.368	227.113	203.969	-23.145
Resultaat bepaling - Totaal	2.190	1.828	7.526	-15.657	-23.184
Resultaat bestemming					
Dotatie	28.839	1.660	13.509	13.509	0
Onttrekking	-33.967	-5.429	-24.712	-20.882	3.830
Resultaat bestemming - Totaal	-5.128	-3.769	-11.203	-7.373	3.830
Geheel - Totaal	-2.939	-1.941	-3.676	-23.030	-19.354

Ingevolge het bepaalde in artikel 27, lid b van het Besluit Begroting en Verantwoording moet het overzicht van baten en lasten tenminste een overzicht bevatten van de gerealiseerde kosten van overhead en VPB.

Overhead	Realisatie begrotingsjaar 2024	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	-932	-904	-766
Lasten	16.858	18.822	18.389
Saldo	15.926	17.918	17.623

Vennootschapsbelasting	Realisatie begrotingsjaar 2024	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	0	0	0
Lasten	5	0	0
Saldo	5	0	0

L2 niveau	Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Rekening 2023	Prim. begroting 2024	Totale begroting 2024	Rekening 2024	Resultaat 2024
Totaal Programma's							
PROG0 Bestuur en ondersteuning	Resultaat bepaling	Baten	-119.484	-124.729	-128.859	-130.949	-2.089
		Lasten	28.567	29.477	30.308	29.117	-1.191
	Resultaat bepaling - Totaal		-90.917	-95.252	-98.551	-101.832	-3.281
	Resultaat bestemming	Dotatie	6.797	12	3.311	3.311	0
		Ontrekking	-28.818	-3.432	-8.375	-7.871	504
PROG0 Bestuur en ondersteuning - Totaal			-112.938	-98.673	-103.615	-106.392	-2.777
PROG1 Veiligheid	Resultaat bepaling	Baten	-800	-25	-226	-179	47
		Lasten	5.658	5.452	5.853	5.690	-162
	Resultaat bepaling - Totaal		4.859	5.427	5.627	5.512	-115
PROG1 Veiligheid - Totaal			4.859	5.427	5.627	5.512	-115
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat	Resultaat bepaling	Baten	-2.309	-1.223	-1.140	-1.321	-181
		Lasten	9.888	10.202	10.374	10.436	63
	Resultaat bepaling - Totaal		7.579	8.978	9.233	9.115	-119
	Resultaat bestemming	Dotatie	1.731	381	6.749	6.749	0
		Ontrekking	-691	-336	-5.981	-5.925	56
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat - Totaal			1.040	45	768	824	56
PROG3 Economie	Resultaat bepaling	Baten	-9.321	-1.121	-1.937	-2.823	-886
		Lasten	6.231	1.882	2.958	2.112	-846
	Resultaat bepaling - Totaal		-3.090	760	1.021	-711	-1.731
	Resultaat bestemming	Dotatie	200	0	200	200	0
		Ontrekking	0	0	-120	-114	6
PROG3 Economie - Totaal			200	0	80	86	6
PROG4 Onderwijs	Resultaat bepaling	Baten	-3.801	-2.886	-3.312	-3.428	-116
		Lasten	8.476	8.913	9.215	8.937	-278
	Resultaat bepaling - Totaal		4.675	6.028	5.903	5.508	-394
	Resultaat bestemming	Dotatie	2.421	12	12	12	0
		Ontrekking	-1.111	-36	-10	-10	0
PROG4 Onderwijs - Totaal			1.309	-24	2	2	0
PROG5 Sport, cultuur en recreatie	Resultaat bepaling	Baten	-3.036	-2.477	-3.136	-3.517	-381
		Lasten	14.690	15.226	18.189	17.000	-1.189
	Resultaat bepaling - Totaal		11.654	12.749	15.053	13.483	-1.570
	Resultaat bestemming	Dotatie	103	5	51	51	0
		Ontrekking	-235	-153	-782	-763	19
PROG5 Sport, cultuur en recreatie - Totaal			-133	-148	-731	-712	19
PROG6 Sociaal domein	Resultaat bepaling	Baten	-38.987	-39.818	-53.044	-43.574	9.470
		Lasten	93.302	96.441	113.812	101.727	-12.084
	Resultaat bepaling - Totaal		54.315	56.623	60.768	58.154	-2.614
	Resultaat bestemming	Dotatie	6.992	0	1.455	1.455	0
		Ontrekking	-640	-33	-5.244	-4.462	781
PROG6 Sociaal domein - Totaal			6.352	-33	-3.788	-3.007	781
PROG7 Duurzaamheid en milieu	Resultaat bepaling	Baten	-11.920	-12.146	-14.681	-13.459	1.222
		Lasten	16.161	15.851	19.707	16.371	-3.336
	Resultaat bepaling - Totaal		4.241	3.706	5.025	2.912	-2.114
	Resultaat bestemming	Dotatie	5.445	1.213	1.259	1.259	0
		Ontrekking	-2.135	-895	-3.138	-1.392	1.746
PROG7 Duurzaamheid en milieu - Totaal			3.311	318	-1.879	-133	1.746
PROG8 Ruimte en wonen	Resultaat bepaling	Baten	-12.539	-15.115	-13.251	-20.376	-7.125
		Lasten	21.412	17.925	16.699	12.578	-4.121
	Resultaat bepaling - Totaal		8.873	2.810	3.448	-7.798	-11.245
	Resultaat bestemming	Dotatie	5.151	38	473	473	0
		Ontrekking	-337	-543	-1.063	-345	718
PROG8 Ruimte en wonen - Totaal			4.813	-506	-590	127	718
Totaal Programma's - Totaal			13.687	2.304	2.857	-7.670	-10.528
Geheel - Totaal			-2.939	-1.941	-3.676	-23.030	-19.354

4.4 Toelichting op de balans

De bedragen in de toelichting op de balans zijn in duizendtallen opgenomen.

Activa

Vaste Activa

Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa in 2024 is als volgt:

Indeling	Boekwaarde 31-12-2023	Investering	Des- investering	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2024	Rente
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	1.475	812			2.288	0
Totaal	1.475	812			2.288	0

Met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex inclusief grondexploitatiebegroting worden gronden die de gemeente zelf (her)ontwikkeld, gekwalificeerd als Bouwgrond in Exploitatie.

Het is mogelijk om voorbereidingskosten die in eerdere fases worden gemaakt in te brengen als boekwaarde in het grondexploitatiecomplex. Deze kosten worden tot die tijd geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Voor de gemeente Harderwijk gaat het om de gronden Weiburg, Kranenburg Noord en Parallelweg 7. Het bedrag investeringen 2024 betreft deze gronden.

Indeling	Boekwaarde 31-12-2023	Investering	Des- investering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Rente
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	3.359		-2.612	-20	727	0
Totaal	3.359		-2.612	-20	727	0

In 2024 is de Kiekmure overgenomen door gemeente Harderwijk tegen boekwaarde. Het activum wat in eigendom was van derden is nu in eigendom van de gemeente en valt vanaf 2024 onder de categorie bedrijfsgebouwen met economisch nut.

Materiële vaste activa

De vaste activa is in de balans weergegeven in drie categorieën:

1. Economisch nut;
2. Economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
3. Maatschappelijk nut openbare ruimte;

Hieronder is het verloop van de vaste activa weergegeven.

1) Economisch nut

	Boekwaarde 31-12-2023	Correctie	Investering	Des- investering	Afschrijving	Bijdrage derden	Af- waardering	Boekwaarde 31-12-2024	Rente
Gronden en terreinen	28.810	-957	1.351		-588	-182		28.434	0
Bedrijfsgebouwen	60.846		5.661		-2.154	-334		64.018	0
Woonruimten	785							785	0
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	604	957	559		-57			2.063	0
Overige materiële vaste activa	14.589		619		-797	-43		14.369	0
Machines, apparaten en installatie	15.656		1.496	-21	-948	-366		15.818	0
Vervoersmiddelen	840		145		-212			774	0
Totaal	122.130	-	9.832	-21	-4.756	-924		126.261	0

De correctie betreft een wijziging in 2023 over 2022. Het krediet 'Uitbreiding elzenhof fase 2' is geactiveerd onder een andere categorie. Dit krediet viel in beginsel onder categorie gronden en terreinen. Echter heeft dit krediet geen betrekking op de aanschaf van gronden, maar heeft het betrekking op grond-, weg- en waterbouwkundige werken.

Het krediet 'Maaimachine begraaftplaatsen 2023' is geactiveerd, maar het investeringsbedrag viel onder de activeringsgrens. Om die reden is dit krediet direct gedesinvesteerd en zijn de gehele kosten in de exploitatie geboekt.

2) Economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

	Boekwaarde 31-12-2023	Investering	Des- investering	Afschrijving	Bijdrage derden	Af- waardering	Boekwaarde 31-12-2024	Rente
Gronden en terreinen	155						155	0
Bedrijfsgebouwen	300			-68			232	0
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	91	223			-51		263	0
Overige materiele vaste activa	433	35		-52			415	0
Machines, apparaten en installatie	426			-84			343	0
Totaal	1.405	258		-204	-51		1.407	0

3) Maatschappelijk nut openbare ruimte

	Boekwaarde 31-12-2023	Correctie	Investering	Des- investering	Afschrijving	Bijdrage derden	Af- waardering	Boekwaarde 31-12-2024	Rente
Gronden en terreinen	1.991		4.883		-93			6.781	0
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	12.958	-427	6.418		-326	-236		18.387	0
Overige materiele vaste activa	826	427			-71			1.183	0
Machines, apparaten en installatie	0								0
Totaal	15.775	-	11.301		-490	-236		26.350	0

De correctie betreft de investering 'Vervanging Kade en steigerfaciliteiten Havendam'. In 2024 is dit krediet geactiveerd en hoort bij de categorie overige materiele vaste activa in plaats van grond-, weg- en waterbouwkundige werken.

In bijlage 5.1 bij de jaarrekening 2024 is een overzicht van de kredieten opgenomen. Tevens is in dit overzicht aangegeven welke kredieten bij de vaststelling van de jaarrekening 2024 worden afgesloten.

Financiële vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2023	Investering	Des- investering	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2024	Rente
Kapitaalverstrekkingen	5.369	735		-6	6.098	0
Overige langlopende leningen	4.378	2.163		-10	6.531	0
Totaal	9.747	2.898		-16	12.629	0

Kapitaalverstrekkingen

Betreft aandelen in de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten, N.V. Alliander, N.V. Stadsherstel, Inclusief Groep, Afvalsturing Friesland en de verstrekte geldleningen in het kader van de Vitale vakantieparken. Ook het oprichtingskapitaal van de Woningstichting en de Centrale Antenne Inrichting zijn hieronder verantwoord. Daarnaast is hierbij opgenomen een pakket obligaties Nederland, effecten Harderwijker torenfonds en overige effecten. Het bedrag € 735.000 betreft de aandelen Warmtenetwerk Harderwijk.

Overige langlopende leningen

Hieronder zijn opgenomen verstrekte geldleningen inzake hypothecaire geldlening ambtenaren, het overbruggingskrediet Estrado, leningen SVN en de converteerbare hybride obligatielening Aliander. De leningen SVN (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting) zijn in 2024 met €2.163.000 toegenomen.

Vlottende activa

Voorraden

	Balans 31-12-2023	Mutatie 2024	Balans 31-12-2024
Gereed product en handelsgoederen	5	0	5
Gereed product en handelsgoederen - Totaal	5	0	5
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	145.135	-24.280	120.855
Voorziening Grondbedrijf	-73.990	8.476	-65.514
Gronden en hulpstoffen	104	-139	-35
Bouwgrond in exploitatie – Totaal	71.249	-15.943	55.306
Voorraden - Totaal	71.254	-15.943	55.311

In de tabellen kan de som van de delen, als gevolg van afronding, afwijken van de totalen.

Reserve / Voorziening	Balans 31-12-2023	Mutatie 2024	Balans 31-12-2024
Voorziening Grondbedrijf			
Voorziening Waterfront	-73.944	8.430	-65.514
Voorziening Sypel	-46	46	0
Voorziening Grondbedrijf Totaal	-73.990	8.476	-65.514

Gereed product en handelsgoederen

Specificatie gereed product en handelsgoederen	31-12-2023	Mutatie 2024	31-12-2024
Voorraad eigen verklaringen	5	0	5
Totaal	5	0	5

Bouwgrond in exploitatie (algemeen)

Na afloop van een boekjaar wordt de begroting van de grondexploitaties (grexen) herzien. De boekwaarde van de balanspost 'Bouwgrond in exploitatie' is gebaseerd op de herzieningen met prijspeildatum 1 januari 2025. Het betreft de volgende grondexploitaties:

- Drielanden;
- Lorentz III;
- Waterfont.
- Restkavels Lorentz II, Sytel en Tonsel

Bij een herziening worden de kosten en opbrengsten nominaal geraamd (vast prijspeil) en vervolgens over de resterende looptijd gefaseerd. Doordat fasering nagenoeg altijd over meerdere jaren gaat, heeft een grex te maken met factoren als rente en inflatie. Rekenparameters geven deze factoren weer.

Binnen de grondexploitaties van de gemeente Harderwijk wordt gebruik gemaakt van een algemene renteparameter die gelijk is voor de resterende looptijd van een grex. De kosten- en opbrengstenparameter worden gedifferentieerd naar onderwerp (bijv. woningbouw en bedrijven/kantoren) en termijn (bijv. kort, middellang en lang). Dit leidt tot de volgende samenvatting voor de herziene grexen:

- Renteparameter: 0,5%;
- Kostenparameter: tussen 2,0% en 5,5%
- Opbrengstenparameter: tussen 0,5% en 4,6%

Bouwgrond in exploitatie (specifiek)

Onderstaand wordt per grondexploitatie een analyse gegeven van het jaar 2024 (ontwikkeling boekwaarde) en de ontwikkeling voor de toekomstige jaren (herziening grex).

Drielanden

Kosten/Opbrengsten/Resultaat	Exploitatieopzet	Geboekt t/m 2023	Geboekt 2024	Nog te maken kosten / opbrengsten
Kosten	195.392	161.604	3.592	30.196
Opbrengsten	-215.956	-166.125	-4.722	-45.109
Resultaat Drielanden	-20.564			
Reeds genomen resultaat t/m 2023	-7.171			
Resultaat 2024	-1.954			
Nog te nemen resultaat	-11.439			

^{+/-} is voordelig

Het plangebied ligt ingeklemd tussen de A28 aan de noordzijde, de Westermeenweg en aansluitend de Groene Zoomweg naar de Harderwijkerweg aan de oostzijde en de Fokko Kortlanglaan en Horloseweg aan de zuid- en westzijde. Drielanden is grotendeels bestemd als woningbouwlocatie met enkele ondersteunende commerciële en maatschappelijke voorzieningen, kleinschalige bedrijvigheid en het Crescentpark als recreatievoorziening. De grondexploitatie Drielanden kent een looptijd t/m 31-12-2030.

In 2024 zijn gronden uitgegeven in deelgebieden Groene Zoom en Harderweide en is de aanbesteding voor de geluidsschermen langs de A28 ter hoogte van Harderweide succesvol doorlopen.

De herziening van de grex Drielanden 2025 kent per 31-12-2030 een geprognoseerd voordelig resultaat van € 20,6 miljoen (eindwaarde). Ten opzichte van de grex Drielanden 2024 (€ 15,9 miljoen voordelig) is het resultaat € 4,7 miljoen verbeterd. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door hogere grondopbrengsten als gevolg van het concretiseren van het woningbouwprogramma in Harderweide.

Waterfont

Kosten/Opbrengsten/Resultaat	Exploitatieopzet	Geboekt t/m 2023	Geboekt 2024	Nog te maken kosten / opbrengsten
Kosten	280.776	252.706	2.907	25.163
Opbrengsten	-215.262	-130.517	-28.369	-56.376
Resultaat Waterfont	65.514			

^{+/-} is voordelig

In de grondexploitatie Waterfront vindt een ingrijpende transformatie van het verouderde bedrijventerrein Haven tot woningbouw plaats, wordt een nieuw bedrijventerrein 'Lorentzhaven' gerealiseerd en wordt de verkeersontsluiting inclusief parkeeromgeving rondom de Boulevard geherstructureerd. De grondexploitatie Waterfront kent een looptijd t/m 31-12-2030.

In 2024 is de grond uitgegeven in deelgebied 6 van Waterfront fase 3. Tevens is het Overloopterrein intern tegen kostprijs overgedragen.

De herziening van de grex Waterfront 2025 verwacht per 31-12-2030 een geprognosticeerd nadelig resultaat van € 65,5 miljoen. Dit betekent een resultaatverbetering van € 8,4 miljoen ten opzichte van het geprognosticeerd nadelig resultaat uit de herziening van 2024 (€ 73,9 miljoen nadelig). Dit wordt met name veroorzaakt door hogere grondopbrengsten. De VON-prijzen zijn gestegen waardoor de hieraan gerelateerde grondwaarde eveneens stijgt.

Lorentz III

Kosten/Opbrengsten/Resultaat	Exploitatieopzet	Geboekt t/m 2023	Geboekt 2024	Nog te maken kosten / opbrengsten
Kosten	62.916	60.287	522	2.107
Opbrengsten	-82.468	-51.646	-921	-29.901
Resultaat Lorentz III	-19.552			
Reeds genomen resultaat t/m 2023	-10.144			
Resultaat 2024	-998			
Nog te nemen resultaat	-8.410			

^{-/-} is voordelig

Het plangebied ligt ingeklemd tussen de Kleine Mheenweg en de Newtonweg. Het regionale bedrijventerrein dient hoofdzakelijk te voorzien in bouwgrond voor bedrijven in de milieucategorieën 3 t/m 5. Het totale uitgeefbare gebied bedraagt ca. 45 ha. Hiervan moet per 1 januari 2025 nog ca. 13,0 ha. worden uitgegeven. De grondexploitatie Lorentz III kent een looptijd t/m 31-12-2031.

De verkoop van bedrijfsgronden op Lorentz III geeft over de afgelopen 3 jaar het volgende beeld:

2022 : 3,5 ha.

2023 : 3,4 ha.

2024 : 0,5 ha.

De herziening van de grex Lorentz III 2024 kent per 31-12-2031 een geprognosticeerd voordelig resultaat van € 19,5 miljoen. Ten opzichte van de grex Lorentz III 2024 (€ 18,1 miljoen voordelig) is het resultaat met € 1,4 miljoen verbeterd. Dit wordt met name veroorzaakt doordat een aantal kavels waarvoor in het verleden een reservering/optie was afgesproken, niet zijn afgenomen. De kavels komen nu opnieuw beschikbaar tegen de huidige grondprijs. Deze ligt hoger dan de grondprijs uit de reservering/optie.

Restkavels Lorentz II, Sypel en Tonsel

Kosten/Opbrengsten/Resultaat	Exploitatieopzet	Geboekt t/m 2023	Geboekt 2024	Nog te maken kosten / opbrengsten
Kosten	6.146	5.622	116	408
Opbrengsten	-10.384	-6.272	-813	-3.299
Resultaat Restkavels	-4.238			
Reeds genomen resultaat t/m 2023	-2.162			
Resultaat 2024	-458			
Nog te nemen resultaat	-1.618			

^{-/-} is voordelig

De grex Restkavels Lorentz II, Sypel en Tonsel bestaat uit meerdere deelcomplexen met ieder een eigen looptijd:

Lorentz II: 31-12-2025

Sypel: 31-12-2028

Tonsel: 31-12-2028

De herziening van de grex Restkavels Lorentz II, Sypel en Tonsel 2025 kent een geprognosticeerd voordelig totaalresultaat van € 4,2 miljoen. Ten opzichte van de herziening uit 2024 (€ 3,9 miljoen voordelig) is het resultaat met € 0,3 miljoen verbeterd. Dit wordt met name veroorzaakt door het vervallen van enkele opgenomen kostenposten en het verhogen van de grondprijzen.

Gronden en hulpstoffen

Specificatie Gronden en hulpstoffen	31-12-2023	Mutatie 2024	31-12-2024
Gronden Handelsweg 1	104	-139	-35
Totaal	104	-139	-35

Uitzettingen rentetypische looptijd <1 jr

Omschrijving	Balans 2023	Balans 2024
Tussenrekening schatkistbankieren (Rijksschatkist - BNG)	0	
Uitzettingen in Rijks schatkist	41.317	47.227
Uitzettingen in Rijks schatkist	41.317	47.227
Debiteuren Algemeen	2.492	2.005
Debiteuren Belastingen	840	741
In verband met te verhalen bijstand	1.344	1.183
Vorderingen	4.676	3.929
Rekening courant SVN	1.622	1.498
RC niet-financiële instellingen (SVN)	1.622	1.498
Vorderingen op Openbare Lichamen	13.300	12.838
Vorderingen op openbare lichamen	13.300	12.838
Uitzetting rentetypische looptijd < 1 jr	60.915	65.492

Vorderingen	Grootboekrekening	Balans 2023	Balans 2024
Debiteuren Algemeen	Debiteuren AD	2.613	2.212
	Tussenrekening nog te verwerken ontvangsten (cresendo)	-1	-1
	Oninbare vorder. AD privaatrechtelijk	-120	-206
Debiteuren Algemeen		2.492	2.005
Debiteuren Belastingen	Debiteuren belastingen	890	784
	Oninbare belastingvorderingen	-51	-43
Debiteuren Belastingen		840	741
In verband met te verhalen bijstand	Debiteuren Sociaal	2.025	1.958
	Oninbare debiteuren sociaal	-996	-1.004
	Debiteuren TOZO	315	229
In verband met te verhalen bijstand		1.344	1.183
Vorderingen		4.676	3.929

Een deel van de debiteuren heeft een langlopend karakter, het betreft hier een vordering uit 2018 die naar verwachting open staan tot 2025. Dit betreft delen van gronden die juridisch nog geleverd moeten worden.

Vorderingen openbare lichamen

Omschrijving	Balans 2023	Balans 2024
Te ontvangen btw-compensatiefonds Belastingdienst	11.231	11.983
Te ontvangen diverse gemeente Almere	0	4
Te ontvangen diverse gemeente Apeldoorn	29	36
Te ontvangen diverse gemeente Elburg	4	10
Te ontvangen diverse gemeente Ermelo	101	191
Te ontvangen diverse gemeente Hattem	2	0
Te ontvangen diverse gemeente Nunspeet	4	12
Te ontvangen diverse gemeente Oldenbroek	377	0
Te ontvangen diverse gemeente Putten	11	7
Te ontvangen diverse gemeente Zeewolde	19	107
Te ontvangen diverse Meerinzicht	33	107
Te ontvangen diverse Ministerie BZK	49	313
Te ontvangen diverse provincie Flevoland	0	28
Te ontvangen diverse provincie Gelderland	579	22
Te ontvangen diverse Waterschap	861	18
Totaal vorderingen op openbare lichamen	13.300	12.838

Schatkistbankieren

Als gevolg van de invoering van het schatkistbankieren in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), zijn openbare lichamen verplicht om hun overtollige middelen aan te houden in 's Rijks schatkist. De rapportageverplichting die hieruit voortvloeit, is medio 2014 vastgelegd in het BBV. Onderstaand overzicht geeft de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren van gemeente Harderwijk over 2024 weer. Hieruit blijkt dat gemeente Harderwijk het drempelbedrag niet heeft overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000,-)					
		Verslagjaar 2024			
1	Drempelbedrag	4.624	4.624	4.624	4.624
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
2	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	401	272	400	400
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	4.223	4.353	4.224	4.224
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar 2024			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	231.202	231.202	231.202	231.202
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	231.202	231.202	231.202	231.202
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0	0	0	0
(1) = (4b)*2 + (4c)*0,002 met een min	Drempelbedrag	4.624	4.624	4.624	4.624
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	36.456	24.709	36.790	36.798
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	401	272	400	400

Liquide middelen

	Balans 2023	Balans 2024
ABN Amro	0	0
Bank Nederlandse Gemeente	1.121	1.252
Banksaldo	1.121	1.252
Kassen en banken	0	0
Kassaldo	0	0
Liquide middelen	1.121	1.252

Overlopende activa

Nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsvoorstel (bedragen niet x1.000).

Omschrijving	Balans 2023	Onttrekking	Toevoegingen	Balans 2024
PPAS030 Dorps- en landschapsverst. Hierden	22.660	0	-22.660	0
PPAS062 Kranenburg Noord	10.000	0	-10.000	0
PPAS068 Gebiedsagenda EHZ Gelderland	-23.529	73.529	-9.234	40.766
PPAS088 Prov subs via Roef - openb ruimte	10.000	168.687	-178.687	0
PSIS023 B2 Gem.hulp gedupeerden toeslag	75.272	403.859	-165.430	313.701
PSIS039 M16 Oekraïne Opvang Ontheemden	-11.450	2.885.289	-2.605.860	267.979
PSIS040 C62 gedupeerden kwijsch gem bel	8.956	1.830	-10.007	779
PSIS041 G12 gedupeerden kwijsch SZW	38.516	2.475	-2.475	38.516
PSIS043 E3 sanering verkeerslawaaï	5.625	0	0	5.625
PSIS053 H35B Integraal Zorgakkoord IZA	279.904	117.067	-279.904	117.067
Totaal	415.954	3.652.736	-3.284.257	784.433

*PPAS068 Gebiedsagenda EHZ Gelderland (-€23.529) en de post PSIS039 M16 Oekraïne Opvang Ontheemden (-€11.450) maakten in de jaarrekening 2023 onderdeel uit van de overlopende passiva.. Hierdoor sluiten de saldo's in de balans per 31-12-2024 niet aan met bovengenoemde specificatie.

Overig overlopende activa

	Balans 2023	Balans 2024
Nog te ontvangen Diversen	5.826	6.918
Vooruitbetaalde posten	394	465
Overige Overlopende Activa	6.220	7.383

Nog te ontvangen bedragen diversen

	Balans 2023	Balans 2024
Te vorderen BTW 5B	0	0
Te vorderen BCF	0	0
Nog te ontvangen	5.745	6.863
Nog te verwerken uitgaven	44	8
BBZ	3	0
Afdrachten secretarieleges	6	8
Afdrachten zwembad vanaf 2007	4	5
Afdrachten parkeergeld	12	17
Tussenrekening OZB	2	2
Terugvordering subsidie	0	0
Uitgaven simpelcard	1	1
Renteloze lening	9	14
	5.826	6.918

Vooruitbetaalde bedragen

	Balans 31-12-2023	Balans 31-12-2024
Facturen ontvangen in 2024 – tbv 2025	394	465
	394	465

Passiva

Reserves

De reserves kunnen naar aard en doel als volgt worden onderverdeeld:

- Algemene Reserves;
- Bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten;
- Bestemmingsreserves ter dekking van overige exploitatielasten.

De algemene reserves hebben een tweeledig doel. Enerzijds wordt minimaal het vloerbedrag beschikbaar gehouden in het kader van de weerstandscapaciteit. Anderzijds is er sprake van een bufferfunctie. Het saldo van de jaarrekening wordt gemuteerd met de algemene reserve. De bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten hebben als doel de in de exploitatie opgenomen kapitaallasten van de geactiveerde investeringen met een maatschappelijk nut budgettair neutraal te verantwoorden. Deze bestemmingsreserves zijn niet vrij aanwendbaar.

		Balans 2023	Onttrekkingen	Dotatie	Balans 2024
Reserves					
Algemene Reserves	Algemene reserve	-27.552	6.457	-5.687	-26.782
	Algemene reserve saldo	-2.939	2.939	0	0
Algemene Reserves - Totaal		-30.491	9.395	-5.687	-26.782
Bestemmingsreserves Kapitaallasten	BRKL Aanlichten Zeebeer	-39	2	0	-37
	BRKL Aanp.techn.inst. kelder Markt 1	-160	3	0	-157
	BRKL Aanpassingen rond N302	-116	23	0	-94
	BRKL Bankjes voor ouderen	-16	8	0	-8
	BRKL Civiele projecten	-973	0	0	-973
	BRKL Gebied wellen - de stille wei	-1.612	55	0	-1.557
	BRKL Geluidswerende maatregelen A28	-2.047	0	0	-2.047
	BRKL Havenwerken kapitaallasten	-1.448	40	-408	-1.815
	BRKL Herinr. Stationslaan	-1.246	0	-12	-1.258
	BRKL Herinrichting Melis Stokelaan	-615	29	0	-587
	BRKL Herontw. Zeeplein	-191	0	0	-191
	BRKL Install.techn.vz.gem.geb.	-541	92	-740	-1.189
	BRKL Laad-hub Waterfront	-122	8	0	-114
	BRKL Leerpakketten AZC	-31	8	0	-23
	BRKL Nieuwe werf Graaf Ottolaan	-215	16	0	-199
	BRKL Rec.Ceintuurbaan/Korhoenlaan	-903	0	0	-903
	BRKL Reconstructie Scheepsingel	-313	14	0	-299
	BRKL Reconstructie Vondellaan	-395	18	0	-377
	BRKL Restauratie Catharinakapel	-207	0	0	-207
	BRKL Rev.bedrijvent.Lorentz 2e fase	-935	59	0	-875
	BRKL Revat.Binnenstad 23-26	-137	0	-254	-391
	BRKL Uitvoeringsagenda	-220	51	0	-169
	BRKL Verkeersveiligheid	-428	0	-350	-778
	BRKL Verkeersveiligheid Wittenhagen	-231	6	0	-225
	BRKL Vot bij strandeiland	-40	14	0	-26
	BRKL Woonpark Hierden	0	0	-909	-909
	BRKL Zonnepanelen Sytel	0	0	-46	-46
	BRKL Parkeren Waterfront	-650	30	-5.127	-5.747
	BRKL Schoolgebouw Sytel 2	-1.029	0	0	-1.029
Bestemmingsreserves Kapitaallasten - Totaal		-14.859	476	-7.845	-22.228
Bestemmingsreserves	BR Aandelen Afvalwerken Friesland	-49	0	0	-49
	BR Aandelen Inclusiefgroep	-622	0	0	-622
	BR Archeologiefonds	-55	12	-5	-48
	BR Binnenstadvisie	-200	114	-200	-286
	BR Duurzaam Vastgoed	-307	0	-1.251	-1.558
	BR Duurzaamheid	-638	500	0	-138
	BR Duurzaamheidsfonds	-4.522	717	0	-3.806
	BR Duurzaamheidsmaatr, LorentzIII	-1.782	0	0	-1.782
	BR Egalisatiereserve automatisering	-42	42	0	0
	BR Energielastn stichting vereniging	-500	500	0	0
	BR Gemeentelijke energielasten 23-24	-2.719	1.038	0	-1.681
	BR Hanzedagen 2031	-500	0	0	-500
	BR Havenwerken	-333	160	-51	-225
	BR IHP vanuit OHBA middelen	-500	0	0	-500
	BR Implementatie omgevingswet	-262	172	-435	-525
	BR Laad en loskade Kelvinstraat	-400	400	0	0
	BR Monumenten	-185	0	0	-185
	BR Multifunctioneel theater (09/15)	-3.199	250	0	-2.949
	BR Nieuwe Energiemaatregelen	-38	46	-8	0
	BR Opvang Oekraïne	-250	0	-250	-500
	BR Organisatieontwikkeling MIZ	-277	277	0	0
	BR Parkeren Waterfront	-17.654	5.127	0	-12.527
	BR Programma Dienstverlening	-103	66	0	-36
	BR Sociaal domein	-5.968	4.300	-678	-2.347
	BR Stadsvernieuwing	-136	0	0	-136
	BR Stimulering sociale huur	-600	18	0	-582
	BR Tijd, huisvesting oud Struikterr.	-225	0	-38	-263
	BR Woonfonds	-4.888	212	0	-4.676
Bestemmingsreserves - Totaal		-46.954	13.950	-2.916	-35.920
Totaal reserves		-92.304	23.821	-16.448	-84.931

Algemene reserves

Verloopoverzicht (bedragen x1.000)	Bedrag
Saldo 31-12-2023	-27.552
Besluitvorming jaarrekening 2022 onderhandenwerken (neutraal)	51
Besluitvorming 2e Turap 2023	380
Besluitvorming jaarrekening 2023 onderhandenwerken (niet-neutraal en neutraal)	2.518
Besluitvorming jaarrekening 2023 tlv saldo reserve implementatie omgevingswet	19
Besluitvorming jaarrekening 2023 tlv saldo reserve opvang Oekraïne	250
Besluitvorming 1e Turap 2024 - participatie jongerenraad	14
Besluitvorming 1e Turap 2024 - woonpark Hierden	138
Besluitvorming verbouwing Academistraat - deel 2024	230
Kadernota 2023 dekking incidentele budgetten	462
Kadernota 2024 dekking incidentele budgetten	2.395
Totaal onttrekking	6.457
Besluitvorming jaarrekening 2023; saldo jaarrekening 2023	-2.938
Besluitvorming jaarrekening 2023; toevoeging vanuit reserve organisatie ontwikkeling MIZ	-277
Besluitvorming jaarrekening 2023; toevoeging vanuit reserve stimulering sociale huur	-18
Besluitvorming jaarrekening 2023; toevoeging vanuit kapitaallasten reserves	-9
Besluitvorming jaarrekening 2023; toevoeging vanuit reserve sociaal domein	-1.300
Besluitvorming jaarrekening 2023; toevoeging vanuit beschermd wonen - maatsch. opvang	-400
Besluitvorming inzet lokale middelen beschermd wonen en maatschappelijke opvang	-527
Besluitvorming Turap 2024 onderhandenwerken 2024-2025	-218
Totaal toevoegingen	-5.687
Saldo 31-12-2024	-26.782

Bestemmingsreserves

Onderstaand wordt per bestemmingsreserve ter dekking van overige exploitatielasten het doel toegelicht.

Bestemmingsreserves	Toelichting
Aandelen afvalverwerking Friesland	Reserve bestaat uit (de waarde van) het aandelenbezit afvalverwerking Friesland, zoals deze onder de financiële vaste activa op de balans is opgenomen. De reserve is bestemd voor het opvangen van een daling van de marktwaarde van de aandelen.
Aandelen Inclusiefgroep	Reserve bestaat uit (de waarde van) het aandelenbezit Inclusiefgroep, zoals deze onder de financiële vaste activa op de balans is opgenomen. De reserve is bestemd voor het opvangen van een daling van de marktwaarde van de aandelen.
Archeologiefonds	Reserve is gevormd voor de bekostiging van maatregelen ter conservering en/of restauratie van archeologische vondsten
Binnenstadvisie	Reserve is gevormd voor de dekking van versterken de wijkwinkelcentra. We stellen een integrale binnenstadvisie incl. uitvoeringsagenda op. Hierbij hebben we aandacht voor leegstand, toegankelijkheid, bereikbaarheid, verduurzaming en vergroening. En voor aandachtslocaties in de binnenstad, zoals Vuldersbrink, Donkerstraat/Klooster en Boulevard
Duurzaam Vastgoed	Reserve is gevormd ten behoeve van investeringen voor het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. Uit deze reserve kunnen alle voorgestelde DMJOP investeringen worden bekostigd.
Duurzaamheid	Reserve is gevormd voor de bekostiging van Uitvoeringsagenda Duurzaamheid (inclusief Innovatie groene agenda) en het duurzaamheidsvraagstuk.
Duurzaamheidsfonds	De kader voor de inzet van het duurzaamheidsfonds zijn door 9 november 2023 vastgesteld. Het duurzaamheidsfonds heeft als doel om de verduurzaming van de gemeente Harderwijk te versnellen en te zorgen dat iedereen uit de samenleving kan bijdragen en mee kan doen. De verduurzaming geldt voor de vier pijlers van de duurzaamheidsvisie. Met het vaststellen van de kaders kan het fonds uitgewerkt worden en de uitvoering starten zodat de versnelling daadwerkelijk gerealiseerd kan worden.
Duurzaamheidsmaatregelen Lorentz III	Reserve is gevormd ter dekking van de financiële gevolgen van het verstrekken van bijdragen om ondernemingen die zich op het bedrijventerrein Lorentz III willen vestigen of zijn gevestigd te stimuleren maatregelen te treffen die een bijdrage leveren aan de verwezenlijking van de duurzaamheidsvisie.
Egalisatiereserve Automatisering	Reserve is bedoeld als bufferfunctie voor de vervangingsinvesteringen ICT.
Energielasten Stichtingen en Verenigingen	Reserve is gevormd voor een tegemoetkoming in de energielasten aan maatschappelijke verenigingen, stichtingen e.d. die in de problemen dreigen te raken door de stijgende energierekening en de kaders hiervoor in een aparte subsidieregeling uit te werken. Bij de kadernota 2024 is deze reserve ingezet en zal worden daarna worden opgeheven.
Gemeentelijke Energielasten 23-24	Reserve is ingesteld bij de begroting 2023 om voor de jaren 2023 en 2024 de extra energielasten van de gemeente te dekken.
Hanzedagen 2031	Reserve is ingesteld om de kosten van de te organiseren internationale Hazedagen in de gemeente Harderwijk te dekken.
Havenwerken	Reserve dient ter dekking van de lasten voor vervanging en onderhoud van steigers en damwanden in de gemeentelijke havens conform het havenbeheersplan.
IHP vanuit OHBA middelen	Reserve is gevormd vanuit de OHBA middelen bij het vaststellen van het IHP (speciaal) basisonderwijs en kan ingezet worden voor incidentele dekkingen van kosten vanuit het IHP basisonderwijs.
Implementatie omgevingswet	Reserve is gevormd voor het opvangen van eenmalige gevolgen van invoering van de nieuwe wet- en regelgeving.
Laad- en loskade Kelvinstraat	Reserve is gevormd om toekomstige realisatie van de openbare laad- en loskade financieel te borgen.
Monumenten	Reserve is bedoeld ter dekking van bijdragen ten behoeve van eigenaren van gemeentelijke en rijksmonumenten voor onderhoud en restauratie op basis van de 'Nadere regels subsidie monumenten gemeente Harderwijk 2020'.
Multifunctioneel theater	Reserve is bestemd tot totstandkoming van multifunctionele podiumvoorziening, mogelijk op Dolfinariumeiland.
Nieuwe energiematregelen	Reserve is ingesteld voor de financieren van minder rendabele energiematregelen als onderdeel van de doelstellingen van "De Energieke Stad"
Opschaling open warmtenet	Reserve is bestemd voor de infrastructuur voor het Open Warmtenet met overmaat te realiseren zodat opschaling plaats kan vinden naar bestaande wijken.
Opvang Oekraïne	Reserve is bestemd voor mogelijke hoger kosten voor andere opvanglocaties ten behoeve van het opvangen van Oekraïners.
Organisatieontwikkeling MIZ	Reserve is bestemd voor het opvangen van de kosten van de organisatieontwikkeling in de eerste drie jaar.
Parkeren Waterfront	Reserve dient ter compensatie voor de wegvallende parkeeropbrengsten uit de boulevard, bekostiging tijdelijke parkeervoorzieningen ten tijde van realisatie Waterfront en dekking van de investeringen in de parkeergarages.
Programma Dienstverlening	Reserve is bestemd voor het bekostigen van kosten die voortvloeien vanuit het programma Dienstverlening in de komende jaren

Bestemmingsreserves	Toelichting
Sociaal Domein	Reserve dient voor het opvangen van eventuele tekorten bij het beroep op individuele voorzieningen (Wmo, Jeugdwet, re-integratie vanuit de Participatiewet).
Stadsvernieuwing	Reserve is ingesteld voor het stimuleren van activiteiten op het gebied van stads- en dorpsvernieuwing.
Stimulering Sociale huur	Reserve is ingesteld om de initiatieven te ondersteunen om de (hogere) ambitie uit het Beleidsplan Wonen te kunnen verwezenlijken door te voorzien in de behoefte van met name betaalbare huurwoningen.
Tijdelijke huisvesting oud Struikterrein	Reserve is ingesteld ter dekking van de financiële effecten van het leveren van een financiële bijdrage aan corporaties van € 7.500,- per wooneenheid als compensatie voor de onrendabele top exploitatie wooneenheden voormalig Struikterrein..
Woonfonds	De kaders voor de inzet van het Woonfonds zijn op 9 november 2023 vastgesteld door de raad. Het doel is het versnellen van de realisatie van betaalbare huur- en koopwoningen.

Naast reserves worden op de balans ook voorzieningen verantwoord. Naar aard en doel kunnen deze als volgt worden onderverdeeld:

- Voorzieningen voor door derden beklemde middelen;
- Voorzieningen voor lopende verplichtingen en risico's;
- Voorzieningen voor onderhoud en egalisatie.

		Balans 2023	Debet	Credit	Balans 2024
Voorzieningen					
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	VZ Havenwerken	-505	401	-232	-335
	VZ Onderh. inrichting begraafplaats	-87	0	-9	-96
	VZ Onderhoud gemeentelijke gebouwen	-3.669	1.273	-1.364	-3.759
Onderhoudsegalisatievoorzieningen - Totaal		-4.261	1.675	-1.604	-4.190
Voorzieningen LV, Verpl. en Risico's	VZ Afmoeringsregeling personeel	-1.317	538	0	-779
	VZ Pensioengelden wethouders	-5.018	231	-1.056	-5.843
	VZ Soc. uitker. voormalig personeel	-207	150	-289	-346
	VZ Verlofsparen	-108	0	-5	-113
Voorzieningen LV, Verpl. en Risico's - Totaal		-6.650	919	-1.350	-7.081
Voorzieningen derden beklemmende mid	VZ Afskoop onderhoud graven	-1.562	129	-168	-1.601
	VZ Egalisatie Onderh. gem.watertaken	-5.091	3	-979	-6.068
	VZ Egalisatie riolering	0	0	0	0
	VZ Ruimtelijke ontwikkeling	-750	305	-75	-520
	VZ Verevening Vitale Vakantieparken	-1.398	0	-375	-1.773
Voorzieningen derden beklemmende mid - Totaal		-8.800	184	-1.345	-9.961
Totaal voorzieningen		-19.711	2.778	-4.299	-21.232

De mutaties (> € 500.000,-) op voorzieningen kunnen in hoofdlijnen als volgt worden toegelicht:

Havenwerken

De onttrekking aan deze reserve groot onderhoud, verhoging krediet Havendam en het krediet havenverlichting en softwarebruggen.

Groot onderhoud gebouwen en technische installaties:

Dotatie volgens begroting, € 1,3 mln. Conform besluitvorming meerjarenbegroting en begrotingswijzigingen 2024. De uitgaven die hebben plaatsgevonden € 1,3 betreft de uitvoering van het werkplan MJOP jaarschijf 2024. (zie ook de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen).

Pensioengelden Wethouders

Jaarlijks worden er nieuwe actuariële berekening gemaakt van de pensioenen oud wethouders. Deze is gebaseerd op het dan actuele renetpercentage. De onttrekking aan deze voorziening is hier mede oorzaak van.

Onderhouds-Egalisatie voorziening Gemeentelijke watertaken:

Dotatie volgens begroting, € 1,0 mln. Conform besluitvorming meerjarenbegroting.

Verevening Vitale Vakantieparken:

De ontvangen bijdragen 2024 van € 0,4 milj zijn in deze voorziening gestort

Onderstaand wordt per voorziening het doel toegelicht.

Voorzieningen	Toelichting
Onderhoudsegalisatie voorzieningen	
Havenwerken	Voorziening dient ter dekking van de lasten voor vervanging en onderhoud van steigers en damwanden in de gemeentelijke havens conform het beheersplan 2020-2024
Onderhoud inrichting begraafplaatsen	Voorziening is gevormd voor het opvangen van de kosten van onderhoud aan de inrichting van de begraafplaatsen.
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	Voorziening is gevormd om het groot onderhoud van gemeentelijke gebouwen en technische installaties te kunnen dekken. De jaarlijks geraamde dotatie is toegevoegd en de kapitaallasten van de gevoteerde kredieten groot onderhoud zijn onttrokken. Het actueel vastgestelde plan MJOP 2021-2024 is in de raad van 8 juli 2021 vastgesteld.
Voor lopende verplichtingen en risico's	
Afvoeiingsregelingen personeel	Voorziening is bedoeld ter dekking van de lasten voor de aangegane verplichtingen van voormalig personeel.
Pensioengelden wethouders	Voorziening is bedoeld om te kunnen voldoen aan (toekomstige) pensioenverplichtingen van (voormalige) wethouders bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd en aan hun nabestaanden. Op basis van actuariële berekeningen wordt de omvang van deze voorziening bepaald, waarbij gewaardeerd wordt op het doelvermogen per pensioendatum.
Sociale uitkeringen voormalig personeel	Voorziening is bedoeld voor het afdekken van sociale uitkeringen aan voormalig personeel.
Verlofsparen	In het kader van gemeentelijke CAO afspraken mogen medewerkers verlofsparen. De toekomstige lasten moeten op grond van het BBV worden afgestort in een voorziening.
Door derden beklemde middelen	
Afkoop onderhoud graven	Voorziening is bedoeld om de financiële effecten van het verzorgen van het onderhoud van de voor het onderhoud afgekochte graven te dekken
Egalisatie onderhoud gemeentelijke watertaken	Voorziening is gevormd ter dekking van de lasten voor het toekomstig onderhoud en vervanging van de riolering en pompen.
Egalisatie riolering	Voorziening dient ter egalisatie van kosten en opbrengsten van de bestaande riolering om daarmee bovenmatige schommelingen in het tarief van de rioolheffing te voorkomen.
Ruimtelijke ontwikkeling	Voorziening is gevormd voor het opvangen van bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen ex artikel 6.24 van de Wet ruimtelijke ordening, ten behoeve van landschappelijke versterking in verband met nieuwe 'rode ontwikkelingen' in Hierden Dorp, Hierden Bosch en Hierden Buitengebied. Hieraan toegevoegd is De Groene Zoom.
Verevening Vitale vakantieparken	Voorziening is gevormd ter dekking van de lasten voor toekomstige projecten onder andere in het kader van Vitale vakantieparken

Vaste schulden rentetypische looptijd > 1jr

Omschrijving	BNG (Bank Nederlandse gemeenten)	Waarborgsommen	Totaal
Oorspronkelijke bedrag 1-1-2024	264.245	429	264.674
Cum. Aflossing tot 1-1-2024	-132.072	-71	-132.143
Saldo 1-1-2024	132.173	358	132.531
Opname	0	0	0
Aflossing	-16.256	-64	-16.320
Saldo 31-12-2024	115.917	294	116.211

De rentelast van de opgenomen geldlening is structureel verwerkt in de meerjarenbegroting 2025-2028. Hiermee is een beheersmaatregel getroffen om de continuïteit van onze bedrijfsvoering te borgen.

Waarborgsommen

Dit betreffen waarborgsommen welke zijn ontvangen in het kader van planschades, pasjes parkeerkelder, pasjes parkeerterreinen, elektrische sleutels gymzalen en anterieure overeenkomsten. De afname van het saldo is met name te verklaren door de pasjes parkeerterreinen en waarborgsommen in het kader van planschades.

Vlottende passiva

Netto schuld rentetypische looptijd <1jr

Omschrijving	Balans 2023	Balans 2024
Bank Nederlandse Gemeente	-719	-853
Banksaldi - Total	-719	-853
Crediteuren	-2.861	-4.118
Overige Schulden - Total	-3.929	-4.118
Netto schuld rentetypische looptijd <1jr - Total	-3.579	-4.971

Overlopende passiva

Omschrijving	Balans 2023	Balans 2024
Nog te betalen bedragen	-13.306	-6.189
Voorschotbedragen uitkeringen specifiek bestedingsdoel	-32.420	-43.322
Overlopende Passiva	-45.726	-49.511

Nog te betalen bedragen

	Balans 2023	Balans 2024
Nog te bet. loonheffing – sociale lasten	-1.495	0
Nog te bet. pensioenpremies	-295	-10
Nog te bet – lopende verplichtingen ed	-8.925	-5.741
Vooruit ontvangen vereveningsbijdr Vitale Vakantieparken	-94	0
Vooruit ontvangen huren en anterie overeenkomsten	0	-96
Te betalen BTW aangifte	-2.331	-286
SPUK Sport 2024	0	-874
Diverse overige bedragen	-166	-56
	-13.306	-7.063

De post nog te bet – lopende verplichtingen ed is ruim 6.243 lager dan vorig jaar. Dit wordt onder meer veroorzaakt door lagere afrekeningen binnen sociaal domein, afrekening Algemene Uitkering, diverse afrekeningen met andere overheden. Ook is de post te betalen BTW substantieel lager dan vorig jaar.

Voorschotbedragen uitkeringen specifiek bestedingsdoel

Omschrijving	Balans 2023	Onttrekking	Toevoegingen	Balans 2024
PPAS007 COA OHBA regeling	-216.579	0	0	-216.579
PPAS013 Beschermde Wonen	-7.246.369	23.853.799	-24.426.733	-7.819.303
PPAS014 BW en MO deel Harderwijk	-1.632.506	1.658.756	-634.684	-608.434
PPAS015 Bestrijding huiselijk geweld	-50.000	324.781	-297.122	-22.341
PPAS016 Praktijk HWK onbed. Zwangerschap	-57.163	68.003	-89.850	-79.010
PPAS023 Zwerfafval subsidie Nedvang t/m 2022	-38.799	38.799	0	0
PPAS035 Grex opties	-75.402	0	8.440	-66.962
PPAS045 Geluidsanerling Burg. De Meesterstraa	-53.092	0	0	-53.092
PPAS048 MDT Harderwijk	-51.644	52.723	-1.079	0
PPAS064 Overdracht bodemtaken Harderwijk	-50.000	0	0	-50.000
PPAS067 Ontvangstlocatie Veluwe Harderwijk	-663.143	144.275	0	-518.868
PPAS069 Recreatiezonering Harderwijk	-143.440	17.057	0	-126.383
PPAS070 VSV middel liquidatie RNV	-83.736	0	0	-83.736
PPAS071 Gelders Winterfonds energielasten	-58.574	58.574	0	0
PPAS072 Klimaatbestendig Triasplein	-15.000	15.000	0	0
PPAS073 Verbreden fietspad verkeersweg	-77.926	0	0	-77.926
PPAS074 Fietspaaltjes	0	10.000	-10.000	0
PPAS075 herinrichting korhoenlaan boslaan	0	10.000	-10.000	0
PPAS076 Prog dienstverlening EHZM	-103.680	102.139	0	-1.541
PPAS079 rotonde ceintuurbaan	-244.505	244.505	0	0
PPAS080 gemeentelijke monumenten 2023	-42.687	55.987	-13.300	0
PPAS082 3x3 Basketbalplein	-15.000	15.000	0	0
PPAS083 DUMAVA Deventerweg	-51.190	0	0	-51.190
PPAS085 Burg. de meesterstraat	-319.565	12.999	0	-306.566
PPAS086 Fietspad rotonde westeinde/stadswei	-21.839	21.839	0	0
PPAS087 SIM subs instandh monumenten 24-29	0	0	-12.258	-12.258
PPAS089 DUMAVA MESS	0	0	-58.710	-58.710
PPAS090 Gebiedsagenda EHZ Ermelo	-7.213	7.213	-10.384	-10.384
PPAS091 Gebiedsagenda EHZ Zeewolde	-7.213	7.213	-10.384	-10.384
PPAS092 Gebiedsagenda EHZ Flevoland	-6.863	6.863	-4.156	-4.156
PPAS093 Pilot GLI en BSC	-14.465	14.465	0	0
PPAS094 Straatcoaches 2024	0	68.177	-200.000	-131.823
PPAS095 Aardgasvrije Hanzewaard, stedenwaard	0	40.000	-40.000	0
PPAS096 Zaaksysteem Apollo tbv RIEC	0	0	-37.800	-37.800
PPAS098 Gebiedsagenda EHZ 2024 RP GLD	0	25.000	-30.890	-5.890
PPAS099 Bushalte Vondellaan - Annefranklaan	0	6.375	-6.375	0
PPAS100 Masterplan vergroening overveld	0	4.950	-4.950	0
PPAS101 Monumenten 2024	0	31.734	-44.080	-12.346
PPAS102 Zwerfafval Verpact 23-24	0	12.421	-44.439	-32.018
PPAS103 Fietspad westeinde asfaltering	0	68.414	-68.414	0
PPAS104 Albert Verweyplein ZonMW	0	0	-32.000	-32.000
PPAS105 Nieuw Weiburg	0	0	-80.000	-80.000
PPAS106 DUMAVA B. Toussaintstraat	0	0	-39.631	-39.631
PPAS107 Halte wijzigen tbv lijn 153	0	74.070	-74.070	0
PPAS108 Verwijderen bushalte lammertkamp	0	6.765	-6.765	0
PPAS109 Gebiedsvisie donkerstr kloosterplein	0	0	-27.812	-27.812
PPAS110 Aanpak Piekbelasting Gelderland	0	17.973	-17.973	0
PPAS112 Gebiedsag EHZ PUT	0	0	-10.384	-10.384
PPAS113 Gebiedsagenda EHZ waterschap VV	0	0	-2.770	-2.770
Subtotaal	-11.347.593	27.095.869	-26.338.574	-10.590.297

Omschrijving	Balans 2023	Onttrekking	Toevoegingen	Balans 2024
Subtotaal	-11.347.593	27.075.869	-26.318.574	-10.590.297
PPAS114 BW en MO Zeewolde 2024	0	1.228.356	-3.167.129	-1.938.773
PSIS001 D12 RMC-middelen lopend jaar	-411.411	709.654	-790.358	-492.115
PSIS002 D12A Regionale aanpak VSV	-275	222.824	-222.824	-275
PSIS003 D1 RMC-middelen(oversch vorig jaar)	-197.916	186.390	0	-11.525
PSIS007 D8 Onderwijsachterstandbestr 19-22	-860.160	1.854.449	-1.840.325	-846.036
PSIS008 G2 Bijstandsuitkering (BUIG)	0	15.054.470	-15.054.470	0
PSIS009 G10 SPUK Wet inburgering	-390.127	545.354	-1.170.221	-1.014.995
PSIS010 G4 TOZO	-497.253	271.221	-85.098	-311.130
PSIS011 H8 Sportakkoord	-1.509	1.509	0	0
PSIS013 C43 Reductie energiegebr woningen	-76.870	76.870	0	0
PSIS018 H12 lokale preventie akkoorden	-41.770	24.989	0	-16.781
PSIS024 D11 Extra financiële middelen RMC	-21.680	21.680	0	0
PSIS025 J9 Spec uitkering woningbouwimpuls	-14.337.845	-311.017	-8.233.858	-22.882.720
PSIS026 D14 NPO middelen	-203.748	173.000	0	-30.748
PSIS027 J56 Huisvesting aandachtsgroepen	-425.000	0	0	-425.000
PSIS030 J55 middelen aanpak energiearmoede	-719.995	288.390	0	-431.605
PSIS031 H21 Verst Clientondersteuning	-23.477	5.527	0	-17.950
PSIS033 E84 Verkeersveiligheidsmaatreg. 22-23	-129.944	40.897	0	-89.047
PSIS034 A12b incid bijdrage corona toeg bew	-11.577	11.577	0	0
PSIS035 A15 Vermindering overlast asz 22-23	-22.341	22.341	0	0
PSIS036 E53 Schone Lucht akkoord	17.549	0	-17.549	0
PSIS037 G13 Onderwijsroute	-115.949	177.353	-105.018	-43.614
PSIS038 J209 RHA 2022 (23-27)	-427.898	16.568	0	-411.330
PSIS042 C92 Informatiepunten digitale overh	0	47.131	-47.131	0
PSIS044 H30 Brede spuk	-87.409	930.560	-844.404	-1.253
PSIS045 F28 CDOKE	-471.988	828.014	-983.716	-627.690
PSIS046 J209 RHA 2023	-85.000	76.500	0	-8.500
PSIS047 H4 SPUK Sport 2023	-181.596	443.860	-262.264	0
PSIS048 H32 Meerkst energie opb zwembad	-355.572	355.572	0	0
PSIS049 E87B deltaprogr zoetwater 2e fase	-23.801	5.411	0	-18.390
PSIS050 J94 lokale aanpak isolatie 2023	-608.799	0	-153.300	-762.099
PSIS052 E44B Klimaatadaptatie 21-27	-323.780	57.410	0	-266.370
PSIS054 D23 Spuk BIEB	0	136.800	-136.800	0
PSIS056 E111 SEB Woonrijp Harderweide	0	0	-29.625	-29.625
PSIS057 E111 SEB Revitalisering Vondelpark	0	15.830	-15.830	0
PSIS058 J94 Lokale aanpak isolatie 2024	0	0	-1.180.063	-1.180.063
Totaal	-32.384.734	50.595.360	-60.658.557	-42.447.932

*PPAS068 Gebiedsagenda EHZ Gelderland (-€23.529) en de post PSIS039 M16 Oekraïne Opvang Ontheemden (-€11.450) maakten in de jaarrekening 2023 onderdeel uit van de overlopende passiva.. Hierdoor sluiten de saldo's in de balans per 31-12-2024 niet aan met bovengenoemde specificatie.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De gemeente Harderwijk is 1 van de aandeelhouders van Warmtenetwerk Harderwijk B.V.. De inbrengwaarde van de gemeente bestaat deels uit ingebrachte vermogensbestanddelen. Met de andere aandeelhouder is overeengekomen dat de gemeente Harderwijk een bedrag in geld verschuldigd is wanneer aan deze inbrengwaarde per inbrengdatum fiscaalrechtelijk een lagere waarde wordt toegekend. Het verschuldigde bedrag in geld betreft het verschil tussen beide waarden.

Geldnemer	Aard / omschrijving	Restant per 31-12-2024	Percentage dekking	Waarvan door de gemeente gewaarborgd
Inclusief Groep N.V.	garantstelling	1.416.667	14,00%	198.333
Totaal				198.333

Aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen of garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Deze kunnen als volgt worden gespecificeerd:

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd inzake aandeel gemeente Harderwijk (bedragen x 1.000):

Geldnemer	Aard / omschrijving	Oorspronkelijke bedrag	Restant per 31-12-2024	Waarvan door de gemeente gewaarborgd
-----------	---------------------	------------------------	------------------------	--------------------------------------

Stichting UWoon	borgstelling	224.880	202.485	149.857
Stichting Habion	borgstelling	79.946	78.982	5.722
Woonzorg Nederland	borgstelling	500.701	494.423	2.676
Omnia Wonen	borgstelling	69.345	67.898	31.167
Zonnepark Harderwijk B.V.	borgstelling	1.840	1.760	1.760
St. Sportpark Slingerbos	borgstelling	445	426	426
St. HC de Mezen	borgstelling	600	438	163
VVOG	borgstelling	225	135	86
Totaal		877.982	846.547	191.857

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden

Contractuele verplichtingen

De gemeente Harderwijk heeft op diverse gebieden contracten afgesloten. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen. Naast deze verplichtingen heeft de gemeente diverse huurcontracten lopen met een waarde van €1.097.000.

Betreft	Aard	Einddatum contract	Bedrag verplichting
Accountantsdiensten	Overeenkomst	30-6-2027	Varieert per jaar
Afvalbeheer	Raamovereenkomst, meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Brandstof	Raamovereenkomst	5-6-2026	Varieert per jaar
Elektriciteit	Raamovereenkomst, meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Facilitaire en automatisering	Raamovereenkomst, meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Jeugdhulp (diverse)	Raamovereenkomst, meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Leerlingenvervoer	Raamovereenkomst, meerdere aanbieders	31-12-2029	Varieert per jaar
Levering gas	Raamovereenkomst	31-12-2025	Varieert per jaar
Openbare ruimte (diverse)	Raamovereenkomst, meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Openbare Verlichting	Raamovereenkomst	31-12-2026	Varieert per jaar
Opvoedhulp	Raamovereenkomst, meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Schoonmaak	Raamovereenkomst	30-11-2025	Varieert per jaar
Uitzendkrachten / tijdelijk personeel	Raamovereenkomst, meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Verzekeringen	Raamovereenkomst, meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
WMO - Hulp bij het huishouden en begeleiding	Raamovereenkomst, meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
WMO - Hulpmiddelen	Raamovereenkomst, meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar

Lopende rechtszaken

Ten tijde van het opmaken van deze jaarrekening waren er geen lopende schadeclaims vanuit de grondexploitatie en de algemene dienst.

4.5 Gebeurtenissen na balansdatum

Alle ten tijde van het opmaken van de jaarrekening beschikbare informatie omtrent de feitelijke situatie per balansdatum is bij het opmaken van de jaarrekening in aanmerking genomen en verwerkt. Er hebben zich na het opmaken van de jaarrekening geen gebeurtenissen van betekenis voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

4.6 Toelichting baten en lasten (inclusief onderhanden werken)

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2023	Prim. begroting 2024	Totale begroting 2024	Rekening 2024	Resultaat 2024
Totaal Programma's							
PROG0 Bestuur en ondersteuning							
Resultaat bepaling	Baten	TV01 - Bestuur	-618	-411	-571	-496	74
		TV02 - Burgerzaken	-721	-846	-1.087	-1.160	-73
		TV03 - Beheer overige gebouwen en gronden	-1.052	-1.000	-1.845	-1.973	-128
		TV04 - Overhead	-870	-766	-904	-932	-28
		TV05 - Treasury	-1.802	-2.175	-2.533	-2.496	37
		TV061 - OZB woningen	-7.479	-7.747	-7.747	-7.794	-47
		TV062 - OZB niet-woningen	-5.097	-5.627	-5.467	-5.355	112
		TV063 - Parkeerbelasting	-2.406	-2.338	-2.378	-2.583	-205
		TV064 - Belastingen overig	-574	-630	-630	-591	39
		TV07 - Alg. uitg. en ov. uitg. gemeentefonds	-98.866	-103.189	-105.663	-107.533	-1.870
		TV08 - Overige baten en lasten	1	0	-35	-35	0
	Baten - Totaal		-119.484	-124.729	-128.859	-130.949	-2.089
	Lasten	TV01 - Bestuur	3.355	3.253	3.476	4.434	958
		TV02 - Burgerzaken	2.621	2.826	3.015	3.062	46
		TV03 - Beheer overige gebouwen en gronden	1.991	1.741	2.413	2.290	-123
		TV04 - Overhead	18.716	18.389	18.822	16.858	-1.964
		TV05 - Treasury	1.159	1.382	1.468	1.424	-44
		TV064 - Belastingen overig	723	792	792	948	155
		TV07 - Alg. uitg. en ov. uitg. gemeentefonds	0	360	545	0	-545
		TV08 - Overige baten en lasten	-1	732	-223	97	320
		TV09 - Vennootschapsbelastingen (VpB)	3	0	0	5	5
	Lasten - Totaal		28.567	29.477	30.308	29.117	-1.191
Resultaat bepaling - Totaal			-90.917	-95.252	-98.551	-101.832	-3.281
Resultaat bestemming	Dotatie	TV02 - Burgerzaken	210	0	0	0	0
		TV08 - Overige baten en lasten	0	0	728	728	0
	Dotatie - Totaal		6.587	12	2.583	2.583	0
	Ontrekking	TV01 - Bestuur	6.797	12	3.311	3.311	0
		TV02 - Burgerzaken	-14	-14	-14	-14	0
		TV03 - Beheer overige gebouwen en gronden	-107	0	-68	-66	1
		TV04 - Overhead	-20	-20	-20	-20	0
		TV08 - Overige baten en lasten	-273	0	-277	-277	0
		TV010 - Mutaties reserves	-28.403	-3.398	-7.997	-7.494	503
	Ontrekking - Totaal		-28.818	-3.432	-8.375	-7.871	504
Resultaat bestemming - Totaal			-22.021	-3.421	-5.064	-4.560	504
PROG0 Bestuur en ondersteuning - Totaal			-112.938	-98.673	-103.615	-106.392	-2.777
PROG1 Veiligheid							
Resultaat bepaling	Baten	TV11 - Crisisbeheersing en brandweer	-772	0	-157	-157	-0
		TV12 - Openbare orde en veiligheid	-28	-25	-69	-22	47
	Baten - Totaal		-800	-25	-226	-179	47
	Lasten	TV11 - Crisisbeheersing en brandweer	3.930	3.340	3.594	3.507	-87
		TV12 - Openbare orde en veiligheid	1.728	2.112	2.259	2.184	-76
	Lasten - Totaal		5.658	5.452	5.853	5.690	-162
Resultaat bepaling - Totaal			4.859	5.427	5.627	5.512	-115
PROG1 Veiligheid - Totaal			4.859	5.427	5.627	5.512	-115
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat							
Resultaat bepaling	Baten	TV21 - Verkeer en vervoer	-1.560	-140	-171	-358	-187
		TV22 - Parkeren	-125	-43	-74	-54	20
		TV24 - Economische havens en waterwegen	-625	-1.041	-895	-909	-14
	Baten - Totaal		-2.309	-1.223	-1.140	-1.321	-181
	Lasten	TV21 - Verkeer en vervoer	6.444	6.595	6.403	6.605	203
		TV22 - Parkeren	2.261	1.988	2.312	2.332	19
		TV23 - Recreatieve havens	0	6	1	0	-1
		TV24 - Economische havens en waterwegen	1.121	1.515	1.560	1.430	-129
		TV25 - Openbaar vervoer	61	98	98	69	-29
	Lasten - Totaal		9.888	10.202	10.374	10.436	63
Resultaat bepaling - Totaal			7.579	8.978	9.233	9.115	-119
Resultaat bestemming	Dotatie	TV21 - Verkeer en vervoer	1.231	254	1.162	1.162	0
		TV22 - Parkeren	500	0	5.127	5.127	0
		TV24 - Economische havens en waterwegen	0	127	459	459	0
	Dotatie - Totaal		1.731	381	6.749	6.749	0
	Ontrekking	TV21 - Verkeer en vervoer	-160	-220	-702	-646	56
		TV22 - Parkeren	-500	0	-5.127	-5.127	0
		TV24 - Economische havens en waterwegen	-31	-116	-151	-151	0
	Ontrekking - Totaal		-691	-336	-5.981	-5.925	56
Resultaat bestemming - Totaal			1.040	45	768	824	56
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat - Totaal			8.619	9.023	10.001	9.939	-62

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2023	Prim. begroting 2024	Totale begroting 2024	Rekening 2024	Resultaat 2024	
PROG3 Economie								
Resultaat bepaling	Baten	TV31 - Economische ontwikkeling	-111	-96	-96	-94	2	
		TV32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	-8.630	-649	-1.315	-2.141	-826	
		TV33 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-218	-42	-42	-106	-64	
		TV34 - Economische promotie	-361	-334	-484	-482	2	
	Baten - Totaal		-9.321	-1.121	-1.937	-2.823	-885	
	Lasten	TV31 - Economische ontwikkeling	194	278	498	368	-130	
		TV32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	4.733	649	1.315	640	-675	
		TV33 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	500	399	418	410	-9	
		TV34 - Economische promotie	804	556	726	695	-31	
	Lasten - Totaal		6.231	1.882	2.958	2.112	-846	
	Resultaat bepaling - Totaal		-3.090	760	1.021	-711	-1.731	
Resultaat bestemming	Dotatie	TV31 - Economische ontwikkeling	200	0	200	200	0	
	Dotatie - Totaal		200	0	200	200	0	
	Ontrekking	TV31 - Economische ontwikkeling	0	0	-120	-114	6	
	Ontrekking - Totaal		0	0	-120	-114	6	
Resultaat bestemming - Totaal		200	0	80	86	6		
PROG3 Economie - Totaal		-2.890	760	1.101	-625	-1.725		
PROG4 Onderwijs								
Resultaat bepaling	Baten	TV42 - Onderwijshuisvesting	-758	-199	-245	-269	-24	
		TV43 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-3.043	-2.687	-3.067	-3.159	-92	
	Baten - Totaal		-3.801	-2.886	-3.312	-3.428	-116	
	Lasten	TV41 - Openbaar basisonderwijs	251	429	245	251	6	
		TV42 - Onderwijshuisvesting	3.628	4.002	4.003	3.681	-322	
		TV43 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	4.596	4.482	4.966	5.004	38	
	Lasten - Totaal		8.476	8.913	9.215	8.937	-278	
	Resultaat bepaling - Totaal		4.675	6.028	5.903	5.508	-394	
	Resultaat bestemming	Dotatie	TV42 - Onderwijshuisvesting	2.421	12	12	12	0
		Dotatie - Totaal		2.421	12	12	12	0
		Ontrekking	TV42 - Onderwijshuisvesting	-1.111	-36	-10	-10	0
Ontrekking - Totaal		-1.111	-36	-10	-10	0		
Resultaat bestemming - Totaal		1.309	-24	2	2	0		
PROG4 Onderwijs - Totaal		5.984	6.004	5.904	5.510	-394		
PROG5 Sport, cultuur en recreatie								
Resultaat bepaling	Baten	TV51 - Sportbeleid en activering	-352	0	-313	-328	-15	
		TV52 - Sportaccommodaties	-2.170	-2.046	-2.210	-2.545	-335	
		TV53 - Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	0	-52	-17	-13	5	
		TV54 - Musea	-84	-84	-84	-84	0	
		TV55 - Cultureel erfgoed	-181	-165	-165	-245	-80	
		TV56 - Media	-47	0	-137	-184	-47	
		TV57 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-201	-130	-210	-119	91	
	Baten - Totaal		-3.036	-2.477	-3.136	-3.517	-381	
	Lasten	TV51 - Sportbeleid en activering	1.038	1.076	1.170	1.150	-19	
		TV52 - Sportaccommodaties	4.073	3.831	4.561	4.382	-179	
		TV53 - Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	2.888	3.059	3.432	3.257	-175	
		TV54 - Musea	814	851	1.083	1.057	-26	
		TV55 - Cultureel erfgoed	623	662	712	827	115	
		TV56 - Media	837	923	1.059	1.086	27	
		TV57 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.417	4.825	6.172	5.240	-932	
	Lasten - Totaal		14.690	15.226	18.189	17.000	-1.189	
	Resultaat bepaling - Totaal		11.654	12.749	15.053	13.483	-1.570	
	Resultaat bestemming	Dotatie	TV53 - Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	0	0	46	46	0
			TV55 - Cultureel erfgoed	103	5	5	5	0
		Dotatie - Totaal		103	5	51	51	0
		Ontrekking	TV52 - Sportaccommodaties	-158	-27	-385	-375	9
			TV53 - Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	-61	-61	-311	-311	0
			TV55 - Cultureel erfgoed	-16	-65	-59	-67	-8
			TV57 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	-27	-9	17
		Ontrekking - Totaal		-235	-153	-782	-763	19
Resultaat bestemming - Totaal		-133	-148	-731	-712	19		
PROG5 Sport, cultuur en recreatie - Totaal		11.521	12.601	14.322	12.771	-1.551		

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2023	Prim. begroting 2024	Totale begroting 2024	Rekening 2024	Resultaat 2024
PROG6 Sociaal domein							
Resultaat bepaling	Baten	TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	-3.597	-715	-5.294	-5.516	-222
		TV62 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-1.517	0	-1.152	-1.112	40
		TV63 - Inkomensregelingen	-14.594	-14.880	-15.468	-15.446	22
		TV66 - Maatwerkvoorziening (WMO)	-15	-3	-3	-68	-65
		TV671 - Maatwerkdienstverlening 18+	-171	-276	-276	-218	58
		TV672 - Maatwerkdienstverlening 18-	-0	0	0	2	2
		TV681 - Ge-escaleerde zorg 18+	-19.093	-23.944	-30.850	-21.215	9.635
	Baten - Totaal		-38.987	-39.818	-53.044	-43.574	9.470
	Lasten	TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	8.492	6.834	11.673	10.804	-869
		TV62 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	3.594	4.903	5.213	4.505	-708
		TV63 - Inkomensregelingen	22.177	21.036	23.315	23.144	-171
		TV64 - Begeleide participatie	4.496	4.388	5.012	5.024	12
		TV65 - Arbeidsparticipatie	1.235	1.645	1.464	1.429	-35
		TV66 - Maatwerkvoorziening (WMO)	2.039	2.173	2.228	2.343	115
		TV671 - Maatwerkdienstverlening 18+	9.902	10.906	11.327	10.868	-459
		TV672 - Maatwerkdienstverlening 18-	20.341	18.473	21.416	21.255	-161
		TV681 - Ge-escaleerde zorg 18+	19.837	24.853	30.684	20.957	-9.727
		TV682 - Ge-escaleerde zorg 18-	1.191	1.230	1.480	1.399	-81
	Lasten - Totaal		93.302	96.441	113.812	101.727	-12.084
	Resultaat bepaling - Totaal			54.315	56.623	60.768	58.154
Resultaat bestemming	Dotatie	TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	250	0	777	777	0
		TV62 - Wijkteams	6.742	0	678	678	0
	Dotatie - Totaal		6.992	0	1.455	1.455	0
	Ontrekking	TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	-117	0	-750	-163	587
		TV62 - Wijkteams	-524	-33	-4.494	-4.300	194
	Ontrekking - Totaal		-640	-33	-5.244	-4.462	781
Resultaat bestemming - Totaal			6.352	-33	-3.788	-3.007	781
PROG6 Sociaal domein - Totaal			60.666	56.590	56.980	55.147	-1.833
PROG7 Duurzaamheid en milieu							
Resultaat bepaling	Baten	TV71 - Volksgezondheid	-1.000	-366	-989	-909	81
		TV72 - Riolering	-3.712	-3.799	-3.867	-3.893	-26
		TV73 - Afval	-5.413	-5.893	-5.893	-6.257	-363
		TV74 - Milieubeheer	-582	-1.026	-2.870	-1.186	1.684
		TV75 - Begraafplaatsen en crematoria	-1.213	-1.062	-1.062	-1.215	-153
	Baten - Totaal		-11.920	-12.146	-14.681	-13.459	1.222
	Lasten	TV71 - Volksgezondheid	3.410	3.128	3.681	3.416	-266
		TV72 - Riolering	2.611	2.598	2.731	2.495	-237
		TV73 - Afval	5.396	5.234	5.232	5.590	358
		TV74 - Milieubeheer	3.590	3.816	6.925	3.737	-3.187
		TV75 - Begraafplaatsen en crematoria	1.155	1.075	1.138	1.133	-5
	Lasten - Totaal		16.161	15.851	19.707	16.371	-3.336
	Resultaat bepaling - Totaal			4.241	3.706	5.025	2.912
Resultaat bestemming	Dotatie	TV72 - Riolering	0	0	0	0	0
		TV74 - Milieubeheer	5.445	1.213	1.259	1.259	0
	Dotatie - Totaal		5.445	1.213	1.259	1.259	0
	Ontrekking	TV72 - Riolering	0	0	0	0	0
		TV73 - Afval	-1.412	-100	-198	-128	70
		TV74 - Milieubeheer	-722	-795	-2.939	-1.264	1.675
	Ontrekking - Totaal		-2.135	-895	-3.138	-1.392	1.746
Resultaat bestemming - Totaal			3.311	318	-1.879	-133	1.746
PROG7 Duurzaamheid en milieu - Totaal			7.552	4.024	3.147	2.778	-368
PROG8 Ruimte en wonen							
Resultaat bepaling	Baten	TV81 - Ruimtelijke ordening	-1.439	-493	-1.323	-1.355	-32
		TV82 - Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	-9.858	-13.738	-10.959	-17.767	-6.808
		TV83 - Wonen en bouwen	-1.242	-884	-969	-1.254	-285
	Baten - Totaal		-12.539	-15.115	-13.251	-20.376	-7.125
	Lasten	TV81 - Ruimtelijke ordening	2.793	1.523	2.690	2.592	-98
		TV82 - Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	16.414	13.738	10.959	7.383	-3.576
		TV83 - Wonen en bouwen	2.206	2.664	3.049	2.603	-446
	Lasten - Totaal		21.412	17.925	16.699	12.578	-4.120
	Resultaat bepaling - Totaal			8.873	2.810	3.448	-7.798
Resultaat bestemming	Dotatie	TV81 - Ruimtelijke ordening	113	0	435	435	0
		TV83 - Wonen en bouwen	5.038	38	38	38	0
	Dotatie - Totaal		5.151	38	473	473	0
	Ontrekking	TV81 - Ruimtelijke ordening	-225	-75	-134	-134	0
		TV83 - Wonen en bouwen	-112	-468	-929	-212	718
Ontrekking - Totaal		-337	-543	-1.063	-345	718	
Resultaat bestemming - Totaal			4.813	-506	-590	127	718
PROG8 Ruimte en wonen - Totaal			13.687	2.304	2.857	-7.670	-10.528
Totaal Programma's - Totaal			-2.939	-1.941	-3.676	-23.030	19.354
Geheel - Totaal			-2.939	-1.941	-3.676	-23.030	-19.534

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 20 maart 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 6,5 miljoen. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 2,4 miljoen bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 6,6 miljoen.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Onderhanden werken

Het totaal onderhanden werken 2024, ten laste van het saldo, bedraagt € 1.276.764. In dit bedrag zijn overhevelingen opgenomen van taakmutaties die in de december circulaire 2024 van het Rijk beschikbaar zijn gekomen voor een bedrag van € 432.579.

In de onderhanden werken zit, evenals voorgaande jaren, een substantieel bedrag aan overhevelingen van budgetten die door eenmalige dekking in de exploitatie zijn opgenomen. Aan onderhanden werken, die conform besluitvorming, gedekt worden uit reserves, voorzieningen en subsidies of specifieke uitkeringen, is € 6.676.708 opgenomen.

De activiteiten die ten grondslag liggen aan deze budgetten zijn grotendeels gestart maar lopen qua uitvoering door naar 2024.

Onderstaand zijn twee overzichten onderhanden werk opgenomen

- Overzicht 1 is het totaal bedrag waarvan wordt voorgesteld dit ten laste van het rekeningresultaat te laten komen;
- Overzicht 2 is het bedrag dat wordt gedekt door mutaties op reserves, voorzieningen, subsidies en specifieke uitkeringen.

Onderhanden werken ten laste van het rekeningssaldo

Prog	Budget		Omschrijving	Motivering aanvraag	Bedrag
0	5004153		Inhuur tijdelijke capaciteit ligplaatsvergunningen	Taak wordt uitgevoerd in 2025	30.000
0	6007010	PSTL003	Stelpost taakmutaties; natuurbrandpreventie en -mitigatie	Middelen uit decembercirculaire; worden ingezet in 2025	60.000
0	6007010	PSTL003	Stelpost taakmutaties; spreidingswet	Middelen uit decembercirculaire; worden ingezet in 2025	44.000
0	6007010	PSTL003	Stelpost taakmutaties; LBV II	Middelen uit decembercirculaire; worden ingezet in 2025	26.000
0	6007010	PSTL003	Stelpost taakmutaties; Participatie sociaal ontwikkelbedrijven	Middelen zullen worden ingezet bij financiële effecten rondom scenario keuze toekomst Inclusief Groep. In de aandeelhoudersvergadering van de Inclusief Groep is	138.579

Prog	Budget		Omschrijving	Motivering aanvraag	Bedrag
				afgesproken dat de deelnemende gemeenten deze middelen reserveren.	
0	6007010	PSTL003	Stelpost taakmutaties; LBV I	Middelen uit meicirculaire; worden ingezet in 2025	50.000
0	6007010	PSTL003	Stelpost taakmutaties; Wet Betaalbare Huur	Middelen uit meicirculaire; worden ingezet in 2025	34.000
0	6007010	PSTL003	Stelpost taakmutaties; alleenverdienersproblematiek	Incidentele middelen uit septembercirculaire; worden ingezet in 2025	80.000
Subtotaal programma 0					462.579
2	6201010	PALG669	Stimuleren fietsgebruik	Dit bedrag dient overgeheveld naar 2025 vanwege 1) subsidie gekregen van de provincie Gelderland in 2024 en 2) het schooljaar loopt door in 2025 en dan kunnen we de scholen op Biezenplein ook bedienen (Collegeprogramma, Fietsstimuleringsactie).	30.000
2	6201010	PALG667	Onderzoek ontbrekende schakels fietsroutes	Taak wordt uitgevoerd in 2025 (ZIE CV 02430000193410). Budget is beschikbaar gesteld vanuit het collegeprogramma.	30.000
2	6201010	PALG655	Onderzoek fietspaden	Taak wordt uitgevoerd in 2025 (ZIE CV 02430000193410). Budget is beschikbaar gesteld vanuit het collegeprogramma.	16.401
2	6205010		Stimuleren openbaar vervoer	Dit is budget voor voorzieningen bij bushaltes (om het OV te stimuleren). Nieuwe abri's, maar ook geleidelijnen, blokken en fietsenrekken. Afrekeningen komen nog (o.a. vanwege uitstel Burg. de Meesterstraat).	35.000
Subtotaal programma 2					111.401
3	6301010	PALG677	Detailhandelsvisie	De detailhandelsvisie zit in de laatste fase. Dit budget wordt overgeheveld en ingezet voor uitvoering van programma detailhandel in 2025.	10.880
3	6301010	PALG698	Integrale economische visie	Het traject loopt nog. Laatste termijn is nog niet in rekening gebracht. Het overgebleven budget gebruiken we voor uitvoering van het programma.	13.300
3	6301010	PALG735	Onderzoek Intensivering Lorentz I	Als vervolg op dit onderzoek en als onderdeel van Programma Economie wordt er met dit budget i.s.m. provincie een gebiedsvisie Lorentz gemaakt.	25.000
Subtotaal programma 3					49.180
5	6502010		Implementatie peakshaving software Sypel	In 2024 is gestart binnen de Sypel met de implementatie van de peakshaving software. Naar verwacht zal dit opgeleverd worden in het 1e kwartaal van 2025. Bedrag van overheveling betreft bruto € 23.600,- aan uitgaven en € 4.000,- aan inkomsten vanuit de SPUK sport.	19.600
Subtotaal programma 5					19.600
6	6601020	PALG643	Lokale Inclusie agenda	Dit project is voorbereid in het najaar 2024 (in afwachting van de vertraagde afronding Uitvoeringsagenda Sociaal Domein), maar start pas in januari 2025. Hiervoor wordt een overheveling aangevraagd.	60.000
6	6601020	PALG645	Clientondersteuning	In 2024 is ingezet op het verkorten van de wachtlijsten clientondersteuning. Dit wordt in 2025 voortgezet.	36.275
6	6601090	PALG701	Opbouwwerk Goeman Borgesius	Het Opbouwwerk aan de Goeman is gestart en deels uitgevoerd, alleen konden deze kosten in 2024 betaald worden uit GALA middelen. Hiermee ontstaat extra ruimte voor de geplande herinrichting.	60.000
Subtotaal programma 6					156.275
7	6702010	PWTA012	Onderzoek inspectie riolering	De rioolreiniging en inspectie is een gezamenlijk bestek voor gemeente Ermelo en Harderwijk. Als eerste is het werk in Ermelo uitgevoerd. Aansluitend zijn de werkzaamheden voor 2024 in gemeente Harderwijk medio januari 2025 gestart. De facturatie zal in 2025 plaatsvinden. Dit betreft een incidenteel budget vanuit de 2e Turap 2024.	40.000
7	6702010	PWTA231	Planmatig klein ond-rioolreiniging	De rioolreiniging en inspectie is een gezamenlijk bestek voor gemeente Ermelo en Harderwijk. Als eerste is het werk in Ermelo uitgevoerd. Aansluitend zijn de werkzaamheden voor 2024 in Harderwijk medio januari 2025 gestart. De facturatie zal in 2025 plaatsvinden. Dit betreft een incidenteel budget vanuit de 2e Turap 2024.	76.000
7	6704020		Duurzaamheid	Dit budget uit 2024 is bestemd voor verschillende projecten voor de transitievisie warmte en circulaire economie. Deze projecten lopen door in 2025.	250.000
Subtotaal programma 7					366.000

Prog	Budget		Omschrijving	Motivering aanvraag	Bedrag
8	6801010	PALG671	Programma's omgevingswet	Invoering van programma's is vertraagd. In de loop van 2024 is gestart. Afronding volgt in 2025	64.000
8	6803040	PALG621	Verhuiscoach levensl. Geschikt wonen	Betreft middelen vanuit de Kadernota 2024, werkzaamheden lopen door in 2025.	47.729
Subtotaal programma 8					111.729
Totaal					1.276.764

Splitsing	
Waarvan (o.a. december)circulaires	432.579
Overige overhevelingen	844.185
Totaal	1.276.764

Onderhanden werken budgettair neutraal

Prog	Budget		Omschrijving	Motivering aanvraag	Bedrag
0	6003020	PALG712	Woonpark Molenweg	Middelen zijn bestemd voor huur van de batterij op het woonpark. De huur loopt door tm juni 2025	113.325
0	6004080	PALG708	DMJOP Gemeentewerf bouwkundig	Het incidenteel budget voor duurzame vervanging beglazing heeft betrekking op het kantoorpand aan de voorkant van de gemeentewerf (gebouw A). We hopen dit jaar meer inzicht te krijgen over het gebruik/de inrichting van de gemeentewerf als geheel. Het budget kan neutraal worden overgeheveld met als dekking de bestemmingsreserve Duurzaam vastgoed.	17.801
Subtotaal programma 0					131.126
1	6102090	PALG720	Apollo zaaksysteem RIEC	Er heeft een wijziging plaatsgevonden van het zaaksysteem. In plaats van Apollo, is dit nu Atlas. De reden van de wijziging komt ook vanuit het district. Het gehele district zal gebruik gaan maken van hetzelfde zaaksysteem, waardoor er een enorme stap wordt gezet in (efficiënt) datagedreven werken. Er is vanuit Atlas een voorstel gedaan, daar zijn wij nu nog over in overleg. Het streven is om in maart 2025 operationeel te zijn.	37.800
Subtotaal programma 1					37.800
2	6204020	PALG317	Op diepte houden havens en vaarwegen	Werkzaamheden in de Lorentzhaven zijn in 2024 opgestart en lopen door tot halverwege 2025.	56.395
Subtotaal programma 2					56.395
3	6304020	PALG535	Veluwe Ontvangstloc. Fase 2	Het project loopt door t/m 2025 en is gekoppeld aan een provinciale subsidie. Het budget dient daarom overgeheveld te worden (neutrale overheveling).	35.087
Subtotaal programma 3					35.087
4	6403010	PALG497	NPO Middelen	SiSa-regeling. Afwikkeling vindt plaats in 2025	30.748
Subtotaal programma 4					30.748
5	6502010	PALG731	Verv. Automatiseringssysteem Sypel	In 2024 is het automatiseringssysteem in de Sypel vervangen. In het budget waren ook een aantal modules begroot (koppeling financieel systeem en BI-tooling). De implementatie hiervan zal plaatsvinden in 2025.	11.197
5	6507020	PALG612	Klimaatbestendig Triasplein	Voor het resterende bedrag is een externe financiële verplichting aangegaan in de vorm van een opdracht aan een adviesbureau. Het budget kan neutraal worden overgeheveld met als dekking de bestemmingsreserve Duurzaamheidsfonds.	17.260
5	6507030	PALG665	Recreatiezonering Veluwe	Dit budget wordt gebruikt voor het uitvoeren van de geplande maatregelen m.b.t. recreatiezonering Veluwe gedekt vanuit de provinciale subsidie. Het budget kan neutraal worden overgeheveld.	12.243
5	6507000	PALG709	Duurzame meekoppelkansen Openbare Ruimte	De werkzaamheden lopen door in 2025 (en 2026) zoals aangegeven in het raadsbesluit bij het beschikbaar stellen van deze middelen. Dit wordt neutraal overgeheveld met als dekking de bestemmingsreserve Duurzaamheidsfonds.	527.487
5	6507000	PALG713	Regeling Groene Schoolpleinen	De subsidieregeling loopt door in 2025. Er zijn twee aanvragen al afgehandeld. De verwachting is dat deze gelden besteed zijn in 2025. Het budget kan neutraal worden overgeheveld met als dekking de bestemmingsreserve duurzaamheidsfonds.	75.000
5	6507020	PALG718	Stimulering vergroening tuinen 24-26	Het budget is beschikbaar gesteld gedurende 2024. De werkzaamheden zijn opgestart en lopen door in 2025. Het budget kan neutraal worden overgeheveld met als dekking de bestemmingsreserve duurzaamheidsfonds.	86.051
Subtotaal programma 5					729.328
6	6601030	PALG704	HZWS Eenzaamheid	Deze incidentele middelen voor Harderwijk zijn we Samen zouden ingevoegd worden in de uitvoeringsagenda maar we hebben voor 2024 gekozen om hiervoor de GALA-gelden in te zetten zodat wij deze incidentele middelen in 2025 kunnen inzetten voor de Uitvoeringsagenda.	56.000
6	6601020	PALG706	HZWS Vrijwilligerswerk	Deze incidentele middelen voor Harderwijk zijn we Samen zouden ingevoegd worden in de uitvoeringsagenda maar we hebben voor 2024 gekozen om hiervoor de GALA-gelden in te zetten zodat wij deze incidentele middelen in 2025 kunnen inzetten voor de Uitvoeringsagenda.	59.092
6	6601020	PALG705	HZWS Informele zorg	Deze incidentele middelen voor Harderwijk zijn we Samen zouden ingevoegd worden in de uitvoeringsagenda maar we hebben voor 2024 gekozen om hiervoor de GALA-gelden in	11.175

Prog	Budget		Omschrijving	Motivering aanvraag	Bedrag
				te zetten zodat wij deze incidentele middelen in 2025 kunnen inzetten voor de Uitvoeringsagenda.	
6	6601040	PGEB046	Garantiestelling De Roef	Deze garantstelling wordt toegekend als over 2024 een tekort blijkt in de exploitatie van MFC. Dit is nu nog niet bekend, waardoor deze garantiestelling pas in 2025 wordt uitgenot (of niet).	67.500
6	6601050	PALG719	Straatcoaches t.b.v. AZC	Loopt door t/m 2025	31.823
6	6681300	PALG712	Woonpark Molenweg	Middelen zijn bestemd voor inhuur projectleider en overige kosten. Project loopt door t/m juni 2025	22.835
6	6602050	PALG728	Interventies Kansrijk opgroeien	In 2024 is besloten om een gedeelte van de niet ingezette middelen van het CJG over 2023, in te zetten voor een aantal extra interventies om de uitgaven jeugdhulp in de toekomst te beperken en normalisatie binnen het jeugddomein te versterken. De uitvoering van deze interventies is in 2024 en 2025 ingepland. Met een aantal uitvoerende partners moesten eerst afspraken gemaakt worden om deze interventies daadwerkelijk tot uitvoering te brengen. Hierdoor zijn de meeste interventies pas eind 2024, begin 2025 gestart. Om de beoogde effecten ook te kunnen bereiken is de inzet van de beschikbare middelen juist in 2025 noodzakelijk.	580.000
6	6602060	PALG645	Clientondersteuning SPUK	SiSa-regeling. Loopt door t/m 2026	17.950
6	6602090	PALG459	Regionaal budget preventie huiselijk geweld	Regionale uitgaven vinden deels in 2025 plaats	22.341
Subtotaal programma 6					868.716
7	6701010	PALG418	Project onbed. Zwangerschap. Lvb	ZonMw project, loopt door t/m 2025	168.850
7	6704020	PALG531	Aanpak energiearmoede	Betreft middelen vanuit de SPUK Aanpak Energiearmoede. Er loopt een witgoedregeling en een klusteam. De middelen vanuit deze SPUK gelden voor de periode t/m 2027.	311.852
7	6704020	PALG601	Nationaal Isolatieprogramma	Betreft middelen vanuit de SPUK Aanpak Energiearmoede. Er loopt een witgoedregeling en een klusteam. De middelen vanuit deze SPUK gelden voor de periode t/m 2027.	119.752
7	6704020	PALG699	Lokale aanpak isolatie	Betreft middelen vanuit de SPUK Lokale aanpak isolatie (te besteden t/m 2026). De overheveling is € 10.000,- lager dan begroot vanwege een bijstelling in de beschikking m.b.t. compensabele btw.	762.099
7	6704020	PALG650	Uitv. Klimaatakkoord (CDOKE)	Betreft middelen vanuit de SPUK CDOKE (Klimaatakkoord). Deze gelden zijn te besteden t/m 2027. De middelen vanuit de specifieke uitkering dienen neutraal overgeheveld te worden.	480.440
7	6704020	PALG538	Subs. regeling duurzaamh. maatregelen	Dit budget hoort bij de subsidie duurzaamheidsmaatregelen Lorentz III. Deze subsidie is sinds 1 april 2022 niet meer beschikbaar. Echter twee subsidie die zijn toekenningen, moeten nog definitief toegekend worden. Alleen beide bedrijven ervaren moeilijkheden met de realisatie van zonnepanelen op hun pand vanwege de netcongestie. Voorgesteld wordt daarom het budget neutraal over te hevelen.	100.000
7	6704020	PALG502	Duurz. maatr. Energieke Stad	Betreft neutrale overheveling voor de subsidieregeling Subsidieregeling duurzaamheidsmaatregelen De Duurzame Stad Lorentz III 2025. Dit is een vervolg op de vorige regeling die afliep op 31-12-2024. Dit wordt gedekt uit de bestemmingsreserve Duurzaamheidsmaatregelen Lorentz III.	700.000
7	6704020		Virtueel energiesysteem LorentzIII	Het project virtueel energie systeem is gestart in 2023. De eerste fase zit in de afronding. Er is nog geen besluit genomen of er gestart wordt met de volgende fase. In 2025 wordt dit besluit verwacht en is duidelijk of het energie management systeem wordt opgezet en deze bijdrage dus nodig is.	12.000
7	6702010	PALG648	Systeemoverz. stedelijk water 2025-35	Voor het resterende bedrag is een externe financiële verplichting aangegaan in de vorm van een opdracht aan een adviesbureau. Het budget kan neutraal worden overgeheveld vanuit de voorziening gemeentelijke watertaken.	65.923
Subtotaal programma 7					2.720.916

Prog	Budget		Omschrijving	Motivering aanvraag	Bedrag
8	6801000	PALG618	Onderzoek milieucategorieën	Loopt door t/m 2025, dekking woonfonds	18.975
8	6803040	PALG136	Uitvoering Woonvisie	Loopt door in 2025, dekking woonfonds	20.049
8	6803040	PALG614	Instrumentarium betaalbaarheid	Loopt door in 2025, dekking woonfonds	200.000
8	6803040	PALG619	Opstellen woonzorgvisie	Loopt door in 2025, dekking woonfonds	25.000
8	6801010	PALG622	werkbudget ruimtelijk projectenbureau	Loopt door in 2025, dekking woonfonds	26.517
8	6803040	PALG628	opstellen-uitwerken woonfonds	Loopt door in 2025, dekking woonfonds	129.908
8	6803040	PALG672	Uitvoering woonlocatie Fase III	Project loopt door in 2025, dekking woonfonds	176.233
Subtotaal programma 8					596.682
Diverse programma's			Groot onderhoud gem. gebouwen	Betreft neutrale overheveling uitvoering werkplan 2024 groot onderhoud gemeentelijke gebouwen. Dit wordt gedekt uit de voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen.	1.470.000
Subtotaal programma diverse					1.470.000
Totaal					6.676.708

Dekking onderhanden werken budgettair neutraal

De dekking van de budgettair neutrale onderhanden werken is als volgt ten laste van:

Subsidie Rijk, provincie, ZonMW, regionaal en Sisa's	2.032.918
RES0000 Algemene reserve	716.160
RES0002 Havenwerken	56.395
RES0003 BRKL Uitvoeringagenda	9.264
RES0033 Sociaal Domein	193.767
RES0035 Duurzaamheidsmaatr. LorentzIII	812.000
RES0064 Duurzaamheidsfonds	705.798
RES0065 Woonfonds	596.682
RES0070 Duurzaam vastgoed	17.801
VRZ0002 Ond. egalisatie gem. Watertaken	65.923
VRZ0013 Onderh. gemeentelijke gebouwen	1.470.000
Totaal	6.676.708

Incidentele baten en lasten

Ingevolge het bepaalde in artikel 28, lid c van het Besluit Begroting en Verantwoording moet de toelichting bij de jaarrekening tenminste een overzicht bevatten van de incidentele baten en lasten. In de volgende tabel worden de incidentele mee- en tegenvallers over 2024 weergegeven. Om onnodige complexiteit te voorkomen wordt - in lijn met de richtlijnen van de commissie BBV en conform de vastgestelde financiële verordening - een grensbedrag gehanteerd van € 50.000. Dit is inmiddels ook verankerd in de nieuwe financiële verordening.

Taakveld		Omschrijving	L/B	Begr 2024	Rek 2024	Res 2024
TV01 Bestuur	Uitvoeringskosten 0.1	Programma DVL EHZM	L	140	140	0
TV01 Bestuur	Uitvoeringskosten 0.1	Programma DVL EHZM	L	66	63	3
TV01 Bestuur	Uitvoeringskosten 0.1	Programma DVL EHZM	B	-139	-137	-2
TV01 Bestuur	College van burgemeester/wethouders	VZ Soc. uitker. voormalig personeel	B	0	-113	113
TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	Beheer, verhuur, instandh. gebouwen	Woonpark Molenweg	L	290	177	113
TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	Beheer, verhuur, instandh. gebouwen	Molenweg 34-36	L	59	76	-17
TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	Beheer, verhuur, instandh. gebouwen	Graaf Ottolaan 26 Kranenburg	B	-152	-152	0
TV04 Overhead	Uitvoeringskosten 0.4	SPUK sport 2023 vaststelling	B	0	-62	62
TV04 Overhead	Uitvoeringskosten 0.4	MIZ Bedrijfsvoering	B	-138	-138	0
TV04 Overhead	Facilitaire zaken en huisvesting	Omzet catering	B	0	-58	58
TV07 Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	Algemene uitkering	AU voorgaande jaren	B	0	-509	509
TV21 Verkeer en vervoer	Reguleren van de openbare ruimte	Verkeer en vervoer Service	B	-6	-81	74
TV22 Parkeren	Parkeerbeleid	Transport boulevard	L	105	173	-68
TV31 Economische ontwikkeling	Uitvoeringskosten 3.1	Uitvoeringsagenda binnenstadvisie	L	120	114	6
TV31 Economische ontwikkeling	Economische ontwikkeling	Integrale economische visie	L	70	57	13
TV33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Bedrijvenloket, ondernemersloket	Energienoodfonds	B	0	-59	59
TV34 Economische promotie	Promotie toerisme	Veluwe Ontvangstloc. Fase 2	L	150	115	35
TV34 Economische promotie	Promotie toerisme	Promotiebudget Harderwijk	L	150	150	0
TV34 Economische promotie	Promotie toerisme	Veluwe Ontvangstloc. Fase 2	B	-150	-115	-35
TV42 Onderwijshuisvesting	Huisvesting bijzonder basisonderwijs	Biezenplein 4 School	L	59	63	-4
TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Onderwijsondersteuning/ begeleiding	NPO Middelen	L	204	158	46
TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Onderwijsondersteuning/ begeleiding	NPO Middelen	B	-204	-173	-31
TV51 Sportbeleid en activering	Combinatiefuncties	T1 BRC: GA! Harderwijk	L	149	159	-9

Taakveld		Omschrijving	L/B	Begr 2024	Rek 2024	Res 2024
TV51 Sportbeleid en activering	Combinatiefuncties	T1 BRC: overig samenwerkingscoaches	L	100	100	1
TV51 Sportbeleid en activering	Combinatiefuncties	Beweegcoach	L	67	67	0
TV51 Sportbeleid en activering	Combinatiefuncties	T1 BRC: GA! Harderwijk	B	-149	-159	9
TV51 Sportbeleid en activering	Combinatiefuncties	T1 BRC: overig samenwerkingscoaches	B	-100	-100	-1
TV52 Sportaccommodaties	Binnensport	Verv.Automatiseringssysteem Sytel	L	106	94	11
TV52 Sportaccommodaties	Binnensport	Willem Tell	L	68	68	0
TV52 Sportaccommodaties	Binnensport	Sytel	B	0	-114	114
TV52 Sportaccommodaties	Buitensport	Basketbal 3x3	L	67	65	1
TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	Culturele activiteiten	Aanv.indexering subsidies SD	L	112	111	1
TV55 Cultureel erfgoed	In stand houden cultureel erfgoed	Monumenten 2023	L	0	54	-54
TV55 Cultureel erfgoed	In stand houden cultureel erfgoed	Monumenten 2023	B	0	-56	56
TV56 Media	Cultuurbeleid	Bibliotheek open school	L	132	132	0
TV56 Media	Bibliotheek	Subsidie Stg. Bibliotheek NW Veluwe	B	-137	-137	0
TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Uitvoeringskosten 5.7	Duurzame meekoppelkansen OR	L	1.000	473	527
TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Beheer openbaar groen	Samen kleuren we de stad	L	69	55	14
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Uitvoeringskosten 6.1	BW en MO deel Harderwijk	B	-527	-527	0
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Burgerparticipatie	T2 Versterken sociale basis	L	119	123	-4
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Burgerparticipatie	T2 Versterken sociale basis	B	-119	-123	4
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Sociaal en cultureel werk en AMW	Odensehuis	L	165	117	48
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Sociaal en cultureel werk en AMW	Diverse kosten oa De Aanleg	L	0	132	-132
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Sociaal en cultureel werk en AMW	Prakt.thuisbegeleiding onregelde ge	L	0	235	-235

Taakveld		Omschrijving	L/B	Begr 2024	Rek 2024	Res 2024
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Sociaal en cultureel werk en AMW	MDT Harderwijk	L	87	53	34
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Sociaal en cultureel werk en AMW	Aanv.indexering subsidies SD	L	158	155	3
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Sociaal en cultureel werk en AMW	Hersteloperatie toeslagenaffaire	L	250	314	-64
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Sociaal en cultureel werk en AMW	WKC de Aanleg	B	-60	-57	-3
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Sociaal en cultureel werk en AMW	Hersteloperatie toeslagenaffaire	B	-250	-404	154
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Sociaal en cultureel werk en AMW	MDT Harderwijk	B	-87	-53	-34
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Preventie (eenzaamheidsbestr., GGZ)	4e Corona steunpakket	L	150	154	-4
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Preventie (eenzaamheidsbestr., GGZ)	T2 Terugdringen gezondheidsacht.	L	55	57	-2
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Preventie (eenzaamheidsbestr., GGZ)	T2 Terugdringen gezondheidsacht.	B	-55	-57	2
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Buurt- en clubhuizen	Overname Kiekmure	L	-2.612	-2.612	0
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Buurt- en clubhuizen	MFC de Roef	L	30	51	-21
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Buurt- en clubhuizen	Kiekmure	B	-95	-87	-8
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Vreemdelingen	Oekraïne opvang algemeen	L	100	163	-63
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Vreemdelingen	Asielzoekerscentrum	L	126	171	-45
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Vreemdelingen	Straatcoaches tbv AZC	L	100	68	32
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Vreemdelingen	Oekraïne opvang algemeen	L	100	64	36
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Vreemdelingen	Oekraïne opvang Sonnevank	L	140	127	13
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Vreemdelingen	Oekraïne opvang Essenburgh	L	1.000	893	107
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Vreemdelingen	Oekraïne opvang Oranjelaan	L	180	85	95
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Vreemdelingen	Oekraïne opvang algemeen	L	150	116	34
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Vreemdelingen	Oekraïne opvang algemeen	L	100	75	25
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Vreemdelingen	Stichting vluchtelingenwerk	B	0	-141	141

Taakveld		Omschrijving	L/B	Begr 2024	Rek 2024	Res 2024
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Vreemdelingen	Straatcoaches t.b.v. AZC	B	-100	-68	-32
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Vreemdelingen	Oekraïne opvang algemeen	B	-2.605	-2.874	269
TV62 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	Uitvoeringskosten 6.2	Beschermd Wonen	B	-1.078	-1.078	0
TV62 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	Preventie	Jongerencoach	L	60	60	0
TV62 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	Preventie	Ouderbetrokkenheid school	L	50	56	-6
TV62 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	Basisteams	Terugvordering CJG	L	-700	-700	0
TV63 Inkomensregelingen	Uitvoeringskosten 6.3	Te vorderen te verhalen deb. SD	L	0	76	-76
TV63 Inkomensregelingen	Uitvoeringskosten 6.3	corona tozo regelingen	L	0	81	-81
TV63 Inkomensregelingen	Uitvoeringskosten 6.3	corona tozo regelingen	B	0	-81	81
TV63 Inkomensregelingen	Programmagelden 6.3	Energietoeslag	L	1.433	1.432	0
TV63 Inkomensregelingen	Programmagelden 6.3	Energietoesl. glijdende schaal	L	84	84	0
TV63 Inkomensregelingen	Programmagelden 6.3	Energietoeslag	L	145	145	0
TV66 Maatwerkvoorziening (WMO)	Programmagelden WMO 6.6	Zorgkosten	L	-70	-80	10
TV66 Maatwerkvoorziening (WMO)	Wmo vervoer	Basismobiliteit WMO vervoer	B	0	-60	60
TV672 Maatwerkdienstverlening 18-	Jeugdhulp begeleiding	Segm.4 Specialistisch	L	-225	-225	0
TV672 Maatwerkdienstverlening 18-	Jeugdhulp begeleiding	MIZ Domein Sociaal specifiek	L	105	105	0
TV672 Maatwerkdienstverlening 18-	Jeugdhulp dagbesteding	MIZ Domein Sociaal specifiek	L	181	181	0
TV681 Geescaleerde zorg 18+	Beschermd Wonen (regionaal)	Woonpark Molenweg	L	84	126	-43

Taakveld		Omschrijving	L/B	Begr 2024	Rek 2024	Res 2024
TV681 Geescaleerde zorg 18+	Beschermd Wonen (regionaal)	Woonpark Molenweg	L	175	109	66
TV681 Geescaleerde zorg 18+	Maatschappelijke opvang (lokaal)	Praktijkhuis	L	206	206	0
TV681 Geescaleerde zorg 18+	Maatschappelijke opvang (lokaal)	Pilotteam 16-27 jarigen	L	200	200	0
TV681 Geescaleerde zorg 18+	Maatschappelijke opvang (lokaal)	Pilotteam 16-27 jarigen	B	-200	-200	0
TV681 Geescaleerde zorg 18+	Maatschappelijke opvang (regionaal)	Subsidies in Natura	L	300	422	-122
TV681 Geescaleerde zorg 18+	Maatschappelijke opvang (regionaal)	Maatsch. zorg Projecten Noord Veluwe	L	30	151	-121
TV681 Geescaleerde zorg 18+	Maatschappelijke opvang (regionaal)	Maatsch. zorg Projecten Noord Veluwe	B	0	-81	81
TV681 Geescaleerde zorg 18+	Maatschappelijke opvang (regionaal)	Gemeentebijdrage Maatsch. zorg	B	-157	-107	-50
TV71 Volksgezondheid	Jeugdgezondheidszorg	Project onbed.zwangersch.-jong ouder	B	-237	-68	-169
TV71 Volksgezondheid	Gezondheidsbeleid	OKO gelden	L	0	53	-53
TV71 Volksgezondheid	Gezondheidsbeleid	Spuk IZA	L	0	117	-117
TV71 Volksgezondheid	Gezondheidsbeleid	T2 Kansrijke Start	L	52	54	-2
TV71 Volksgezondheid	Gezondheidsbeleid	T2 Aanpak overgewicht en obesitas	L	54	56	-2
TV71 Volksgezondheid	Gezondheidsbeleid	T2 Valpreventie	L	158	164	-5
TV71 Volksgezondheid	Gezondheidsbeleid	Spuk IZA	B	0	-117	117
TV71 Volksgezondheid	Gezondheidsbeleid	T2 Kansrijke Start	B	-52	-54	2
TV71 Volksgezondheid	Gezondheidsbeleid	T2 Aanpak overgewicht en obesitas	B	-54	-56	2
TV71 Volksgezondheid	Gezondheidsbeleid	T2 Valpreventie	B	-158	-164	5
TV74 Milieubeheer	Duurzaamheid	Uitv.Klimaatakkoord (CDOKE)	L	137	137	0
TV74 Milieubeheer	Duurzaamheid	Incidentele kosten Duurzaamheid	L	890	383	507
TV74 Milieubeheer	Duurzaamheid	Aanpak energiearmoede	L	591	279	312

Taakveld		Omschrijving	L/B	Begr 2024	Rek 2024	Res 2024
TV74 Milieubeheer	Duurzaamheid	Aanpak energiearmoede	B	-591	-279	-312
TV81 Ruimtelijke ordening	Uitvoeringskosten 8.1	Regioarrangement EHZP	L	164	164	0
TV81 Ruimtelijke ordening	Uitvoeringskosten 8.1	Landschappelijke bijdr. Hierden	L	90	65	25
TV81 Ruimtelijke ordening	Vaststellen structuurplan en -visies	Implem. gevolgen Omgevingswet	L	116	133	-18
TV81 Ruimtelijke ordening	Vaststellen structuurplan en -visies	Regioarrangement EHZP	L	115	59	56
TV81 Ruimtelijke ordening	Vaststellen structuurplan en -visies	Regioarrangement EHZP	B	-164	-132	-31
TV81 Ruimtelijke ordening	Vaststellen structuurplan en -visies	Regioarrangement EHZP	B	-98	-78	-19
TV83 Wonen en bouwen	Beleid wonen en bouwen	RHA Subsidie Handelsweg 1	L	85	77	9
TV83 Wonen en bouwen	Beleid wonen en bouwen	RHA Subsidie Handelsweg 1	B	-85	-77	-9
		Totaal		244	-1.811	2.051

Incidentele dotaties en onttrekkingen

Taakveld	Reserve	Dotatie / Onttrekking	Begroting 2024	Rekening 2024	Resultaat 2024
TV02 Burgerzaken	BR Programma Dienstverlening	Onttrekking	-68	-66	-1
TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	BRKL Install.techn.vz.gem.geb.	Dotatie	728	728	0
TV04 Overhead	BR Organisatieontwikkeling MIZ	Onttrekking	-277	-277	0
TV08 Overige baten en lasten	Algemene reserve	Onttrekking	-4.134	-3.750	-384
TV08 Overige baten en lasten	BR Energielastn stichting vereniging	Onttrekking	-500	-500	0
TV08 Overige baten en lasten	BR Gemeentelijke energielasten 23-24	Onttrekking	-1.111	-992	-119
TV08 Overige baten en lasten	BRKL Herinr. Stationslaan	Dotatie	12	12	0
TV08 Overige baten en lasten	BRKL Verkeersveiligheid	Dotatie	350	350	0
TV21 Verkeer en vervoer	BR Havenwerken	Onttrekking	-140	-84	-56
TV21 Verkeer en vervoer	BR Laad en loskade Kelvinstraat	Onttrekking	-400	-400	0
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Aanpassingen rond N302	Onttrekking	-23	-23	0
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Revat.Binnenstad 23-26	Dotatie	254	254	0
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Woonpark Hierden	Dotatie	909	909	0
TV22 Parkeren	BR Parkeren Waterfront	Onttrekking	-5.127	-5.127	0
TV22 Parkeren	BRKL Parkeren Waterfront	Dotatie	5.127	5.127	0

Taakveld	Reserve	Dotatie / Onttrekking	Begroting 2024	Rekening 2024	Resultaat 2024
TV24 Economische havens en waterwegen	Algemene reserve	Onttrekking	-35	-35	0
TV24 Economische havens en waterwegen	BR Havenwerken	Dotatie	51	51	0
TV24 Economische havens en waterwegen	BR Havenwerken	Onttrekking	-76	-76	0
TV24 Economische havens en waterwegen	BRKL Havenwerken kapitaallasten	Dotatie	408	408	0
TV31 Economische ontwikkeling	BR Binnenstadvisie	Dotatie	200	200	0
TV31 Economische ontwikkeling	BR Binnenstadvisie	Onttrekking	-120	-114	-6
TV42 Onderwijshuisvesting	BRKL Install.techn.vz.gem.geb.	Dotatie	12	12	0
TV52 Sportaccommodaties	Algemene reserve	Onttrekking	-230	-230	0
TV52 Sportaccommodaties	BR Egalisatiereserve automatisering	Onttrekking	-42	-42	0
TV52 Sportaccommodaties	BR Gemeentelijke energielasten 23-24	Onttrekking	-46	-46	0
TV52 Sportaccommodaties	BRKL Uitvoeringsagenda	Onttrekking	-45	-36	-9
TV52 Sportaccommodaties	BRKL Zonnepanelen Sypel	Dotatie	46	46	0
TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	BR Multifunctioneel theater (09/15)	Onttrekking	-250	-250	0
TV55 Cultureel erfgoed	BR Archeologiefonds	Dotatie	5	5	0
TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	BR Duurzaamheidsfonds	Onttrekking	-27	-9	-17
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Algemene reserve	Onttrekking	-223	364	-587
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	BR Opvang Oekraïne	Dotatie	250	250	0
TV62 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	BR Sociaal domein	Dotatie	678	678	0
TV62 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	BR Sociaal domein	Onttrekking	-4.494	-4.300	-194
TV73 Afval	Algemene reserve	Onttrekking	-128	-57	-70
TV73 Afval	BR Nieuwe Energiemaatregelen	Onttrekking	-46	-46	0
TV74 Milieubeheer	BR Duurzaam Vastgoed	Dotatie	1.251	1.251	0
TV74 Milieubeheer	BR Duurzaam Vastgoed	Onttrekking	-33	0	-33
TV74 Milieubeheer	BR Duurzaamheid	Onttrekking	-530	-500	-30
TV74 Milieubeheer	BR Duurzaamheidsfonds	Onttrekking	-1.450	-707	-743
TV74 Milieubeheer	BR Duurzaamheidsmaatr, LorentzIII	Onttrekking	-885	0	-885
TV74 Milieubeheer	BR Implementatie omgevingswet	Onttrekking	-57	-57	0
TV74 Milieubeheer	BR Nieuwe Energiemaatregelen	Dotatie	8	8	0
TV81 Ruimtelijke ordening	BR Implementatie omgevingswet	Dotatie	435	435	0
TV81 Ruimtelijke ordening	BR Implementatie omgevingswet	Onttrekking	-116	-116	0
TV81 Ruimtelijke ordening	BR Stimulering sociale huur	Onttrekking	-18	-18	0
TV83 Wonen en bouwen	BR Tijd. huisvesting oud Struikterr.	Dotatie	38	38	0
Totaal			-10.799	-6.944	-3.852

Structurele toevoegingen en onttrekkingen

Taakveld	Reserve	Dotatie / Onttrekking	Begroting 2024	Rekening 2024	Resultaat 2024
TV01 Bestuur	BRKL Uitvoeringsagenda	Onttrekkingen	-14	-14	0
TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	BRKL Install.techn.vz.gem.geb.	Onttrekkingen	-20	-20	0
TV08 Overige baten en lasten	BRKL Parkeren Waterfront	Onttrekkingen	-30	-30	0
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Aanlichten Zeebeer	Onttrekkingen	-2	-2	0
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Aanp.techn.inst. kelder Markt 1	Onttrekkingen	-3	-3	0
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Herinrichting Melis Stokelaan	Onttrekkingen	-29	-29	0
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Laad-hub Waterfront	Onttrekkingen	-8	-8	0
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Reconstructie Scheepsingel	Onttrekkingen	-14	-14	0
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Reconstructie Vondellaan	Onttrekkingen	-18	-18	0
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Rev.bedrijvent.Lorentz 2e fase	Onttrekkingen	-59	-59	0
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Verkeersveiligheid Wittenhagen	Onttrekkingen	-6	-6	0
TV24 Economische havens en waterwegen	BRKL Havenwerken kapitaallasten	Onttrekkingen	-40	-40	0
TV42 Onderwijshuisvesting	BRKL Install.techn.vz.gem.geb.	Onttrekkingen	-2	-2	0
TV42 Onderwijshuisvesting	BRKL Leerpakketten AZC	Onttrekkingen	-8	-8	0
TV52 Sportaccommodaties	BRKL Bankjes voor ouderen	Onttrekkingen	-8	-8	0
TV52 Sportaccommodaties	BRKL Vlot bij strandeiland	Onttrekkingen	-14	-14	0
TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	BRKL Install.techn.vz.gem.geb.	Onttrekkingen	-62	-62	0
TV55 Cultureel erfgoed	BR Archeologiefonds	Onttrekkingen	-14	-12	-2
TV55 Cultureel erfgoed	BRKL Gebied wellen - de stille wei	Onttrekkingen	-55	-55	0
TV55 Cultureel erfgoed	BRKL Restauratie Catharinakapel	Onttrekkingen	10	0	10
TV73 Afval	BRKL Install.techn.vz.gem.geb.	Onttrekkingen	-9	-9	0
TV73 Afval	BRKL Nieuwe werf Graaf Ottolaan	Onttrekkingen	-16	-16	0
TV74 Milieubeheer	BR Duurzaam Vastgoed	Onttrekkingen	15	0	15
Totaal			-406	-429	23

Wet normering topinkomens

De WNT is van toepassing op de gemeente Harderwijk. Het voor de gemeente Harderwijk toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000, vallend onder het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen 2024

1a. Leidinggevende topfunctionarissen

bedragen x € 1		Lanning, H.R.		Jong, F.H.W. de			
Functiegegevens		Griffier		Gemeentesecretaris			
Aanvang en einde functievervulling in 2024		01/01 t/m 31/12		01/01 t/m 31/12			
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1		1			
Dienstbetrekking?		ja		ja			
Bezoldiging							
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		115.620,15		142.138,84			
Beloningen betaalbaar op termijn		17.970,96		22.218,48			
Subtotaal		133.591,11		164.357,32			
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		233.000		233.000			
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.		N.v.t.			
Bezoldiging		133.591,11		164.357,32			
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.		
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.		N.v.t.			
Gegevens 2023							
bedragen x € 1		Wassens, J.P.		Lanning, H.R		Klaassen, C.	
Functiegegevens		Gemeentesecretaris		Griffier		Waarn.Gem.Secr.	
Aanvang en einde functievervulling in 2023		01/01 – 31/08		01/01 – 31/12		01/09-31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1,0		1,0		1,0	
Dienstbetrekking?		ja		ja		ja	
Bezoldiging							
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		89.196,59		109.385,47		57.502,85	
Beloningen betaalbaar op termijn		14.180,56		17.131,92		7.074,60	
Subtotaal		103.377,15		126.517,39		64.577,45	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		148.666,67		223.000,00		74.333,33	
Bezoldiging		103.377,15		126.517,39		64.577,45	

4.7 Single Information Single Audit (SISA) 2024

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekkende	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle D2 Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	
			41	63	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/06	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/08 €280.189	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09 € 505.686	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/10	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12 €0	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13 €0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/14 €16.031	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/15 €68.851	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/16 €146.329	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17 €222.625	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PVA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18 €75.727	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PVA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19 €100.858
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20 €123.480	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21 €171.480	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22 €0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23 €0	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24 €641.756	
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslag enaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijschelden van gemeentelijke belastingen Aard controle R Indicator: C62/01 € 480	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02 Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C92/01 € 47.131	Bedrag doorgeschoven naar t+1 Aard controle R Indicator: C92/02 € 0	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03 1	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de informatiepunten in de gemeente behandeld is Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04 190	Aantal gebruikte leermiddelen Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05 9	
OCW	D1	Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2017 t/m 2021 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: D1/01 € 186.390	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D1/02 € 197.916	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: D1/03 Nee			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekkende	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06
			€ 1.410.699	€ 682.213	€ 0	€ 258.921	€ 923.206	€ 670.619
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09	Aard controle R Indicator: D8/10		
			1					
			2					
			100					
OCW	D11	Regeling specifieke uitkering extra financiële middelen RMC-functie Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contact gemeente	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: D11/01	Aard controle n.v.t. Indicator: D11/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D11/03			
			€ 21.680	€ 86.124	Ja			
OCW	D12	Regionale meld- en coördinatiefunctie Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2025 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: D12/01	Aard controle R Indicator: D12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D12/03			
			€ 709.654	€ 411.410	Nee			
OCW	D12A	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2025 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente	Besteding aan contactschool (jaar T)	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch ingevuld)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: D12A/01	Aard controle R Indicator: D12A/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/03	Aard controle R Indicator: D12A/04	Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/05	
			€ 0	€ 222.824	€ 222.824	€ 0	Nee	
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs			
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03			
			€ 158.000	€ 0	€ 15.000			
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	Aard controle R Indicator: D14/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07		
			€ 0	€ 203.749	€ 30.749	Nee		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10	Aard controle R Indicator: D14/11		
			1					
			2					
			10					

OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikingsnummer/referentie nummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2024 naar 2025.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t Indicator: D23/01	Aard controle n.v.t Indicator: D23/02	Aard controle R Indicator: D23/03	Aard controle n.v.t Indicator: D23/04	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/06
			1 SB240097	b) De vernieuwing van bemande openingstijden	€ 136.800	€ 0	b) De vernieuwing van bemande openingstijden	€ 136.800
			2					
			100					
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07					
			1 Nee					
			2					
			100					
IenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaal Subsidieregeling sanering verkeerslawaaal Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Aard controle R Indicator: E3/02	Aard controle R Indicator: E3/03	Aard controle R Indicator: E3/04	Aard controle R Indicator: E3/05	Aard controle R Indicator: E3/06
			1 IenW/BSK-2021/305124	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2					
			100					
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Aard controle R Indicator: E3/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12
			1 IenW/BSK-2021/305124	€ 5.625	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
			2					
			100					
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			1 060243 Gemeente Harderwijk	IENW/BSK-2023/233981	€ 50.678	€ 95.700	€ 102.892	€ 194.300
			2 060243 Gemeente Harderwijk	IENW/BSK-2023/233981	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			15 060243 Gemeente Harderwijk	IENW/BSK-2023/233981	€ 6.732	€ 6.732	€ 13.668	€ 13.668
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
			1 060243 Gemeente Harderwijk	IENW/BSK-2023/233981	Ja			
			2 060243 Gemeente Harderwijk	IENW/BSK-2023/233981	Nee			
			15 060243 Gemeente Harderwijk	IENW/BSK-2023/233981	Ja			
Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel					
Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13					
1 060243 Gemeente Harderwijk	IENW/BSK-2023/233981	50.a	Ja					
2 060243 Gemeente Harderwijk	IENW/BSK-2023/233981	50.b	Nee					
15 060243 Gemeente Harderwijk	IENW/BSK-2023/233981	50.c	Ja					
IenW	E84	Regeling stimulerung verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04		
			€ 133.044	€ 300.064	€ 251.326	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08		
			1 317	Ja	893	maatregel 317 vervangen verharding fietspad (893 m2)		
			2 318	Nee	0	maatregel 318 verbreden fietspaden		
			3 348	Ja	2	maatregel 348 fietsoversteken via een middenland		
			4					
			50					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekkers	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één provincie of waterschap (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikkingnaam/nummer	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/02	Aard controle R Indicator: E87B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/04	Aard controle R Indicator: E87B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/06
			1 060243 Gemeente Harderwijk	S2023-0000933	€ 21.644	€ 21.644	€ 16.233	€ 16.233
			2					
			10					
			Kopie beschikkingnaam/nummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/08				
			1 S2023-0000933	Nee				
			2					
			10					
IenW	E111	Regeling stimulering schoon en emissieloos bouwen voor medeoverheden	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E111/01	Aard controle R Indicator: E111/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E111/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E111/04		
			1 SPUK-SEB24-03698742	€ 0	€ 0	Nee		
			2 SPUK-SEB24-03727849	€ 15.830	€ 15.830	Ja		
			15					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 13.827.877	€ 192.813	€ 459.089	€ 2.556	€ 46.631	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/07	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/08	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2/09	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/10	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/11	Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 115.815	€ 22.463	€ 0	€ 1.170.839	€ 6.037	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
			€ 0	Ja				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekkers	Unikeringcode	Specifieke unikering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) gemeente 2024 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 0	€ 0	€ 4.980	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/07	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/08	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/09	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/10	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025										
Verstrekkers	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator		
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)		
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 19.861	€ 0	€ 0		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 4.594	€ 19.920	€ 0		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 8.799	€ 26.722	€ 0		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 876	€ 0		
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 33.254	€ 47.518	€ 0		
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
				Gemeente	Gemeente	Gemeente				
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10				
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja				
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja				
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja				
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja				
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja				
			6 Totaal	0	0	N.v.t.				
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15			
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)							
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)							
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)							
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)							
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)							
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0			
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire				
				Gemeente	Gemeente	Gemeente				
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Aard controle R Indicator: G4/17	Aard controle D2 Indicator: G4/18	Aard controle R Indicator: G4/19				
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0				
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0				
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0				
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0				
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0				
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0				
SZW	G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					
			Gemeente	Gemeente	Gemeente					
			Aard controle R Indicator: G10/01	Aard controle R Indicator: G10/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03					
			€ 545,354	€ 0	Ja					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekkers	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12/01	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12/02	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2024 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/01	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/02	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/03	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/04	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 177.353	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01	Totale werkelijke berekende uitkering Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 1.774.692	€ 900.878				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
			1 Investerings/onderhoud	€ 580.125	€ 580.125	€ 0	€ 0	
			2 Exploitatie	€ 320.753	€ 0	€ 320.753	€ 0	
			100					
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: H12/01	Cumulative besteding (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: H12/02	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03			
			€ 24.989	€ 76.889	Ja			
VWS	H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H21/01	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht Aard controle n.v.t. Indicator: H21/02	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: H21/03	Cumulative besteding (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: H21/04	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H21/05	
			Ja		€ 5.527	€ 32.050	Nee	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekkers	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 37.110	€ 37.289	€ 72.704	Ja	Ja
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 254.062	€ 258.493	€ 499.309	Ja	Ja
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 57.093	€ 57.000	€ 103.544	Ja	Ja
			4 Kansrijke Start	€ 45.674	€ 53.795	€ 102.667	Ja	Ja
			5 Mentale Gezondheid	€ 14.274	€ 15.350	€ 33.430	Ja	Ja
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 49.956	€ 55.707	€ 100.991	Ja	Ja
			7 Valpreventie	€ 135.596	€ 163.746	€ 255.461	Ja	Ja
			8 Leefomgeving	€ 28.546	€ 28.973	€ 51.750	Ja	Ja
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 7.137	€ 7.090	€ 43.331	Ja	Ja
			10 Versterken sociale basis	€ 102.767	€ 122.730	€ 187.684	Ja	Ja
			11 Mantelzorg	€ 28.546	€ 34.021	€ 55.889	Ja	Ja
			12 Eén tegen eenzaamheid	€ 28.546	€ 32.080	€ 55.218	Ja	Ja
			13 Welzijn op recept	€ 27.119	€ 31.795	€ 42.795	Ja	Ja
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 7.137	€ 6.851	€ 13.702	Ja	Ja
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 20.839	€ 25.640	€ 45.140	Ja	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07					
			Nee					
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01	Aard controle R Indicator: H35B/02				
			1 060230 Gemeente Elburg	€ 117.067				
			2					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekk	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VRO	J9	Tranche 1 t/m 6 Gemeenten	Projectnaam/nummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee)	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: J9/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/02	Aard controle D1 Indicator: J9/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/06
			1 1e tranche Hardenweide (2020-0000079779)	Nee	Ja	200	104	41
			2 2e tranche Waterfront (2021-0000014524)	Ja	Ja	388	163	195
			3 Nieuw-Weiburg (2024-0000348377)	Ja	Nee	0	0	0
			Kopie projectnaam/nummer	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Opbrengsten (jaar T)	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: J9/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/08	Aard controle R Indicator: J9/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/10	Aard controle R Indicator: J9/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/12
			1 1e tranche Hardenweide (2020-0000079779)	Nee	€ 3.384.306	€ 28.534.690	€ 4.711.166	€ 15.049.195
			2 2e tranche Waterfront (2021-0000014524)	Nee	€ 2.543.605	€ 57.961.694	€ 18.692.765	€ 32.397.763
			3 Nieuw-Weiburg (2024-0000348377)	Ja	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie projectnaam/nummer	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Toelichting afwijking(en)	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: J9/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/15	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/16		
			1 1e tranche Hardenweide (2020-0000079779)	Nee	Afwijking van het aantal woningen ten opzichte van de aanvraag komt doordat de raad 100 extra sociale huurwoningen bij amendement toegevoegd heeft. Daarnaast hebben de ontwikkelaars de mogelijkheid om een aantal huur categorieën om te wisselen voor koop. Tot slot zijn 80 middeldure huurwoningen vervallen en zijn 60 goedkope koopwoningen toegevoegd. In totaal zijn er 91 woning toegevoegd in vergelijking met de aanvraag. De prijzen staan onder druk door de gestegen CPI en BPD index. Desondanks lukt het om het percentage betaalbaar conform WBI aanvraag op koers te houden om minimaal 69% betaalbaar te houden in het programma. Toch wijken de prijscategorieën marginaal af van de projectaanvraag. Door de stikstofproblematiek en het gebrek aan ruimte op het stroomnet is er vertraging opgelopen ten opzichte van de ingediende fasering bij de projectaanvraag.	Nee		
			2 2e tranche Waterfront (2021-0000014524)	Nee	C9/02: Het aantal woningen waarmee is gestart is 876. Na de aanvraag en de toekenning van de subsidie is het woningbouwprogramma door de gemeenteraad aangepast. Er worden meer woningen gebouwd. Ook bij de aanbestedingen van de deelgebieden zijn wijzigingen in het bouwprogramma doorgevoerd. In plaats van 876 woningen worden nu 1027 woningen gebouwd in fase 3 van het Waterfront. Het aantal woningen dat valt binnen de categorie betaalbaar neemt ook toe. We streven ernaar het percentage betaalbare woningen zoals dat bij de aanvraag is aangegeven vast te houden. C9/06: Conform de planning is gestart met de bouw van het eerste deelgebied. De ontwikkeling van de bouw van een deel van het tweede deelgebied loopt vertraging op. Om die reden is de ontwikkeling van het zesde deelgebied naar voren gehaald. De bouw daarvan is gestart in week 16 van 2024. C9/14: Ten opzichte van de	Nee		
			3 Nieuw-Weiburg (2024-0000348377)	Ja	Indicator 03: planvorming is op dit moment nog in volle gang. Dit is conform planning behorende bij de aanvraag van de subsidie. De bouw moet nog gestart worden, maar naar verwachting zal de 3-jaarstermijn gehaald worden.	Nee		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekkter	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VRO	J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen Gemeenten	Beschikkingnummer /naam Aard controle n.v.t. Indicator: J32/01	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: J32/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: J32/03	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee) Aard controle D2 Indicator: J32/04	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) Aard controle n.v.t. Indicator: J32/05	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: J32/06
			1 SUVIS21-01742840	€ 292.846	€ 292.846	Ja		Ja
			2					
			100					
			Kopie Beschikkingnummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J32/07	Aard controle D2 Indicator: J32/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/09			
			1 SUVIS21-01742840	Ja				
			2					
			100					
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten Aard controle R Indicator: J55/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten Aard controle R Indicator: J55/05	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06
			480	€ 241.857	€ 500.337	24	€ 10.234	€ 111.068
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoide kosten Aard controle R Indicator: J55/08	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemeoide kosten Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09			
			20	€ 36.300	€ 36.300			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, voerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15
			0	0	25	480	20	0
VRO	J56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Beschikkingnummer Aard controle n.v.t. Indicator: J56/01	Projectnaam Aard controle n.v.t. Indicator: J56/02	Besteding (jaar T) per project Aard controle R Indicator: J56/03	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Aard controle R Indicator: J56/04	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: J56/05	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: J56/06
			1 RHA2021-02349948	Uitbreiding woonwagendstandplaatsen gemeente Harderwijk	€ 0	€ 0	0	0
			2					
			10					
			Kopie Projectnaam	Opbrengsten jaar T	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: J56/07	Aard controle R Indicator: J56/08	Aard controle R Indicator: J56/09	Aard controle R Indicator: J56/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J56/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J56/12
			1 Uitbreiding woonwagendstandplaatsen gemeente Harderwijk		€ 0	€ 0	Ja	Ja
			2					
			10					
			Kopie Projectnaam	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet?			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J56/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J56/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J56/15			
			1 Uitbreiding woonwagendstandplaatsen gemeente Harderwijk	Nee	Nee			
			2					
			10					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekk	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan genichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01	Aard controle R Indicator: J94/02	Aard controle D1 Indicator: J94/03	Aard controle D1 Indicator: J94/04	Aard controle R Indicator: J94/05	Aard controle R Indicator: J94/06
			1 LAI23-03587020	€ 0 0	0	0	0	€ 0
			2 LAI24-03729740	€ 0 0	0	0	0	€ 0
			100					
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09			
			1	€ 0	€ 0 Nee			
			2	€ 0	€ 0 Nee			
			100					
VRO	J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Beschikingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: J209/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/02	Aard controle R Indicator: J209/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/04	Aard controle D2 Indicator: J209/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/06
			1 RHA2022-03336365	Uitstroom Noord Veluwe intramurale voorzieningen	€ 0	€ 0	€ 0 0	
			2 RHA2022-03336365	Sociaal Pension (Transformatie bestaande woonhuizen)	€ 0	€ 0	€ 0 0	
			3 RHA2022-03336365	Maatwerkoningen	€ 0	€ 0	€ 0 0	
			4 RHA2022-03336365	Jeugdoningen	€ 0	€ 0	€ 0 0	
			5 RHA2022-03336365	Park Molenweg	€ 0	€ 218.087	€ 0 12	
			6 RHA2022-03336365	Transformatie BW accommodatie	€ 0	€ 0	€ 0 4	
			7 RHA2022-03336365	Tiny Houses Veldwijk	€ 0	€ 0	€ 0 0	
			8 RHA2022-03336365	Maatwerkoningen Harderwijk	€ 16.588	€ 49.583	€ 0 0	
			9 RHA2022-03336365	Herenveldweg t Harde (Transformatie bestaande woonhuizen)	€ 0	€ 0	€ 0 0	
			10 RHA2022-03336365	Tijdelijk wonen woningen In Putten	€ 0	€ 0	€ 0 0	
			11 RHA2023-03505364	Nobass Handelsweg	€ 76.500	€ 76.500	€ 0 9	
			12					
			13					
			14					
			15					
			16					
			17					
			18					
			19					
			20					
			Kopie Projectnaam	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J209/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/09	Aard controle R. Indicator: J209/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/11	
			1 Uitstroom Noord Veluwe intramurale voorzieningen	0	Nee	Ja	Nee	
			2 Sociaal Pension (Transformatie bestaande woonhuizen)	0				
					Nee	Ja	Nee	
			3 Maatwerkoningen	0	Nee	Ja	Nee	
			4 Jeugdoningen	0	Nee	Ja	Nee	
			5 Park Molenweg	12	Ja	Ja	Nee	
			6 Transformatie BW accommodatie	4				
					Ja	Ja	Nee	
			7 Tiny Houses Veldwijk	0	Nee	Ja	Nee	
			8 Maatwerkoningen Harderwijk	0	Nee	Ja	Nee	
			9 Herenveldweg t Harde (Transformatie bestaande woonhuizen)	0				
					Nee	Ja	Nee	
			10 Tijdelijk wonen woningen In Putten	0	Nee	Ja	Nee	
			11 Nobass Handelsweg	0	Ja	Ja	Nee	
			12					
			13					
			14					
			15					
			16					
			17					
			18					
			19					
			20					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
Verstrekkers	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	
			Aard controle R Indicator: K28/01	Aard controle R Indicator: K28/02	Aard controle R Indicator: K28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Aard controle R Indicator: K28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06	
			€ 319.850	€ 508.164	€ 0	€ 1.184.973	€ 0	€ 0	
			Eindverantwoording (Ja/Nee)						
			Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07						
			Nee						
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave: bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)	
			Aard controle R Indicator: M16/01	Aard controle R Indicator: M16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03	Aard controle R Indicator: M16/04	Aard controle R Indicator: M16/05	Aard controle R Indicator: M16/06	
			€ 2.751.222	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 107.172	
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		
			Aard controle R Indicator: M16/07	Aard controle R Indicator: M16/08	Aard controle R Indicator: M16/09	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/10	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/11		
			€ 8.637	€ 6.808	€ 0	€ 2.873.839	€ 6.604.527		

5 Bijlagen

5.1 Overzicht kredieten 2024

Krediet	Kostensoort	Afsluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
INV0010 Routekaart windenergie lorentz	Lasten	Nee	1.257.500	1.143.376	41.103	73.021
INV0010 Routekaart windenergie lorentz	Baten	Nee	-632.500	-631.584	0	-916
INV0011 Woningen oud Struikterrein	Lasten	Ja	941.576	826.481	0	115.095
INV0011 Woningen oud Struikterrein	Baten	Ja	-80.000	-41.692	0	-38.308
INV0048 Werk ligplaatsen Rondvaartschepen	Lasten	Nee	65.000	0	0	65.000
INV0054 Fase 3 Begraafplaats	Lasten	Ja, 2e Turap	968.000	869.662	196.473	-98.136
INV0059 Toegangscontrolesyst. Gymlokalen	Lasten	Ja, 2e Turap	58.084	8.064	-8.064	58.084
INV0059 Toegangscontrolesyst. Gymlokalen	Baten	Ja, 2e Turap	0	-229	229	0
INV0075 Herinrichting Parkzone Stadsdennen	Lasten	Nee	425.000	32.995	174.506	217.500
INV0075 Herinrichting Parkzone Stadsdennen	Baten	Nee	0	0	-22.562	22.562
INV0120 Ren. Sytel bouwkundig 40jr	Lasten	Ja	11.687.900	10.772.992	882.136	32.772
INV0120 Ren. Sytel bouwkundig 40jr	Baten	Ja	-2.046.800	-1.777.473	-334.099	64.772
INV0121 Ren. Sytel installaties 15 jr	Lasten	Ja	7.464.800	6.537.057	921.095	6.648
INV0121 Ren. Sytel installaties 15 jr	Baten	Ja	-1.311.100	-1.071.147	-239.861	-92
INV0122 Ren. Sytel inrichtingskosten15 jr	Lasten	Ja	1.108.700	979.979	129.870	-1.149
INV0122 Ren. Sytel inrichtingskosten15 jr	Baten	Ja	-246.000	-159.630	-86.598	229
INV0123 Ren. Sytel terreininrichting 15 jr	Lasten	Ja	293.400	293.655	-6.984	6.730
INV0123 Ren. Sytel terreininrichting 15 jr	Baten	Ja	-51.800	-41.360	-9.227	-1.213
INV0124 Ren. Sytel inventaris los 10 jr	Lasten	Ja	0	6.236	-6.236	-0
INV0124 Ren. Sytel inventaris los 10 jr	Baten	Ja	0	-649	649	0
INV0125 Ren. Sytel directiekosten 40 jr	Lasten	Ja	1.485.500	1.449.950	68.229	-32.680
INV0125 Ren. Sytel directiekosten 40 jr	Baten	Ja	-240.700	-229.610	-29.799	18.709
INV0163 Duurzaamheidsm. Prim. onderw - gem	Lasten	Ja	259.006	139.586	135.283	-15.863
INV0170 Renovatie Sytel zonnepanelen 20jr	Lasten	Ja	260.200	130.075	130.075	50
INV0170 Renovatie Sytel zonnepanelen 20jr	Baten	Ja	-46.200	-15.664	-30.513	-23

Krediet	Kostensoort	Af- sluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
INV0174 Groot onderh. Stationslaan, Smeepoor	Lasten	Ja, 2e Turap	1.602.000	1.588.158	761	13.080
INV0174 Groot onderh. Stationslaan, Smeepoor	Baten	Ja, 2e Turap	-484.000	-484.000	0	0
INV0181 Voorber parkeerg. Kop van de Stadsweg	Lasten	Nee	500.000	85.572	115.283	299.146
INV0189 Vervanging geluidsschermen A28	Lasten	Nee	2.047.000	27.000	0	2.020.000
INV0190 Groot onderhoud Engelserf	Lasten	Ja	1.682.930	1.008.381	661.515	13.035
INV0190 Groot onderhoud Engelserf	Baten	Ja	-2.530	0	0	-2.530
INV0191 Kantoorruimten_leslokalen	Lasten	Ja	1.106.800	0	1.106.814	-14
INV0192 Selectieve toegang binnenstad	Lasten	Nee	127.500	81.581	0	45.919
INV0195 Restauratie Catharinakapel	Lasten	Ja, 2e Turap	407.000	326.465	58.801	21.734
INV0196 Mess terrein Kranenburg	Lasten	Nee	175.000	94.637	26.000	54.363
INV0203 Brug de Wellen	Lasten	Nee	180.000	99.722	945	79.333
INV0204 Wi-Fi Havens	Lasten	Ja, 2e Turap	100.000	0	0	100.000
INV0206 Aandelen Warmtenetwerkbeprijd HWK BV	Lasten	Ja, 2e Turap	2.485.000	1.750.001	735.000	-1
INV0210 Duurz veilig 30 en 60 km zones	Lasten	Nee	182.224	1.307	0	180.917
INV0211 Kantoormeubilair stadhuis	Lasten	Nee	49.541	0	0	49.541
INV0219 Vissersbrug	Lasten	Nee	950.000	649.182	177.959	122.860
INV0221 Rioleringswerkz. zeestraat	Lasten	Nee	100.000	567	1.287	98.146
INV0221 Rioleringswerkz. zeestraat	Baten	Nee	-50.000	0	0	-50.000
INV0225 Fietspad Westermeene Weg Westeinde	Lasten	Ja	338.800	0	318.353	20.447
INV0225 Fietspad Westermeene Weg Westeinde	Baten	Ja	-126.000	0	-131.150	5.150
INV0226 Maatregelen N302 - Lorentz	Lasten	Nee	260.000	17.922	0	242.078
INV0227 Afmeervoorz. Zuider- Noordereiland WF	Lasten	Ja, 2e Turap	125.000	15.312	89.049	20.639
INV0231 Hondenren Hierden	Lasten	Ja, 2e Turap	50.000	6.256	-6.256	50.000
INV0232 Revitalisering binnenstad 23-26	Lasten	Nee	1.834.902	58.652	849.106	927.144
INV0233 Ontvangstloc. Boekhorstlaan fase 1	Lasten	Nee	694.216	12.230	29.362	652.624

Krediet	Kostensoort	Af- sluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
INV0233 Ontvangstloc. Boekhorstlaan fase 2	Baten	Nee	-694.216	-12.230	-29.362	-652.624
INV0234 Aansluiting open warmtenet	Lasten	Nee	445.000	209.282	211.732	23.986
INV0235 Zonnepanelen MFC de Bogen	Lasten	Nee	300.000	4.093	0	295.907
INV0236 Reconstruct Ceintuurbaan Korhoenlaan	Lasten	Nee	1.285.000	448.365	188.668	647.967
INV0236 Reconstruct Ceintuurbaan Korhoenlaan	Baten	Nee	-382.500	-40.000	-62.123	-280.377
INV0237 Skatebaan Sytel 2023	Lasten	Nee	275.000	258.680	2.026	14.295
INV0238 Klimaatadaptatie engels erf afkoppel	Lasten	Ja, 2e Turap	300.000	136.430	222.532	-58.963
INV0238 Klimaatadaptatie engels erf afkoppel	Baten	Ja, 2e Turap	0	-45.022	-50.678	95.700
INV0240 Werkvoertuig buitengebied	Lasten	Ja	40.000	0	34.398	5.602
INV0241 Werkvoertuig bebording	Lasten	Nee	50.000	0	0	50.000
INV0242 Werkvoertuig ongedierte	Lasten	Nee	50.000	0	0	50.000
INV0243 Werkvoertuig stratenmakers	Lasten	Nee	50.000	0	0	50.000
INV0244 Aanhangen hogedrukset	Lasten	Ja, 2e Turap	37.000	0	40.445	-3.445
INV0247 Mobiel camera systeem (accu's)	Lasten	Ja, 2e Turap	25.000	0	0	25.000
INV0249 Aankoop grond Westeinde 33	Lasten	Ja, 2e Turap	1.139.000	0	-0	1.139.000
INV0250 schoolgebouw Sytel 2	Lasten	Nee	1.029.000	0	0	1.029.000
INV0252 Uitkijktoren beekhuizerzand	Lasten	Nee	215.000	0	0	215.000
INV0252 Uitkijktoren beekhuizerzand	Baten	Nee	-150.000	0	0	-150.000
INV0254 Herinrichting Boompark (fietsstraat)	Lasten	Nee	550.000	0	0	550.000
INV0254 Herinrichting Boompark (fietsstraat)	Baten	Nee	-250.000	0	0	-250.000
INV0255 Aanpassen fietspad Vitringsingel	Lasten	Nee	271.000	0	3.140	267.860
INV0256 Middel OLP en 1e inrichting	Lasten	Ja, 2e Turap	109.000	0	104.304	4.696
INV0259 Kunstgrasveld WOG bovenlaag 2024	Lasten	Ja	375.100	0	399.155	-24.055
INV0259 Kunstgrasveld WOG bovenlaag 2024	Baten	Ja	-65.100	0	-71.848	6.748
INV0260 Kunstgrasveld WOG onderlaag 2024	Lasten	Ja	429.550	0	411.533	18.017
INV0260 Kunstgrasveld WOG onderlaag 2024	Baten	Ja	-74.550	0	-74.075	-475

Krediet	Kostensoort	Af- sluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
INV0265 Uitvoering verkeersveiligheidsplan	Lasten	Nee	1.796.228	152.394	33.777	1.610.057
INV0265 Uitvoering verkeersveiligheidsplan	Baten	Nee	-668.687	-126.066	-12.999	-529.622
INV0266 Aanschaf / installatie containers	Lasten	Ja, 2e Turap	28.000	0	35.145	-7.145
INV0267 IHP Basisschool Het Koraal gebouw	Lasten	Nee	5.253.336	33.320	71.259	5.148.757
INV0268 IHP Binnenklimaat scholen	Lasten	Nee	1.820.000	0	32.216	1.787.784
INV0269 IHP Basisschool Het Koraal grond	Lasten	Nee	0	0	0	0
INV0270 Auto inspectie speeltoestellen B 23	Lasten	Nee	46.000	0	0	46.000
INV0271 Renovatie Mess bouwkundig	Lasten	Nee	2.119.000	0	0	2.119.000
INV0272 Renovatie Mess inrichting	Lasten	Nee	160.000	0	0	160.000
INV0273 Renovatie Mess installatie	Lasten	Nee	750.000	0	0	750.000
INV0274 Renovatie Mess terrein	Lasten	Nee	96.000	0	0	96.000
INV0275 MIP 2024 vrachtwagen	Lasten	Nee	300.000	0	0	300.000
INV0276 MIP 2024 veegmachine (groot)	Lasten	Nee	250.000	0	0	250.000
INV0277 MIP 2024 schrobmachine	Lasten	Ja, 2e Turap	55.000	0	44.979	10.021
INV0278 MIP 2024 voertuig I handh.	Lasten	Ja	50.000	0	49.123	877
INV0279 MIP 2024 voertuig II handh.	Lasten	Ja	50.000	0	51.209	-1.209
INV0280 DMJOP Gymlokaal Deventerweg bouw	Lasten	Nee	134.446	0	0	134.446
INV0280 DMJOP Gymlokaal Deventerweg bouw	Baten	Nee	-7.500	0	0	-7.500
INV0281 DMJOP Gymlokaal Deventerweg install	Lasten	Nee	150.000	0	0	150.000
INV0281 DMJOP Gymlokaal Deventerweg install	Baten	Nee	-8.400	0	0	-8.400
INV0282 DMJOP Gemeentewerf install.	Lasten	Nee	95.407	0	0	95.407
INV0283 DMJOP Stadhuis bouwkundig	Lasten	Nee	407.223	0	205.067	202.156
INV0284 DMJOP Stadhuis installaties	Lasten	Nee	416.120	0	169.936	246.184
INV0285 Openbaar toilet De Wellen	Lasten	Nee	105.000	0	0	105.000
INV0286 IHP VCO Leonardo	Lasten	Nee	2.118.541	0	44.873	2.073.668
INV0287 Grond VCO Leonardo	Lasten	Ja, 2e Turap	193.951	0	0	193.951

Krediet	Kostensoort	Af- sluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
INV0288 Molenweg inrichting openbare ruimte	Lasten	Nee	790.000	0	1.398	788.602
INV0290 bewegwijzering Overloopterrein	Lasten	Nee	439.868	0	439.868	0
INV0291 Sanitairhuis Overloopterrein	Lasten	Nee	164.654	0	164.654	0
INV0292 Wegen en OVL Overloopterrein	Lasten	Nee	1.974.604	0	1.974.604	0
INV0293 Voetgangerstunnel Overloopterrein	Lasten	Nee	1.583.182	0	1.583.182	0
INV0294 Openb. verlichting Overloopterrein	Lasten	Nee	42.154	0	42.154	0
INV0295 Brugdek N302	Lasten	Nee	504.450	0	504.450	0
INV0296 Grondkosten Overloopterrein	Lasten	Nee	4.882.514	0	4.882.514	0
INV0297 Krediet Sytel sportzaal ventilatie	Lasten	Nee	700.000	0	0	700.000
INV0298 vervanging automatiseringssys Sytel	Lasten	Ja	73.000	0	71.313	1.687
INV0298 vervanging automatiseringssys Sytel	Baten	Ja	-12.600	0	-12.836	236
INV0302 Krediet zonnepanelen Sytel	Lasten	Ja	52.600	0	52.605	-5
INV0302 Krediet zonnepanelen Sytel	Baten	Ja	-9.125	0	-9.469	344
INV0303 Aankoop grond Zuiderzeestraatweg 110	Lasten	Nee	385.000	0	343.098	41.902
INV0304 Aankoop opstal Zuiderzeestraatweg110	Lasten	Nee	180.000	0	162.000	18.000
INV0306 Damwanden Kelvinstraat	Lasten	Nee	140.000	0	83.605	56.395
INV0307 Havenverlichting	Lasten	Nee	100.000	0	0	100.000
INV0308 Software bruggen	Lasten	Nee	65.000	0	0	65.000
INV0316 Vervanging kunstgrasveld Zwart-Wit	Lasten	Nee	0	0	9.983	-9.983
INV0316 Vervanging kunstgrasveld Zwart-Wit	Baten	Nee	0	0	-1.348	1.348
INV0317 Vervanging kunstgrasveld Hierden I	Lasten	Nee	0	0	9.983	-9.983
INV0317 Vervanging kunstgrasveld Hierden I	Baten	Nee	0	0	-1.348	1.348
INV0318 Vervanging kunstgrasveld Hierden II	Lasten	Nee	0	0	9.982	-9.982
INV0318 Vervanging kunstgrasveld Hierden II	Baten	Nee	0	0	-1.348	1.348
Totaal			69.078.199	25.579.261	18.302.010	25.196.928

Kredietruimte Grex		Af- sluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
Drielanden						
Groene Zoom	GX01010 BRM Small Smart Houses	Nee	75.000	0	0	75.000
Groene Zoom	GX01011 Small Smart Houses Horloseweg	Nee	38.000	0	0	38.000
Groene Zoom	GX01014 Bodemsanering 2 percelen GZ	Ja	265.452	248.529	25.101	-8.178
Groene Zoom	GX01015 Planschade Groene Zoom 2023	Nee	80.000	56.586	0	23.414
Groene Zoom	GX01016 Interne plankosten Groene Zoom 2024	Ja	49.686	0	60.852	-11.166
Groene Zoom	GX01017 Externe plankosten Groene Zoom 2024	Ja	25.000	0	13.710	11.290
Groene Zoom	GX01018 Aanleg verkeersplateau FK-laan	Ja	25.800	0	23.860	1.940
Drielanden 89	GX02006 Interne plankosten Driel.Nrd 2024	Ja	65.520	0	11.275	54.245
Drielanden 89	GX02007 Externe plankosten Driel.Nrd 2024	Ja	20.000	0	1.541	18.460
Harderweide	GX06002 Gebiedspromotie Drielanden-West	Nee	32.468	26.737	-16.069	21.799
Harderweide	GX06003 Omgevingscommunicatie Driel-Wes	Nee	9.796	0	7.680	2.116
Harderweide	GX06005 Bestemmingsplan Harderweide deelpln	Ja	55.154	0	0	55.154
Harderweide	GX06006 Geluidscherm Harderweide	Nee	8.781.415	988	353.759	8.426.668
Harderweide	GX06010 Wateroverlast Harderweide	Ja	150.000	123.865	473	25.662
Harderweide	GX06012 BRM deelgebied II Noord	Ja	2.830.000	2.532.585	52.930	244.486
Harderweide	GX06013 Bescherming das Harderweide	Nee	150.000	2.120	121.391	26.489
Harderweide	GX06022 Interne plankosten Hweide 24	Ja	282.828	0	282.746	82
Harderweide	GX06023 Externe plankosten Hweide 24	Ja	378.960	0	262.055	116.906

Kredietruimte Grex		Af- sluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
Harderweide	GX06024 WRM Harderweide fase 2 Noord	Nee	4.980.000	778.200	692.527	3.509.273
Harderweide	GX06025 WRM Harderweide fase 2 Zuid	Ja	55.000	54.790	0	210
Harderweide	GX06026 Int.plankst H'weide geluidssch. '24	Ja	32.760	0	32.787	-27
Harderweide	GX06027 Ext.plankst H'weide geluidssch. '24	Ja	65.000	0	160.324	-95.324
Harderweide	GX06028 BRM deelgebied II Zuid	Nee	1.600.000	82.689	1.471.370	45.941
Totaal Drielanden			20.047.839	3.907.088	3.558.311	12.582.440
Lorentz III						
Lorentz III	GX20004 Onderhoud verkoopbare kavels Lorentz	Nee	41.994	0	41.361	633
Lorentz III	GX20006 Lorentz III BRM fase II + deels III	Nee	2.260.741	1.565.238	15.521	679.982
Lorentz III	GX20017 WRM Lorentz III 2023	Ja	825.000	817.763	350.518	-343.281
Lorentz III	GX20018 Interne plankosten Lorentz III 2024	Ja	140.580	0	58.176	82.404
Lorentz III	GX20019 Externe plank. opb Lorentz III 2024	Ja	56.000	0	33.382	22.618
Lorentz III	GX20020 Externe plank. uitg Lorentz III 2024	Ja	28.000	0	23.263	4.737
Totaal Lorentz			3.352.315	2.383.001	522.221	447.092
Restgrexen						
Lorentz II	GX90003 Natuurstrook Lorentz II	Nee	262.054	188.556	0	73.498
Lorentz II	GX90007 Interne plankosten Lorentz II 2024	Ja	33.650	0	10.119	23.531
Tonsel	GX91002 woonrijp maken Tonsel 1e fase	Nee	43.764	8.388	-19.958	55.334
Tonsel	GX91009 Interne plankosten Tonsel 2024	Ja	15.288	0	10.119	5.169
Tonsel	GX91010 Externe plankosten Tonsel 2024	Ja	0	0	32.830	-32.830
Sypel	GX93011 WRM Prins Mauritslaan	Nee	421.000	226.647	50.107	144.246
Sypel	GX93012 Interne plankosten Sypel 2024	Ja	14.196	0	10.294	3.902
Totaal Restgrexen			789.952	423.591	93.512	272.850

Kredietruimte Grex		Af- sluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
Waterfront						
Lorentzhaven	GX11001 BRM bedrijventerrein Lorentzhaven	Ja	25.025	0	0	25.025
Lorentzhaven	GX11007 Plankosten uitg L'haven 2024	Ja	3.276	0	1.310	1.966
Overloopterrein	GX12007 Plankosten fase 1 WF 2024	Ja	2.184	0	0	2.184
Gemeentelijke inzet	GX14001 Trillingsonderzoek uitg. Waterfront	Ja	141.100	0	0	141.100
Gemeentelijke inzet	GX14003 Diverse werken Waterfront fase 2	Ja	939.568	754.119	0	185.449
Gemeentelijke inzet	GX14009 Interne plankosten fase 2 WF 2024	Ja	140.868	0	228.774	-87.906
Gemeentelijke inzet	GX14010 Externe plankosten fase 2 WF 2024	Ja	33.000	0	12.098	20.902
Gemeentelijke inzet	GX14011 Opwaarderen basiskwaliteit WF-park	Nee	250.000	0	0	250.000
De Kades	GX16001 Sanering en BRM - WFR fase 3	Nee	1.941.322	1.571.532	274.303	95.486
De Kades	GX16003 BRM deelgebied 1 fase 3	Ja	500.000	419.383	0	80.617
De Kades	GX16008 BRM deelgeb.6 incl. wrijfgrondingen	Ja	875.000	626.850	184.684	63.466
De Kades	GX16013 Haven voorzieningen Vissershaven	Ja	295.000	1.809	341.809	-48.618
De Kades	GX16014 Interne plankosten fase 3 WF 24	Ja	241.332	0	314.032	-72.700
De Kades	GX16015 Externe plankosten fase 3 WF 24	Ja	211.000	0	257.182	-46.182
De Kades	GX16016 WRM deelgebied 2 fase 3	Nee	960.000	0	728.211	231.789
De Kades	GX16017 Real. havenvoorz. deelgeb.2	Nee	135.000	0	83.681	51.319
De Kades	GX16018 Restant WRM fase 3 deelgeb.1	Nee	80.000	0	67.281	12.719
De Kades	GX16019 Vooruitl. wkzh toekomstig deelgeb f3	Nee	50.000	0	9.053	40.947
De Kades	GX16020 WRM deelgeb.6 Ons Stadsgezicht	Nee	45.000	0	36.961	8.039
Waterfront Algemeen	GX18001 Aanv.krediet resterend explosievenon	Nee	236.968	-0	0	236.968
Waterfront Algemeen	GX18007 Interne plankosten alg WF 2024	Ja	262.080	0	229.047	33.033
Waterfront Algemeen	GX18008 Externe plankosten alg WF 2024	Ja	120.000	0	104.560	15.440
Subotaal Waterfont			7.487.722	3.373.694	2.872.986	1.241.043

Kredietruimte Grex		Af- sluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
Vorbereidingskosten						
Maatwerkwoningen	GX21000 Vorbereidingskst Maatwerkwoningen	Nee	0	0	53.868	-53.868
Weiburg	GX25000 Weiburg Algemeen	Nee	1.418.250	1.002.388	412.692	3.170
Kranenburg Noord	GX30000 Kranenburg Noord Algemeen	Nee	1.319.409	473.100	345.537	500.772
Subotaal Rest Grexen			2.737.659	1.475.488	812.097	450.074
Totaal			34.415.486	11.562.861	7.859.127	14.993.499

5.2 Overzicht terugkoppeling rekenkameronderzoeken

In onderstaand overzicht wordt aangegeven waar in de jaarrekening een terugkoppeling wordt gegeven van de aanbevelingen van rekenkameronderzoeken. Het betreft rekenkameronderzoeken waarvan één of meerdere aanbevelingen nog in uitvoering zijn.

Rekenkameronderzoek:	Programma:
Meerinzicht (2021)	0 - Bestuur en ondersteuning
Toegang tot de WMO (2023)	6 - Sociaal domein
Participatie in Harderwijk (2024)	6 - Sociaal domein
Ondermijning in Harderwijk (2024)	1 - Veiligheid

Meerinzicht (2021)

Op 21 april 2022 heeft de gemeenteraad de aanbevelingen uit het “Rekenkameronderzoek naar Meerinzicht” overgenomen. De kernboodschap is om tot meer sturingsinformatie en gestructureerde informatievoorziening te komen. In 2024 is adviesbureau Berenschot samen met een ambtelijke werkgroep aan de slag gegaan om te komen tot KPI's voor Domein Bedrijfsvoering. In 2024 heeft Berenschot een rapport opgeleverd waarin er een viertal indicatoren worden voorgesteld:

- Kwaliteit: met als doel het verbeteren van de dienstverlening
- Kwetsbaarheid: met als doel het verminderen van de kwetsbaarheid
- Klantgerichtheid: met als doel het verhogen van de mate van klantgerichtheid
- Kostenbeheersing: met als doel het kritisch zijn op de kosten.

De implementatie van de werkwijze van de KPI's is bij Meerinzicht belegd. Meerinzicht zal de verdere invulling en normering van de KPI's in 2025 projectmatig oppakken. Bij de Bestuursrapportage 2025 wordt een voorstel hiervoor bijgevoegd.

Toegang tot de WMO (2023)

In 2024 is volop ingezet op de optimalisatie van werkprocessen en het vastleggen van werkinstructies binnen de WMO. Door deze verfijning en standaardisatie is een stevige basis gelegd voor een meer uniforme manier van werken, waardoor de WMO gaat werken met een nieuwe werkwijze. In 2025 wordt de focus gelegd op het implementeren van deze werkwijze en de collegiale reviews, wat hieraan gekoppeld wordt.

In oktober 2023 is de Beleidsvisie Toezicht gepresenteerd aan de gemeenteraad, waarin de toezichthoudende taken binnen het sociaal domein toekomstgericht zijn uitgewerkt. De implementatie hiervan is inmiddels op meerdere onderdelen doorgevoerd, waaronder een aangepaste positionering van de toezichthoudende rol. Het toezicht Kwaliteit op WMO-taken ligt bij de GGD, terwijl Meerinzicht in 2024 is gestart met toezicht op rechtmatigheid voor jeugd en WMO. Hierbij is extra aandacht besteed aan integraliteit, uniformiteit en focus binnen de verschillende wetten van het sociaal domein. Dit heeft bijgedragen aan effectievere en efficiëntere rechtmatigheidsbeoordelingen en opvolging van aanbevelingen op dit gebied.

Participatie in Harderwijk (2024)

Op 28 mei 2024 heeft de gemeenteraad de aanbevelingen uit het Eindrapport Rekenkameronderzoek “Participatie in Harderwijk” overgenomen. Eind 2024 is een raadsinformatiebrief verzonden waarin is aangegeven dat er een relatie wordt gelegd tussen participatiebeleid en de afspraak uit het coalitie akkoord dat er een inclusiviteitsparagraaf wordt opgenomen in raads- en collegevoorstellen. Dit wordt in samenhang opgepakt. Daarnaast is er in 2024 binnen de organisatie gekeken hoe de aanbeveling voor het aanstellen van een aanspreekpuntparticipatie het beste kan worden uitgevoerd. Een collegebesluit is in voorbereiding, nadere advisering volgt in 2025. De gemeenteraad wordt over de voortgang van het proces op de hoogte gehouden via het pijplijnoverzicht Mens & Maatschappij.

Ondermijning in Harderwijk (2024)

Het rekenkameronderzoek is in november 2024 besproken in de commissie en daarna in december in de raad vastgesteld. Op de diverse aanbevelingen is actie ondernomen. Zo is de capaciteit en formatie van de aanpak van Ondermijning binnen de gemeentelijke organisatie uitgebreid. Op 1 januari 2025 is de functie van beleidsadviseur ondermijning ingevuld en op 1 maart 2025 startte de nieuwe intergemeentelijke regisseur voor de samenwerking tussen de drie gemeenten in hetzelfde politiebasis team Veluwe-West.

Verder wordt geïnvesteerd in bewustwording, informatievoorziening, preventie en voorlichting. Op 13 maart 2025 was er een speciale raadsbijeenkomst over de drugsproblematiek, mensenhandel en zorgcriminaliteit in gemeente

Harderwijk. In het voorjaar van 2026 wordt de evaluatie van het Integraal veiligheidsplan aan de raad voorgelegd. Daarmee wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van alle 130 activiteiten uit het IVP. Bij deze evaluatie wordt nadrukkelijk stilgestaan bij de resultaten en aanbevelingen voor de speerpunten op het gebied van Ondernijning. Daarnaast wordt ook in de jaarlijkse beleidscyclus zoals de Jaarrekening verantwoording afgelegd over de behaalde resultaten van de aanpak van georganiseerde criminaliteit in gemeente Harderwijk. Tenslotte wordt de aanpak van zorgfraude en zorgcriminaliteit geïntensiveerd. Zo is er vorig jaar al gestart met rechtmatigheidsonderzoeken en zijn er toezichthouders rechtmatigheid Jeugd en WMO aangesteld bij Meerinzicht. Daarnaast voert Meerinzicht proactief onderzoek uit, zoals het analyseren van gegevens en onaangekondigde bezoeken bij zorgaanbieders. Contractmanagers voeren kwartaalgesprekken met zorgaanbieders, waarbij alertheid op signalen van zorgfraude een belangrijk onderdeel is. Verder is er gestart met bewustwordingstrainingen voor collega's en is er een intern meldpunt Zorgfraude opgezet.

5.3 Taakvelden - IV3 overzicht CBS

Hoofd taxonomie	Taakveld	L / B	Rekening 2023	Prim. Begr 2024	Gewijz begr 2024	Rekening 2024	Resultaat 2024
0 - Bestuur en ondersteuning	0.1 Bestuur	Baten	-618	-411	-571	-496	-74
		Lasten	3.355	3.253	3.476	4.434	-958
	0.10 Mutaties reserves	Baten	-33.967	-5.429	-24.712	-20.882	-3.830
		Lasten	28.839	1.660	13.509	13.509	0
	0.11 Res. v.de rek. van baten lasten	Lasten	2.939	1.941	3.676	0	3.676
		Baten	-721	-846	-1.087	-1.160	73
	0.2 Burgerzaken	Lasten	2.621	2.826	3.015	3.062	-46
		Baten	-1.052	-1.000	-1.845	-1.973	128
	0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	Lasten	1.991	1.741	2.413	2.290	123
		Baten	-3.894	-2.208	-3.193	-4.691	1.498
	0.4 Overhead	Lasten	21.740	19.831	21.111	20.617	494
		Baten	-1.802	-2.175	-2.533	-2.496	-37
	0.5 Treasury	Lasten	1.159	1.382	1.468	1.424	44
		Baten	-7.479	-7.747	-7.747	-7.794	47
	0.61 OZB woningen	Baten	-5.097	-5.627	-5.467	-5.355	-112
	0.62 OZB niet-woningen	Baten	-2.406	-2.338	-2.378	-2.583	205
	0.63 Parkeerbelasting	Baten	-574	-630	-630	-591	-39
		Lasten	723	792	792	948	-155
	0.64 Belastingen overig	Baten	-98.866	-103.189	-105.663	-107.533	1.870
		Lasten	0	360	545	0	545
	0.7 Alg. uitk. e ov. uitk. gem.fonds	Baten	1	0	-35	-35	0
		Lasten	-1	732	-223	97	-320
	0.8 Overige baten en lasten	Baten	3	0	0	5	-5
Lasten							
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	Baten						
	Lasten						
0 - Bestuur en ondersteuning - Totaal			-93.106	-97.080	-106.077	-109.205	3.128
1 - Veiligheid	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Baten	-772	0	-157	-157	0
		Lasten	3.930	3.340	3.594	3.507	87
	1.2 Openbare orde en veiligheid	Baten	-28	-25	-69	-22	-47
		Lasten	1.728	2.112	2.259	2.184	76
1 - Veiligheid - Totaal			4.859	5.427	5.627	5.512	115
2 - Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1 Verkeer en vervoer	Baten	-1.560	-140	-171	-358	187
		Lasten	6.444	6.595	6.403	6.605	-203
	2.2 Parkeren	Baten	-125	-43	-74	-54	-20
		Lasten	2.261	1.988	2.312	2.332	-19
	2.3 Recreative havens	Lasten	0	6	1	0	1
		Baten	-625	-1.041	-895	-909	14
	2.4 Economische havens en waterwegen	Lasten	1.121	1.515	1.560	1.430	129
		Baten	61	98	98	69	29
2 - Verkeer, vervoer en waterstaat - Totaal			7.579	8.978	9.233	9.115	119
3 - Economie	3.1 Economische ontwikkeling	Baten	-111	-96	-96	-94	-2
		Lasten	194	278	498	368	130
	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	-8.630	-649	-1.315	-2.141	826
		Lasten	4.733	649	1.315	640	675
	3.3 Bedr.loket en bedr.regelingen	Baten	-218	-42	-42	-106	64
		Lasten	500	399	418	410	9
	3.4 Economische promotie	Baten	-361	-334	-484	-482	-2
		Lasten	804	556	726	695	31
3 - Economie - Totaal			-3.090	760	1.021	-711	1.731
4 - Onderwijs	4.1 Openbaar basisonderwijs	Lasten	251	429	245	251	-6
	4.2 Onderwijshuisvesting	Baten	-758	-199	-245	-269	24
		Lasten	3.628	4.002	4.003	3.681	322
	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Baten	-3.043	-2.687	-3.067	-3.159	92
		Lasten	4.596	4.482	4.966	5.004	-38
4 - Onderwijs - Totaal			4.675	6.028	5.903	5.508	394
5 - Sport, cultuur en recreatie	5.1 Sportbeleid en activering	Baten	-352	0	-313	-328	15
		Lasten	1.038	1.076	1.170	1.150	19
	5.2 Sportaccommodaties	Baten	-2.170	-2.046	-2.210	-2.545	335
		Lasten	4.073	3.831	4.561	4.382	179
	5.3 Cultuurpresentatie, prod.partic.	Baten	0	-52	-17	-13	-5
		Lasten	2.888	3.191	3.564	3.389	175
	5.4 Musea	Baten	-84	-84	-84	-84	-0
		Lasten	814	851	1.083	1.057	26
	5.5 Cultureel erfgoed	Baten	-181	-165	-165	-245	80
		Lasten	623	662	712	827	-115
	5.6 Media	Baten	-47	0	-137	-184	47
		Lasten	837	790	927	954	-27
	5.7 Openbaar groen en recreatie	Baten	-201	-130	-210	-119	-91
		Lasten	4.417	4.825	6.172	5.240	932
5 - Sport, cultuur en recreatie - Totaal			11.654	12.749	15.053	13.483	1.570

Hoofd taxonomie	Taakveld	L / B	Rekening 2023	Prim. Begr 2024	Gewijz begr 2024	Rekening 2024	Resultaat 2024
6 - Sociaal domein	6.1 Samenkracht en burgerparticip.	Baten	-3.597	-715	-5.294	-5.516	222
		Lasten	8.268	6.608	11.441	10.557	884
	6.2 Toegang en eerste lijnsvoorz.	Baten	-1.517	0	-1.152	-1.112	-40
		Lasten	3.818	5.129	5.444	4.751	693
	6.3 Inkomensregelingen	Baten	-14.594	-14.880	-15.468	-15.446	-22
		Lasten	22.177	21.036	23.315	23.144	171
	6.4 WSW en beschut werk	Lasten	4.496	4.388	5.012	5.024	-12
	6.5 Arbeidsparticipatie	Lasten	1.235	1.645	1.464	1.429	35
	6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Baten	-15	-3	-3	-68	65
		Lasten	2.039	2.173	2.228	2.343	-115
	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Baten	0	0	0	0	0
		Lasten	0	0	0	0	0
	6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	Baten	-171	-276	-276	-218	-58
		Lasten	5.020	5.486	5.546	5.436	110
	6.71b Begeleiding (WMO)	Lasten	4.140	4.272	4.717	4.504	214
	6.71c Dagbesteding (WMO)	Lasten	794	1.011	931	879	52
	6.71d Overige maatw.arrang. (WMO)	Lasten	-53	136	132	49	83
	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Lasten	0	0	0	0	0
	6.72a Jeugdhulp begeleiding	Lasten	2.044	1.628	1.858	1.883	-25
	6.72b Jeugdhulp behandeling	Baten	-0	0	0	2	-2
		Lasten	4.078	4.060	4.291	3.626	666
	6.72c Jeugdhulp dagbesteding	Lasten	3.142	2.615	3.161	3.482	-321
	6.72d Jeugdhulp zverblijf overig	Lasten	1.249	1.153	1.061	1.170	-109
	6.73a Pleegzorg	Lasten	752	794	870	801	69
	6.73b Gezinsgericht	Lasten	767	483	524	950	-426
	6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	Lasten	1.681	1.359	1.977	2.395	-417
	6.74a Jeugdhulp beh. GGZ zverblijf	Lasten	3.051	2.957	3.847	3.481	365
	6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verbl	Lasten	3.457	3.310	3.779	3.425	354
	6.74c Gesloten plaatsing	Lasten	121	115	48	41	6
	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	Baten	1.088	0	0	0	0
		Lasten	-0	0	0	0	0
	6.81a Beschermd wonen (WMO)	Baten	-19.177	-20.300	-25.730	-16.568	-9.162
		Lasten	14.855	19.645	24.658	15.394	9.264
	6.81b Maatsch. en vrouwenopv. (WMO)	Baten	-1.004	-3.644	-5.120	-4.647	-473
		Lasten	4.983	5.207	6.026	5.563	463
	6.82 Geëscaleerde zorg 18-	Lasten	0	0	0	-0	0
	6.82a Jeugdbescherming	Lasten	1.109	1.151	1.315	1.247	69
	6.82b Jeugdreclassering	Lasten	81	78	164	152	12
6 - Sociaal domein - Totaal			54.315	56.623	60.768	58.154	2.614
7 - Volksgezondheid en milie	7.1 Volksgezondheid	Baten	-1.000	-366	-989	-909	-81
		Lasten	3.410	3.128	3.681	3.416	266
	7.2 Riolering	Baten	-3.712	-3.799	-3.867	-3.893	26
		Lasten	2.611	2.598	2.731	2.495	237
	7.3 Afval	Baten	-5.413	-5.893	-5.893	-6.257	363
		Lasten	5.396	5.234	5.232	5.590	-358
	7.4 Milieubeheer	Baten	-582	-1.026	-2.870	-1.186	-1.684
		Lasten	3.590	3.816	6.925	3.737	3.187
	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Baten	-1.213	-1.062	-1.062	-1.215	153
		Lasten	1.155	1.075	1.138	1.133	5
7 - Volksgezondheid en milieu - Totaal			4.241	3.706	5.025	2.912	2.114
8 - Volkshuisvesting, ruimte	8.1 Ruimtelijke ordening	Baten	-1.439	-493	-1.323	-1.355	32
		Lasten	2.793	1.523	2.690	2.592	98
	8.2 Grondexpl. (niet-bedr.terreinen)	Baten	-9.858	-13.738	-10.959	-17.767	6.808
		Lasten	16.414	13.738	10.959	7.383	3.576
	8.3 Wonen en bouwen	Baten	-1.242	-884	-969	-1.254	285
		Lasten	2.206	2.664	3.049	2.603	446
8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing - Totaal			8.873	2.810	3.448	-7.798	11.245
Geheel - Totaal			-0	0	0	-23.030	23.030

5.4 Afkortingenlijst

Afkorting	Betekenis
-----------	-----------

2-W	'Wat willen we bereiken?' en 'Wat doen we daarvoor?'
Alg.	Algemeen
ANWB	Algemene Nederlandsche Wielrijders Bond
AOW	Algemene Ouderdomswet
APV	Algemeen plaatselijke verordening
AVE	Aanpak Voorkoming Escalatie
AZC	Asielzoekerscentrum
B&O	Bestuur en Organisatie
B&W	Burgemeesters en Wethouders
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
Berap	Bestuursrapportage
BG	Begroting
Bibob	bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BR	Bestemmingsreserve
BRKL	Bestemmingsreserve Kapitaallasten
BRP	Basisregistratie personen
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	Gebundelde Uitkering
BV	Besloten Vennootschap
BWMO	Beschermde Wonen en Maatschappelijke Opvang
BZK	Binnenlandse Zaken en Koningsrelaties
CBS	Centraal Bureau Statistiek
CISO	Chief Information Security Officer
CJG	Centrum voor Jeugd en gezin
Co2	Koolstofdioxide
Coelo	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
Coll.	College
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek.
D&H	Dijkgraaf en Hoogheemraden
d.m.v.	Door middel van
Diftar	Gedifferentieerde Tarieven
DigiD	Digitale Identiteit
DIV	Documentaire Informatievoorziening
DMJOP	Duurzaam Meerjarenonderhoudsplan
DNB	De Nederlandse Bank
DOK	Dynamisch, Onderzoekend en Kindgericht
DSO	digitaal Stelsel Omgevingswet
DUO	Dienst uitvoering Onderwijs
EBS	Energiregistratie- en Bewakingssysteem
EHPZ	Ermelo, Harderwijk, Putten, de waterschappen Vallei, Veluwe en Zuiderzeeland.
EHZ	Ermelo, Harderwijk en Zeewolde
EHZM	Ermelo, Harderwijk, Zeewolde en Meerinzicht

EMU	Economische en Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidig Normatiek Single Information Audit
Etc.	Et cetera
Fido	Financiering Decentrale Overheden
FM	Frequentie Modulatie
FTE	Fulltime Equivalent
GALA	Gezond Actief Leven Akkoord
GEM	Ecosysteem en mentale gezondheid
Geo	Geografisch
GFT	Groente- Fruit- en Tuinafval
GGD	Gemeentelijke/Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGI	Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de Regio
GVVP	Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan
Ha	Hectare
HAVO	Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs
HRM	Human Resource Management
Hwijk	Harderwijk
HWK	Harderwijk
I	Incidenteel
I&A	Informatievoorziening en automatisering
I.h.k.v.	in het kader van
I.s.m	in samenspraak met
IBOR	Integraal Beheerplan Openbare Ruimte
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IenW	Infrastructuur en Waterstaat
IG	Inclusief Groep
IHP	Integraal Huisvestingsplan
Incl.	Inclusief
IPV	Integraal Veiligheidsplan
i.s.m	In samenspraak met
ISNV	Inkoop samenwerking Noordwest-Veluwe
Iv3	Informatie voor derden
JGGZ	Jeugd Geestelijke Gezondheidszorg
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JOGG	jongeren op gezond gewicht
KCC	Klant Contact centrum
KEC	Klant Expertise Centrum
KIOS	Kunstwerken Informatie Onderhoudssysteem
KN	Kadernota
KNAU	Koninklijke Nederlandse Atletiek Unie
KNHB	Koninklijke Nederlandse Hockey Bond
KNVB	Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond
LISA	Landelijk Informatiesysteem Arbeidsplaatsen en vestigingen
LTA	Landelijke transitie arrangement
LVB	Licht verstandelijke beperking
m.b.t.	met betrekking tot
m.u.v.	met uitzondering van

MAP	Module Arbeidsmarkt Participatie
MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
MDT	Maatschappelijke Diensttijd
MFC	Multi functioneel centrum
MIZ	Meerinzicht
MJB	Meerjarenbegroting
MJBP	Meerjarenbeleidsplan Politie
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
MKB	Midden Kleine Bedrijven
MPvE	mobiliteitsprogramma van eisen
MVOI	Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen
N.a.v.	Naar aanleiding van
N.B.	Niet Beschikbaar
N.n.b.	Nog niet bekend
N.n.t.b.	Nog niet te berekenen
N.V.M.	Nederlandse Vereniging voor Makelaars
N.v.t.	Niet van toepassing
NIS	Netwerken en Informatiesystemen
NOG	Noord- en Oost Gelderland
NS	Nederlandse Spoorwegen
NSVV	Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde
NUVAL	Nuon, Vitens, Alliander-platform
NV	Naamloze Vennootschap
NvO	Norm voor opdrachtgeverschap
O.a.	Onder andere
O.b.v.	Op basis van
OAB	Onderwijs Achterstanden beleid
ODNV	Omgevingsdienst Noord Veluwe
ODV	Omgevingsdienst Veluwe
OKO	Opgroeien in een Kansrijke Omgeving
OLP	Object Language Program
OM	Openbaar ministerie
OMP	Operationeel Maatregelen Programma
OMVV	Ontwikkelmaatschappij Vitale Vakantieparken
Ov.	Overig
OV	Openbaar Vervoer
OVV	Onderzoeksraad voor Veiligheid
OVIJ	Omgevingsdienst Veluwe IJssel
OZB	Onroerende zaak belasting
OZB E	Onroerende zaak belasting eigenaren
OZB G	Onroerende zaak belasting gebruikers
P.M.	Pro Memorie
PGA	Persoonsgerichte aanpak
PGB	Persoonsgebonden budget
PIOFACH	Projecten, Informatie, Organisatie, Financiën, Applicaties, Communicatie, Huisvesting
PLOOI	Platform Open Overheidsinformatie
PMD	Plastic, Metaal en Drankkartons
POC	Percentage of Completion
PRIS	Parkeerroute Informatie systeem

PROG/pr.	Programma
Proo	Primair openbaar onderwijs
PVT	Participatie Verklaringstraject
Rek.	Rekening
RIEC	Regionale informatie- en expertise centra
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt
RO	Ruimtelijke Ordening
RPW	Regionaal Programma Werklocaties
RS4	Regionale samenwerking van 4 Gelderse Gemeenten: Tiel, Harderwijk, Doetinchem en Zutphen
RSG	Rijksscholen gemeenschap
RWS	Rijkswaterstaat
S	Structureel
SaaS	Software as a Service
SAP	Systeemanalyse Programmaontwikkeling
SISA	Single Information Single Audit
SNWV	Stichting Nieuwe Woonvormen
SOK	Samenwerkingsovereenkomst
SPUK	Specifieke uitkering
SROI	Social Return on Investment
STOMP	Stappen, Trappen, OV, MaaS en Prive-auto
T.a.v.	ter attentie van
T.b.v.	ten behoeve van
T.o.v.	ten opzichte van
t/m	tot en met
TIP	Toeristische Informatie Punt
Turap	Tussentijdserapportage
TV	Taakveld
Uitbr.	Uitbreiding
UVT	Uitvoeringsteam
V(S)O	Voortgezet (Speciaal) Onderwijs
VANG	Van afval naar Grondstof
VIB	Vergunningverlening, Informatievoorziening en Beheer
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VNOG	Veiligheidsregio Noord- en Oost- Gelderland
VO	Voortgezet Onderwijs
VON	Vrij Op Naam
VPB	Vennootschapsbelasting
VRZ	Voorziening
VSV	Voortijdig schoolverlaters
VVN	Veilig verkeer Nederland
VV	Voetbal Vereniging
VVOG	Voetbal Vereniging Ons Genoegen
VWO	Vorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
VWS	Volksgesondheid, Welzijn en Sport
WABO	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wajong	Wet Werk en Arbeidsondersteuning Jonggehandicapten
Wams	Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein
WAO	Wet Arbeidsongeschiktheidsverzekering
WAZ	Wet Arbeidsongeschiktheidsverzekering Zelfstandigen

WGR	Wet Gemeenschappelijke Regelingen
WHEP	Waterschap Vallei en Veluwe Harderwijk, Ermelo en Putten
WHW	Warmtenetwerk Harderwijk
WIA	Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
WKP	Water- en Klimaatadaptieprogramma
WLZ	Wet langdurige zorg
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WOB	Wet Openbaarheid van Bestuur
WOO	Wet Open Overheid
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WPG	Wet Politiegegevens
WRO	Wet op de Ruimtelijke Ordening
WSP	Werkgevers Service Punt
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WW	Werkloosheidsuitkering
ZAP	Zuiveringskring Afvalwaterketen Plan